David
Gorter
Materia
Medica

A
47
27

C. Hª de la Farm. Nº 564

350

BIBLIOTECA ... REAL
Sala: A
47
... 27

Año 1753

Adquirido con cargo a la consignación de Historia de la Farmacia.
Granada Julio 1968

:G,D 615.1 - 615(09)
A. 5.620

MATERIES MEDICA,

EXHIBENS VIRIUM
MEDICAMENTORUM SIMPLICIUM
CATALOGOS
IN TRES LIBROS DIVISA
QUORUM

Primus. Medicamenti vel operationis nomina.
Secundus. Titulos morborum.
Tertius. Partes corporis, humores, & functiones complectitur.

AUCTORE
DAVIDE DE GORTER
JOAN. FIL.
A. L. M. Philoſophiæ & Medicinæ Doctore.

EDITIO PRIMA ITALICA.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLV.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO.

C. Hª de la Farm. Nº 564

350

BIBLIOTECA [illegible] REAL
Sala: A
47
27

Año 1753

Adquirido con cargo a la consignación de Historia de la Farmacia.
Granada Julio 1968

C.D 615.1 - 615 (09)
R.5.620

MATERIES MEDICA,

EXHIBENS VIRIUM MEDICAMENTORUM SIMPLICIUM CATALOGOS IN TRES LIBROS DIVISA

QUORUM

Primus. Medicamenti vel operationis nomina.
Secundus. Titulos morborum.
Tertius. Partes corporis, humores, & functiones complectitur.

AUCTORE
DAVIDE DE GORTER
JOAN. FIL.
A. L. M. Philoſophiæ & Medicinæ Doctore.

EDITIO PRIMA ITALICA.

Est Azzi Conti

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLV.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO.

VIRO CELEBERRIMO, DOCTISSIMO,

D. D. JOHANNI DE GORTER

A. L. M. Philoſophiæ & Medicinæ Doctori, hujuſque facultatis in Academia Gelro-Zutphanica, quæ Harderovici eſt, Profeſſori Ordinario, urbis Harderovicenæ Archiatro, Patri ſuo cariſſimo, admodum venerando.

LIcet moribus non eſſet receptum laborum primitias Præceptoribus dedicare, meum tamen eſſet, REVERENDE PARENS, Has Tibi offerre: mihi enim fideliſſime, quæ in Arte Medica poſſideo, revelaſti, ut Pater & Præceptor Indulgentiſſimus, ſed & Tuo hortatu hoc opus adgreſſus ſum, & in eo perpoliendo ulterius firmaſti ſententiam, me non ſolum mihimet, ſed & aliis artem medicam exercentibus inſervire poſſe; hanc partem a paucis, quamvis in praxi medica utiliſſimam, fuiſſe agitatam, & a pauciſſimis integre abſolutam, ſummopere quoque a Medicis deſiderari monuiſti; veritatem Te dixiſſe amplius in medicina progreſſus ipſe expertus ſum: at vero cum mei nunc labores in Publicum eſſent prodituri, nimis audax juvenis eſſet inceptum, niſi gravem haberet Patronum & Defenſorem, rem aliquam magni momenti publici juris facere. Has igitur, VENERANDE PARENS, primitias libentiſſime Tibi offero, ut ſummas referam grates pro inſtitutionibus omnibus, Paternoque erga me amore, ac laborum meorum reddam rationem, & in primis quoque ut haberem Patronum, ſi quis forte leonino dente hoc opus rodere conetur. Ceterum DEUM T.O.M. ſupplex veneror, velit Te diu ſervare incolumem in ſplendorem, & emolumentum totius familiæ noſtræ, & Reipublicæ utilitatem. Ita Scribebat & Vovebat,

Patri ſuo Cariſſimo

David de Gorter.

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Reviſione, ed Approvazione del *P. F. Franceſco Antonio Mantua* Inquiſitor Generale del Santo Officio di Padova nel Libro intitolato: *Materies Medica exhibens virium Medicamentorum ſimplicium Catalogos in tres Libros diviſa Auctore David de Gorter Jo. Fil.* Non v' eſſer coſa alcuna contro la Santa Fede Cattolica e parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro, niente contro Principi, e buoni coſtumi, concediamo Licenza a *Giovanni Manfrè Stampatore di Venezia*, che poſſa eſſere ſtampato, oſſervando gli ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 14. Decembre 1753.

(
(*Marco Foſcarini Cav. Proc. Rif.*
(*Alviſe Mocenigo 4. Cav. Proc. Rif.*

Regiſtrato in Libro a Carte 33. al num. 236.

Gio: Girolamo Zuccato Segr.

Addì 18. Decembre 1753.

Regiſtrato nel Magiſtrato Eccellentiſſimo degli Eſecutori contro la Beſtemmia.

Alviſe Legrenzi Segr.

PRÆ-

PRÆFATIO.

INter Scientiæ Medicæ partes non eſt minima cenſenda, quæ Materiem Medicam ſuggerit, ita tamen non eſt æſtimanda, ac ſi ſola ad medendum ſufficeret: nihil enim magis a Medico exigit æger, quam ut Debilitati medeatur, leniatque Dolores, addat quod deficit, auferat abundans; cuncta, quibus hæc præſtamus, auxilia, materiæ medicæ deſcriptio ſuppeditat: ſed peritum exigit in ſcientia, qui ex arte illa omnia, opportuno tempore, & apta morbis norit adhibere, atque in concinnandis ex ſuggeſta materia formulis eſt promptus. Verum in eruendis morborum ſignis edocto, formuliſque concinnandis inſtructo, hos noſtros labores, qualeſcumque ſunt, non levem adlaturos opem confido, cum ſæpe dubii hæreamus, facta curationis indicatione, qualia medicamina præ ceteris ſint adhibenda; humanum enim ingenium vix valet ex perſpectis medicaminum virtutibus ſeorſim ea in memoriam revocare, quæ tales poſſident virtutes.

Hoc ipſemet expertus ſum, quum ante aliquot annos perſcrutatus fueram medicamentorum ſimplicium virtutes ex auctoribus practicis, eaſque digeſſeram ad medicamentorum titulos, ut a multis fieri ſolet, volens inventas vires alicui morbo vel operationi generali accommodare, pauca, imo interdum nullum in memoriam revocare potui, cum tamen in medendi arte, vires non ad medicamenti nomen, ſed ad titulos morborum promte occurrere debeant: monuit me igitur VENERANDUS PARENS, digererem, quæ ita collegeram, ad ſuos proprios virtutis & morborum titulos, affirmavitque id mihi praxin exercenti uſui fore, ut quando exigerem virtutis alicujus medicamen, id facile tali methodo inveniri poſſet: addiditque præterea hujus quoque aliquod ad levandam memoriam a CLARISSIMO BOERHAAVE in Libello ſuo de materie medica exhibitum fuiſſe ſpecimen; me itaque in hoc perpoliendo opere habere gravem aliquem Auctorem, ſed qui hoc opus nondum ad umbilicum perduxerat, volentem pauca hæc ad imi-

tandum publici juris facere, atque aphoriſmis ſuis practicis accommodare.

Omnes exinde ſchedulas medicamentorum pervolvere incepi, vireſque eorum omnes ad ſuos titulos redegi, iſtaſque collectas nunc publici juris facio. Novas igitur & inauditas non inveniet virtutes B. L. cum ſolis experimentis conſtet cujuſvis medicaminis virtus, & omnis de virtutibus medicamentorum conjectura ægris admodum ſit periculoſa & interdum lethalis, adeo ut quivis ingenio pollens ſine experientia nihil quidquam adjicere audeat, ſolius cum ſit experientiæ proles.

Sed detectas in medicamentis vires artificioſe congerere & digerere in ordinem, unicuique pro ſuo ingenii modulo licet, ut experientia uſui magis ſit accommodata.

Hunc ut invenirem ordinem, quoſdam Auctores de materia medica ſcribentes conſului, atque eorum perſpexi ſimplicium Catalogos, ſed quoniam neque ordo neque enumeratio medicamentorum videbantur doctrinæ medicæ ſatis adaptata, de integro novum ordinem, novamque collectionem ex ſchedulis medicamentorum ſimplicium adgreſſus ſum adornare, neminem ſequens, ſed rimatus qualem ordinem ipſa natura dictitabit, eum ſecutus ſum.

Collectis itaque ex omnibus ſchedulis medicamentorum virtutibus ad ſuos proprios titulos, (quod ſatis commode fieri poſſe inexpertis videbitur, ſed multi laboris eſſe ad evitandos errores, & ſynonyma, quibus medica ſcientia ſcatet, tam in nominibus medicamentorum, quam morborum, ipſe expertus ſum,) cogitare cepi de ordine, quo Tituli ſe invicem deberent ſequi. Cum vero unus Titulus ſæpe ex multis aliis componatur, ne antecedens Titulus egeret poſteriore nondum tradito, hoc opus, hic labor. Sedulo igitur cunctos examinavi Titulos, iterumque mutavi ordinem, donec tandem in eum, quem hic Tibi L. B. exhibeo, pervenerim: in quo vix invenies locum ſequentis explicatione egentem, ſed ſemper antecedentia allegata.

Ad hunc inveniendum ordinem me inſtigarunt demonſtrationes Mathematicorum, qui a ſimpliciſſimis incipiunt, & in maxime compoſita finiunt, &, ne cogantur ſimplicia ad compoſita ſemper repetere, loca duntaxat indicant: ita etiam quantum potuimus, noſtram digeſſimus Materiem Medicam, ut, etiamſi pauca ad poſteriores Titulos congeſſimus medicamina; multa tamen facile comparari poſſint, ſi allegata loca inſpiciamus: & ut hoc ſatis commode fieri poſſet, curavi ſingulis adponi numeros, qui ſe ſerie arithmetica invicem ſequuntur; quare L. B. ſemper ad numeros Titulorum, minime vero ad Paginas citata loca quærere velit.

Quia vero Titulorum nomina apud omnes medicos non ſemper eaſdem res indicant, brevem adjungere volui Definitionem ſingulis, ut conſtaret ſemper quid ſit per Tituli nomen intelligendum.

Et ut ſatisfacerem promiſſis Patris mei in Præfatione Partis ſecundæ Compendii Medicinæ, hanc materiem medicam continentem omnes Titulos in Compendio Medicinæ citatos medicamentorum ſimplicium Catalogis adornavi; in quibus ea in primis propoſui, quæ occurrunt in Pharmacopœa Amſtelædamenſi An. 1726. edita, pauca adjeci, quæ Practici hodie quoque cum fructu præſcribunt.

Dabam Amſtelodami A. D. 19. Octob. 1739.

SE-

SERIES TITULORUM.

LIBER PRIMUS.

CAP. I.

Quæ ex ſimplici medicamento nomen habent.

1 ALoetica
2 antimonialia
3 aquoſa
4 mercurialia
5 nitroſa
6 opiata
7 papaverina
8 vinoſa.

CAP. II.

Quæ ex medicamentorum claſſe nomen accipiunt.

9 Aromatica
10 balſamica
11 farinoſa
12 fructus horœi
13 gummi
14 oleoſa
15 olera
16 reſinoſa
17 ſpirituoſa
18 plantæ
19 quadrupedes
20 aves
21 piſces
22 inſecta
23 teſtacea
24 bilioſa
25 pinguia
26 animalia
27 lapides
28 metalla
29 ſalia
30 ſulphurea
31 terrea
32 ſemimetalla
33 mineralia.

CAP III.

Ex virtute generali inſita quæ nomen accipiunt.

34 Aceſcentia
35 acida
36 alcaleſcentia
37 alcalia
38 emplaſtica
39 fixa
40 gelatinoſa
41 humida
42 mollia
43 mucilaginoſa
44 ſaponacea
45 ſicca
46 volatilia.

CAP IV.

Quæ ex varia ſenſuum perceptione nomen obtinuerunt.

47 Acria
48 lenia
49 odorifera
50 inodora
51 fœtentia
52 amara
53 dulcia
54 grata
55 ingrata
56 ſapida
57 inſipida
58 ſalſa
59 inſulſa
60 auſtera.

CAP. V.

In partes firmas agentia.

61 Comprimentia
62 extendentia
63 adducentia
64 ſuſtentantia
65 humectantia
66 ſiccantia
67 lubricantia
68 adſtringentia
69 indurantia
70 emollientia
71 laxantia
72 corrodentia
73 eſcharotica
74 exedentia
75 ruptoria
76 urentia.

CAP. VI.

Humorum qualitatem mutantia.

77 Coagulantia
78 incraſſantia
79 attenuantia
80 reſolventia
81 incidentia
82 condientia
83 putredinem cohibentia
84 rarefacientia
85 figentia
86 volatilizantia
87 diluentia
88 pus moventia
89 putrefacientia
90 præparantia
91 concoquentia
92 corrigentia
93 lenientia
94 obtundentia
95 obvolventia
96 antiphlogiſtica
97 compingentia.

CAP. VII

Evacuationem promoventia.

98 Evacuantia

99 auferentia
100 abſorbentia
101 diſcutientia
102 alvum laxantia
103 alvum ducentia
104 urinam ducentia
105 perſpirabile ducentia
106 abortum facientia
107 partum facilitantia
108 menſes ducentia
109 lochia pellentia
110 apophlegmatizonta
111 Lachrymas moventia
112 ſalivantia
113 vomitoria
114 ſudorifera
115 expectorantia.

CAP. VIII.

In motum corporis agentia.

116 Moventia
117 ſtimulantia
118 excitantia
119 rubefacientia
120 calefacientia
121 ſternutatoria
122 aperientia
123 roborantia
124 cordialia
125 motum ſiſtentia
126 frigefacientia
127 debilitantia
128 obſtruentia
129 attrahentia
130 repellentia
131 revellentia
132 derivantia
133 defenſiva.

CAP. IX.

Quæ in ſenſus operantur.

134 Dolorem facientia
135 anodyna
136 ſtupefacientia
137 famem excitantia
138 famem minuentia
130 ſitim excitantia
140 ſitim ſedantia
141 venerem ſtimulantia
142 venerem exſtinguentia
143 ſomnifera
144 ſomnum arcentia
145 ſoporifera
146 exhilarantia.

CAP. X.

Actionem compoſitam præſtantia.

147 Polychreſta
148 carnem generantia
149 callum generantia
150 nutrientia
151 replentia
152 cicatriſantia
153 glutinantia
154 conſolidantia
155 extenuantia
156 abſtergentia
157 veſicantia
158 ornantia.

LIBER SECUNDUS.

SECTIO PRIMA.

Morbi generales interdum ſpecialem partem, liquorem, vel actionem infeſtantes.

CAP. I.

Morbi communicati.

159 Venenum
160 contagium
161 peſtis
162 venerea lues
163 hydrophobia
164 abuſus.

CAP. II.

Morbi ſpontanei.

165 Cruditas
166 corruptio
167 putredo
168 fermentatio
169 efferveſcentia
170 ebullitio.

CAP. III.

Humorum morbi.

171 Craſſitudo
172 tenuitas
173 magnitudo
174 parvitas
175 gravitas
176 levitas
177 cohæſio major
178 colliquatio
179 compactio
180 raritas
181 cacochymia
182 cachexia
183 ſcorbutus
184 chloroſis
185 coagulatio
186 polypus humorum
187 gelatinoſum
188 lentor
189 glutinoſum
190 mucoſum
191 viſcidum
192 lympha acris
193 catarrhus
134 pituita
195 aciditas
196 alcali
197 auſterum
198 billioſum
199 melancholicum
200 pus
201 ichor

202 acrimonia
203 abundantia
204 defectus
205 evacuatio
206 ſuppreſſio
207 Tranſudatio
208 error loci.

CAP. IV.

Firmarum partium morbi.

209 Laxitas
210 rigiditas
211 debilitas cohæſionis
212 fragilitas
213 contractilitas major
214 flacciditas
215 elaſticitas major
216 inertia.

CAP. V.

Motus viventium morbi.

In motu vitali ſolo.

217 Motus auctus
218 motus minor
219 motus turbatus
220 calor corporis
221 frigiditas corporis
222 pulſatio
223 palpitatio
224 mobilitas
225 incubus

In motu animali ſolo.

226 Pareſis
227 ſcelotyrbe
228 beriberi
229 epilepſia
230 catalepſis
231 apoplexia

In motu animali & vitali.

232 Debilitas
233 tremor
234 horror
235 rigor
236 convulſio
237 ſpaſmus.

CAP. VI.

Senſum morbi.

Senſus major.

238 Conſenſus
239 dolor
240 anxietas

Senſus minor.

241 Senſus privatio
242 ſtupor
243 torpor

Senſus alienus.

244 Caloris ſenſus
245 frigoris ſenſus
246 gravitatis ſenſus
247 levitatis ſenſus.

CAP. VII.

Actionis compoſitæ morbi.

Moles aucta.

248 Inflammatio
249 eryſipelas

Moles minuta.

250 Macies
251 phthiſis

Mutata functio.

252 Rhachitis
253 febris
254 morbus.

CAP. VIII.

Morbi generales in corporis ambitu.

ſine Febre.

255 Puſtulæ
256 ſcabies
257 furfuratio
258 vitiligo
259 impetigo

cum Febre.

260 Variolæ
261 morbilli
262 ſcarlatina
263 petechiæ.

LIBER SECUNDUS.

SECTIO SECUNDA.

Morbi particulares varias partes, liquores aut actiones infeſtantes.

CAP. IX.

Morbi ex cognita cauſa producti.

264 Elongatio
265 tenſio
266 gelu
267 vulnus
268 punctura
269 fractura
270 luxatio
271 contuſio
272 morſus
273 uſtio.

CAP. X.

Aliena in corpore vel ei adhærentia.

274 Sordes
275 animalcula cutanea
276 vermes
277 fœtor
278 flatus.

CAP. XI.

Firmarum partium defectus & ſolutio.

279 Soluta unitas
280 fiſſura
281 corroſio
282 excoriatio
283 nuda oſſa
284 ulcus
285 caries
286 fiſtula
287 cicatrix.

CAP. XII.

Mutationis firmarum morbi.

288 Callus
289 oſſificatio
290 durities morboſa
291 concretio
292 hernia
293 procidentia
294 humiditas
295 ſiccitas.

CAP. XIII.

Senſus morbi raro generales.

296 Arthritis
237 podagra
298 rheumatiſmus
299 pruritus.

CAP. XIV.

Motus morbi.

300 Gangræna
301 repulſio
302 obſtructio
303 paralyſis
304 ſphacelus.

CAP. XV.

Coloris mutati morbi.

305 Rubor
306 phlogoſis
307 livor
308 nigror
309 pallor
310 flavus color
311 icterus
312 maculæ.

CAP. XVI.

Cruſta & inæqualis ſuperficies.

313 Aſpredo
314 herpes
315 eſchara
316 favus.

CAP. XVII.

Tumores varii.

317 Aneuryſma
318 varix
319 veſiculæ aquoſæ
320 hydrops
321 œdema
322 phlegmone
323 furunculus
324 carbunculus
325 terminthos
326 abſceſſus
327 ſinus purulentus
328 vomica
329 ſcirrhus
330 ſtruma
331 cancer
332 folliculoſus tumor
333 excreſcentia
334 ſarcoma
335 caruncula
336 fungus
337 ficus
338 polypus tumor
339 clavus
340 ganglion
341 verruca
342 exoſtoſis
343 inflatio.

LIBER SECUNDUS.

SECTIO TERTIA.

Morbi particulares unicam partem, liquorem, aut actionem infeſtantes.

CAP. XVIII.

Tumores particulares.

344 Angina
345 parotis
346 bubo
347 empyema
348 tympanites
349 hœmorrhoides.

CAP. XIX.

Motus particularis morbi.

350 Vertigo
351 ſternutatio
352 tuſſis
353 ſingultus
354 hyſterica paſſio
355 hypochondriaca affectio
356 nauſea.

CAP.

CAP. XX.

Evacuationis morbi.

357 Gravedo
358 vomitus
359 gonorrhœa
360 fluxus albus.

LIBER TERTIUS.

SECTIO PRIMA.

Humorum morbi.

CAP. I.

Circulatorii humores.

361 Sanguinis morbi
362 menſium morbi
363 lochiorum morbi
364 ſpirituum morbi.

CAP. II.

Saponacei & præparantes humores.

365 Saliva
366 pancreatis ſuccus
367 bilis
368 ſalivoſus humor *oris, ventriculi & inteſtinorum.*

CAP. III.

Nutrientes humores.

369 Chylus
370 lac
371 fœtus liquor
372 ſemen.

CAP. IV.

Excrementitii humores.

373 Alvi egeſtio
374 urina
375 perſpirabile
376 ſudor
377 lachrymæ.

CAP. V.

Pingues humores.

378 Pinguedo
379 medulla.

CAP. VI.

Roridi & Lymphatici humores.

380 Cerebri humor
381 duræ matris ſuccus
382 nervorum ſuccus
383 pectoris humor
384 ventris humor
385 pericardii liquor
386 oculorum humores.

CAP. VII.

Mucoſi humores.

387 Pituitariæ membranæ mucus
388 oris mucus
389 faucium mucus
390 œſophagi mucus
391 ventriculi mucus
392 inteſtinorum mucus
393 laryngis, Tracheæ, Pulmonis ſputum.

CAP. VIII.

Viſcoſi humores.

394 Circulatorii organi viſcoſum
395 bilis organi viſcoſum
396 urinæ organi viſcoſum
397 generationis organi viſcoſum.

CAP. IX.

Mucilaginoſi humores.

398 Articulorum mucilago
399 tendinum mucilago
400 Sebum.

CAP.

LIBER TERTIUS.

SECTIO SECUNDA.

Organorum & Firmarum partium morbi.

CAP. X.

Univerſales partes corporis.

401 Vaſa
402 arteriæ
403 venæ
404 nervi
405 ductus
406 fibræ
407 membranæ
408 ligamenta
409 glandulæ
410 oſſa
411 articuli
412 muſculi.

CAP. XI.

Singulares partes corporis.

413 Caput
414 collum
415 pectus
416 venter inferior
417 integumenta
418 Viſcera
419 cerebrum
420 cor
421 pulmo
422 ventriculus
423 inteſtina
424 meſenterium
425 lien
426 hepar

CAP. XII.

Organorum morbi.

427 Manducationis organa
428 os, & aphthæ
429 dentes
430 gingivæ
431 deglutitionis organa, & fauces
432 chyli organa
433 circulationis organa
434 reſpirationis organa
435 pleuræ affectio pleuritis dicta
436 ſenſus organa
437 nares, & naſalia
438 oculi
439 aures
440 genitalia virorum
441 ------ fœminarum
442 uterus, & uterina
443 mammæ
444 urinæ organa, nephritica, & lithontriptica
445 calculus urinæ
446 ſpirituum organa
447 delirium
448 animi deliquium
449 memoria debilis.

LIBER TERTIUS.

SECTIO TERTIA.

Senſuum & Actionum morbi.

CAP. XIII.

Senſuum particularium morbi.

450 Viſus
451 auditus
452 odoratus
453 guſtus.

CAP. XIV.

Generatio.

454 Conceptus & ſteririlitas
455 graviditas
456 abortus
457 partus
458 puerperium
459 Fœtus.

CAP. XV.

Nutritio.

460 Nutritio
461 manducatio
462 deglutitio
463 coctio ventriculi
464 ſanguificatio.

CAP. XVI.

Motus morbi.

465 Reſpiratio difficilis, & aſthma
466 vox, & raucedo
467 vigiliæ
468 ſomnolentia, & ſopor
469 æquilibrium deſtructum.

MATERIES MEDICA.

LIBER PRIMUS.

Tota materies medica in tres Libros commode dividi poteſt, quorum Primus complectitur Denominationes, ex nomine medicamenti, vel ejus claſſe generali, vel virtute Operationis: Alter ex propriis morborum nominibus: Ultimus ex Partibus, Humoribus, & Functionibus corporis nomina accipit.

CAPUT PRIMUM.

Quæ ex ſimplici Medicamento nomen habent.

Omnia ſimplicia, ex quibus Chemici & Pharmacopœi varia præparare medicamenta norunt, ad hoc caput potuiſſent referri. Sed paucis erimus contenti, quæ nempe frequentiſſime tali titulo ab Auctoribus proponuntur. Virtutes huic medicamento proprias non attingemus, quia eæ in iſtius ſimplicis deſcriptione tradendæ ſunt. Hoc autem monendum eſt, virtutes diſcrepare in variis præparatis, quæ ſingulæ in uſu præparatorum ſunt quærendæ: hoc vero loco duntaxat citantur, ut pateat, quali ſenſu dicta nomina ab Autoribus accipiuntur.

1. ALOETICA.

QUoniam *Aloe* multa ingreditur officinalia compoſita, ut eſt *Pulvis Hieræ*, *Electuarium Hieræ Picræ Galeni*, *Pilulæ Extracti Catholici*, & ſimilia medicamenta, mos obtinuit, cuncta hæc generali titulo proponere; ſed uſus horum omnium hic tradi nequit, quia ſi ſit ſimplex Aloe, ejus virtus in ſimplici hoc medicamento traditur; ſi autem accipiatur in Officinali compoſito, adjuncta medicamenta virtutes immutant, ut ex deſcriptione iſtius officinalis conſtat.

2. ANTIMONIALIA.

Quia *Antimonium Crudum* raro adhibetur, ſed fere ſemper ejus præparata, uti *Antimonium Diaphoreticum*, *Crocus Metallorum*, *Vinum Emeticum*, *Vitrum Antimonii*, & plura alia officinalia ex Antimonio confecta, eorum virtus generalis, quæ admodum varia eſt, deſcribi nequit, niſi in præparatis ſeorſim.

3. AQUOSA.

Aqua ipſa, & omnes *Infuſiones*, atque *Decocta*, vel & formæ reliquæ medicamentorum, quæ multum aquæ continent, ad hunc titulum referuntur: horum omnium generalis deſcriptio ex proprio titulo Aquæ colligi poteſt.

4. MERCURIALIA.

Quæ ex *Mercurio* conficiuntur virtute varia prædita, vel quæ Mercurium recipiunt, uſus obtinuit vocare *Mercurialia*, quorum præcipua citato loco inveniuntur, ubi ſimul exponuntur vires, qualia ſunt *Æthiops Mineralis*, *Mercurius Sublimatus Dulcis*, *Mercurius Præcipitatus Albus* & *Ruber*, *Cinnabaris*, *Mercurius Sublimatus Corroſivus*, *Turbith minerale*.

5. NITROSA.

Omnia ex *Nitro* præparata, modo ſervent fere eandem virtutem, & omnia vegetabilia, in quibus Nitrum abundat, huc pertinent: Quo magis Nitrum paſſum eſt ignis torturam, eo minus nitri virtutes poſſideat, ſed accedunt ad vires ſalis Alcalini fixi. Præcipua præparata ſunt ſequentia. *Nitrum* ipſum, *Nitrum Depuratum*, *Nitratum Nitratum*, *Sal Prunellæ*, *Sal Polychreſtus*.

6. OPIATA.

Quid ſit *Opium*, ex medicamentorum ſimplicium deſcriptione conſtare poteſt, & quibuſnam in morbis adhibetur; ſed quia ex *Opio* multa conficiuntur medicamenta, ut *Laudanum Opiatum*, *Cydoniatum*, *Liquidum Sydenhami*, *Tinctura Opii*, & multa alia, uſus horum ex dictis officinalibus peti debet: atque multa quoque Opium recipientia, nomen ex Opio accipiunt, ut *Theriaca*, *Triphora*, *Mitridatium*, *Philonium*, *Diaſcordium*, vocantur Opiata, quorum doſis & uſus ex officinalibus his debent peti.

7. PAPAVERINA.

Quæcumque ex capitibus *Papaveris*, vel ex floribus parantur medicamenta, aut quodcumque officinale operatur præcipue virtute Papaveris, ad hunc titulum pertinent, ut *Syrupus Papaveris Albi*, *Papaveris Rheados*, *Diacodion*, quorum omnium virtutes, vel ex hujus ſimplicis, vel eorum officinalium deſcriptione ſunt petendæ.

8. VINOSA.

Liquores fermentatione ita commutati, ut contineant ſpiritum inflabilem inebriantem, dicuntur *Vinoſa*. Hæc quia refocillant, vireſque erigunt, alia quoque, quæ ſimilem, ſed non inebriantem virtutem poſſident, Medici Vinoſa vocarunt, ut Poma & Pyra Fragrantia.

CAPUT SECUNDUM.

Quæ ex Medicamentorum Claſſe nomen accipiunt.

Multa ſimplicia Medicamina, quorum virtutes ſunt communes, eodem titulo Medici proferre ſolent, ne in deſcriptione virtutem eandem multis communem repetere cogantur.

Varios titulos hoc caput complectitur, qui tamen omnes ad hæc tria genera, ſeu, ut vocant, Regna reduci poſſunt, quorum primum eſt Vegetabile, quod plantas complectitur; alterum Animale; & ultimum Minerale.

Horum generalis deſcriptio ſemper ad finem reperietur, quia illa Regna aliis ſimplicioribus conſtant, quæ propterea præmittenda ſunt.

9. AROMATICA.

PLantæ omnes, ſive earum cortices, ligna, ſemina, flores, radices, gummi, aliæve partes, in quibus detegitur penetrans & calefaciens ſapor, atque odor volatilis plerumque gratus, vocantur *Aromata*.

Quæ aſportantur ex calidioribus Regionibus acriora & magis penetrantia eſſe

eſſe ſolent, quam quæ creſcunt in locis ſeptentrionalibus, quamvis hæ regiones non omnino aromaticis privatæ ſint.

Interdum aromaticum latet in oleo plantæ; interdum vero eſt ſal, accedens ad ſal alcali volatile, ſed quod non exſtinguitur ab acidis.

Medici quoque ad hunc titulum, ob ſimilitudinem virtutis, quædam ex animalibus referunt, ut ex Catalogo patet.

(AROMATA.)

* *Cibo admiſcentur.*

Abrotanum.
acori rad.
agallochum lign.
agerati fol. flor.
alcannæ rad.
allii rad.
ammios ſem.
ammoniacum gum.
amomi ſem.
anethi ſemen.
angelicæ rad.
animæ gum.
* aniſi ſemen.
apii ſemen.
ariſtolochiæ rad.
ari rad.
aſa fœtida gum.
* aurantiorum cort. flor.
bdellium gum.
benzoin gum.
* betonicæ herb. flor.
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calamintha.
calthæ flor.
camphora gum.
* cardamomi ſem.
carlinæ rad.
* carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
* caryophyllus aromaticus.
. . . . Plinii.
caſſiæ ligneæ cort.
* cataria.
celeri ſem.
cepa rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys.
* cinamomi cort.
* citri cort. flor.
cochlearia
contrayervæ rad.
* coriandri ſem.
coſti rad.
* croci flor.
cubebæ ſem.
* cumini ſem.
curcumæ rad.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
dictamnus
dornici rad.
elmi gum.
erucæ ſem.
eryſimi ſem.
eupatorium
filipendulæ rad.
* fœniculi ſem. rad.
. . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
fumaria bulboſa
galangæ majoris rad.
. . minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
guajaci cort. lign.
hedera terreſtris
helenii rad.
hepatica nobilis
hyſſopus
Imperatoriæ rad.
iridis rad.
kermes grano.
labdanum gum.
lacca gum.
lavandulæ flor.
lauri bacc. fol.
liguſtici ſem. fol. rad.
lilii convallii flor.
limonum cort.
liquid. ambar balſ.
lupuli flor.
* majorana
malabathrum
marrubium
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
meliloti flor.
meliſſa
menta
meii rad.
* moſchata nux
myrtus
napi ſem.
naſturtii ſem.
nigellæ ſem.
ninzin rad.
* ocymi herb. ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
* origanum
perſicaria acris
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
* petroſelini rad. herb. ſem.
. . . macedonici ſem.
pini reſina
* piper
piperitis
polium
* porri rad.
pulegium
pyrethri rad.
raphani rad.
* roriſmarini herb. flor.
rubiæ rad.
ruta
ſabina
ſagapenum gum.
ſalviæ herb. flor.
ſantalum citrinum lign.

ſaſſafras lign.
* ſatureia
ſchœnanthi flor.
ſcordium
ſerpentariæ virgineanæ rad.
* ſerpillum
ſeſelios rad. ſem.
ſileris ſem.
* ſinapi ſem.
ſolidago ſaracenica
ſpicæ nardi celticæ rad.
. . . indicæ rad.
ſquillæ rad.
ſtœchados arabicæ flor.
ſtyrax calamita
ſtyrax liquida
tacamahaca gum.
tanaceti herb. flor.
thlaſpios ſem.
thus gum.
* thymus
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
veronica
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
* zinziberis rad.

10. BALSAMICA.

Balſamica proprie vocant Medici Lachrymas plantarum inflammabiles odoriferas mollioris conſiſtentiæ, qualia etiam balſami nomen retinent, forſan ex Balſami Veterum vel hodie Opobalſami nomine.

Ob virtutes condientes reliqua etiam medicamenta ſimili virtute prædita Balſamica vocant, etiamſi ſint plantæ ipſæ nullas Lachrymas ſtillantes.

Ut & multa Officinalia, præprimis ſi condiendi virtutem habent, & denſitatem Balſami Veterum, cum quadam ſuaveolentia, ita denominantur.

CATALOGUS.

Aloe ſucc.
amomi ſem.
animi gum.
caranna gum.
cera.
ceraſi nucl.
chamæpitys
colophonia
copavva balſ.
copal gum.
cupreſſum
dictamnus
elmi gum.
fœniculi rad. ſem.
fraxinellæ rad.
galbanum gum.
hyperici herb. ſem.
kinkenemalo gum.
lacca gum.
ladanum gum.
liquid-ambar balſ.
maſtix gum.
menta
meii rad.
myrrha gum.
myrtus
ocimi herb. ſem.
opobalſamum
opoponax gum.
origanum
ovi vitellus
pareiræ bravæ rad.
peruvianus balſ.
peucedani rad.
pini reſina
pix
pulegium
reſina flava
roriſmarini herb. flor.
rutæ herb. ſem.
ſagapenum gum.
ſalſæparillæ rad.
ſanicula
ſtyrax calam.
ſuccinum
ſulphur
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
terebinthina balſ.
tolutanus balſ.
thus
valerianæ rad.

11. FARINOSA.

Quorum ſeminum pulpa in pulverem vel pollinem albicantem redacta fuit, pulvis ille proprie dicitur *Farina*: inde pulvis ſimilis ex nucibus vel radicibus confectus etiam vocatur Farina: quare omnia ex quibus talis Farina paratur, ad hunc titulum pertinent.

Semina hæc creſcentia in plantis ſpicatis graminifoliis dicuntur *Cerealia*. Quæ vero ſemina utcumque ſunt rotunda, capſula membranacea cincta, creſcentia; quam vocant ſiliquam, dicuntur *Leguminoſa*. Quæ autem cortice duriore vel pulpa tecta ſunt, vocantur *Nuces*. Præter hæc quædam ſemina nuda nulla viſibili capſula munita; atque quædam radices Farinam præbent,

quæ

quæ nomen proprium non acquirunt, niſi quod dicantur ſemina aut radices farinoſæ.

Multa ex his ad cibum adhibentur, alia ut exprimatur oleum, alia iterum ad emulſiones.

(FARINOSA.)

Althææ rad.
amygdalæ
amylum
anonidis ſem.
avenæ ſem.
cannabis ſem.
caſtaneæ fruct.
ciceris ſem.
citrulli ſem.
cocos nux.
corylus nux.
cucumeris ſem.
cucurbitæ ſem.
cydoniæ ſem.
dactyli fruct.
fabarum ſem.
fagopyri ſem.
farina volatilis
fœni græci ſem.
hermodactyli rad.
Iridis rad. far.
lachrymæ jobi ſem.
lathyrus arvenſis repens radice tuberoſa.
lentis ſem.
lini ſem.
lithoſpermi ſem.
lupini ſem.
mays ſem.
meliloti ſem.
melonis ſem.
milii ſem.
orobi ſem.
oryzæ ſem.
panici ſem.
papaveris albi ſem.
phalaris
phaſeoli ſem.
pineæ nuces
piſtacia fruct.
piſi ſem.
ſalſæparillæ rad.
ſecalis ſem.
ſolanum tuberoſum radice eſculenta
ſpelta
ſymphyti rad.
tritici ſem.
xylon ſem.

LEGUMINOSA.

Cicer
faba
fœnum græcum
lens
lupinus
melilotus.
orobus
phaſeolus
piſum

CEREALIA.

Avena
oryza
panicum
ſecale
ſpelta
triticum.

Ad CIBUM.

Amygdalæ
avena
cocos nux
corylus nux
fabæ
hordeum
ſecale
triticum
mays
ſolanum tuberoſum eſculenta rad.
lathyrus arvenſis repens radice tuberoſa
fagopyrum
caſtanea fruct.
piſum.

OLEA BLANDA *præbent*.

Amygdalæ dulces
cocos nux
coryli nuces
juglandis nux
lini ſem.
milii ſem.
papaveris albi ſem.
tritici ſem.

Ad

Ad EMULSIONES.

Amygdalæ
avena
hordeum
cucumeris ſem.
citrulli ſem.
melonis ſem.
papaveris albi ſem.
pineæ nuces.

12. FRUCTUS HORÆI.

Fructus edules ſucculenti, vel dulces, vel ſubacidi, ſapidi, hic intelliguntur, quorum ſuccus & tota pulpa eſt ſaponacea nitroſa. Hi tam pro cibo, quam medicamento adhibentur.

CATALOGUS.

Ananas
armeniaca mala
aurantia mala
ceraſa
cinaræ capita
citria
cornus fructus
cucumeres
cucurbita
curaſſivoca mala
cydonia matura
ebuli baccæ
ficus
fraga
jujubæ
limonia dulcia
melones
melopepo
meſpila
mora
paſſulæ majores
. . . minores
perſica
poma
pruna
punica mala
pyra
ribeſia
rubi fruct.
rubi idæi fruct.
ſambuci bacc.
ſebeſten
tamarindus
vitis idææ fruct.
uvæ.

13. GUMMI.

Duplex & interdum triplex genus medicamentorum huc refertur: nam ſuccus vegetabilis lentus, tenax, concretus, in aqua integre ſolubilis, ad ignem liqueſcens, ſed non alens flammam, *Gummi* proprie dicitur: aliud autem partim ex ſimili materia, partim ex alia, quæ non ſolvitur in aqua, & quæ flammam alit, componitur, etiam *Gummi* vocatur, quamvis potius *Gummi reſina* vocandum. Interdum ipſa *reſina* vocantur gummi.

Ob maxime diſtantes virtutes in *Gummi Aromatica* & *Viſcoſa* ſunt diſtinguenda.

Inter *Gummi Aromatica* multa ſimul alvum laxant, ſi majori doſi exhibentur, alia vero perfectam vim purgantem poſſident, ut *Aloe*, quæ ſi adhibentur ad morbos, quibus præſcribuntur Gummi Aromatica, parva admodum doſi ſunt danda, ne alvum moveant.

GUMMI AROMATICA.

Aloe
ambra gryſea
ammoniacum
animæ
aſa fœtida
bdellium
benzoin
camphora
caranna
copal
elemi
galbanum
guajacum
gutta gamba
juniperinum
lacca
ladanum
liquid-ambar
maſtix
myrrha
olibanum
opopanax
ſagapenum
ſtyrax calamita

ſuc-

ſuccinum	tacamahaca	thus.

GUMMI INSIPIDA VISCOSA.

Arabicum	ceraſorum	pyrorum.
armeniacum	pomorum	tragacantha

14. OLEOSA.

Liquor vel maſſa magis conſiſtens, ad ignem liqueſcens, flammam alens, renuens cum aqua miſcelam, niſi interveniente ſapone, aut inducta mutatione per fermentationem aut putredinem, ex Plantis deſumtus, vocatur *Oleum*.

Referuntur huc quoque reliqua ex plantis deſumta, quæ multum hujus materiæ continent.

Ob vires autem differentes diſtingui debent in *Olea Mollia* & *Acria*.

In quibus Oleis vix ullus odor vel ſapor detegitur ſive ſint *expreſſa recentia* ſive *cocta* cum mollibus plantis, ſive *deſtillata*, ſive ex *Animalibus* deſumta huc pertinent.

In quibus vero vel *Expreſſis* vel *Deſtillatis* vel *Combuſtis*, vel ex Terra natis odor aut ſapor detegitur penetrans & acris, & quibus applicatis concitatur Dolor, Rubedo & Calor partis, ad *Oleoſa Acria* referuntur.

OLEOSA.

Agallochum lign.	curcumæ rad.	olivarum oleum
althææ oleum	dictamnus	palmæ oleum
ambra gryſia	helenii rad.	papaveris albi ſem.
amygdalæ dulces	hyoſcyami ſem.	pineæ nuces
balani myreſicæ ol. expr.	iridis rad.	piſtacia fruct.
bdellium gum.	lauri bacc.	ſabina
benzoin gum.	lini oleum	ſolani oleum
bolus armena	manna ſucc.	ſulphur
caſcarillæ cort.	matricaria	tacamahaca gum.
cera	mucaginum oleum	trifolii odorati oleum
ceti ſperma	nigellæ ſem.	tritici oleum
	ninzin rad.	violarum oleum.

Olea MOLLIA.

Expreſſa Recentia.

Amygdalarum dulcium	erucæ ſem.	papaveris albi ſem.
avellanæ nucis	hyoſcyami ſem.	pineæ nucis
balani myrepſicæ	juglandis nucis	piſtachiarum
citrulli ſeminis	lini ſeminis	raparum
cocos nucis	melonis ſem.	ſinapi ſem.
cucumeris ſem.	nigellæ ſem.	
	olivarum	

DESTILLATA.

Ceræ.

ANI-

ANIMALIUM.

Butyrum recens inſulſum
jura pinguia
lactis cremor
medulla
ovorum
pinguedo.

Cocta cum MOLLIBUS.

Althææ
borraginis
hyoſcyami
hyperici
liliorum alborum
malvæ
meliloti
mucaginum
nymphææ
roſarum
ſolani
ſymphyti
trifolii odorati
verbaſci
violarum.

OLEA ACRIA PRESSA.

Amygdalarum amararum
laurinum
macis
nucis muriſticæ.

OLEA ACRIA COMBUSTA.

Cornuum
de lateribus
lignorum
oſſium
ovorum
ſanguinis
urinæ.

OLEA ACRIA NATIVA.

Copayvæ balſ.
hierochuntanus balſ.
meccæ balſ.
palmæ ol.
peruvianus balſ.
terebinthina
tolutanus balſ.

OLEA ACRIA DESTILLATA.

Abſinthii
anethi
aniſi
aurantiorum cortic.
cajapœti
cardamomi
cardui
caryophylli aromatici
caſſiæ ligneæ
cedri
chamæmeli
cinamomi cort.
.... radic. (caphuræ)
citri cortic.
cochleariæ
cumini
fœniculi
guajaci lign.
hyſſopi
jaſmini
juniperi lign. & bacc.
kinkenemalo
lavandulæ
leviſtici
macis
meliſſæ
menthæ
moſchatæ nuc.
origani cretici
pulegii
rhodi lign.
roriſmarini
rutæ
ſabinæ
ſalviæ
ſaſſafras lign.
ſpicæ
ſuccini
tanaceti
terebinthinæ.

15. OLERA.

Vegetabilia ſucculenta, tenera, quæ ſunt eſui, conſtantia multo ſucco vegetabili cum ſale neutro ſolvente ſine acrimonia, plerumque alvum laxante, ad hunc titulum referuntur. Talia ſunt

Acetoſa	cichorea omnia	portulaca
acetoſella	cinara	rapa
apium	daucus	ſcorzonera
atriplex	dens leonis	ſiſari rad.
beta	endivia	ſonchus
borrago	lactuca	ſpinachia
braſſica	lapathum	tragopogon
bugloſſa	malva	valeriana pratenſis.
chærophyllum	paſtinaca	
chondrilla	petroſelinum	

16. RESINOSA.

Succi vegetabiles concreti ex oleo plantarum inſpiſſato, ad ignem liqueſcentes, in oleo ſolubiles, flamma comſumendi, aquæ non miſcibiles, in frigore tenaces vel friabiles, huc referuntur; ſuntque naturales vel arteficiales. Hi ſi liquidiores ſunt, vocantur *Balſa.ni*.

Inveniuntur tamen reſinæ arteficiales, quæ excipiuntur ex generali uſu horum medicamentorum, quia purgantem vim poſſident, ut Reſina *Jalapæ*, *Agarici*, *Scammonii*, & potius referuntur ad Alvum ducentia.

CATALOGUS.

Animæ gum.	lacca gum.	reſina flava
camphora gum.	ladanum gum.	ſagapenum gum.
caranna gum.	maſtix gum.	ſtyrax gum.
colophonia ſucc.	myrrha gum.	ſuccinum
copal gum.	olibanum gum.	ſulphur
elemi gum.	opobalſamum	tacamahaca gum.
galbanum gum.	opopanax gum.	terebinthina gum.
guajaci ligni reſina	peruvianus balſ.	thus gum.
hieruchuntanus balſ.	pini reſina	tolutanus balſ.
juniperi reſina	pix	

17. SPIRITUOSA.

Quæ continent oleum vegetabile fermentatione attenuatum; vel tenue volatile, quod quintam Eſſentiam vocant, huc pertinent. Primum genus ſemper arteficiale, alterum vero ex odoriferis, volatilibus & aromaticis peti poteſt. Quia vero talia ſemper arte producuntur, ſimplicium Catalogus exhiberi nequit.

18. PLANTA.

Quæ corpora per radices extra ſuum corpus dimiſſas nutrimentum & incrementum capiunt, certæ ſedi affixa, niſi pauca, quæ in aqua natant,

Plantæ dicta, medicinæ magnam copiam materiæ ſuppeditant: complectuntur enim omnes herbas, arbores, frutices, & plantas lapideas hoc modo creſcentes. Sæpe hæc pars *Vegetans* vel *Vegetabile Regnum* a medicis vocatur. Conſtant *Aromaticis* 9. *Balſamicis* 10. *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Gummoſis* 13. *Oleoſis* 14. *Oleribus* 15. *Reſinoſis* 16. *Spirituoſis* 17.

PLANTARUM SUCCI NATURALES.

Acaciæ ſucc.	mel	ſaccharum
caſſiæ pulpa	opium	tamarindorum pulpa.
manna	pix	

ARTEFICIALES, (Pharm. Amſtel. ſect. 12.)

Abſinthii	chelidonii	peruviani cort.
agrimoniæ	cichorei	rhabarbari rad.
bardanæ rad.	dulcamaræ	ſalſæparillæ rad.
cardui benedicti	gentianæ rad.	taraxaci
centaurii minoris	hellebori nigri rad.	trifolii aquatici.
chamædryos	matricariæ	
chamæpityos	pareræ bravæ rad.	

SUCCI CUM SACCHARO VEL MELLE CONDITI.

Syrupi omnes officinales ſimplices & compoſiti.
Rob, gelatina & mel ex fructibus horæis &c. Quæ in officinis proſtant.

19. QUADRUPEDES.

Animalia quatuor pedibus incedentia, pulmonibus reſpirantia, cute piloſa tecta, ad hunc titulum pertinent: inter quæ excellunt biſulca & ſimul ruminantia. Nutritioni magis, quam curationi præbent materiem. Ad uſum medicum ſequentia animalia, vel quæ ex iſtis aſſumuntur, ut lac, bilis, pinguedo, viſcera, ſtercora, urina, ſufficiunt. In his diſtinguunt, num plantis, vel aliis animalibus ſaginantur, cum caro, urina, ſtercora, lac, in iis, quæ plantis nutriuntur, magis Aceſcentia ſint, ſed reliqua magis Alcaleſcentia. Pro materia medica inſerviunt

Agnus	caper	lepus
aper	capra	ovis
aries	capri-cerva	porcus
aſinus	caſtoreum	vacca
bos	cervus	vervex
bubulus	cuniculus	vitulus.
bufo	hœdus	

20. AVES.

Animalia plumoſa, bipeda, alata, pulmonibus reſpirantia, roſtro duro corneo ſine dentibus munita, ovipara, *Aves* vocantur: magis cibo, quam medicinæ præbent materiem. Sequentia, vel eorum partes, ut caro, ſtercora, vel tota viventia diſſecta & applicata, pro uſu medico ſufficiunt: in his diſtinguunt num aliis animalibus, aut inſectis, an vero plantis nutriuntur, quia priora magis ſunt alcalia.

Alau-

Alauda	coturnium	perdix
anas	fringilla	turdus
anſer	gallina	vaſtratum.
columba	pardum	
columbus	paſſer	

21. PISCES.

Animalia in aquis degentia, pinnis natantia, pedibus carentia, branchiis reſpirantia, plerumque ſquamis, raro pelle tecta, *Piſces* vocant. Horum caro eſt eſui, & ex eorum partibus varia conficiuntur medicamina: pro uſu medico ſequentes ſufficiunt.

Anas fluviatilis	gallinago major	pardalus
anſer marinus	. . . minor	phaſianus ſylveſtris
cygnus	merula	vanellus.

22. INSECTA.

Animalia parva, exanguia, plerumque inciſuras habentia, vocantur *Inſecta*.

Omnia fere inſecta ſunt diuretica acria & ſæpe venenata, atque virtutibus multum differunt, quare vix aliquid de his generale poteſt dici.

CATALOGUS.

Apes	formicæ	muſcæ
aſelli	hirudines	vermes
cantharides	millepedes	vermes majoles.
cicadæ		

23. TESTACEA.

Vix differunt a terreis, niſi quod ſint pelles ſeu teſtæ animalium, uti

Cancrorum chelæ	oſtreorum conchæ	perlarum mater.
conchæ	ovorum teſtæ	

24. BILIOSA.

Huc pertinent *Bilis* omnis ex quovis animali vel piſce, atque medicamenta ex plantis deſumta, quæ amarum & calidum ſaporem inſtar bilis habent.

EX PLANTIS.

Abrotanum	carduus benedictus	colubrinum lign.
abſinthium	centaurium minus	tanacetum
ageratum	chamæmelum	trifolium aquaticum.
aloe	chelidonium majus	

EX ANIMALIBUS.

Bilis	pedro del Porco.

25. PINGUIA.

Eadem fere ſunt, quæ oleoſa, niſi quod petantur ex animalibus, & paulo ſint oleoſis denſiora.

Quæ pinguia ex plantis deſumuntur in oleoſorum titulo (14) recenſita ſunt. Ex animalibus ſequentia ſufficiunt.

Adeps	medulla	ſevum.
axungia	pinguedo	

26. ANIMALIA.

Corpora viventia, intus radices, quibus nutrimentum capiunt, gerentia, certo loco ex ſua natura non affixa, ſi conchilia excipiamus, vocantur animalia. Diſtingui ſolent in *Quadrupedes* 19, *Aves* 20, *Piſces* 21, *Inſecta* 22, *Teſtacea* 23; & quia *Bilioſa* 24, & *Pinguia* 25, ex animalibus deſumuntur, præmittenda erant.

ANIMALIUM.

Partes acres	Partes molles.	
Caſtoreum	caro	ſanguis
moſchus	lac	ſerum ſanguinis
ſtercora	ſaliva	ovum.
urina		
zibetha		

27. LAPIDES.

Corpora terrea, dura, concreta, malleis neque ductilia, neque extenſilia, vocantur *Lapides*, qui vel ſunt pretioſi, vel viliores: horum, qui in uſu medico adhibentur, catalogus habetur in Pharmacopœa Amſtelædamenſi.

28. METALLA.

Corpora ſolida foſſilia, ad validum ignem fluentia, in frigore coeuntia ſeu conſiſtentia, tunc vero malleis explananda vel ducenda, dicuntur *Metalla*.

Numerantur vulgo ſeptem, ut *Aurum*, *Mercurius*, *Plumbum*, *Argentum*, *Cuprum*, *Ferrum*, *Stannum*, ſecundum ſeriem ponderis. Additur Mercurius, etiamſi dictos characteres non habeat, ſed fluat inſtar liquorum.

Ex his Mercurius, Plumbum, Cuprum & Ferrum multa ſuggerunt medicamina; recenſuimus Mercurialia (4), reliquorum virtutes ex ipſo medicamento petendæ.

Omnia id commune habent, quod ſint ponderoſiſſima, acribus menſtruis ſolvenda, tenacia, vix actione vitæ ſuperanda, quare non tam tuta ſunt, uti multi prædicant; ſed ſunt efficacia in obſtinatiſſimis morbis debellandis.

Spe-

Speciales autem vires ex ſuis propriis titulis quærendæ.

29. SALIA.

Corpora ſapida, in aqua ſolubilia, in Cryſtallos coagulabilia, dicuntur *Sales*, ſeu *Salia*.

Statuuntur triplicia; alcalia nempe, acida & neutra: duo priora genera ſub alcali vel acidi titulo recitari ſolent; neutra vero quædam ſunt naturalia, quædam vero arteficialia.

NEUTRA NATURALIA. NEUTRA ARTEFICIALIA.

Ammoniacum
borax
gemmæ ad ℨj.
marinum ad ℨij.
nitrum

medicatus Tachenii
nitrum regeneratum
tartarus tartariſatus

tartarus regeneratus
polychreſtus
prunellæ.

30. SULPHUREA.

Quæ ad ignem liqueſcunt, flammam alunt, & ab ea conſumuntur, ad hunc titulum pertinent, quamvis alia materia oleoſa vel pingui conficiuntur, modo ſulphuris virtutem fere poſſideant.

31. TERREA.

Medicamenta arida, friabilia, opaca, neque ductilia, neque aquæ miſcibilia, huc pertinent. Petuntur ex *Lapidibus* 27. *Teſtaceis* 23.

CATALOGUS.

Antimonium
argilla
bezoar lapis
bolus Armena
calaminaris lapis
cancrorum oculi, chelæ.
cervi cornu uſtum
conchœ uſtæ
corallia
creta alba
cryſtallus montana
granatus lapis

hæmatites lapis
hyacinthus lapis
judaicus lapis
lemnia terra
magnes lapis
martis vitriolum
oſſa uſta
oſteocolla
ovorum teſtæ
perlæ
perlarum mater
pompholix

pumex lapis
rubinus lapis
ſapphirus lapis
ſardus lapis
ſepiæ os
ſmaragdus lapis
ſpongiæ lapis
terra ſigillata
tutia
vitrioli colcothar
unicornu foſſile.

32. SEMI-METALLA.

Corpora dura, foſſilia, partim ex metallo, partim lapide, terra, vel aliis mineralibus concreta, *Semi-metalla* dicuntur.

Multa horum citata ſunt in *Terreis* 31.

35. MINERALIA.

Corpora ſibi ſimilia in omni parte, ut viſus hucuſque inter vaſa adferentia,

tia, ſi adeſſent, & reliqua nullam differentiam invenerit, nata in Telluris gremio vel ſuperficie, *Mineralia* dicuntur.

In his multa diſtinguunt, uti *Metalla* 28, *Lapides* 27, *Semi-metalla* 32, *Sales* 29, *Terrea* 31, *Sulphurea* 30, *Aquoſa* 3; quæ ſuis propriis titulis ſunt proponenda, cum viribus maxime diſcrepent. Id autem fere omnia habent, quod ſuppeditant draſtica medicamina, quare cum ſumma prudentia & cautela adhibenda ſunt; & magis ad externum, quam internum uſum conducunt.

CAPUT TERTIUM.

Ex virtute generali inſita, quæ nomen accipiunt.

Recitantur quoque in Materia Medica & Curationibus morborum nonnulli medicamentorum Tituli, qui exprimunt ſpecialem inſitam virtutem in quibuſdam medicamentis, quare iſtos omnes ad hoc Caput retuli.

34. ACESCENTIA.

QUæ ſponte, vel levi fermentatione abeunt in acidum, dum vero antea vix ulla aciditatis indicia præbebant, vel quæ lenem aciditatem poſſident, ad hunc titulum referuntur, petuntur vero ex *Fructibus Horæis* 12. *Farinoſis* 11, *Plantarum Succis* 18. *Oleribus* 15. *Vinoſis* 8.

CATALOGUS.

Amygdalæ
amylum
ananas fruct.
armeniaca mala
atriplex
avena
aurantia mala
beta
borrago
braſſica
bulbocaſtana
cannabis ſem.
caſſiæ pulpa
caſtanea
cereviſia
ceraſa
chærophyllum
chondrilla
cichoreum
cinara
citria
citrulli ſem.
cornus fruct.
cucumeris fruct. ſem.
cucurbitæ fruct. ſem.
cydoniorum fruct. ſem.
dauci ſem.
decocta vegetabilium
dens leonis
ebuli fruct.
endivia
faba
fagopyrum
ficus
fœni græci ſem.
fraga
hermodactylus
hordeum
jujubæ
lac animalium
lactuca
limon
lini ſem.
lupinus
manna
mays
mel
melonis fruct. ſem.
melopepo
meſpila
milium
mora
orobi ſem.
oryza
panicum
paſſulæ majores
.... minores
paſtinaca
perſica
petroſelinum
piſtaciæ
poma
portulaca
pruna
punica mala
pyra
rapa
ribeſia
roſæ caninæ fruct.
rubi fruct.
rubi idæi fruct.
ſuccharum
ſambuci baccæ
ſcorzonera
ſebeſten
ſecale
ſiliquæ dulces
ſpelta
ſpinachiæ
tamarindi fruct.
tragopogon rad.

tri-

triticum	vinum	xylon ſem.
valeriana pratenſis	uvæ	

35. ACIDA.

Sapore acido prædita, quæque colorem violaceum florum Violarum & Borraginis commutant in rubedinem, & effervescunt cum alcalicis, ad hunc Titulum referenda ſunt.

Quæ habentur ex mineralibus fortiora ſunt & fixiora; ex vegetalibus vero debiliora & volatilia, atque majori ignis vi agitata acidum exuunt, & in amaritudinem, vel in vappam convertuntur.

In multis horum varia præterea eſt virtus, ita ut vix aliquid generale ex his deduci poſſit.

Fiunt etiam ex *Aceſcentibus* fermentando 34.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.	.. defloratum	pyra acida
acetum	.. ebutyratum	querni ſpiritus
aceti fœx	lactis flos aceſcens	ribes fructus
.. ſpiritus	.. ſerum aceſcens	ſulphuris ſpiritus
acetoſa	limonum ſuccus	tamarindi fruct.
acetoſella	mala acida	tartarus
aurantiorum ſucc.	marini ſalis ſpiritus	tartari cremor
berberis ſucc.	marinum ſal acidum factum	vinum Rhenanum
ceraſa acida	nitri ſpiritus	vitriolum
citri ſuccus	nitrum nitratum	vitrioli ſpiritus
guajaci ſpiritus	omphacium	uvarum ſucc.
juniperi ſpiritus	pruna acida	
lac aceſcens		

36. ALCALESCENTIA.

Medicamenta, in quibus non omnes characteres alcali inveniuntur, ſed virtutes quædam prope ad alcali accedentes; ut & ea, quæ per ſpontaneam mutationem vel leve artificium, alcali præbent, ad hunc Titulum conferuntur.

Quædam ex his, dum teruntur, aliquid acre volatile ſpirant, oculos & nares feriens, atque lachrymas excutiens, quaſi eſſet alcali volatile, a quo tamen in reliquis notionibus diſcrepat.

Quædam vero penetrantiſſimum & acerrimum, os & fauces adurentem ſaporem præbent, cum vero in reliquis ab alcali diſtent.

Nonnulla ſponte, vel levi artificio alcali volatile putrefactum præbent.

Petuntur quoque ex *Inſectis acribus* 22. *Oleis acribus* 14. *Animalibus* 26. *Aloeticis* 1.

CATALOGUS.

Alliaria	Arum	Bilis
allium	aſparagus	braſſica
armoracia	atriplex olida	bryonia
alyſſon	barbaria	bunium

ca-

Camelina	eſula	perſicaria acris
cantharides	eupatorium Cannabinum	piper
capſicum	gratiola	porrum
cardamine	hirci ſanguis	pyrethrum
cardiaca	hirudines	raphanus ruſticanus
cataputia	iberis	ruta
centaurium minus	laureola	ſabina
cepa	lepidium	ſatureia
chamædrys	millepedes	ſcylla
chelidonium majus	muſcæ	ſedum acre vermiculatum
cochlearia	napus	ſinapi
dentillaria	naſturtium	thlaſpi
digitalis	nerium	vermes
eryſimum	ovi vitellus	victorialis.

37. ALCALIA.

Quæ medicamenta guſtu referunt urinam, commutant colorem florum Roſarum in livorem, & efferveſcunt cum acidis, ſub hoc Titulo complecti debent.

Duplex horum eſt genus: alterum fixum & ſemper artificiale ex Nitro, Tartaro, vel ſale vegetabili, tortura ignis paratum: alterum volatile, quod deſtillando ex partibus animalium, vel ex vegetabilibus putrefactis prolicitur.

Fiunt alcalia ex *Alcaleſcentibus corruptis* 36. *Plantis igne crematis* 18. *Animalibus putrefactis vel deſtillatis* 26.

FIXA.

Sal Abſinthii	geniſtæ	cornu cervi
artemiſiæ	ſcordii	oſſium
cardui benedicti	tartari	ſanguinis Humani
centuarii	VOLATILIA.	ſuccini
cinerum clavellatorum	ſal Ammoniacus deſtillatus	viperarum
ſabarum ſtipitum		urinæ.

38. EMPLASTICA.

Medicamenta tenacia, glutinoſa, pinguia, mucilaginoſa, quæ applicata corpori tenaciter adhærent, ejuſque meatus obſtipant, huc pertinent.

Petuntur etiam ex *Farinoſis* 11. *Gummi inſipidis* 13. *Oleis mollibus* 14. *Pinguibus* 25.

CATALOGUS.

Adeps	creta	liliorum rad.
althææ rad. fol.	cydoniorum ſem.	lupinorum ſem. far.
amylum	fabarum farina	malvæ fol. rad.
arabicum gum.	farina volatilis	maſtix
bolus Armena	ficus	medulla
butyrum recens	fœni-græci ſem.	mumia
calaminaris lapis	granatorum flor.	œſypus
cera	gypſum	ovi albumen

pa-

parietaria
pentaphyllum
pili Leporis
piloſellæ fol.
pineorum nuclei
plantaginis fol.
portulacæ fol.
roſa rubra
ſanguis Draconis
ſarcocolla
ſymphyti rad.
terra ſigillata
thus
tormentilla
tragacantha gum.
tritici far.

39. FIXA.

Quæ medicamenta neque ſponte, neque calore bullientis aquæ permiſcentur aeri, aut attolluntur in auras, dicuntur *Fixa*, quorum plura ſunt, quam hic recenſeri poſſunt.

Horum autem uſus abrogandus in Deſtillationibus omnibus, quamvis ſæpe adhibentur, ſed in Subſtantia, Decocto & Infuſione ſunt præſcribenda.

40. GELATINOSA.

Qui liquores ex cornubus, oſſibus, pelle, nervis, tendinibus, carne, vel ſimilibus partibus, coctione cum aqua tenaces elici poſſunt, huc pertinent; horum igitur Catalogus ſimplicium recenſeri non debet, quia peti poteſt ex *Animalibus cum aqua coctis* 26.

41. HUMIDA.

Omnia medicamenta, quæ multum aquæ vel aquoſi liquoris in ſe continent, huc referuntur, adeoque ſucculenta quævis, vel quæ multo humido perfuſa ſunt, quorum catalogum hic adjungere non opus eſt.

Petuntur quoque ex *Aquoſis* 3.

42. MOLLIA.

In quibus medicamentis parva detegitur virtus agens, cum mollitudine in eorum ſubſtantia, ad hunc Titulum conferuntur.

Petuntur ex *Gelatinoſis* 40. *Oleis mollibus* 14. *Oleribus* 15. *Pinguibus* 25. *Gummi inſipidis* 13.

CATALOGUS.

Abutilon
acanthi fol.
agrimonia
alceæ rad. fol. flor.
alchimilla
althææ fol. rad.
amygdalæ dulces
arabicum gum.
avenæ ſem.
bellis
borrago
branca urſina
butyrum recens
cannabis ſem. ol.
cepa
cera
ceræ oleum
cicerum ſem.
cydonicorum ſem.
cynogloſſa
ficus
fœni græci ſem.
hordeum
hyoſcyami fol.
hyperici flor.
lactuca
lappæ rad.
lenticula paluſtris
lilii rad. fol. flor.
linaria
lini ſem. far. ol.
lotus odora
malvæ fol. flor. rad.
medulla
mel
meliloti flor. fol.
mercurialis
nymphæa
papaver album
parietaria
pinguedo
plantago
populi fol. gemmæ
portulaca
prunella

pulmonaria	ſolanum	tritici ſem.
roſæ pallidæ	ſymphyti rad.	verbaſci fol. flor.
ſambuci fol. flor.	telephium	violæ fol. flor.
ſcabioſa	tiliæ cort. fol. flor.	
ſebeſten	trifolium odoratum	

43. MUCILAGINOSA.

Hæc cum aqua cocta, vel macerata præbent liquorem tenacem inſtar muci, ad obvolvendum aptiſſimum.

Deſumuntur etiam ex *Mollibus* 42. *Farinoſis* 11. *Gummi viſcoſis* 13. *Emplaſticis* 38. *Gelatinoſis* 40. *Mollibus* 42.

CATALOGUS.

Abutilon	ficus	pulmonaria
alceæ rad. fol. flor.	fœnum græcum	ſalſaparilla
arabicum gum.	hermodactylus	ſanguis Draconis
bellis	hordeum	ſarcocolla
borraginis flor.	hyoſcyami fol. ſem.	ſcabioſa
branca urſina	ichthyocolla	ſcilla
bugloſſi flor.	lappæ rad.	ſcorzonera
cannabis ſem.	lilii rad. fol.	ſebeſten
caranna gum.	linaria	ſymphytum
caſſia lignea	lini ſem.	telephium
ceraſorum gum.	lupuli flor.	tiliæ cort. fol. flor.
ceti ſperma	malvæ fol. flor. ſem.	tragacantha gum.
cydoniorum ſem.	orobi ſem.	tuſſilaginis fol. flor.
cynogloſſi rad.	papaver rheas	verbaſci fol. flor.
dactyli	populi fol. gem.	violæ ſem.
faba Ignatiana	pſyllium	xylon ſem.

44. SAPONACEA.

Sapones tam naturales, quam artificiales, quia conſtant oleo & ſale intime unitis, quæ iterum variis generibus conſtant, nam ſal eſt acidum, alcalinum, neutrum, fixum & volatile; oleum itidem molle, acre, fixum, volatile; inde ſaponum varia genera & virtutes: quidam enim ſunt refrigerantes, calefacientes; alii fixi, volatiles & ſemi-volatiles; alii iterum alcalini, acidi & neutri.

Saponacea aceſcentia frigida petuntur ex *Fructibus horæis* 12. *Oleribus* 15. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Vegetabilium ſuccis* 18.

Saponacea alcaleſcentia amara petuntur ex *Aloeticis* 1. *Alcalicis* 37. *Alcaleſcentibus* 36.

SAPONACEA ACESCENTIA.

Acetoſa	armeniaca mala	citrulli fruct.
acetoſella	aurantia mala	cornus fruct.
acetum	caſſiæ pulpa	cucumeris fruct.
gana mulſa	ceraſorum fruct.	cucurbitæ fruct.
ananas	citria mala	cydoniæ fruct.

Ficus

Ficus fruct.
fraga fruct.
jujubæ fruct.
limon fruct.
manna
mel
melo fruct.

ACIDA.

melopepo fruct.
meſpili fruct. maturus
mora fruct.
oxymel
paſſulæ majores
... minores
perſica fruct.
poma fruct.
pruna fruct.
punica mala
pyra
ribeſia fruct.
rubi fruct.
rubi idæi fruct.
ſaccharum
ſambuci bacc.
ſiliquæ dulces
ſyrupus
tamarindi fruct.
tartarus
tartari cremor
uvæ.

SAPONES ALCALINI.

Sapo venetus
ſapo ex alcali & quovis oleo.

SAPONACEA FERE NEUTRA.

Atriplex
becabunga
beta
betonica
borrago
braſſica
caltha
chærophyllum
chondrilla
cichoreum
cinara
dauci rad.
dens Leonis
dulcamara
endivia
hieracium
lactuca
lappæ rad.
paſtinaca
petroſelinum
portulaca
rapa
ſaponaria
ſcorzonera
ſiſari rad.
ſpinachia
tragopogon
valeriana pratenſis
ovi vitellus.

SAPONACEA AMARA.

Abrotanum
abſinthium
alkekengi fruct.
aloe
ariſtolochia
becabunga
betonica
bilis
bryonia
carduus benedictus
centaurium minus
chamædrys
chamæpitys
chelidonium majus

ALCALESCENTIA.

dens Leonis
hypericum
lupuli flor.
marrubium
matricaria
naſturtium
pimpinella
ruta
ſabina
ſcilla
ſcordium
tanacetum
tolutanus balſ.
veronica.

45. SICCA.

Omnia medicamenta humiditate orbata, ſive talia ſint ex natura vel arte, ad hunc Titulum referri poſſunt: ſed quia infinita arte fieri poſſunt ſicca, horum catalogus recenſeri nequit.

46. VOLATILIA.

In quibus medicamentis eſt materia facile evolans, ſeu in auras evaneſcunt, ad hunc Titulum pertinent.

Omnia fere dum avolant, odorem ſpargunt, & nares feriunt.

Petuntur ex *Spirituoſis* 17. *Alcali volatili* 37. *Acido volatili* 35. *Aromaticis* 9. *Sapone volatili* 44. *Oleis Acribus deſtillatis* (14) fere omnibus. *Vinoſis* 8. *Alcaleſcentibus* 36.

CATALOGUS.

Abrotanum
acetoſa
acetum
allii rad.
ammoniacus ſpiritus
amomum
angelica
aurantiorum cort.
benzoin
camphora
caryophyllus flos
carophyllus aromaticus
caſtoreum
cepæ rad.
cinamomum
citri cort.
cochlearia
cornu cervi ſal
... ſpiritus
eruca
eryſimum
fumaria
geranium Robertianum
lavandula
limonum ſucc.
macis cort.
majorana
marum Syriacum
meliſſa
naſturtium
piper
porrum
raphanus ruſticanus
ruta
ſabina
ſal vol. oleoſ.
ſcilla
ſcincus
ſinapi
ſtoechas
ſuccini ſal
vini ſpiritus
vinum Rhenanum.

CAPUT QUARTUM.

Quæ ex varia ſenſuum perceptione nomen obtinuerunt.

Ex tribus præprimis ſenſibus medicamenta nomen acceperunt: ut ex Tactu intelligimus num ſint Acria *vel* Lenia. *Ex odoratu, num ſint* Odorifera, Inodora, *aut* Fœtentia. *Per Guſtum diſtinguimus* Amara, Dulcia, Grata, Ingrata, Sapida, Inſipida, Salſa, inſulſa, *& denique* Auſtera.

47. ACRIA.

OMnia partibus acutis conſtantia, quæ corpori applicata cum motu, inferunt dolorem, & ſæpe deſtruunt firmarum partium cohærentiam. Medicamenta tali virtute donata huc referuntur, quamvis ob multitudinem cuncta in hoc Titulo recipi nequeunt.

Petuntur ex *Oleis acribus* 14. *Acidis acribus* 35. *Alcalinis acribus* 37. *Aromaticis* 9. *Salinis* 29. *Inſectis* 22. *Animalium partibus acribus* 26. *Spirituoſis* 17. *Alcaleſcentibus* 36.

CATALOGUS.

Abſinthii oleum
acori rad.
agallochum lign.
agni caſti ſem.
alkekengi fruct.
allii rad.
ammios ſem.
ammoniacum gum.
anethi ol.
angelicæ rad. ol.
aniſi ſem. ol.
apium
ariſtolochiæ longæ rad.
armenius lapis
aſa fœtida
aſclepias rad.
aſparagi rad. ſem.
aſperula
aurantiorum corticis ol.
balani myrepſicę ol. expr.
bdellium gum.
becabunga
bryoniæ rad.
burſa paſtoris
calthæ flor.
camphora
capparis rad. cort.

car-

carlinæ rad.
carui ol.
caryophyllatæ rad.
caryophyllorum aromat. ol.
caryophylli Plinii
caſſiæ ligneæ ol.
caſtorenm
centaurium minus
cepæ rad.
chalcitis
chamæmeli ol.
chelidonium majus
.... minus
chenopodium
cichorii rad.
cinamomi ol.
citri corticis ol.
cochlearia
contrayervæ rad.
copayva balſ.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ol.
curcumæ rad.
cuſcuta
cyani flor.
cyperi rad.
doronici rad.
ebuli cort.
erucæ ſem.
eryngii rad.
eryſimum
euphraſia
fœni græci ſem.
fumaria
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
gemmæ ſal
guajaci lign. cort. ol.
hederæ arboreæ fol. reſin.
hedera terreſtris
hermodactyli rad.
hyſſopi ol.
jalapæ rad.
ipecacuanha rad.
juniperi bacc. ol.
kermes grana
lapathi rad.
lappæ rad. ſem.
lavandulæ flor.
lauri bacc.
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem. ol.
macis ol.
majorannæ ol.
marinum ſal
marum Syriacum
matricaria
mel
meliſſæ ol.
menthæ ol.
moſchata nux, ol.
mumia perſica
myrobalanus Chebula
.... Bellerica
.... Emblica
myrrha
napi ſem.
naſturtium
nephriticum lign.
nigellæ ſem.
nitrum
oleris atri rad. ſem.
opium
opobalſamum
opoponax gum.
origani ol.
pæoniæ rad.
pedro del porco
peruvianus balſ.
petroſelini rad. herb. ſem.
peucedani rad.
phellandrii herb.
piloſella
pini reſina
polium
polypodii rad.
pſyllii ſem.
pulegii ol.
raphani rad.
rhodii ligni ol.
roriſmarini herb. ol.
ruſcus recens
rutæ herb. ol.
ſabinæ herb. ol.
ſagapenum gum.
ſalviæ ol.
ſaſſafras ol.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſæ flor.
ſchoenanthi flor.
ſcillæ rad.
ſcordium
ſennæ fol.
ſepiæ os
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſeſelies ſem.
ſileris ſem.
ſophiæ ſem.
ſpicæ Nardi Indicæ rad. ol.
ſtyrax
ſuccinum
ſuccini ol.
tanaceti ol.
terebinthinæ, balſ.
.... oleum
thlaſpios ſem.
thymus
tuſſilago
violæ ſem.
virgæ aureæ herb.
urticæ ſem.
vvinteranus cort.
zedoariæ ſem.
zibethum
zingiber.

ACERRIMA.

Æris flos
ari rad.
aſari rad.
bryoniæ rad.
cantharides
cataputiæ majoris ſem.
cyclaminis rad.
eſulæ rad.
euphorbium
gutta gamba gum.
hellebori nigri rad.
iridis rad.
nicotiana
perſicaria
petaſitidis rad.
piper album
.. Braſilienſe
.. longum
.. nigrum
pyrethri rad.
raphanus ruſticanus

ſina-

ſinapi ſem.
ſoldanella
ſtaphidis agriæ ſem.
turbith rad.
veratri rad.
vitriolum
zingiber.

48. LENIA.

Quæ medicamenta ingeſta vel applicata corpori, parvum motum concitant, imo potius compeſcunt, & quæ in ſuo genere minus efficacia ſunt, ad hunc Titulum referuntur.

Petuntur ex *Oleis mollibus* 14. *Mucilaginoſis* 43. *Animalium partibus mollibus* 26. *Gummi viſcoſis* 13. *Oleribus* 15. *Farinoſis* 11. *Pinguibus* 25. *Gelatinoſis* 40. *Mollibus* 42.

CATALOGUS.

Alcea
althæa
amygdalæ dulces
arabicum gum.
avellanæ nuces
borraginis flor.
branca Urſina
bugloſſum
butyrum inſulſum
cannabis ſem. ol.
caranna gum.
caſſiæ pulpa
cera
ceræ oleum
ceraſorum gum.
ceti ſperma
citrulli ſem.
cucumeris ſem.
cucurbitæ ſem.
cydoniorum ſem.
cynogloſſum
endivia
euphraſia
ficus
hordeum
hyoſcyami fol. ſem.
hyperici flor.
Ichthyocolla
juglans nux
kermes grana
lactis cremor
lappæ rad. ſem.
lilii rad. fol.
linaria
lini ſem. far. ol.
lotus odora
malvæ rad. fol. flor.
medulla
mel
meliloti flor.
melonis ſem.
mercurialis
ninzin rad.
nymphaæ fol. flor. ſem.
olivæ oleum
ovum
papaveris albi fol. ſem.
papaveris rhœados flor.
parietaria
pinguedo
populi gemmæ
ſcorzonera
tiliæ flor.

49. ODORIFERA.

Spiritus fermentati, quinta Eſſentia plantarum, exhalans volatile ex animalibus, alcalia & acida volatilia, atque omnia, quæ facile miſcentur aeri, ita ut in naribus ſenſum ſpecialem excitent, huc pertinent.

Conſtant hæc maxima parte ex *Spirituoſis* 17. *Volatilibus* 46. *Aromaticis* 9. *Acidis volatilibus* 35. *Sale volatili* 37. *Sapone volatili* 44. *Oleo aromatico* 14.

CATALOGUS.

Abelmoſchi
acetoſa
acetoſella
acetum
acori rad.
allii rad.
aloes lign.
ambar
ammoniacus ſal
amoni ſem.
anethi ol.
angelica
aniſi ſem. ol.
aſa fœtida
aurantiorum cort. flor. ol.
benzoin
betonicæ flor.
borraginis flor.
bugloſſæ flor.
calamintha
camphora
cardamomi ſem.
carui ſem. ol.
caryophyllatæ rad.
caryophyllus Aromaticus, & ol.
. . . . . hortenſis

caſ-

caſſiæ ligneæ ol.
caſtoreum
cepæ rad.
cervi cornu ſal.
chamædrys
chamæpitys
cinamomi cort. ol.
citri cort. ol. ſucc.
coriandri ſem.
croci flor.
cumini ſem. ol.
cyperi rad.
dictamni fol.
fœniculi ſem. ol.
galangæ minoris rad.
Hyſſopi herb. ol.
Jaſmini flor.
Imperatoriæ rad.
Iridis rad.
Lavandulæ fol. flor.
Lauri fol. bacc.
liguſtici ſem. ol.
lilii albi flor.
. . . convallii flor.
limonum cort. ol. ſucc.
liquid-ambar balſ.
macis ol.
majoranæ herb. ol.
malabathri fol.
marum Syriacum
maſtichina herb.
maſtix
meliſſæ herb. ol.
meliſſophyllum
menthæ herb. ol.
moſchata nux, ol.
moſchus
naſturtium
origani herb. ol.
peruvianus balſ.
pulegii herb. ol.
raphanus ruſticanus
rhodii ligni ol.
roriſmarini fol. flor. ol.
roſæ flor.
rutæ herb. ol.
ſalviæ herb. flor. ol.
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign. ol.
ſchœnanthi flor.
ſerpilli herb.
ſinapi ſem.
ſpicæ ol.
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . . liquida
ſuccini ol. ſal
thymus
thus
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
vinum Rhenanum
violæ flor.
urinæ ſal
vvinteranus cort.
zibetha.

50. INODORA.

Quum effluvio partium volatilium concitetur odor, medicamenta igitur inodora his partibus volatilibus & acribus carent, unde plerumque inter mollia recenſentur, & quæ patiuntur coqui ſine virtutis amiſſione: quandoque vero ſatis acria ſunt guſtui, & aſſumta efficacia ſunt, ut patet in Corroſivis Inodoris.

Petuntur ex *Fixis* 39. *Terreis* 31. *Teſtaceis* 23. *Mucilaginoſis* 43. *Mollibus* 42. *Lenibus* 48.

CATALOGUS.

Arabicum gum.
bolus Armena
calaminaris lapis
cancrorum oculi, chelæ
cannabis ſem.
ceraſorum gum.
ceti ſperma
conchæ uſtæ
corallia
creta alba
cryſtallus montana
granatus lapis
hæmatites lapis
ichthyocolla
lappæ rad. ſem.
lemnia terra
lenticula paluſtris
lilii fol. rad.
lini ſem.
malvæ fol.
nymphæa
oſteocolla
ovorum teſtæ
papaveris fol.
perlæ
perlarum mater
portulaca
ſarcocolla
ſepiæ os
ſymphyti rad.
terra ſigillata
tiliæ cort.
tragacantha gum.
tuſſilago
tutia
verbaſcum
violæ flor.

51. FOETENTIA.

Omnia quæ ingratum & ſatis penetrantem halitum præbent, huc referuntur. De his fertur eſſe uterina, quæ morbis uteri ſeu potius convulſionibus hy-

hyſtericis opitulantur, quaſi uterus odoris poſſideret organum: at videntur potius his mederi morbis virtute balſamica & anodyna, quæ his medicamentis eſt adjuncta.

Petuntur etiam ex *Alcaleſcentibus* 36. & *Gummi aromaticis* 13.

CATALOGUS.

Allium
aſa fœtida
cepa
galbanum gum.
hyoſcyamus.
myrrha
opium
opopanax
porrum
ſcordium
ſcylla
ſuccini ol.

52. AMARA.

Omnia ex Plantis, Animalibus & Mineralibus, ſapore amaro prædita, dicuntur *Amara*; aut *Amaricantia*, ſi lenis amaritudo ineſt. Maxima pars horum ſunt Reſolventia & Abſtergentia.

Petuntur præcipue ex *Aloeticis* 1. *Bilioſis* 24.

AMARA

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acori rad.
agallochum lignum
agaricus
ageratum
alkannæ rad.
alkekengi fruct.
aloe ſucc.
ammios ſem.
ammoniacum gum.
angelicæ rad.
Argentum bracteatum
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.
. . . . tenuis rad.
aſclepias rad.
aſperulæ herb.
aurantiorum ſem.
balani myrepſicæ ol. expr.
bdellium gum.
becabunga
betonica
bilis
borax
bryoniæ rad.

AMARICANTIA ſunt.
camphora gum.
capparis rad. cort.
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
carthami ſem.
caryophyllatæ rad.
caſcarillæ cort.
caſtoreum
centaurium minus
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
chondrilla
cichorii rad.
citri ſem.
citrulli ſem.
cochlearia
colocyntis
colubrinum lignum
copayva balſ.
coſti rad.
croci flor.
cupreſſi nux
curcumæ rad.
cyani flor.
dens leonis
dictamni herb.
ebuli cort.
elaterii rad. ſucc.
endivia
erucæ ſem.
eupatorium
fabæ Ignatianæ
filipendulæ rad.
fraxinellæ rad.
fraxini cort.
fumaria
galbanum gum.
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
glycyrrhizæ rad. cort.
guajaci lign. & cort.
hedera terreſtris
hieracium
hypericum
hyſſopus
japonica terra
imperatoriæ rad.
intubi
ipecacuanha rad.
iridis rad.
kermes grana
lactuca
ladanum gum.
lapathi rad.
lappæ rad. ſem.
lavandulæ flor.
lauri bacc.
leucoji flor.
lupini ſem.
lupuli flor.
mandragoræ rad.

mar-

marrubium
matricaria
meliloti flor.
mentha
moſchus
mumia Perſica
muſcus Pulmonaris
myrrha
napi ſem.
naſturtium
nephriticum lign.
nitrum
oleris atri ſem. rad.
opium
opopanax gum.
papaveris albi capita
papaveris rheados flor.
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
perſicæ fol. flor. nucl.
petaſitidis rad.
peucedani rad.
pimpinella
pini reſina
piper longum
polium
pulegium
pyrola
rhabarbari rad.
rhamni bacc.
rhodium lign.
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ruta
ſabina
ſalvia
ſanicula
ſantalum album lign.
. . . citrinum lign.
ſaponaria
ſarcocolla
ſaſſafras lign.
ſaxifraga
ſcammonium
ſchœnanthi flor.
ſcillæ rad.
ſcordium
ſcorzonera
ſennæ fol.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
ſileris ſem.
ſolidago Saracenica
ſonchus
ſpica Nardi Celtica
. . . . Indica
ſtaphidis agriæ ſem.
ſtoechados flor.
tamariſci cort.
tanacetum
terebinthinæ balſ.
thus
thuya
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
tragopogon
trifolium aquaticum
valerianæ rad.
veratri rad.
verbena
veronica
vincapervinca
vomica nux
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zibethum.

AMARISSIMA.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . Romanum
ageratum
aloe
bilis
carduus benedictus.
centaurium minus
chamæmeli flor.
chelidonii majoris rad.
colocyntis
colubrinum lign.
opopanax gum.
papaveris albi capita
pedro del Porco
petaſitidis rad.
tanacetum
trifolium aquaticum
vomica nux
zibethum.

53. DULCIA.

Quamvis ſapor hic, quo ad virtutem, nihil præſtat, ſæpe tamen a medicis in curatione præſcribuntur, ac ſi aliquid facerent ad leniendum. Quædam ex his in principio videntur amara, dein vero dulcia evadunt, ut *Dulcamara* & *Japonica Terra*. Alia autem tam levem dulcedinem præbent, ut vix mereantur ad dulcia referri, uti *Cynogloſſum*, *Adiantum*, *Angelica*, *Aſparagus*.

CATALOGUS.

Adiantum
agaricus
angelicæ rad.
aniſi ſem.
anonidis rad.
aſparagi ſem. rad.
aurantiorum ſucc.
benzoin gum.
borax ſal
cinamomum
cynogloſſum
dactyli
doronicum
dulcamara
eryngii rad.

ficus
filicis rad.
fœniculi rad. ſem.
fœniculum dulce
geniſtæ ſem.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hermodactyli rad.
japonica terra
jujubæ
juniperi bacc.
lappæ rad.
liguſtici rad. ſem.
manna
mel
myrobalanus bellerica
ninzin rad.
oleris atri fol.
orchidis rad.
pæoniæ rad. flor. ſem.
papaveris albi ſem.
pareiræ bravæ rad.
paſſulæ majores
. . . minores
pineæ nuces
piſtacia
polypodii rad.
rubiæ rad.
ruſci rad. bacc.
ſabina
ſaccharum
ſarcocolla
ſcorzonera
ſebeſten
ſiliquæ dulces
ſymphyti rad.
tolutanus balſ.
tragacantha gum.

54. GRATA.

Quæ medicamenta, vel ob coloris elegantiam, vel odoris, aut ſaporis gratitudinem facile tolerantur & aſſumuntur ab ægris, qualia hic recenſentur, eorum uſus, ſi vires conveniunt morbo, præ aliis excellit.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.
acetoſa
acetoſella
acori rad.
agrimonia
ambragryſea
angelicæ rad.
animi gum.
aſperula
benzoin gum.
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calamintha
cardamomum
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
cera
ceti ſperma
chenopodium
cinamomum
copal gum.
cubebæ ſem.
cyperi rad.
elemi gum.
fabæ Ignatianæ
ficus
fœnugræci ſem.
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . . . minoris rad.
hedera terreſtris
hypericum
japonica terra
imperatoriæ rad.
kermes grana
lacca gum.
ladanum gum.
lavandulæ flor.
lauri bacc.
liguſtici rad.
lilii flor.
lilii convallii flor.
limonum ſucc.
lingua Cervina
liquid-ambar balſ.
majorana
malabathri fol.
mechoacanna rad.
meliſſa
menta criſpa
. . . Romana
moſchata nux
moſchus
myrtus
nigellæ ſem. ſiccum
ninzin rad.
oſmundæ rad.
pareiræ bravæ rad.
phellandrium
pinpinella
pix
rhodium lign.
roſæ Caninæ flor. fruct.
roſa rubra
. . pallida
ſalvia
ſantalum album lign.
. . . citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſchœnanthi flor.
ſcorzoneræ rad.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſpica Nardi Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . . liquida
tacamahaca gum.
tamarindi fruct.
thus gum.
thymus
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
trifolium odoratum
violæ flor.
zibethum.

55. INGRATA.

Interdum tam nauſeoſus eſt in medicamentis ſapor, vel tam alienus odor, aut fœtor, ut ab ægris vix tolerari aut aſſumi poſſint; imo colorem ingratum abhorret æger: talia igitur, quantum fieri poteſt, ſunt evitanda.

Quia numquam, vel raro ob hanc virtutem præſcribuntur medicamenta, non eſt opus adjicere catalogum: poſſunt enim peti ex *Fœtentibus* 51, & *Amariſſimis* 52.

56. SAPIDA.

Medicamentis his ineſt ſemper ſal aliquis, vel aliquid ſpeciale, quod quintam eſſentiam vocant, quo concitatur in ore ſapor; ſed quoniam hæc ſub ſpeciali ſaporis Titulo, ut Amara, & Dulcia, citari ſolent, horum Catalogum non adjeci.

Pertinent quoque huc *Acria* 47. *Aromatica* 9. *Salia* 29.

57. INSIPIDA.

Quæ linguæ applicata, vel & maſticata nullum ſpecialem ſenſum, quem ſaporem vocamus, excitant, dicuntur *Inſipida*. Suntque hæc omni ſale & quinta eſſentia ſaporem excitante, carentia.

Materiem præbent *Mollia* 42. *Gumma viſcoſa* 13. *Animalium partes molles* 26. *Mucilaginoſa* 43. *Teſtacea* 23. *Farinoſa* 11. *Oleoſa mollia* 14. *Olera* 15. *Pinguia* 25. *Gelatinoſa* 40. *Lenia* 48. *Lapides* 27.

CATALOGUS.

Alcis ungula
alkannæ rad.
althææ rad.
amygdalæ
anagallis
arabicum gum.
atriplex
avena
auriculæ Judæ
beta
borraginis flor.
caro
cera
ceraſorum gum.
ceti ſperma
chinæ rad.
cinara
conchæ
cucumeris ſem.
dauci ſem.
hordeum
juniperi lign.
jura pinguia
lac
lactuca
lilii rad.
malva
melonis ſem.
olea expreſſa recentia (14)
oryza
ova
ovorum teſtæ
panis
papaveris albi ſem.
perlæ mater
pineæ nuces
pinguedo
portulaca
rapa
ſaliva
ſpinachia
tragacantha gum.
tragopogon
triticum
valeriana pratenſis.

58. SALSA.

Non omnia medicamenta Salina a medicis dicuntur *Salſa*, ſed ſolummodo illa, quæ in ſe ſalem marinum continent, ſive ex natura habent, ſive acquiſiverint addito ſale marino, ita caro animalium vel piſcium ſale condita; plantæ vel fructus plantarum in muria conſervatæ.

CATALOGUS.

Ammoniacum ſal
marinum ſal
ſepiæ os
ſoldanella
ſpongiæ lapis.

59. INSULSA.

Omnia alimenta & medicamenta ſale marino carentia, ſive ex animalibus, ſive vegetabilibus ſumuntur, *Inſulſa* vocantur.

Talia inveniuntur in *Animalium partibus mollibus* 26. *Fructibus Horæis* 12. *Farinoſis* 11. *Mucilaginoſis* 43. *Gelatinoſis* 40. *Pinguibus* 25. *Oleoſis mollibus* 14.

60. AUSTERA.

Quæ medicamenta deguſtata partes oris cum ſenſu refrigerationis contrahunt, qualis virtus invenitur in omnibus fere fructibus immaturis, *Auſtera* vocant.

CATALOGUS.

Acaciæ cort. fol. flor. ſucc.
acetoſæ ſem.
adiantum
æris ærugo & flos
alchimilla
alkannæ rad.
alumen rupeum
... uſtum
anagallis
anſerina
aſplenium
atramentum
berberis fruct. ſucc.
biſtortæ rad.
capparis cort. rad. fruct.
caſtaneorum cort. interior
cinamomi cort. poſt coctionem
corallina
corni fol. fruct. immaturus
cupreſſi fol. nux
cuſcuta
cydoniorum ſem. fruct. miva
equiſetum
ferrum acido ſolutum
filicis rad. fol.
fragariæ fol.
fraxini cort.
fructus immaturi
hæmatites lapis
hominis cranii uſnea
hypericum
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
lapathi rad. fol. flor. ſem.
lingua cervina
lycoperdon
meſpili recens fruct.
muſcus Quercinus
... pulmonaris
myrobalani omnes
myrti fol.
nymphææ rad. fol. flor.
omphacium
oſmunda
piloſella
pimpinella
plantago
plumbum & ejus præparata
polygonum
polypodium
polytrichon
punicæ cort. flor. fruct.
pyra auſtera
querni cort. fol. glandes, aqua fluens ex ligno
quinquefolium
rhois ſem.
roſæ caninæ flor. fruct. ſem. ſpongia
roſa rubra
rubrica fabrilis
ruta muraria
ſanguiſorba
ſanguis Draconis
ſedum majus
ſorbus fruct.
ſpongiæ lapis
tamariſci cort.
tormentillæ rad.
verbaſcum
viſcum
vitriolum
xylon ſem.

CAPUT QUINTUM.

In partes firmas agentia.

Quoniam in homine vivente obſervantur partes firmæ & fluentes, atque actiones, medicamentorum operationes, pro ut in his tribus abſolvuntur, diſtinctis Titulis ſunt tradendæ.

Primo loco recitantur ea ſola, quæ in firmas partes agunt: in quo iterum quatuor genera occurrunt. Ut 1. *Quæ partes firmas mutant, quemadmodum* Comprimentia, Humectantia, Siccantia, Lubricantia, Adducentia, Extendentia, Suſtentantia. 2. *Quæ cohæſionem augent, ut* Adſtringentia, Indurantia. 3. *Quæ cohæſionem minuunt, ut* Emollientia & Laxantia. 4. *Quæ cohæſionem ſolvunt, ut* Corrodentia, Eſcharotica, Exedentia, Ruptoria, Urentia.

61. COMPRIMENTIA SOLIDA.

Quæ vi mechanica aperta vaſa tranſverſe ita urgent, ut apertura claudatur, vel quæ applicata ita contractilitatem vaſorum augent, ut claudatur vaſis apertura, ad hunc Titulum pertinerent; ſed quia hæc ſæpius Adſtringentium Titulo proponi ſolent, nullum medicamentorum adjeci catalogum.

62. EXTENDENTIA.

Interdum partes nimis contractæ vel diſtortæ per machinas in priſtinam figuram ſunt reducendæ, quod ſine extenſione vix fieri poteſt, quæ fit vel manu vel inſtrumentis mechanicis. In quibus omnibus obſervandum, ne nimis ſubito fiat, ſed lene & lente, ut contractæ partes ſequi poſſint.

63. ADDUCENTIA.

Quæ partes firmas prolongatas vel loco remotas in debitum ſitum ducunt, vel quæ naturales fines partium propius jungunt, *Adducentia* dicuntur. Auxilia hæc plerumque ſunt Mechanica vel Chirurgica, ut & Suturæ & Emplaſtra tenacia, quæ adhibentur ad adductionem partium.

64. SUSTENTANTIA.

Quæ partibus flaccidis, laxatis, & nimis prolongatis, aut naturali fulcimento privatis, auxilium tale adferunt, ut neque ſponte, neque ab aliqua cauſa ultra modum removeri poſſint, fere omnia ſunt Chirurgica & Mechanica, ut Ligaturæ, Cingula, Splenia, Faſcia, Emplaſtra tenacia.

In his obſervandum, ne nimis ſtricte alligentur, quia partes nimis compreſſæ amitterent motum vitalem, & ita ſuffocarentur.

65. HUMECTANTIA.

Quæ faciunt majorem copiam humidi admiſceri partibus firmis, ſive id faciant admiſcendo humidum, ſive reſolvendo concretum, huc referuntur.

Petuntur ex *Aquoſis* 3. *Humidis* 41. *Fructibus horæis* 12. *Oleribus* 15. *Farinoſis aqua coctis* 11. *Nitroſis* 5. *Plantarum ſuccis* 18. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Saponaceis aceſcentibus* 44.

CATALOGUS. humect.

Acetoſa
althæa
atriplex
becabunga
berberis ſem.
blitum
borraginis flor.
bugloſſi flor.
cancrorum caro, ſucc.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
ciceris ſem.
citri fruct.
citrulli fruct.
cucumeris fruct.
cucurbitæ fruct.
cydoniorum ſem.
fabæ
glycyrrhizæ rad.
hordei ſem.
jujubæ
jura carnium
lactis ſerum
lactucæ fol. ſem.
lens paluſtris
lilii rad. fol.
limonum ſucc.
lini ſem.
malva
malvæ arboreæ flor.
manna
melo
mercurialis herb.
nymphæa
paſſulæ minores
perſicæ fruct.
pineæ nuces
piſtaciæ
portulaca
prunorum fruct.
pulmonaria
ſaccharum
ſebeſten
ſedum
tamarindi
violæ fol. flor.
uvæ maturæ
xylon ſem.

66. SICCANTIA.

Quæ humidum evocant ex interſtitiis, & a ſuperficie partium firmarum, & ex ipſis vaſculis minimis, huc referuntur.

Petuntur ex *Terreis* 31. *Teſtaceis* 23. *Siccis* 45. *Farinoſis* 11. *Aromaticis* 9.

CATALOGUS.

Abſinthium
acaciæ fol. ſucc.
acetoſæ rad.
acori rad.
ærugo
æs uſtum
agallochum lign.
agni caſti ſem.
agrimonia
aloe
alumen rupeum
ambragryſea
ammios ſem.
anethi herb. ſem.
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
antimonium
apii ſem.
aquilegii ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.
ari rad.
artemiſia
balani myrepſicæ nucl.
betonica
biſtortæ rad.
bolus Armena
burſa Paſtoris
calamintha
cancrorum oculi
canis album græcum
capparis rad.
caranna gum.
cardamomi ſem.
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caſtoreum
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chelidonii majoris rad.
ciceris ſem.
cichorei rad.
cinamomi cort.
citri cort.
cochlearia
colophonia
corallina
corallium
creta alba
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cupreſſi nux
curcumæ rad.
cuſcuta
cyperi rad.
doronici rad.
erucæ ſem.
ervi ſem.
eryngii rad.
eryſimum
eupatorium
fabarum ſem.
farina volatilis
filipendulæ rad.
filix herb.
fœniculi rad. herb. ſem.
fœnugræci ſem.
fraxini fol. cort.

fu-

fumaria
galangæ minoris rad.
gentianæ rad.
gerantium Robertianum
granatus lap.
guajaci lign. cort.
hæmatites lap
hederæ arboreæ fol.
hordei ſem. far.
hypociſtidis ſucc.
iridis rad.
kermes grana
lappæ rad. fol.
lavandula
lazuli lapis
lemnia terra
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem.
lingua Cervina
lucii piſcis mandibula
marum Syriacum
maſtix gum.
mentha
menthaſtrum
milii farina ſicca
millefolium
moſchata nux
myrobalani
myrtus
opopanax gum.
orobi ſem.
oryzæ ſem.
oſſa calcinata
oſtreorum teſtæ
perlæ
perlarum mater
pimpinella
piper
piſtachiæ fruct.
pix
plumbum
pompholix
pumex lap.
punicæ cort. flor.
rhodium lign.
roſæ rubræ
roſmarinus
rubiæ rad. ſem.
ruſci rad.
ruta muraria
ſalvia
ſanguis Draconis
ſantalum lign.
ſapphirus lap.
ſaſſafras lign.
ſaxifraga
ſepiæ os
ſophiæ ſem.
ſpicæ Nardi Indicæ rad.
ſpongia
ſpongiæ lapis
ſtœchados flor.
ſtyrax
tamariſci lign.
tanaceti ſem.
terra ſigillata
thlaſpios ſem.
thus gum.
thuya
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
tutia
verbaſci flor.
verbena
virga paſtoris
vitriolum
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

67. LUBRICANTIA.

Quæ oleo, pinguedine, mucagine, vel alio molli & leni obducunt ſuperficiem, ut facilior per tale vas fiat tranſitus, vel minori cum attritu motus, ad hunc Titulum referuntur: præcipua peti poſſunt ex *Mucilaginoſis* 43. *Oleoſis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Gelatinoſis* 40. *Gummi inſipidis* 13. *Mollibus* 42.

CATALOGUS.

Arabicum gum.
ceræ oleum
ceti ſperma
cydoniorum ſem.
cynogloſſi rad.
ficus
glycyrrhizæ rad.
lilii rad.
lini ſem. ol.
malva
medulla Animalium
mel
olea cocta cum mollibus (14.)
olea expreſſa recentia (14.)
ovi vitellus
papaveris albi ſem.
paſſulæ majores
pineæ nuces
pinguedo animalium
piſtaciæ
ſaccharum
ſymphyti rad.
tiliæ cort.
tragacantha gum.
tuſſilago
xylon ſem.

68. ADSTRINGENTIA.

Quæ ingeſta vel applicata faciunt, ut fibræ, parteſque reliquæ molles majori nixu contractilitatis accurtentur, & ita vaſa circularibus fibris facta au-

auguſtentur, vel integre claudantur, & partes magis tendantur, ad hunc Titulum pertinent.

Conſtant præter ſua propria ex *Auſteris* 60. *Lapidibus* 27. *Terreis* 31. *Semi-metallis* 32. *Comprimentibus* 61. *Adducentibus* 63. *Teſtaceis* 23. *Siccis* 45. *Siccantibus* 66. *Mineralibus* 33.

Abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acaciæ fol. ſucc.
acetoſæ ſem.
adianthum
æris ærugo
agaricus
ageratum
agni caſti ſem.
agreſtæ ſucc.
agrimonia
alchimilla
alcohol vini
alkannæ rad.
alumen rupeum
. . . uſtum
amylum
anagallis
androſæmum
anonidis rad.
anſerina
antimonium
arbuti fruct.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
armenius lapis
artemiſia
aſplenium
atramentum
atriplex
auriculæ Judæ
bdellium gum.
becabunga
bellis minor
benzoin gum.
berberis fruct. ſucc.
biſtortæ rad.
bolus Armena
bombacis ſem.
burſa Paſtoris
calaminaris lap.
capparis cort.
carthami ſem.
caryophyllatæ rad.
caſſiæ ligneæ cort.
caſtaneorum cort.
cervi cornu uſtum
ceruſſa
chelidonii minoris rad.
chinæ rad.
cichorei rad.
cimolia terra
cinamomum coctum
colophonia
corallina
corallium
corni fol. fruct.
creta
cryſtallus montana
cupreſſi fol. nux
cuſcuta
cyani flor.
cydoniorum ſem. fruct.
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
dactyli
dictamnus
equiſetum
eupatorium
euphraſia
fabarum cort. far.
faba Ignatiana
ferrum
ferrum ſulphure præpar.
filipendulæ rad.
filix
fragaria
fraxini cort.
fuligo
galangæ minoris rad.
geniſtæ flor.
geranium Robertianum
graminis rad.
granatus lap.
hæmatites lap.
hederæ arboreæ fol. recentia
hedera terreſtris
hominis cranii uſnea
hypericum
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
kermes grana
lacca gum.
ladanum gum.
lapathi rad. fol. ſem.
lappæ rad. ſem.
lemnia terra
lenticula paluſtris
liguſtrum
limonum ſucc.
lingua cervina
lithargyrium
lycoperdon
magnes lapis
malabathrum
malva roſea
marrubium
maſtichinum lign.
maſtix gum.
meſpili fruct.
millefolium
mumia
muſcus quercinus
. . . pulmonaris
myrobalani
myrthi fol. bacc.
nymphææ rad. ſem.
omphacium
oſmunda
oſſa calcinata
oſteocolla
oſtreorum teſtæ toſtæ
ovi albumen
pæoniæ rad.
parietaria
perlæ
perlarum mater
piloſella
pimpinellæ rad. herb.
pini cort.
plantaginis fol. ſem.
plumbum
polygonum
polypodium
polytrichon
pompholix
pſyllii ſem.
pulmonaria
pumex lap.

pu-

punicæ fruct. ſucc. cort. flor.
pyrola
querni cort. fol. gland.
quinquefolii rad.
rhabarbari rad.
rhamni bacc.
rhois ſem.
roſæ caninæ flor. fruct. ſpong.
roſæ rubræ
rubiæ rad.
rubinus lap.
ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſalvia
ſanguis Draconis
ſanicula
ſantalum rubrum lign.
ſapphirus lap.
ſarcocolla
ſardus lap.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſedum majus
ſmaragdus lap.
ſolanum
ſolidago Saracenica
ſophiæ ſem.
ſorbus fruct.
ſtanni limatura
ſuccinum
ſymphyti rad.
tamariſci cort.
thus gum.
tormentillæ rad.
tutia
verbena
veronica
virga aurea
viſcum
vitriolum
vvinteranus cort.

69. INDURANTIA.

Quæ medicamenta applicata vel exhibita faciunt partes corporis noſtri tenacius cohærere, quam ut digito prementi tam facile cedant, ac antea, huc pertinent.

Conſtant talia *Adſtringentibus* 68. *Comprimentibus* 61. *Siccantibus* 66. *Siccis* 45. *Auſteris* 60. *Terreis* 31.

CATALOGUS.

Acaciæ fol. ſucc.
acetoſæ ſem.
adiantum
æris ærugo
alchimilla
alkannæ rad.
alumen
amylum
armenius lapis
aſplenium
atramentum
biſtortæ rad.
bolus armena
calaminaris lapis
capparis cort.
caſtaneæ cort.
ceruſſa
cimolia terra
cinamomum coctnm
corallina
corallium
creta
cupreſſi nux, fol.
cydoniorum ſem.
filix
japonica terra
hæmatites lapis
hypociſtidis ſuccus
lapathi rad. fol. ſem.
lemnia terra
lenticula paluſtris
lingua cervina
lithargyrium
maſtix gum.
mumia
muſcus quercinus
myrti herb. bacc.
oſmunda
oſſa calcinata
oſteocolla
ovi albumen
pimpinella
pini cort.
plantaginis fol. ſem.
polygonum
polytricon
pompholix
punicæ cort. flor.
rhois ſem.
roſæ caninæ flor. fruct.
. . rubræ
ruta muraria
ſanguis draconis
ſarcocolla
ſtanni limatura
ſymphyti rad.
tamariſci cort.
tormentillæ rad.
tutia
viſcum
vitriolum.

70. EMOLLIENTIA.

Quæ faciunt, ut partes facilius cedant cauſæ prementi, minuſque reſiſtant ſitus mutationi inter partes, huc referuntur.

Conſtant *Aquoſis* 3. *Farinoſis* 11. *Gummi* 13. *Oleoſis* 14. *Oleribus* 15. *Reſinoſis* 16.

16. *Plantarum ſuccis* 18. *Pinguibus* 25. *Animalium partibus mollibus* 26. *Gelatinoſis* 40. *Humidis* 41. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lenibus* 48. *Inſipidis* 57. *Inſulſis* 59. *Humectantibus* 65. *Lubricantibus* 67.

CATALOGUS.

Abutilon
alceti vapor
alceæ rad.
alchimilla
alſine
althææ rad. herb. ſem. radicis far.
ammoniacum gum.
amygdalæ dulces
anethum
animalis recentis vapor
animi gum.
aquæ vapor
arabicum gum.
atriplex herb.
balani myrepſicæ ol. expr.
bdellium gum.
becabunga
bellis
beta
bonus henricus
borrago herb.
branca urſina
braſſicæ herb.
bryoniæ rad.
bugloſſæ herb.
butyrum
cannabis ſem. ol. expr.
caſſiæ pulpa
cepæ rad.
cera alba & flava
ceræ oleum
ceti ſperma
chamæmeli flor.
ciceris albi & rubri ſem.
croci flor.
cucumeris fruct.
cynogloſſi rad.
ebuli cort.
elemi gum.
fabarum far.
ficus
fœniculi rad.
fæni græci ſem. far.
galbanum gum.
glycyrrhizæ rad.
hordei ſem. far.
hyoſcyami fol.
iridis rad.
jujubæ
juſcula
lactis cremor
ladanum gum.
lilii albi rad. fol. anther.
linaria
lini ſem. ol. far.
liquid-ambar balſ.
lotus odora
lupini ſem. far.
malva
manna
medulla cervina, & aliorum
mel
meliloti flor.
mercurialis herb.
myrrha gum.
œſypus
opopanax gum.
ovi vitellus
papaveris albi fol.
pareiræ bravæ rad.
parietaria
paſſulæ majores
. . . . minores
pinguedo
pini reſina
pix liquida & ſicca
populi fol. gem.
portulacæ ſem.
prunella
pulmonaria
pambuci fol. flor.
ſcabioſa
ſebeſten fruct.
ſolanum
ſtyrax gum.
ſymphyti rad.
telephium
terebinthina balſ.
tiliæ cort. fol.
trifolium bituminoſum
verbaſci flor.
violæ fol. flor.
xylon ſem.

71. LAXANTIA.

Quæ medicamenta applicata vel ingeſta faciunt partes firmas tam mobiles, ut ab eadem cauſa tendente vel flectente facilius elongentur vel flectantur, huc pertinent.

Conſtant *Aquoſis* 3. *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Gummi inſipidis* 13. *Oleoſis mollibus* 14. *Oleribus* 15. *Pinguibus* 25. *Gelatinoſis* 40. *Humidis* 41. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lenibus* 48. *Dulcibus* 53. *Inſipidis* 57. *Inſulſis* 59. *Humectantibus* 65. *Lubricantibus* 67. *Emollientibus* 70.

althææ rad. fol. flor.
amygdalarum dulcium ol.
aſparagi turiones
borraginis flor.
bugloſſi flor.
cannabis ol. expr.
cera
ceræ oleum
ceraſorum fruct.
ceti ſperma
ciceris ſem.
cucumeris fruct. ſem.

ficus
glycyrrhizæ rad.
jujubæ
lilii rad. fol.
lini ſem. far. ol.
malva
medulla oſſium
melonum fruct. ſem.
mercurialis
milii ſem.
orobi ſem. far.
papaveris fol. ſem.
paſſulæ majores
. . . minores
pinguedo
portulaca
pulmonaria
ſebeſten
tiliæ cort. fol.
verbaſci flor. fol.
violæ fol.

72. CORRODENTIA.

Quæ medicamenta in lacinias veluti diſrumpunt partes firmas, quaſi morſu dentium fuiſſent inæqualiter ſeparatæ, huc referuntur.

Petuntur ex *Mercurialibus* 4. *Aromaticis* 9. *Antimonialibus* 2. *Acribus* 47. *Inſectis* 22. *Salibus* 29. *Metallis* 28. *Semi-metallis* 32. *Acidis* 35. *Alcalibus* 37. *Mineralibus* 33.

CATALOGUS.

Æs uſtum
æris ærugo
æris flos
allii rad.
alumen rupeum
. . . uſtum
anacardii ſuccus
arſenicum
cantharides
cataputiæ minoris ſem.
chalcitis
chelidonii majoris rad.
cinis ligni viridis combuſti
cyclaminis rad.
elaterii ſucc.
eſula
euphorbium
gutta gamba gum.
hederæ arboreæ reſina
hellebori nigri rad.
mercurius dulcis
. . . . præcipitatus albus
. . . . ruber
mezerei bacc.
perſicaria
piper braſilienſe
pyrethri rad.
rhamni bacc.
ſinapi ſem.
ſophiæ ſem. ſapore
ſtaphidis agriæ ſem.
troch. de mimo Vigonis
tutia
vitriolum, & colcothar
vvinteranus cort.
zingiberis rad.

FORTISSIMA.

Butyrum antimonii
lapis infernalis
mercurius ſublimatus corroſivus
oleum tartari per deliquium
oleum vitrioli.

73. ESCHAROTICA.

Quæ medicamenta corrodendo ex laceratis ſolidis, & confuſis ac concretis liquoribus, faciunt cruſtam mortuam viventibus partibus adhærentem, huc pertinent.

Vix differunt a *Corrodentibus* 72.

Æs uſtum
alcali ſal fixum
antimonii butyrum
arſenicum
auripigmentum
calx viva
capſicum
chalcitis
elaterii ſuccus
helleborus albus
lapis infernalis
mercurius ſublimatus
metalla ſoluta in menſtruo
mezerei bacc.
ranunculi nonnulli
ruptorium commune
ſinapi ſem.
ſpiritus acidi ſalium.

74. EXEDENTIA.

Quæ portionem de partibus firmis corrodendo auferunt, huc reſpiciunt. Ex iiſdem petuntur ut *Corrodentia* 72.

CATALOGUS.

Æris ærugo, flos	chalcitis	. . . . ruber
æs uſtum	cinnabaris	plumbum uſtum
alumen uſtum	dactylorum cineres	pumex uſtus
ammoniacum ſal	gallæ nuces uſtæ	querci cineres
anacardii ſuccus	helleborus niger	tartari liquor
ariſtolochia rotunda	lazuli lap.	tithymalus
aſphodeli rad.	mercurius præcipitatus	vitriolum calcinatum.
calx	albus	

75. RUPTORIA.

Quæ partes firmas ſolvunt in modum ruptionis, dicuntur *Ruptoria*: ſed quoad materiem non differunt a *Corrodentibus* 72.

76. URENTIA.

Medicamenta cum corroſione ſenſum fervoris excitantia, a modo agendi dicuntur *Urentia*, quæ itidem vix differunt a *Corrodentibus* 72. Hujuſmodi ſunt

Arſenicum	gutta gamba	pyrethri rad.
cantharides	hederæ arboreæ reſina	rhamni bacc.
cataputiæ minoris ſem.	helleborus niger	ſinapi ſem.
chalcitis	lapis infernalis	ſtaphidis agriæ ſem.
cyclaminis rad.	mezerei bacc.	urtica
elaterii ſuccus	piper album, nigrum	zingiberis rad.
eſula	. . longum	
euphorbium	. . braſilienſe	

CAPUT SEXTUM.

Humorum qualitatem mutantia.

In humorum qualitate tria occurrunt obſervanda, 1. *Partium liquores conſtituentium cohæſio*; 2. *Liquorum inſita natura*; 3. *Partium diſtantia*.

Cohæſionem inter partes majorem faciunt Coagulantia, & Incraſſantia.

Potentiam autem cohærendi minuunt, vel tollunt Attenuantia, Reſolventia, Incidentia.

Naturam inſitam & bonam conſervant Condientia, Putredinem cohibentia.

Humorum qualitatem mutant Rarefacientia, Figentia, Volatiliſantia, Diluentia, Pus moventia, Putrefacientia.

Alienam naturam liquorum emendant Præparantia, Concoquentia, Corrigentia, Lenientia, Obtundentia, Obvolventia, Antiphlogiſtica.

Partes liquorum arctius jungunt Compingentia.

77. COAGULANTIA.

QUæ ſuo admiſtu vel efficacia faciunt, ut partes in liquoribus libere fluentes inter ſe magis cohæreant, quemadmodum fit in corpore firmo, ad hunc Titulum referuntur.

Petuntur ex *Auſteris* 60. *Adſtringentibus* 68. *Comprimentibus* 61.

CA-

CATALOGUS.

Acaciæ fol. ſucc.
alcohol
alumen rupeum
biſtortæ rad.
chalcitis
cupreſſi nux.
farina volatilis
ferrum acido ſolutum
gypſum
hæmatites lapis
hypociſtidis ſucc.
lycoperdon
muſcus quercinus
nitri ſpiritus
plumbi ſaccharum
punicæ cort. flor.
querci fol. gland.
rhois ſem.
ſanguis Draconis
ſpongiæ lapis
ſulphuris ſpiritus
tamariſci cort.
vitrioli oleum
vitriolum calcinatum.

78. INCRASSANTIA.

Quæ medicamenta partes in liquoribus faciunt majores, vel magis cohærentes, privando partem tenuem, vel admiſcendo aliud tenacius vel craſſius, ut tota maſſa fiat craſſior, huc referuntur.

Petuntur ex *Indurantibus* 69. *Coagulantibus* 77. *Adſtringentibus* 68. *Auſteris* 60. *Mucilaginoſis* 43. *Terreis* 31. *Farinoſis* 11. *Siccis* 45. *Siccantibus* 66. *Gummoſis inſipidis* 13. *Teſtaceis* 23. *Lapidibus* 27. *Gelatinoſis* 40.

CATALOGUS.

Acaciæ fol. ſucc.
alchimilla
althæa
alumen rupeum
ammoniacum gum.
amygdalæ
amylum
apii ſem. rad.
arabicum gum.
avena
auriculæ Judæ
bolus armena
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calaminaris lap.
cancrorum oculi
cannabis ſem.
capparis radic. cort.
caranna gum.
caſſia lignea
caſtaneæ fruct.
ceraſorum gum.
ceti ſperma
citrulli ſem.
corallina
corallium
creta alba
cucumeris ſem.
cucurbitæ ſem.
cydoniorum ſem.
cynogloſſi rad.
dactyli
ebur
equiſetum
fabarum ſem.
fabæ ignatianæ
fagopyrum
farina volatilis
fœnigræci ſem. far.
fraxini cort.
gentianæ rad.
hæmatites lap.
hedera terreſtris
hermodactyli rad.
hominis cranii uſnea
hordeum
hyoſcyami ſem.
hypociſtidis ſucc.
ichthyocolla
imperatoriæ rad.
iridis rad.
lappæ rad.
lemnia terra
lilii rad. fol.
lingua cervina
lini ſem.
lithoſpermum
lycoperdon
lupuli flor.
lupini ſem. far.
malva
malvæ roſeæ flor.
mays
meſpila
milii ſem.
millefolium
mumia perſica
muſcus quercinus
myrobalani
omphacium
orobi ſem. far.
oryza
oſteocolla
panicum
papaveris rheados flor.
perlæ
perlarum mater
petroſelini vulg. rad. ſem.
piloſella
pineæ nuces
piſtaciæ
plantaginis rad. ſem.
pruna ſylveſtria
pſyllii ſem.
pulmonaria
punicæ cort. flor.
querni fol.
roſæ caninæ fruct.
. . rubræ

ſal-

ſalſæparillæ rad.
ſanguis draconis
ſantalum rubrum lign.
ſapphirus lapis
ſarcocolla
ſardus lapis
ſcillæ rad.
ſcorzoneræ rad.
ſebeſten
ſecale
ſedum
ſepiæ os
ſpelta
ſpongiæ lapis
ſymphyti rad.
tamariſci cort.
tiliæ cort. fol.
tragacanthum gum.
triticum
tuſſilago
verbaſci flor.
vinca pervinca
violæ ſem.
vitriolum argenti
. . . cupri
. . . martis
. . . plumbi
xylon ſem.

79. ATTENUANTIA.

Quoniam diviſio particularum naturalium humoris in partes minores, dicitur *Attenuare;* verum maſſularum concretarum diviſio ſeu ſolutio in partes minores dicitur *Reſolvere*, inde Medicamenta *Reſolventia* & *Attenuantia* fere eadem ſunt: ſed quia reſolventia in frequentiori uſu ſunt, omnia medicamenta in eum Titulum referemus.

80. RESOLVENTIA.

Quæ medicamenta partes liquoris concretas ita in partes minores ſolvunt, vel earum partium cohæſionem ita minuunt, ut fiat humor tenuior, minus cohærens, & partibus minoribus conſtans, *Reſolventia* appellantur.

Quia *Attenuantia* non ſupponebant maſſam concretam, Titulus ille præcedere debebat, ſed materies medica eſt eadem.

Ex variis Titulis petuntur medicamenta, ut ex *Aloeticis* 1. *Mercurialibus* 4. *Aromaticis* 9. *Fructibus horæis* 12. *Gummi aromaticis* 13. *Oleribus* 15. *Reſinoſis* 16. *Spirituoſis* 17 *Plantarum ſuccis* 18. *Inſectis* 22. *Bilioſis* 24. *Salibus* 29. *Aceſcentibus* 34. *Alcalicis* 37. *Saponaceis* 44. *Volatilibus* 46. *Acribus* 47. *Amaris* 52. *Attenuantibus* 79. *Emollientibus* 70.

Quapropter Catalogus Reſolventium multiplex eſſe debet.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acetoſæ herb. ſem.
acetoſella
acmella
acori rad.
adiantum
agallochum lign.
agaricus
ageratum
allii rad.
aloe
ambra griſea
ammoniacum gum.
. . . . . ſal
amygdalus amara fruct.
anethi herb. flor.
angelicæ rad. ſem.
animi gum.
aniſi ſem.
anonidis rad.
apii rad. ſem.
ariſtolochiæ longæ rad.
. . . rotundæ rad.
ari rad.
aſa fœtida gum.
aſari radicis decoctum
aſclepiadis rad.
aurantiorum cort. ſucc.
bdellium gum.
becabunga
benzoin gum.
betonicæ herb. flor.
bilis
bitumen judaicum
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
canis album græcum
cantharide;
capparis cort.
cardamomum
cardui benedicti herb. ſem.
carlinæ rad.
carthami ſem. flor.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caſſiæ pulpa
cataputiæ majoris ol. expr.
caſtoreum
cataria
centaurium minus
cepæ rad.
ceraſa
chamædrys
chamæmeli flor.

chamæpitys
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
chenopodium
cichorei rad.
cinnabaris nativa
citri ſem.
cochlearia
colocyntis
copal. gum.
coſti amaræ & dulcis rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
curcumæ rad.
cyclaminis rad.
cydonia
cyperi longi & rotundi rad.
dauci ſem.
dens leonis
dictamnus
dulcamara
ebuli fol. flor. bacc.
endivia
erucæ ſem.
eryngii rad.
eryſimum
eupatorium
euphraſia
ficus
fœniculi vulg. rod. ſem.
. . . dulcis ſem.
fœni græci ſem. far.
fraxinellæ rad.
fraxini cort. ſem.
fumariæ herb. ſem.
galangæ majoris & minoris rad.
galbanum gum.
gemmæ ſal
geniſtæ ſem. ſal
gentianæ rad.
geranium robertianum
glycyrrhizæ rad.
gutta gamba
hederæ arboreæ bacc.
helenii rad.
hirci ſanguis
hydrargyrus
hyperici herb. ſem. flor.
hyſſopus
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
iridis rad.
jujubæ fruct.
juniperi bacc. lign.
kali herb.
kinkenemalo gum.
lacca gum.
lactuca
ladanum gum.
lapathi rad.
lappæ rad.
lavandulæ flor.
lauri bacc. herb.
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem.
lilii albi rad. fol.
limonum ſucc.
lingua cervina
liquid-ambar balſ.
lupuli flor. turion.
majorana
mandragoræ rad.
manna
marinum ſal
marrubium
marum ſyriacum
matricaria
mechoacannæ rad.
mel
meliſſa
meliloti flor.
menta
meii rad.
millepedes
moſchata nux
mumia arabum
myrrha gum.
napi ſem.
naſturtii ſem.
nephriticum lign.
nicotiana
nigellæ ſem.
nitrum ſal
ocimi herb. ſem.
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum balſ. & fruct.
opopanax gum.
origanum
oſmundæ rad.
ovi vitellus
paradiſi grana
parietaria
paſſulæ majores & minores
pedro del porco
perſicæ fruct. fol. flor. nucl.
perſicaria
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelini vulgaris rad. ſem.
. . . macedonici ſem.
peucedani rad.
phellandrium
piper
polium
polypodii rad.
portulacæ ſem.
pruni fruct.
pulegium
punicæ fruct. ſucc.
raphani nigri rad. ſem.
. . . ruſticani rad.
reſina flava
ribeſiorum fruct. ſucc. fol.
roriſmarini herb. flor.
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſaccharum
ſagapenum gum.
ſalvia
ſambuci cort. median. fol. flor. bacc. rob.
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcammonium
ſcillæ rad.
ſcincus
ſcordium
ſcorzoneræ rad.
ſebeſten fruct.
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſiliquæ dulces
ſpicæ nardi indicæ rad.
ſtœchados flor.

ſtyrax calamita, & liquida
tacamahaca gum.
tamarindi fruct.
tanacetum
tartari ſal
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thus
thymus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
tuſſilaginis rad.
veronica
urtica
vinca pervinca
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

81. INCIDENTIA.

Quæ medicamenta partibus acutioribus donata, uti ſunt ſalina & acria, ſuo impetu ruentia in maſſulas concretas, reſolvunt iſtas veluti ſcindendo in partes minores, *Incidentia* vocant: an tali modo operari poſſint, non inquirimus, ſed eorum materies medica ex *Reſolventibus* (81.) peti poteſt. (Conf. Patris mei Comp. Med. Tract. 97. §. IX.)

82. CONDIENTIA.

Quæ partibus firmis applicata, vel humoribus miſta inhibent, vel retardant ſpontaneam corruptelam, vel quæ muniunt eadem contra infectionem malignam, huc pertinent.

Conſtant *Balſamicis* 10. *Gummoſis aromaticis* 13. *Reſinoſis* 16.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acetum cum herbis infuſum
alliaria
aloe
ammoniacum ſal
amomi ſem.
angelicæ rad.
animi gum.
balſamita
borax
caranna gum.
carduus benedictus
caſtoreum
centaurium minus
cera alba & flava
ceraſi nucl.
chamædrys
chamæpitys
colophonia
copal gum.
copayva balſ.
cupreſſi nux
dictamnus
doronici rad.
elemi gum.
fœniculi rad. ſem.
fraxinellæ rad.
galbanum gum.
gemmæ ſal
geranium Robertianum
gutta gamba
hyperici herb. ſem.
ipecacuanhæ rad.
juniperi bacc. ol.
kinkenemalo gum.
lacca gum.
ladanum gum.
lavandula
liquid-ambar balſ.
lupuli flor.
marinum ſal
marrubium album
maſtichinum lign.
maſtix gum.
mentha
mei rad.
myrrha gum.
myrti herb. bacc.
nitrum ſal
ocimi herb. ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
ovi vitellus
pareiræ bravæ rad.
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
peucedani rad.
pini reſina
pix
pulegium
reſina flava
roriſmarini herb. flor.
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſagapenum gum.
ſalſæparillæ rad.
ſalvia
ſanguis Draconis
ſanicula
ſcordium
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſpiritus acidi mineralium
ſtyrax
ſuccinum
ſulpur
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
tanacetum
terebinthina
thus

to-

tolutanus balſ. valerianæ rad. vini ſpiritus.
turbith rad. vainum Rhenanum

83. PUTREDINEM COHIBENTIA.

Actio ea, qua corpora firmiora vel liquidiora commutantur in pultaceam fœtentem maſſam, vel in liquamen, quod deſtillando præbet ſalem alcalinum volatilem cum oleo attenuato fœtido, vocatur *putredo*; & medicamenta, quæ hanc actionem impediunt, & factam Putredinem emendant, dicuntur *Antiſeptica*.

Conſtant hæc ex variis generibus medicamentorum, ut *Aloeticis* 1. *Nitroſis* 5. *Vinoſis* 8. *Aromaticis* 9. *balſamicis* 10. *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Gummi aromaticis* 13. *Oleoſis aromaticis* 14. *Oleribus* 15. *Reſinoſis* 16. *Spirituoſis* 17. *Teſtaceis* 23. *Lapidibus* 27. *Salibus neutris* 29. *Terreis* 31. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Siccis* 45. *Amaris* 52. *Salſis* 58. *Auſteris* 60. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. *Indurantibus* 69. *Corrodentibus* 72. *Incraſſantibus* 78. *Condientibus* 82.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . romanum
acaciæ ſucc. fol.
acetoſa
acetoſella
acori rad.
ageratum
aloe
ammoniacum ſal
benzoin gum.
berberis fruct. ſem.
betonica
bolus Armena
camphora gum.
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
chamæpitys
citri ſucc. &c.
copayva balſ.
cucumeris fruct.
dictamnus
dulcamara
fœniculi rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
guajaci lign. & cort.
hedera terreſtris
hordeum
laccagum.
lactuca
ladanum gum.
lapathi rad.
limonum ſucc.
lupuli flor.
marinum ſal
marrubium
maſtix gum.
meſpila recentia
mumia Arabum
myrrha gum.
myrtus
nicotiana
nitrum ſal
nymphææ rad. ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
peruvianus balſ.
pini reſina
plantago
plumbum
polium
polyricon
pompholix
portulaca
prunorum fruct.
pulmonaria
punicæ cort. flor.
reſina flava
rhois ſem.
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſa rubra
rubiæ rad.
ruta
ſaccharum
ſagapenum gum.
ſalvia
ſanguis Draconis
ſantalum citrinum lign.
ſaponaria
ſcabioſa
ſcillæ rad.
ſcordium
ſcorzoneræ rad.
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſophiæ ſem.
ſtyrax gum.
ſuccinum
ſulphur
tamarindi
tanacetum
terebinthina balſ.
terræ oleum
thus
thuyæ lignum
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
valerianæ rad.
verbena
virga aurea
vitriolum
zingiberis rad.

PUTREDINEM COHIBENTIA CALIDA

Abrotanum	guajaci lign. & cort. S.	ruta S.
abſinthium. S.	lacca gum.	ſagapenum gum. S.
acori rad. S.	ladanum gum. S.	ſalvia S.
aloe S.	lupuli flor.	ſcillæ rad.
ammoniacum gum. S.	marrubium	ſcordium
benzoin gum.	maſtix gum. S.	ſerpentariæ virginianæ rad.
camphora gum.	myrrha gum.	ſtyrax S.
carduus benedictus S.	nicotiana	ſuccinum S.
caryophyllatæ rad. S.	opobalſamum	tanacetum S.
chamæpitys	opopanax gum. S.	terebinthina
copayva balſ.	peruvianus balſ.	rhus S.
dictamnus S.	pini reſina	tolutanus balſ. S.
galbanum gum. H.	polium	zingiberis rad. S.
gentianæ rad. S.	reſina flava	

PUTREDINEM COHIBENTIA FRIGIDA.

Acaciæ ſucc. fol. S.	nitrum ſal	ribeſiorum fruct.
acetoſa H.	nymphææ rad. ſem. H.	roſa rubra S.
acetoſella	plantago S.	rubiæ rad. S.
berberis fruct. ſem. H.	plumbum S.	ſaccharum H.
citri ſucc. H.	polytrichon	ſantalum citrinum lign.
cucumeris fruct. ſem. H.	pompholix S.	tamarindi fruct. H
hordeum S.	portulaca H	tormentillæ rad. S.
lactuca H.	prunorum fruct.	valeriana pratenſis
lapathi rad.	punicæ cort. ſucc. S.	vitriolum. S.
limonum ſucc. H	rhois ſem.	

84. RAREFACIENTIA.

Quæ molem augent magis, quam eſt ejus augmentum ponderis, rarefaciunt: in maſſa firma & liquida fiunt pori, vel majores, vel frequentiores; in vaſis vero, eorum augetur amplitudo, quare in hoc ſenſu ſunt aperientia.

Tum quoque dicuntur rareſcere humores, ſi eorum partes majorem ſibi comparant inter ſe diſtantiam: & in partibus firmis ſi pori fiunt majores.

CATALOGUS.

Ammoniacum gum.	ebuli bacc.	ſambuci flor. bacc.
anethum	ficus	violæ flor.
bdellium gum.	fœnugræci ſem.	
chamæmeli flor.	meliloti flor.	

85. FIGENTIA.

Quæ faciunt ut partes liquoris inter ſe & cum partibus firmis tenacius cohæreant, ne tam facile liquores diffluant, vel avolent, *Figentia* vocari poſſunt. Id fit majori inducto frigore, & iis, quæ faciunt minorem motum,

tum, quare materies medica deſumi poteſt ex *Auſteris* 60. *Adſtringentibus* 68. *Coagulantibus* 77.

86. VOLATILISANTIA.

Quæ liquores ita commutant, ut facilius miſceantur aeri, vel ab eodem caloris gradu tollantur in altum, huc pertinent, uti ſunt *Aromatica* 9. *Alcaleſcentia* 36. *Volatilia* 46. *Reſolventia* 80.

CATALOGUS.

Acori rad.
allii rad.
ammoniaci ſalis ſpiritus
amomi ſem.
ariſtolochi rad.
ari rad.
aurantiorum cort.
calamintha
camphora gum.
canis album græcum
capparis radicis cort.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
caſtoreum
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
citri cort.
cochlearia
contrayervæ rad.
coſti rad.
croci flor
cubebæ ſem.
cyperi rad.
dauci cretici ſem.
dictamnus
fœniculi ſem.
fœniculi dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
fumaria
gentianæ rad.
guajaci cort. lign.
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
kermes grana
lacca gum.
lappæ rad.
lavandulæ flor.
majorana
meliſſa
moſchata nux
meii rad.
millepedes
napi ſem.
naſturtium
ninzin rad.
ocymi ſem. herb.
origanum
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
petaſitidis rad.
polium
pulegium
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſambuci bacc. flor.
ſaſſafras lign.
ſchœnanthi flor.
ſcillæ rad.
ſcordium
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſtœchados flor.
thymus
zedoariæ ſem. rad.
zingiberis rad.

87. DILUENTIA.

Liquores tenues, qui ſuo admiſtu alia ſpiſſiora commutant in maſſam tenuiorem, huc pertinent.

Conſtant *Aquoſis* 3. *Humidis* 41. *Humectantibus* 65. *Oleribus* 15. *Fructibus horæis* 12. *Aceſcentibus* 34. *Saponaceis* 44. *Reſolventibus* 80. Præcipua ſunt ſequentia.

Apozemata
aqua
aqua cocta cum oleribus
. . . . . farinoſis
. . . . . fructibus horæis
aurantiorum ſucc.
ceraſorum ſucc.
citri ſucc.
fraga
infuſiones
julapia
limonum ſucc.
mororum fruct.
ptiſana
ribeſiorum ſucc.
rubi idæi fruct.
vinum Rhenanum
vitis idææ fruct.
uvæ fruct. ſucc.

88. PUS MOVENTIA.

Quæ medicamenta ingeſta vel applicata ſanguinis lentorem citius commutant in humorem lentum, æqualem, ſubpinguem, pus dictum, quam ſi natura ſibi committeretur: vel quæ tubercula dura inflammatoria ita emolliunt, ut pus fundant: vel quæ humorem tenuem vel corruptum ſenſim in bonum pus convertunt, vocantur *Pus moventia*, & ſæpe *Maturantia*, & *Concoquentia*.

Quæ autem pus tenax, ſordeſque ulceribus adhærentes in bonum pus convertunt, frequentiſſime dicuntur *Digeſtiva*.

Talia præbent *Balſamica* 10. *Farinoſa* 11. *Gummi aromatica* 13. *Olea mollia* 14. *Olera* 15. *reſinoſa* 16. *Pinguia* 25. *Emplaſtica* 38. *Mollia* 42. *Mucilaginoſa* 43. *Lenia* 48. *Humectantia* 65. *Emollientia* 70. *Laxantia* 71. *Incraſſantia* 78. *Reſolventia* 80. *Condientia* 82.

PUS MOVENTIA.

Abrotanum
acetoſa
allii rad.
althææ fol. rad. ſem.
ariſtolochiæ fabaceæ rad.
ammoniacum gum.
bdellium gum.
branca Urſina
butyrum
calthæ flor.
canis album græcum
cannabis ſem.
cepæ rad.
cera
copayva balſ.
croci flor.
elemi gum.
fabarum far.
ficus
fœni græci far.
galbanum gum.
hordei far.
hyſſopus
ladanum gum.
lappæ rad.
liguſtici rad. ſem.
lilii rad. fol.
lini ſem. far.
lupini ſem. far.
malvæ fol.
medulla
mel
meliloti flor.
myrrha gum.
œſypus
opopanax gum.
orobi ſem. far.
ovi vitellus
panis fermentatus
parietaria
pinguedo
pix
propolis
reſina flava
ſagapenum gum.
ſcabioſa
ſtyrax liquida
tacamahaca gum.
terebinthina
thus
trifolium odoratum
tritici far.
tuſſilaginis fol. flor.
uvæ paſſæ.

PUS MOVENTIA DIGESTIVA.

Butyrum
cepæ rad.
cera
copayva balſ.
elemi gum.
ficus
galbanum gum.
ladanum gum.
lilii rad.
medulla
mel
myrrha gum.
opopanax gum.
orobi far.
ovi vitellus
pinguedo
pix
reſina flava
ſagapenum gum.
ſinapi ſem.
ſtyrax liquida
terebinthina.

89. PUTREFACIENTIA.

Quæ medicamenta malignitate ſua ſimilem faciunt in partibus noſtri corporis corruptelam, ac ſi partes periiſſent putredine, dicuntur *Putrefacientia*.

Sed

Sed horum proferre catalogum, inutile foret, cum vix diſtent a *Corrodentibus* 72. & eorum uſus plus mali quam boni inferat.

90. PRÆPARANTIA.

Quæ medicamenta corpus aut ejus liquores, vel & utraque ſimul ita diſponunt, ut facilius poſſint ſuſtentare aliquam operationem, vel peragere aliquam functionem, aut humores morboſos diſponunt ad maturitatem vel evacuationem, *Præparantia* dicuntur, ſed quia præparatio admodum differt, materies ex aliis Titulis quærenda.

Ut ſi præparandum ſit corpus ad vomitum, præmittatur *Venæ ſectio*, & dentur *Reſolventia*.

Si gravem ſuſtinere debeat Operationem Chirurgicam, detur *Cardiacum* & *Stupefaciens*.

Quæ abſceſſum præparant, ſunt *Pus moventia*. Ad alvi ductionem, præmittenda *Reſolventia* & *Diluentia*. Quæ morboſum humorem præparant, ſunt *Concoquentia*.

91. CONCOQUENTIA.

Omnis materiæ crudæ ingeſtorum & morborum commutatio vel in probum nutrimentum, vel humorem aptum evacuationi, quia veteres exiſtimarunt coctione abſolvi, cuncta medicamenta & auxilia, quæ hoc promovebant, vocarunt *Concoquentia*.

Petuntur ex *Bilioſis* 24. *Aromaticis* 9. *Pus moventibus* 88. *Præparantibus* 90.

CATALOGUS.

Abrotanum
acori rad.
agallochum lign.
allii rad.
amomi ſem.
aniſi ſem.
ari rad.
betonica
bilis
calamintha
cardamomi ſem.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caſtoreum
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
cichoreum
citri cort.
contrayervæ rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cyperi rad.
dauci vulg. ſem.
. . . cretici ſem.
fabæ Ignatianæ
fraxinellæ rad.
fumaria
galangæ minoris rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
lavandulæ flor.
liguſtici rad ſem.
lupuli flor.
marrubium
marum Syriacum
maſtix gum.
matricaria
meliſſa
meii rad.
ocimum
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
petroleum
polium
polypodii rad.
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcillæ rad.
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſolidago Saracenica
ſpicæ nardi Celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
tacamahaca gum.

thus

thus gum. zedoariæ rad. ſem.
trifolium aquaticum zingiberis rad.

92. CORRIGENTIA.

Quæ medicamenta ſua admiſtione vel efficacia morbi materiem vel malignum ita extinguunt, ut ſit innoxium, ad hunc Titulum pertinent, ſed quia varia ſunt genera malignitatis, ut miaſma venereum, febrile, Hydrophobiæ, acrimonia acida, alcalina, putrefactum, venenum, infectio peſtilentialis, morbi Epidemici, Endemici, corruptum, ſcorbuticum, & etiam malignitas multorum medicamentorum,; quæ ſua exigunt ſpecifica, horum multitudo & contraria virtus catalogum adjicere vetat.

93. LENIENTIA.

Quæ Alvum, Tumorem, Doloreſque leniunt, aliis locis traduntur, quæ autem mucilagine, vel glutine, oleo aut pinguedine molli leniunt acre, & inde natos Dolores mitigant, & muniunt partes ad roſionem inevitabilem, huc pertinent.

Conſtant *Farinoſis* 11. *Gummi inſipidis* 13. *Oleoſis mollibus* 14. *Oleribus* 15. *Pinguibus* 25. *Animalium partibus mollibus* 26. *Gelatinoſis* 40. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lenibus* 48. *Dulcibus* 53. *Inſulſis* 59. *Lubricantibus* 67. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71.

CATALOGUS.

Althææ rad. fol. ſem.
amygdalæ dulces
amylum
becabunga
borraginis flor.
bugloſſi flor.
butyrum
caſſiæ pulpa
cera
cucumeris ſem.
cynogloſſi rad.
dactyli
ficus
fœniculi rad. ſem..
fœniculi dulcis ſem.
fœni græci ſem.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hordeum
hyoſcyami fol. ſem.
jujubæ
lac
lactucæ fol. ſem.
liguſtici rad. ſem.
liliorum rad. fol.
lini ſem. ol.
malvæ rad. fol. ſem.
meliloti flor.
nymphææ fol.
oryza
ovi vitellus
paſſulæ majores
pineæ nuces
pinguedo
portulacæ fol.
pſyllii ſem.
pulmonaria
ſalſæparillæ rad.
ſcorzoneræ rad.
ſebeſten
ſedum
ſolani ſucc.
ſymphyti rad.
tiliæ cort. flor.
tuſſilago.

94. OBTUNDENTIA.

Quæ eminentias partium acrium ita complanant, aut abradunt, ut acre non amplius poſſit lædere, *Obtundentia* vocantur: hoc fit aucta actione virium vitæ, in id acre agente, quare ex ſequentibus materia medica deſumi poteſt, nempe *Aromaticis* 9. *Gummi aromaticis* 13. *Oleis aromaticis* 14. *Spirituoſis* 17. *Balſamicis* 10.

CATALOGUS.

Amomi ſem.	meliſſa	ſagapenum gum.
cardamomi ſem.	naſturtii ſem.	ſalvia
galangæ minoris rad.	opobalſamum	ſerpillum
galbanum gum.	origanum	ſileris ſem.
imperatoriæ rad.	peruvianus balſ.	ſpicæ nardi Celticæ rad.
liguſtici rad. ſem.	petroleum	. . . indicæ rad.
majorana	petroſelinum Macedonicum	ſtœchados flor.
marrubium	piper	ſtyrax gum.
marum Syriacum	polium	tacamahaca gum.
maſtix gum.	roſmarinus	tolutanus balſ.
matricaria	ruta	zedoariæ ſem. rad.
meii rad.		zingiberis rad.

95. OBVOLVENTIA.

Medicamenta tanta tenacitate prædita, ut applicata partes defendant contra acrimoniam rodentem : vel acrimoniæ miſta, ejus roſionem impediant, vocantur *Obvolventia*.

Hæc quia ſæpe affricantur partibus, frequentiſſime vocantur *Illinientia*.

Horum materies medica deſumi poteſt ex *Farinoſis* 11. *Gummi inſipidis* 13. *Oleis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Gelatinoſis* 40. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lenibus* 48. *Dulcibus* 53. *Lubricantibus* 67. *Emollientibus* 70. *Lenientibus* 93.

CATALOGUS.

Althæa	glycyrrhizæ rad.	paſſulæ majores
amygdalæ dulces	hordeum	pinguedo
arabicum gum.	ichthyocolla	pineæ nuces
cera	lappæ rad.	piſtaciæ
ceraſorum gum.	lilii rad. fol.	pſyllii ſem.
ceti ſperma	lini ſem. ol. far.	pulmonaria
citrulli ſem.	malva	ſalſæparillæ rad.
cucumeris ſem.	medulla	ſcorzoneræ rad.
cydoniorum ſem.	mel	ſymphyti rad.
cynogloſſi rad.	ovi albumen	tiliæ cort. fol.
dactyli	. . . vitellus	tragacantha gum.
ficus	papaveris albi ſem.	tuſſilago
fœniculi rad.	. . . rheados flor.	xylon ſem.
fœnum græcum	parietaria	

96. ANTIPHLOGISTICA.

Quæ reſolvunt ſanguinis lentorem ſeu ſpiſſitudinem majori motu acquiſitam, ſimulque temperant motum & calorem, dicuntur *Antiphlogiſtica*.

Horum materia petitur ex *Aquoſis* 3. *Nitroſis* 5. *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Oleribus* 15. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Humidis* 41. *Saponaceis aceſcentibus* 44. *Humectantibus* 65. *Laxantibus* 71. *Reſolventibus* 80. *Diluentibus* 87.

CA-

CATALOGUS.

Acetoſæ herb. ſem.
acetoſella
atriplex
aurantiorum ſucc.
caſſiæ pulpa
ceraſa
citri ſucc.
citrulli ſem.
cucumeris ſem. fruct.
cucurbitæ ſem. fruct.
fraga
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hordeum
lactucæ fol. ſem.
lapathi rad.
lens paluſtris
limonum ſucc.
melonum fruct. ſem.
mercurialis
nitrum ſal
nymphææ rad. flor.
parietaria
perſicæ fruct.
plantaginis rad. fol. ſem.
portulacæ herb. ſem.
pruna
punicæ ſucc.
ribeſiorum fruct. ſucc.
rubi fruct.
ſedum
tamarindi
violæ fol. flor.
uvarum ſucc.

97. COMPINGENTIA.

Quæ actione circulationis majore vel compreſſionis, ex tenuiori faciunt humorem ſpiſſiorem ſive, quod immutent indolem, ſive quod per perſpirationem, vel ſudorem exprimant tenue, peti poſſunt ex *Aromaticis* 9. *Oleis aromaticis Spirituoſis* 17. *Teſtaceis* 23. *Terreis* 31. *Siccis* 45. *Comprimentibus* 61. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. *Indurantibus* 69. *Incraſſantibus* 78. *Figentibus* 85.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc. fol.
alchimilla
bolus Armena
calaminaris lap.
capparis radicis cort.
caſſia lignea
caſtanea
corallium
creta alba
cydoniorum ſem.
equiſetum
hæmatites lap.
hermodactyli rad.
hypociſtidis ſucc.
imperatoriæ rad.
lemnia terra
lenticula paluſtris
lingua Cervina
muſcus Quercinus
nymphæa
orobi ſem.
oryza
pineæ nuces
piſtacia
plantago
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor.
querni cort. fol.
roſæ Caninæ fruct.
ſanguis Draconis
ſarcocolla
ſepiæ os
ſpongiæ lapis
tamariſci cort.
tuſſilago
verbaſci flor.
umbilicus Veneris.

Hic ſequi deberent *Rarefacientia*, ſed quoniam de his eſt actum Tit. 84. non erit opus repetere.

CAPUT SEPTIMUM.

Evacuationem Promoventia.

Evacuantia ſunt generalia vel particularia, quæ hanc ſolam, vel illam augent, intactis fere reliquis.

Generalia dicuntur Evacuantia, Auferentia, Abſorbentia, Diſcutientia.

Particularia autem concitant majorem evacuationem vel per naturalia, vel per præternaturalia, vel per artificialia emunctoria.

Per

Per naturalia fit major excretio Alvum Laxantibus *&* Ducentibus, Urinam Ducentibus, *&* Perſpirabile Ducentibus.

In fœminis autem inſuper promovent evacuationem Abortum Facientia, Partum Facilitantia, Menſes Ducentia, Lochia Pellentia.

Per emunctoria præternaturalia augetur evacuatio Apohlegmatizontis, Lachrymas Moventibus, Salivantibus, Vomitoriis, Expectorantibus, Sudoriferis.

Artificialia autem emunctoria faciunt Sanguinis Miſſiones, Fonticuli, Setacea, *quæ ad Chirurgicas operationes potius, quam hanc materiem medicam conferuntur.*

98. EVACUANTIA.

QUæ liquorum tam morboſorum, quam ſanorum, per emunctoria naturalia & artificialia tranſitum promovent & expediunt, huc pertinent. Sed quoniam ſemper hanc vel illam evacuationem promovemus, materiem medicam in hoc loco exhibere non poſſumus.

99. AUFERENTIA.

Quæ non ſolum tollunt quocumque modo liquores e corpore, ſed partes firmas, ſordes adhærentes, ipſoſque pilos & ungues auferunt, huc pertinent.

Horum etiam materiem non eſt opus tradere, quia conſtat *Evacuantibus* 98. & *Corrodentibus* 72. Et ad pilorum evulſionem vel utimur inſtrumentis, vel medicamentis tenaciſſimis primo applicatis.

100. ABSORBENTIA.

Quæ humidum aquoſum vel ex aere, vel alio corpore evocant, & ita abliguriunt, ut a liquore in ſuis poris recepto ejus pondus fiat majus, vix cum ullo voluminis augmento, *Abſorbentia* dicuntur.

Multa ex his non liqueſcentia per abſorpſionem acidum ſimul exſtinguunt, quare dicuntur *Acidum Abſorbentia*, vel *Infringentia*.

Petuntur ex *Farinoſis ſiccis* 11. *Teſtaceis* 23. *Lapidibus* 27. *Salibus ſiccis* 29. *Terreis* 31. *Siccis* 65. *Siccantibus* 60. *Indurantibus* 69.

CATALOGUS.

Alcis ungula
anonidis rad.
apri dens
ariſtolochiæ rad.
bezoar lapis
bolus Armena
calaminaris lap.
cancrorum oculi, chelæ
conchæ
corallia alba
. . . rubra
creta alba
cryſtallus montana
ebur
farina volatilis
granatus lapis
hæmatites lap.
hyacinthus lap.
hypociſtidis ſucc.
judaicus lapis
lemnia terra
lucii piſcis mandibulæ
lycoperdon
magnes lapis
oſteocolla
oſtreorum teſtæ
ovorum teſtæ
perlæ
perlarum mater
pompholix
pumex lapis
punicæ cort. flor.
rubinus lapis
ſanguis Draconis
ſapphirus lapis
ſardus lapis
ſepiæ os
ſmaragdus lap.
ſpongia
ſpongiæ lapis
terra ſigillata
topaſius lap.
tutia
unicornu foſſile.

101. DISCUTIENTIA.

Medicamenta & auxilia liquorem tenuem vel craſſum primo ſolutum, ita abigentia, ut evaneſcat inſenſibiliter, *Diſcutientia* dicuntur.

Horum materia deſumitur ex *Aromaticis* 9. *Farinoſis* 11. *Oleis aromaticis* 14. *Reſinoſis* 16. *Spirituoſis* 17. *Teſtaceis* 23. *Lapidibus* 27. *Salibus* 29. *Terreis* 31. *Semi-metallis* 32. *Siccis* 45. *Volatilibus* 46. *Acribus* 47. *Odoriferis* 49. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. *Reſolventibus* 80. *Rarefacientibus* 84. *Volatiliſantibus* 86. *Abſorbentibus* 100.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acetoſæ rad.
agni caſti ſem.
allii rad.
alumen
ammios ſem.
ammoniacum ſal
. . . . gum.
anethi herb. ſem. ol. ſtill.
angelicæ rad. ſem.
animi gum.
aniſi ſem.
anonidis rad.
apii rad.
aqua chalybiata
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ fabaceæ rad.
artemiſia
ari rad.
aſclepiadis rad.
aurantiorum cort.
balani myrepſicæ ol. expr.
balſamus ſulphuris
bdellium gum.
bellis minor
betonicæ herb. flor.
bilis
biſtortæ rad.
bitumen Judaicum
blatta byzantia
bolus Armena
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum oculi
canis album græcum
caranna gum.
carlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophyllus aromaticus
caſcarillæ cort.
caſtoreum
chamædrys
chamæmeli flor. ol. deſtill.
chamæpitys
chenopodium
cicer album, & rubrum
cinamomi cort.
citri ſem.
colocynthis
coriandri ſem.
coſti amaræ & dulcis rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
curcumæ rad.
cyani flor.
cyclaminis rad.
cyperi longi & rotundi rad.
dauci vulg. ſem.
. . cretici ſem.
doronici rad.
ebuli cort. flor. fol. bacc.
elaterii ſucc.
equiſetum
erucæ ſem.
eryngii rad.
eryſimum
fabarum far.
filipendulæ rad.
fœni græci ſem. far.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
geranium Robertianum
glandium cupulæ
granatorum cort. flor.
hæmatites lapis
hederæ arboreæ fol.
helennii rad.
hirci ſanguis
hirundinum ſtercus
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc. ol.
kermes grana
lappæ fol. rad.
lauri ol. ſtill.
liguſtici rad. ſem.
lixivium calcis vivæ
lupinorum far.
lupuli flor.
majorana
marinum ſal
marrubium
marum Syriacum
maſtichinum lign.
maſtix gum.
matricaria
meliloti flor.
meliſſa
mentha
meii rad.
milii farina ſicca
moſchata nux
moſchus
myrti fol. nux
nicotiana
nigellæ ſem.
olibanum gum.
oleris atri rad. ſem.
opopanax gum.
origanum
oſmundæ rad.

pa-

papaveris albi capita
perſicaria
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petrolæum
petroſelini Macedonici ſem.
phellandrium
piper
pix
plantaginis fol. ſem.
portulacæ ſem.
pulegium
pyrethri rad.
reſina flava
rhois ſem.
roſmarini herb. flor.
roſæ rubræ
ruſci rad. ſem.
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſagapenum gum.
ſambuci cort. median. & fol.
ſanguis Draconis
ſanguiſorba
ſanicula
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſcillæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſophiæ ſem.
ſpicæ Nardi Celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſtercus Columbinum
. . . caprillum
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . liquida
ſuccini ol. ſtill.
tacamahaca gum.
tanacetum
terebinthina balſ.
terra lemnia
. . ſileſica
. . turſica
terræ oleum
. . pingues
thus
thuya
thymus
tormentillæ rad.
trifolii odorati flor.
vinum rubrum.

102. ALVUM LAXANTIA.

Ex purgantibus mitiora, vel alia minori doſi data, & quædam quæ interdum alvum reſerant, huc referenda ſunt.

Petuntur etiam ex *Oleribus* 15. *Fructibus horæis* 12. *Aloeticis* 1. *Plantarum ſuccis* 18. *Salibus* 29. *Nitroſis* 5. *Balſamicis* 10. *Gummoſis aromaticis* 13. *Oleoſis mollibus* 14. *Reſinoſis* 16. *Illioſis* 24. *Pinguibus* 25. *Animalibus* 26. *Aceſcentibus* 34. *Alcaleſcentibus* 36. *Alcalicis* 37. *Saponaceis* 44. *Amaris* 52. *Dulcibus* 53. *Lubricantibus* 67. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. *Reſolventibus* 80. *Lenientibus* 93.

CATALOGUS.

Acaciæ flos
ageratum
alkekengi fruct.
ammoniacum gum.
aquæ minerales a lib. iij ad lib. vij.
ariſtolochia fabacea
aſparagi turiones
atriplex
bdellium gum.
beta
bilis
borraginis flor.
braſſica
carduus benedictus
caſſiæ pulpa ℥ ſ. ℥ j, ℥ ij.
ceraſorum fruct.
chærophyllum
chamæmora
chamærubi
chelidonii majoris rad.
chondrilla
cichorea
cinara
copayva balſ.
cuſcuta
dauci rad.
dens leonis
ebuli baccæ
endivia
eupatorii ſucc.
ficus
fraga
fumaria
galbanum gum. ℈ j, ʒ ſ. ℈ ij.
gemmæ ſal
guajaci gum. ʒ j, ℈ iv, ʒ ij.
helenii rad.
jujubæ
lac ebutyratum lib. ij, lib. iij.
lac recens lib. j.
lactis ſerum lib. ij, lib. iij, lib. iv.
lactucæ fol. ſem.
lapathi fol.
lupuli flor.
malva
manna ℥ j, ℥ ij, ℥ iij.
marinum ſal
matricaria
mel ℥ ij.
mercurialis m j, in decocto

myrrha gum.
nitrum ſal
opopanax gum. ʒ ſ. lib. ℈ ij, ʒ j.
parietaria
paſſulæ majores
. . . minores ℥ iij.
paſtinaca
pedro del porco
perſicæ flor. fruct.
. . ſucc. ℥ ſ. ʒ vj, ℥ j.
peruvianus balſ.
polypodium (℥ j ſ.) ʒ ij ad ℥ ſ.
portulaca
prunorum fruct. pulpa
pruna damaſcena macerata N. 12. 16. 20.
rapa
rhabarbarum ʒ ſ.
ribeſiorum fruct.
roſarum pallidarum ſucc. ℥ j. ℥ ij. ℥ iij.
rubus idæus
. . vulgaris
ſaccharum
ſagapenum gum. ʒ ſ. ℈ ij. ʒ j.
ſambuci bacc.
ſcorzonera
ſcheſten
ſiliquæ dulces
ſiſari rad.
ſpinachia
tamarindi fruct. ℥ j. ℥ ij. ℥ iij.
tartarus
tartari cremor ʒ ij. ʒ iij. ℥ ſ.
terebinthina ʒ iij. ℥ ſ. ʒ vj.
tragopogoni rad.
valeriana pratenſis
violæ flor.
. . ſucc. ℥ j. ℥ j ſ. ℥ ij.
urticæ herb.

103. ALVUM DUCENTIA.

Quæ medicamenta ingeſta vel applicata vel injecta, ſua virtute faciunt, ut alvus copioſius ſua deponat excrementa, *Alvum Ducentia* vocantur, & frequentiſſime *Purgantia*.

Materia medica eſt fere ſpecialis, & admittuntur medicamenta ex *Aloeticis* 1. atque *Alvum Laxantibus* 102. majori doſi.

SPECIFICA.

Agaricus ℈ j. ʒ j. ʒ ij.
aloe ℈ j. ʒ ſ. ʒ j.
armeniæ lapis ʒ ſ. ʒ j. ʒ j ſ.
ari rad.
auriculæ judæ
balanus myrepſica
blatta byzantia
bryoniæ rad. ℈ j. ʒ ſ. ʒ j.
carthami ſem. ʒ j. ℥ ſ. ʒ vj. imo ℥ j.
caſſiæ pulpa ℥ ſ. ℥ j. ℥ ij.
colubrinum lign.
cuſcuta ʒ j. ʒ ij. ℥ ſ.
frangulæ cort. internus ʒ j. ʒ j ſ. ʒ ij.
geniſtæ flor. ſucc. ℥ ſ. ʒ vj. ℥ j.
hermodactylus ℈ ij. ℈ iv. ʒ ij.
jalapæ rad. (℈ j. ʒ j. ℈ iv) ℈ j. ʒ ſ. ℈ ij.
ipecacuanhæ rad.
iridis ſucc. ℥ ſ. ℥ j. ℥ ij.
mechoacanna ℈ ij. ʒ j ſ. ʒ ij.
myrobalani omnes ʒ ij. ʒ iij. ℥ ſ.
polypodium ʒ ij. ʒ vj. ℥ j.
rhabarbarum ʒ j. ʒ j ſ. ʒ ij.
rhamni baccæ No. xxx. xl. l.
. . . ſuccus ʒ ij. ℥ ſ. ʒ vj.
ſcammonium gr. iv. vj. viij.
ſennæ fol. ℈ ij. ʒ j ſ. ʒ ij.

VEHEMENTISSIMA & PERICULOSA.

Cataputiæ majoris bacc.
. . . minoris bacc. No. x. fol. iv. v.
colocyntis (gr. vj. ℈ ſ. ℈ j) gr. iv. vij. ℈ ſ.
chamælæa gr. v. vij, ℈ ſ.
cyclaminis rad.
ebuli cort. ʒ j, ʒ j ſ. ʒ ij.
. . ſem. ℈ j. ℈ ij. ʒ j.
. . ſucc. ℥ ſ. ʒ v. ʒ vj.
elaterium gr. j. ij. iij.
eſulæ cort. gr. vj. xij. xv.
euphorbium gr. iij. vj. xij.
hederæ arboreæ baccæ
hellebori nigri rad. (gr. xv. ℈ j. ℈ ij) gr. x. ℈ j. ʒ ſ.
lazuli lapis ʒ ſ. ʒ j. ʒ j ſ.
mezerei bacc.
nicotiana
pſyllii ſem.
ſambuci rad. cort. ut ebulus
. . . turiones pulv. ʒ j. ʒ ij.
ſoldanella ʒ ſ. ℈ ij. ʒ j.
. . . ſucc. ℥ ſ. ʒ vj. ℥ j.
ſtaphidis agriæ ſem.
thymelæa gr. vj. vij. ℈ ſ.
turbith rad. ℈ ij. ʒ j. ℈ iv.
veratri rad.

104. URINAM DUCENTIA.

Quæ medicamenta faciunt, ut lotium tam in homine ſano, quam ægroto, fluat majori copia, quam ſi talia non fuiſſent adhibita, *Diuretica* vocantur.

Materies medica quædam ſpecialis eſt, reliqua peti poteſt ex *Aquoſis* 3. *Balſamicis* 10. *Fructibus horæis* 12. *Oleribus* 15. *Humidis* 41. *Reſolventibus* 80. *Diluentibus* 87.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . Romanum
acaciæ flor.
acetoſa
acmella
adiantum
agni caſti ſem.
agrimonia
alchimilla
alkekengi fruct.
allii rad.
ammios ſem.
amonii ſem.
amygdalæ amaræ
ammoniacum ſal
anagallis
anethi ſem. herb.
angelicæ rad. ſem.
anonidis rad.
apii rad. fol. ſem. herb.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . fabaceæ rad.
ari rad.
aſari rad.
aſclepiadis rad.
aſparagi rad. & turiones
aſplenium
becabunga
betonica
borax ſal
bryoniæ rad.
calamintha
cantharides
capparis rad. cort.
cardamomum
carduus benedictus reddit urinam craſſam fœtidam
carlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſſiæ pulpa
centaurium minus
cepæ rad.
ceraſorum nucl.
chamædrys
chamæmeli flor.
chelidonii majoris rad.
chenopodium
ciceris ſem.
cichorium
citrulli ſem.
copayva balſ.
coſti rad.
croci flor.
cucumeris ſem. & fruct.
curcumæ rad.
cuſcuta
cyani flor.
cyperi rad.
dauci vulg. ſem.
. . cretici ſem.
dens leonis
dulcamara
ebuli cort. acini, bacc.
elemi gum.
endiviæ herb.
erucæ ſem.
eryngium
eryſimum
eupatorium
euphraſia
fabæ Ignatianæ
ficus
filicis rad.
filipendulæ rad.
fœniculi rad. fol. ſem.
fœniculi dulcis ſem.
fœni græcj ſem.
fraxinellæ rad.
fraxini cort. ſem.
fumaria
geniſtæ cort. flor. ſal
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
guajaci lign. & cort.
hedera terreſtris
helenii rad.
hirci ſanguis
hordeum
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc. ol.
kali
lac aceſcens
lactis ſerum
lacca gum.
lactucæ fol.
lappæ rad. fol. ſem.
lavandula
lauri bacc.
liguſtici ſem.
lithoſpermum
lupuli flor. turiones
majorana
malabathrum
marinum ſal
marrubium
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
meii rad.
millepedes
mumia arabum
myrrha gum.
naſturtium aquaticum
nephriticum lign.
nigellæ ſem.

ni-

nitrum ſal	. . . ruſticani rad.	ſeſelios ſem.
oleris atri ſem. rad.	ribeſiorum fol.	ſileris ſem.
origanum	roſæ caninæ fruct.	ſolidago ſaracenica
oſtreorum teſtæ	rubiæ rad.	ſophiæ ſem.
ovorum teſtæ	ruſci rad. ſem.	ſpicæ nardi celticæ rad.
pareiræ bravæ rad.	ruta muraria	. . . . indicæ rad.
parietaria	ſabinæ fol.	ſuccinum
perſicæ nucl.	ſalvia	tamariſci cort.
peruvianum balſamum	ſambuci ſem. baccæ, rob, rad.	tartarus
petaſitidis rad.		terebinthina
petroſelini vulg. rad. ſem.	ſantalum citrinum lign.	thlaſpios ſem.
. . . . macedonici ſem.	ſaſſafras lign.	trifolii odorati flor.
peucedani rad.	ſaxifragiæ rad. ſem.	trifolium aquaticum
phellandrium	ſcillæ rad.	valerianæ rad.
pimpinella	ſcincus	veronica
pini reſina	ſcordium	violæ ſem.
polium	ſepiæ os	virga aurea
polychreſtus ſal	ſerpentariæ Virginianæ rad.	urticæ ſem. fol.
pulegium		
raphani nigri rad. ſem.	ſerpillum	

FORTIORA.

Cantharides	millepedes	ſabina.
malabathrum	ribeſiorum fol.	

LENIORA.

Acaciæ flor.	copayva balſ.	ovorum teſtæ
acmella	cyani flor.	pareiræ bravæ rad.
agrimonia	fœniculi rad. ſem.	perſicæ nucl.
anethi ſem.	. . . dulcis ſem.	peruvianus balſ.
apii rad. ſem.	juniperi bacc.	petroſelinum vulgare
aſparagi turiones	lauri bacc.	. . . . Macedonicum
borax ſal	liguſtici ſem.	pini reſina
calamintha	lupuli flor. turiones	ſcillæ rad.
capparis rad. cort.	maſtix gum.	ſeſelios ſem.
caſſiæ pulpa	matricaria	ſuccinum
cepæ rad.	myrrha gum.	terebinthina
ceraſorum nucl.	nephriticum lign.	veronica
citrulli ſem.	oleris atri rad.	violæ ſem.

105. PERSPIRABILE DUCENTIA.

Quæ medicamenta halitum inviſibilem per poros cutaneos promovent, vocantur *Diaphoretica*, quorum ſequens eſt Catalogus.

Conſtant vero *Antimonialibus* 2. *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Vinoſis* 8. *Aromaticis* 9. *Teſtaceis* 23. *Volatilibus* 46. *Siccantibus* 66. *Reſolventibus* 80. *Rarefacientibus* 84. *Volatiliſantibus* 86. *Diſcutientibus* 101.

CA-

CATALOGUS.

acori rad.
allii rad.
ambragryſea
ammoniacum ſal
ammoniaci ſalis ſpir.
amomi ſem.
apri dens
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ fabaceæ rad.
. . . . rotundæ rad.
ari rad.
aurantiorum cort. ſem.
bdellium gum.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum oculi
canis album græcum
capparis rad. cort.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
caſtoreum
centaurium minus
cepæ rad.
cervi cornu, raſ. os de corde
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
chinæ rad.
cinnabaris nativa
citri cort. ſem. ſucc. &c.
cochinilla
cochlearia
contrayervæ rad.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
curcumæ rad.
cyperi rad.
dauci vulg. ſem.
. . Cretici ſem.
dens leonis
dictamnus
ebuli flor. fol.
eryſimum
fabæ ignatianæ
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
fraxini cort.
fumaria
gentianæ rad.
glycyrrhizæ rad.
guajaci lign. cort.
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
juniperi lign.
kermes grana
lacca gum.
lappæ rad.
lavandula
lauri bacc.
majorana
marrubium
marum ſyriacum
matricaria
meliſſa
meii rad.
millepedes
moſchata nux
myrrha gum.
napi ſem.
naſturtii ſem.
ninzin rad.
ocymi ſem. herb.
oleris atri ſem. rad.
opium
origanum
oſtreorum teſtæ
papaveris albi capita
paradiſi grana
pareiræ bravæ rad.
pedro del porco
perlæ
perlarum mater
petaſitidis rad.
petroſelini Macedonici ſem.
peucedani rad.
pimpinella
polium
pulegium
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſalſæparillæ rad.
ſalvia
ſambuci baccæ, rob, flor.
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſcillæ rad.
ſcincus
ſcordium
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſtœchados flor.
tamariſci cort.
thlaſpios ſem.
thuyæ lign.
thymus
trifolium aquaticum
veronica
violæ flor.
zedoariæ ſem. rad.
zingiberis rad.

106. ABORTUM FACIENTIA.

Quæ fœtum viventem vel mortuum ante naturalem nativitatem excludunt, ad hunc Titulum pertinent.

Talia ſunt omnia, quæ cum impetu dirigunt humorum fluxum verſus uterum, ut *Diuretica*, *Emmenagoga*, & *Purgantia*: raro ſunt uſui, nam piacu-

UNIVERSIDAD DE GRANADA Hospital Real Biblioteca

culum eſt gravidis adhibere, in fœtu mortuo cum uteri hæmorrhagia, augent ſanguinis fluxum; ſed ſi fœtus ſit mortuus in utero ſine parturientium conatu, dari poſſunt. Juvat tamen ſcire, qualia medicamenta abortum facere ſolent, ne imprudenter exhibeantur gravidis, præcipue illa, quæ fortiſſima ſunt ex iis.

CATALOGUS.

Aloe
ariſtolochiæ cavæ rad.
artemiſia
aſari rad.
becabunga
borax ſal
bryoniæ rad.
calamintha
cantharides
cataria
chamæpitys
chenopodium
colocynthis
croci flor.
curcumæ rad.
cyclaminis rad.
dictamnus
ebuli bacc.
elaterii ſucc.
fabæ ignatianæ
fœniculi rad. ſem.
fraxinellæ rad.
juniperi bacc. ol.
kali
lauri bacc.
leucoji flor.
liguſtici ſem.
mandragoræ rad.
meii rad.
mezerei bacc.
myrrha gum.
petroſelini vulg. ſem.
. . . . Macedonici ſem.
pulegium
ruta
ſabina
ſambuci bacc.
ſuccinum
terebinthina
thuya.

FORTIORA EX HIS SUNT.

Borax ſal
bryoniæ rad.
cantharides
colocynthis
cyclaminis rad.
elaterii ſucc.
mandragoræ rad.
mezerei bacc.
ſabina
ſuccinum
terebinthina
thuya.

107. PARTUM FACILITANTIA.

Quæ naturalem fœtus maturi excluſionem juvant, & remoras partus auferunt, ad hunc Titulum referuntur.

Materia medica generalis ex *Diureticis*, & *Menſes ducentibus* lenioribus deſumitur, ſed quia variæ ſunt cauſæ partum naturalem impedientes, Catalogus generalis addi nequit, ſed quæ vulgo præſcribuntur, ſunt ſequentia.

Ammios ſem.
angelicæ rad.
ariſtolochiæ rad.
artemiſia
borax ſal
calamintha
cardamomum minus
caryophyllatæ rad.
caſtoreum
citri cort.
croci flor.
dictamnus
fœniculum
fraxinellæ rad.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc.
lavandula
lilii convallii flor.
liquid-ambar balſ.
majorana
meliſſa
myrrha gum.
ocymum
roſmarinus
ruta
ſabina
ſalvia
Stœchados flor.
ſuccinum
zedoariæ rad. ſem.

108.

108. MENSES DUCENTIA.

Sanguinis ex mulierum pudendis fluxum naturalem augentia, vel provocantia, ſi fluxus non fiat, vocantur *Menſes ducentia*, vel *Emmenagoga*. Talia ſunt

Abrotanum
abſinthium
adianthum
agallochum lign.
agni caſti ſem.
allii rad.
aloe
ammios ſem.
ammoniacum ſal
amomi ſem.
anethi ſem.
angelicæ rad.
apii rad. ſem.
aquilegiæ ſem.
ari rad.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.
artemiſia
aſari rad.
aſclepiadis rad.
aſparagi rad.
aſplenium
bdellium gum.
becahunga
bellis hortenſis
betonica
bitumen judaicum
borax ſal
borraginis flor.
bugloſſi flor.
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
cantharides
cardamomum
carlinæ rad.
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſtoreum
cataria
centaurium minus
cepæ rad.
chamæmeli flor.
chamæpitys
chenopodium
ciceris ſem.
cinamomum
colocyntis
coriandri ſem.
coſti rad.
croci flor.
curcumæ rad.
cyani flor.
cyclaminis rad.
cyperi rad.
dauci ſem.
dictamnus
ebuli baccæ
elaterii ſucc.
elemi gum.
erucæ ſem.
eryngium
fabæ ignatianæ
ferrum
fœniculi rad.
fraxinellæ rad.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
hedera terreſtris
helenii rad.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi baccæ
kali
lavandula
lauri bacc.
leucoji flor.
liguſticum
liquid-ambar balſ.
lupuli flor.
majorana
marrubium
marum ſyriacum
matricaria
matriſylva
meii rad.
meliſſa
melyſſophyllum
mentaſtrum
mercurialis
mezerei bacc.
mumia arabum
myrrha gum.
naſturtii ſem.
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
pæoniæ rad.
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelinum vulgare
. . . . Macedonicum
phellandrium
pimpinellæ rad.
polium
polytrichon
praſſium
pulegium
raphanus niger
. . . ruſticanus
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ruta
ſabina
ſagapenum gum.
ſambuci baccæ & rob.
ſalvia
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſaxifraga rad. ſem.
ſcarlea
ſcordium
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſpica nardi indica
ſtœchados flor.
ſuccinum

ſulphur
tanacetum
terebinthina
thlaſpios ſem.
thuya
thymus
trifolii odorati flor.
valerianæ rad.
zedoariæ rad. ſem.

109. LOCHIA PELLENTIA.

Naturalem ſanguinis evacuationem poſt partum in puerperis, quæ augent, huc pertinent, talia ſi faciant alio tempore, ſemper damnoſa ſunt.

Materies medica eadem, quæ in *Menſes Ducentibus* data eſt.

110. APOPHLEGMATIZONTA.

Quæ materiæ mucoſæ aut viſcidæ evacuationem per os, nares, vel alia loca promovent, *Apophlegmatizonta* dicuntur. Hujuſmodi ſunt

Angelicæ rad.
cubebæ ſem.
euphorbium
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
lavandula
lilii convallii rad.
majorana
maſtix gum.
naſturtium
nicotiana
nigellæ ſem.
origanum
piper album, & nigrum
pyrethri rad.
ſalvia
ſinapi
ſtaphidis agrię ſem.
zingiberis rad.

111. LACRYMAS MOVENTIA.

Quę Lacrymarum copioſiorem ſecretionem, & evacuationem facere poſſunt, ad hunc Titulum referuntur.

Petuntur pręcipue ex *Alcaleſcentibus* 36. *Volatilibus* 46.

CATALOGUS.

Alcali ſal volatile
alliaria
allii rad.
armoracia
cochlearia
cepę rad.
erucę ſem.
eryſimum
naſturtium
porrum
raphanus ruſticanus
ſcillę rad.
ſinapi

112. SALIVANTIA.

Quę ſalivę ſecretionem & depoſitionem in os augent, vel maſticando, vel aſſumendo, vel corpori applicando, huc pertinent.

Conſtant *Mercurialibus* 4. *Apophlegmatizontis* 110.

CATALOGUS.

Cubebę ſem.
erucę ſem.
galangę minoris rad.
imperatorię rad.
iridis rad.
majorana
maſtix gum.
mercurius
naſturtium
nicotiana
piper
pyrethri rad.
ſtaphidis agrię ſem.
zingiberis rad.

113. VOMITORIA.

Quę medicamenta faciunt, ut ventriculi contenta ſurſum pellantur ad œſophagum, & per os ejiciantur, dicuntur *Vomitoria*.

Antimonialia fere omnia hoc faciunt.

Quoniam vomitoria proxime adſunt venenis, tutius eſt ſequentia, magna copia ingeſta, ad vomitum concitandum adhibere, ut *Aqua tepida*, *vel Hordei*, *vel Hydrogalac*; *Juſcula pinguia*; *Butyrum cum Cereviſia*; *Olea Mollia cum Cereviſia*; *Cereviſia tepida cum ſale*.

Si autem ſpecificum exigitur, *rad. Ipecacuanhæ*, vel *Infuſio Croci Metallorum*, aut *Tartarus Emeticus* ſufficiunt; reliqua doctrinę gratia ſequuntur, ſed iſtis facile carere poſſumus.

* Quandoque vomitoria
† Vehementia

Agaricus
armenius lapis
aſari rad. & folia
* aſclepiadis rad.
balani myrepſ. nucl.
bryoniæ rad.
carduus benedictus
* carlinæ rad.
carthami ſem.
cataputiæ minoris ſem.
† . . . majoris ſem.
centaurii minoris ſucc.
colubrinum lignum
ebuli cort.
* . . baccæ
. . oleum exp. ex acinis
† elaterii rad. ſucc.
† eſulæ rad.
eupatorii ſuccus (majori copia)
euphorbium
geniſtæ ſem.
† gutta gamba gum.
hederæ arboreæ bacc.
hermodactylus
ipecacuanhæ rad. ℈ j ad ʒ .ſ. in ſubſtantia
lauri bacc. (majori doſi)
lazuli lapis
mandragoræ rad.
mezerei bacc.
nicotiana
raphani ruſticani ſuccus vel infuſio in aceto, melle, ſi tepide ſumatur, & aqua ſuperbibatur
ſambuci radix, ſeminis ol. expr.
ſcillæ rad.
ſoldanella
ſtaphidis agriæ ſem.
* turbith rad.
* valerianæ rad.
veratri rad.
vitriolum.

114. SUDORIFERA.

Quæ medicamenta humorem tenuem viſibilem per poros cutaneos extrudunt ſua efficacia, dicuntur *Sudorifera*.

Petuntur etiam ex *Antimonialibus* 2. *Opiatis* 6. *Vinoſis* 8. *Aromaticis* 9. *Spirituoſis* 17. *Reſolventibus* 80. *Perſpirabile ducentibus* 105.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
ageratum
allii rad.
ammios ſem.
ammoniacum ſal
anagallis
anethum
angelicæ rad. ſem.
antimonium diaphoreticum
apii rad. ſem.
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
ari rad.
armoracia
artemiſia
aſclepiadis rad.
aurantiorum cort.
bdellium gum.
betonica
bezoar lapis
biſtortæ rad.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum oculi
canis album græcum

capillus veneris
cardamomi ſem.
cardiaca
cardui benedicti herb. ſem.
carlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
centaurium minus
cepæ rad.
cervi cornu uſtum
chamædrys
chamæmeli flor.
chamępitys
chelidonii majoris rad.
chinę rad.
cinamomum
cochinella
contrayervę rad.
coſti amarę, & dulcis rad.
croci flor.
cyani flor.
cyclaminis rad.
dictamnus
dulcamara
ebuli flor. fol. bacc.
erucę ſem.
eryngii rad.
eryſimum
eupatorium
fœniculi rad. ſem.
fraxini cort.
fumaria
gentianæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
guajaci lign. & cort.
hederæ arboreæ bacc.
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
juniperi bacc. ol. lign.
kermes grana
lacca gum.
lauri bacc. fol.
liguſtici rad. ſem.
lupuli flor. rad.
marrubium
matricaria
meii rad.
meliſſa
menta
moſchata nux
naſturtium
origanum
oſtreorum teſtæ
pedro del porco
petaſitidis rad. (validum)
petroſelini Macedonici ſem.
pimpinellæ rad. herb.
piper
polium
pulegium
raphani nigri rad. ſem.
roriſmarini herb. flor.
rutæ herb ſem.
ſalſaparilla
ſalviæ herb. flor.
ſambucus
ſanicula
ſaponaria (validum)
ſaſſafras lign.
ſatureja
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcordium
ſcorzonera
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſerpillum
ſulphur
tanacetum
thlaſpios ſem.
thuyæ herb. lign.
thymus
tormentillæ rad.
valerianæ rad.
veronica
virga aurea
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

115. EXPECTORANTIA.

Quæ medicamenta vel promovent, vel faciliorem reddunt ſputi, aut aliorum contentorum in Larynge evacuationem per os, *Expectorantia* dicuntur. Petuntur ex *Mollibus* 42. *Dulcibus* 53.

CATALOGUS.

Abſinthium
adianthum
agaricus
amygdalarum amararum ol.
ammoniaci ſalis ſpir.
ariſtolochia rotunda
carduus benedictus
caſcarillæ cort.
chenopodium
coſti rad.
erucæ ſem.
eryſimum
ficus
fœniculi rad. ſem.
fœniculum dulce
fœni græci ſem.
glycyrrhizæ rad.
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
jujubæ
iridis rad.
liguſticum
lini ol.
majorana
manna
marrubium
mechoacanna
meii rad.
mel
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opopanax gum.
origanum

pe-

peruvianus balſ.	ſcillæ rad.	valerianæ rad.
petaſitidis rad.	ſcordium	veronica
pulegium	ſiliquæ dulces	violæ fol.
pulmonaria	terebinthina	urticæ fol.
ſaccharum	tolutanus balſ.	xylon ſem.
ſcabioſa	tuſſilago	

CAPUT OCTAVUM.

Quæ in corporis motum agunt.

Corporis viventis motus auxilio medicamentorum tribus modis mutari poteſt, ut fiat major, minor, & mutatus.

Motum illum augent Moventia, Stimulantia, Excitantia, Rubefacientia, Calefacientia, Sternutatoria, Aperientia, Roborantia, Cordialia.

Eum vero minuunt, vel temperant Motum ſiſtentia, Frigefacientia, Debilitantia, Obſtruentia.

Motum immutant, Attrahentia, Repellentia, Revellentia, Derivantia, Defenſiva.

116. MOVENTIA.

QUæ corpori applicata vel ingeſta faciunt, ut a motu vitali frequentiore, vel fortiore, contenti liquores majori velocitate propellantur, huc pertinent.

Petuntur talia ex *Vinoſis* 8. *Aromaticis* 9. *Oleis acribus* 14. *Spirituoſis* 17. *Acribus* 47. *Compingentibus* 97. *Diſcutientibus* 101.

CATALOGUS.

Erucæ ſem.	ſpicæ nardi indicæ rad.	valerianæ rad.
moſchus	terræ oleum	zedoariæ rad. ſem.
ſaſſafras lign.	thus	zibethum
ſinapi ſem.	trifolii odorati flor.	zinziberis rad.

117. STIMULANTIA.

Omnia, quæ motum Tonicum, aut Clonicum in fibris ſuo irritamento augent, applicata vel ingeſta, huc referuntur.

Petuntur ex *Aromaticis* 9. *Oleis acribus* 14. *Acribus* 47. *Compingentibus* 97. *Diſcutientibus* 107.

CATALOGUS.

* Valida.

Abelmoſchi	ammios ſem.	animæ gum.
abſinthium	ammoniacum gum.	aniſi ſem.
acori rad.	ammoniaci ſalis ſpiritus	apii rad. ſem.
agni caſti ſem.		ariſtolochiæ tenuis rad.
allii rad.	amomi ſem.	artemiſia
aloe	anethum	ari rad.
alumen plumoſum	angelicæ rad. ſem.	aſa fœtida gum.

au-

aurantiorum cort. ſem.
bdellium gum.
benzoin gum.
bilis
calamintha
camphora gum.
canis album græcum.
cantharides
caranna gum.
cardamomi ſem.
cerlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophyllus aromaticus
caryophylli Plinii
caſſiæ ligneæ cort.
caſtoreum
* cataputiæ majoris ſem.
* . . . minoris ſem.
cepæ rad.
chamædrys
chelidonii majoris rad.
chenopodium
cichorii rad.
cinamomi cort.
citri cort.
cochlearia
* colocyntis
contrayervæ rad.
coſti amaræ & dulcis rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
curcumæ rad.
cyclaminis rad.
cyperi longi & rotundi rad.
dictamnus
ebuli bacc.
elaterium
erucæ ſem.
eryngii rad.
eryſimum
* eſulæ majoris rad.
* . . minoris rad.
eupatorium
euphorbium
filipendulæ rad.
fœniculi ſem.
fœni græci ſem. far.
fumaria
galangæ minoris rad.
gemmæ ſal
gentianæ rad.
hederæ arboreæ reſina
helenii rad.
* hellebori nigri rad.
hirundinum ſtercus
hyſſopus
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc.
ladanum gum.
lavandulæ flor.
lauri bacc.
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem.
lilii convalli flor.
liquid-ambar balſ.
lupuli flor.
majorana
malabathrum
mandragoræ rad.
marinum ſal.
marum ſyriacum
maſtichinum lign.
maſtix gum.
matricaria
mechoacannæ rad.
meliloti flor.
meliſſa
menta
millepedes
moſchata nux
moſchus
napi ſem.
naſturtii ſem.
nicotiana
nigellæ ſem.
ocimi herb. ſem.
oleris atri rad. ſem.
origanum
oſmundę rad.
paradiſi grana
pareirę bravę rad.
pedro del porco
perſicaria
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelinum Macedonicum
peucedani rad.
pimpinellę rad. herb.
pini reſina
piper
pix
polium
pulegium
pyrethri rad.
raphani nigri rad. ſem.
. . . ruſticani rad.
reſina flava
roſmarinus
rutę herb. ſem.
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcammonium
ſchœnanthi flor.
ſcillæ rad.
ſcincus
ſcordium
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſinapis ſem.
* ſoldanella
ſophiæ ſem.
ſpicæ nardi celticæ rad.
* ſtaphidis agriæ ſem.
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccini ſal. ol.
tacamhaca gum.
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thuya
thymus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum.
trifolii odorati flor.
* veratri rad.
urticæ ſem.
vvinteranus cort.
zibethum
zedoariæ rad.
zingiberis rad.

118. EXCITANTIA.

Quæ medicamenta ingeſta, vel applicata, aut cum aere attracta, ſua irritatione faciunt, ut motus & ſenſus nimis languentes vividiores fiant; vel ſenſus & motus deficientes revocentur, ut fit in Animi Deliquio occupatis, ad hunc Titulum pertinent.

Colligimus talia ex *Aromaticis* 9. *Oleis acribus deſtillatis* 14. *Spirituoſis* 17. *Salibus volatilibus* 37. *Volatilibus* 46. *Simulantibus* 117.

CATALOGUS.

Acetum
ammoniacus ſal. ſpir.
aurantiorum cort. ol.
caryophylli aromatici fruct. ol.
cedri ol.
cinamomi cort. ol.
citri cort. ol.
cornu cervi ſal
jaſmini ol.
lavandulæ flor. ol.
macis cort. ol.
majoranæ herb. ol.
meliſſæ herb. ol.
moſchata nux, ol.
origani herb. ol.
oſſium ſal
pulegii ol.
rhodii ol.
roriſmarini herb. ol.
ſalvię herb. ol.
ſal volatile oleoſum
ſpiritus officinales ex aromaticis
ſuccini ol. ſal
urinæ ſal.

119. RUBEFACIENTIA.

Illa, quæ ſtimulo ſuo partem, cui fuere applicata, rubore ſuffundunt, ad hunc Titulum referenda ſunt.

Petuntur ex *Aromaticis* 9. *Acribus* 47. *Corrodentibus mitioribus* 72.

CATALOGUS.

Cataputiæ minoris ſem.
chelidonii majoris rad.
erucæ ſem.
eryſimum
eſula
jalapæ rad.
naſturtii ſem.
perſicaria
piper
raphanus ruſticanus
ſinapi
urticæ fol.

120. CALEFACIENTIA.

Quæ medicamenta aſſumta, vel applicata corpori viventi, faciunt, ut calor, vel ſenſus caloris major excitetur, huc pertinent.

Petuntur etiam ex *Aloeticis* 1. *Vinoſis* 8. *Aromaticis* 9. *Spirituoſis* 17. *Acribus* 47. *Compingentibus* 97. *Diſcutientibus* 101. *Stimulantibus* 117.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
agallochum lign.
agerati fol. flor.
agni caſti ſem.
agrimonia
alkannæ rad.
allii rad.
aloe
althæa
ambragryſea
ammios ſem.
ammoniacum gum.
amomi ſem.
amygdalæ amaræ
anethum
angelicæ rad.
animæ gum.
aniſi ſem.
apii ſem.
aquilegiæ ſem.
ari rad.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.

te-

. . . . tenuis rad.
artemiſia
aſa fœtida
aſclepiadis rad.
aſperula
aurantiorum cort. flor. ſem.
balani myrepſicæ nucl.
bdellium gum.
benzoin gum.
betonica
bitumen judaicum
bryoniæ rad.
burſa paſtoris
calamintha
calthæ flor.
camphora
canis album græcum
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
carthami ſemen
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caryophylli aromatici
. . . . Plinii
caſcarillæ cort.
caſſiæ ligneæ cort.
caſtoreum
cataria
celeri ſem.
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
. . . . minoris rad.
ciceris ſem.
cinamomum
citri cortex
cochlearia
colophonia
contrayervæ rad.
copayva balſ.
copal gum.
coriandri ſem.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cupreſſi nux.
curcumæ rad.
cyclaminis rad.
cyperi rad.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
dens leonis
dictamnus
doronici rad.
elaterii ſucc.
elemi gum.
erucæ ſem.
eryngium
eryſimum
eupatorium
fabę ignatianæ
filipendulæ rad.
filicis rad.
fœniculi ſem. rad.
fœniculum dulce
fœnum græcum
fraxinellæ rad.
fraxini ſem.
galanga utraque
galbanum gum.
gentianæ rad.
guajaci lign. cort. reſina
hedera arborea
. . . tereſtris
helenii rad.
hepatica nobilis
hirundinum ſtercus
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc. ol.
kermes grana
kinkenemalo gum.
lacca gum.
ladanum gum.
lavandulæ flor.
lauri bacc.
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem.
lilii convallii flor.
limonum cort.
lingua cervina
liquid-ambar balſ.
lupuli flor.
macis cort.
majorana
malabathrum
marrubium
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
mechoacannæ rad.
meliloti flor.
meliſſa
menta
meii rad.
moſchata nux
moſchus
myrrha
myrtus
napi ſem.
naſturtii ſem.
nephriticum lign.
nigellæ ſem.
ninzin rad.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opium
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
oſmundæ rad.
pæoniæ rad.
papaveris albi capita
paradiſi grana
pedro del porco
perſicæ fol. flor.
perſicaria acris
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelini rad. herb.
. . . . Macedonici ſem.
peucedani rad.
pimpinella
pini reſina
piper
piperitis
pix
porrum
polium
pyrethri rad.
quinquefolii rad.
raphanus niger
. . . ruſticanus
reſina flava
rhodium lignum
roſmarinus
rutæ herb. ſem.
ruta muraria
ſabina

ſagapenum gum.
ſalvia
ſanicula
ſantalum citrinum lign.
. . . album lign.
ſaſſafras lign.
ſatureia
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcammonium
ſchœnanthi flor.
ſcordium
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſinapis ſem.
ſolidago ſaracenica
ſophiæ ſem.
ſpicæ nardi celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſquillæ rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . liquida
tacamaaca
tamarindi
tanaceti herb. ſem.
terebinthina
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thus
thuya
thymus
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
trifolium aquaticum
trifolii odorati flor.
valerianę rad.
veronica
vinca pervinca
virga aurea
urticę fol.
vvinteranus cort.
zedoarię rad. ſem.
zibethum
zinziberis rad.

121. STERNUATORIA.

Quę medicamenta naribus attracta, vellicando internam membranam narium, ſternutamentum movent, huc referenda ſunt.

Omnia ſunt *Acria*, ſed quia non omnia ęque ſternutamentum movent, ſpecialia in Catalogo proferuntur.

CATALOGUS.

Ammoniacum ſal
benzoin gum.
betonicæ fol. contorta
caſtoreum
cubebæ ſem.
curcumæ rad.
euphorbium
galangæ minoris rad.
hellebori nigri rad.
iridis rad.
lilii convallii flor.
majorana
nicotiana
ocymum
piloſella
piper album
. . braſilienſe
. . longum
. . nigrum
pyrethri rad.
ſalvia
ſaponaria
ſinapi
thlaſpios ſem.
veratri rad.
zingiberis rad.

FORTISSIMA SUNT

Euphorbium
hellebori nigri rad.
iridis rad.
nicotiana
piper braſilienſe
pyrethri rad.
veratri rad.
zingiberis rad.

122. APERIENTIA.

Medicamenta impeditum per vaſa tranſitum expedientia, ut liber fiat per ea fluxus, & vaſa fiant ampliora, *Aperientia* dicuntur.

Eliguntur ex *Oleribus* 15. *Billioſis* 24. *Saponaceis* 44. *Amaris* 52. *Reſolventibus* 80.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acaciæ flor.
acetoſæ rad. herb.
acmella
acori rad.
adiantum
ageratum
agni caſti ſem.
agrimonia
alkekengi fruct.
allii rad.
aloe
ammios ſem.
ammoniacum gum.
. . . . ſal & ſpir.
amomi ſem.
amygdalæ amaræ
angelicæ rad.
aniſi ſem.
apii rad. ſem.
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . rotundæ rad.
. . . . longæ rad.
armeniaca mala
artemiſia
ari rad.
aſari rad. decoct.
aſparagi rad.
aſperula
bdellium gum.
becabunga
berberis ſem.
betonica
bilis
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
cantharides
capparis radic. cort. fruct.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
cataputiæ majoris ol. expr.
cataria
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
chenopodium
chinæ rad.
ciceris ſem.
cichorii rad. herb.
cinamomum
cochlearia
coſti rad.
cubebæ fruct.
cuminum
curcumæ rad.
cuſcuta
cyclaminis rad.
cyperi rad.
dauci ſem. rad.
dens leonis
dictamnus
dulcamara
endivia
eryngii rad.
eryſimum
eupatorium
ferrum
filicis rad.
fœniculi rad. ſem.
fraxinellæ rad.
fraxini cort.
fumaria
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
geniſtæ flor.
gentianæ rad.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hedera terreſtris
helenii rad.
hepatica
hyperici herb. ſem.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
kali
lacca gum.
ladanum gum.
lapathi rad.
iridis rad.
lactuca
lappæ rad.
lauri bacc.
lavandula
liguſtici rad.
lingua cervina
liquid-ambar
lupini ſem.
lupuli turiones, & flor.
majorana
marinum ſal
marrubium
marum Syriacum
matricaria
mercurialis
millepedes
myrrha
naſturtii ſem.
naſturtium aquaticum
nephriticum lignum
nicotiana
nigellæ ſem.
nymphææ rad. flor.
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
oſmundæ rad.
papaveris albi capita
pareiræ bravæ rad.
parietaria
perſicæ fol. flor. & nucl.
perſicaria
petaſitidis rad.
petroſelini rad. fol. ſem.
. . . Macedonici ſem.
peucedani rad.
phellandrium
piper
polium
polypodii rad.
portulaca
pulegium
pyrethri rad.
quinquefolii rad.
raphanus niger
. . . ruſticanus
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ruta
ſagapenum gum.
ſambuci flor.

ſanicula
ſantalum citrinum lign.
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſcillæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſinapis ſem.
ſpica Nardi Indica
ſtœchados Arabicæ flor.
ſtyrax liquida
ſulphur
tanacetum
tartarus
terebinthina
thuya
thymus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
valerianæ rad.
verbena
vinca pervinca
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

123. ROBORANTIA.

Quæ partium firmarum contractilitatem & motum vitalem ſimul augent, *Roborantia* dicuntur.

Quæ autem, vel ſtimulando augent motum, vel adſtringendo contractilitatem ſolummodo augent, ad hunc Titulum non pertinent, niſi jungantur.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acetoſæ rad.
acori rad.
agallochum lign.
ageratum
agrimonia
alchimilla
ammios ſem.
amomi ſem.
anagallis
angelicæ rad. ſem.
animæ gum.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
artemiſia
aſplenium
bdellium gum.
benzoin gum.
betonicæ herb. flor.
biſtortæ rad.
burſa Paſtoris
calamintha
calthæ flor.
capparis cort.
cardamomi ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
caſſiæ ligneæ cort.
caſtoreum
centaurium minus
cervi corn. raſur. os de corde
chamædrys
chelidonii minoris rad.
cinamomi cort.
citri flor. cort.
colophonia
contrayervæ rad.
coſti amari rad.
. . dulcis rad.
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
cuſcuta
cyani flor.
cydoniorum ſem.
cyperi longi rad.
. . rutundi rad.
dauci Cretici ſem.
dictamnus
doronici rad.
euphraſia
fabæ Ignatianæ
ferrum
filipendulæ rad.
filicis rad.
fœniculi ſem.
fraxini cort.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
hedera tereſtris
helenii rad.
hyſſopus
japonica terra
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
junipeti lign. ol.
kermes grana
lacca gum.
ladanum gum.
lappæ rad.
lavandulæ flor.
lingua Cervina
liquid-ambar balſ.
majorana
malabathrum
marrubium
marum Syriacum
maſtichinum lign.
maſtix gum.
mechoacannæ rad.
meliſſa
menta
meſpili fruct. recent.
moſchata nux
muſcus Quernus
myrti herb. bacc.
ninzin rad.
ocimum
orchidis rad.
origanum
oſmundæ rad.
pæoniæ rad.
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
peruvianus balſ.

petroſelini Macedonici ſem.
pimpinellæ rad. herb.
pix
polypodii rad.
punicæ cort. flor.
quinquefolii rad.
rabarbari rad.
roſæ pallidæ
roriſmarini herb. flor.
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſalviæ herb. flor.
ſanicula
ſantalum rubrum lign.
. . . citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſolidago Saracenica
ſophiæ ſem.
ſpicæ Nardi Indicæ rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . . liquida
ſuccinum
tacamahaca ſucc.
tamariſci cort.
terræ oleum
thus
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
verbena
vinca pervinca
vvinteranus cort.
zedoariæ rad.
zingiberis rad.

124. CORDIALIA.

Medicamina, quibus vires vitales, quæ præcipue locantur ab Autoribus in corde, augentur, & languentes eriguntur, nomine *Cordialium* ſive *Cardiacorum* recenſentur.

Peti poſſunt ex *Vinoſis* 8. *Aromaticis* 9. *Spirituoſis* 17. *Volatilibus* 46. *Præparantibus* 90. *Stimulantibus* 117. *Roborantibus* 123.

CATALOGUS.

Acetoſæ fol. rad.
acetoſella
agallochum lign.
alcis ungula
ambra gryſea
amygdalæ
angelicæ rad.
aſclepiadis rad.
aurantiorum cort. flor.
berberis ſem.
bezoar lap.
biſtortæ rad.
bolus Armena
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calamintha
calthæ flor.
camphora
cardamomum
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caryophyllus aromaticus
. . . . Plinii
ceraſorum fruct.
cervi cornu, raſura, os de corde
cinamomum
cinnabaris nativa
citri cort. flor.
cochinilla
contrayervæ rad.
corallium
croci flor.
cucumeres
cucurbitæ
cyani flor.
cydonia matura
dictamnus
doronici rad.
ebuli bacc.
ebur
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
gentianæ rad.
granatus lap.
imperatoriæ rad.
kermes grana
lavandulæ flor.
leucoji flor.
lilii convallii flor.
limonum ſucc.
lingua Cervina
majorana
maſtix gum.
meliſſa
melones
moſchata nux
moſchus
myrrha
ninzin rad.
ocimum
papaveris ſem.
pæoniæ rad.
perſica
pimpinella
poma odorata
portulaca
pruna matura
pulmonaria
punica mala
rapa
rhodii ligni ol.
ribeſia
roſa pallida
roſmarinus
ſalvia
ſantalum citrinum lign.
ſapphirus lap.
ſambuci bacc.
ſcabioſa

ſchœ-

ſchœnanthi flor.
ſcorzoneræ rad.
ſuccinum
tamarindi fruct.
terra ſigillata
thus
thymus
tormentillæ rad.
violæ flor.
zedoariæ rad.
zibethum

125. MOTUM MINUENTIA.

Quæ motum rapidiorem compeſcunt, vel motum vitalem ſolitum minuunt, huc pertinent.

Petuntur ex *Aquoſis* 3. *Nitroſis* 5. *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Humidis* 41. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lenibus* 48. *Humectantibus* 65. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. *Reſolventibus* 80. *Diluentibus* 87. *Lenientibus* 93. *Antiphlogiſticis* 96.

CATALOGUS.

Acaciæ fol. ſucc.
acetoſæ herb. ſem.
acetoſella
atriplex
aurantiorum ſucc.
berberis ſem.
biſtortæ rad.
bugloſſi rad.
caſſiæ pulpa
ceraſa
citrea
citruli fruct. ſem.
cucumeris fruct. ſem.
cucurbitæ fruct. ſem.
cydoniorum ſucc. ſem.
cynogloſſi rad.
equiſetum
fabæ
farina volatilis
hæmatites lap.
hordeum
hyoſcyami fol. ſem.
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
lactucæ fol. ſem.
lapathi rad.
lens paluſtris
limonum ſucc.
lingua Cervina
malvæ fol.
melonis fruct. ſem.
mercurialis
meſpila
muſcus pulmonaris
. . . quercinus
myrti herb. bacc.
nitrum
nymphææ fol. rad.
papaveris fol.
parietaria
perſica
plantaginis rad. fol. ſem.
plumbum
polygonum
polytrichon
pompholix
portulaca
pruna
pſyllii ſem.
pumex lap.
punicæ cort. flor. ſucc.
pyrola
quercus fol. cort. glandes
rhois ſem.
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſæ Caninæ fruct.
. . pallidæ flor.
. . rubræ flor.
ſedum
ſolanum
tamarindi
tiliæ cort.
violæ fol. flor.

126. FRIGEFACIENTIA.

Medicamenta etiamſi tepide vel calide adhibentur, ſua tamen efficacia minuunt corporis calorem, *Frigefacientia* dicuntur.

Materia petenda ex *Aquoſis* 3. *Nitroſis* 5. *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Humidis* 41. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lenibus* 48. *Humectantibus* 65. *Adſtringentibus* 68. *Emollientibus* 76. *Laxantibus* 71. *Reſolventibus* 80. *Diluentibus* 87. *Lenientibus* 93. *Antiphlogiſticis* 96. *Motum minuentibus* 125.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc. fol.
acetoſæ herb. ſem.
acetoſella
alkekengi ſucc. fruct. ſem.
ammoniacum ſal
atriplex
aurantiorum ſucc.
berberis ſem.
biſtortæ rad.

bo-

borax ſal
bugloſſi flor.
cancrorum caro, & ſucc.
caſſiæ pulpa
caſtaneæ cort. interior
ceraſorum fruct.
chondrilla
cinamomi cort. aliquamdiu coctus
citri ſucc.
citrulli ſem.
corallina
cucumeris ſem.
cucurbitæ fruct.
cydoniorum ſem. ſucc.
cynogloſſi rad.
endiviæ herb. ſem.
equiſeti herb.
fabæ
farina volatilis
geranium Robertianum
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hæmatites rap.
hordeum
hyoſcyami ſem. fol.
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
lactucæ ſem. fol.
lapathi rad.
lens paluſtris
limonum ſucc.
lingua Cervina
malvæ rad. fol. flor.
mandragoræ herb. rad.
mercurialis
melonum fruct.
meſpilæ recentes
muſcus pulmonaris
. . . quernus
myrobalani
myrti herb. bacc.
nitrum
nymphææ rad. flor.
papaveris fol. ſem.
parietaria
peponis fruct. ſem.
perſicæ fruct.
plantaginis rad. ſem. fol.
plumbum
polygonum
polytrichon
pompholix
portulacæ ſem.
prunorum fruct.
pſyllii ſem.
pulmonaria
pumex lap.
punicæ cort. flor. fruct. ſucc.
pyrola
quercus fol. cort. glandes
rhois ſem.
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſæ Caninæ fruct.
. . pallidæ ſucc.
ſanguis Draconis
ſantalum rubrum lign.
ſapphirus lap.
ſedum
ſolanum
tamarindi fruct.
tiliæ cort. fol.
vinca pervinca
violæ fol. flor.

127. DEBILITANTIA.

Cum corporis vires morbi materiem ſubigant & educant, medicamentaque in actum ducant, non expedit ſine neceſſitate vires debilitare; ſi autem vires nimis inſtigatæ ſint; aut ſi malum exſpectamus, quo intenditur periculum, ſi vires valeant, tunc per *Evacuantia* copioſiora, *Motum minuentia*, & *Frigefacientia*, vires minuendæ; qualia auxilia propriis Titulis potius, quam in hoc loco proponenda.

128. OBSTRUENTIA.

Quæ vaſorum cavitates, vel orificia ita infarciunt, ut tranſitus liquoris per ea denegetur, *Obſtruentia* nuncupanda ſunt.

Petuntur ex *Farinoſis* 11. *Gummi inſipidis* 13. *Oleoſis mollibus* 14. *Teſtaceis* 23. *Pinguibus* 25. *Lapidibus* 27. *Terreis* 31. *Emplaſticis* 38. *Mucilaginoſis* 43. *Auſteris* 60. *Adſtringentibus* 68. *Coagulantibus* 77. *Incraſſantibus* 78. *Obvolventibus* 95. *Compingentibus* 97. *Abſorbentibus* 100.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc. fol.
alchimilla
althæa
alumen rupeum
amylum
amygdalæ dulces
arabicum gum.
avena
auriculæ Judæ
bolus armena
calaminaris lap.
capparis cort.
caſtaneorum cort. interior
ceraſorum gum.
ceti ſperma
corallina
corallium

cre-

creta alba	lupini ſem. far.	roſæ Caninæ fruct.
cydoniorum ſem.	lycoperdon	. . rubræ flor.
equiſetum	mays	ſanguis Draconis
fabæ	meſpila recentia	ſarcocolla
. . ignatianæ	milium	ſecale
fagopyrum	millefolium	ſedum
farina volatilis	muſcus Quercinus	ſepiæ os
fœnum Græcum	omphacium	ſpongiæ lap.
hæmatites lapis	orobi ſem.	tamariſci cort.
hominis cranii uſnea	oſteocolla	tragacanthum gum.
hordeum	perlæ mater	tuſſilago
hypociſtidis ſucc.	piloſella	tritici ſem. far.
ichthyocolla	plantago	verbaſci fol. flor.
lemnia terra	pſyllii ſem.	vitriolum
lingua Cervina	punicæ cort. flor.	xylon ſem.
lini ſem.	quercus fol. gland. nuces	

129. ATTRAHENTIA.

Quæ medicamenta ad partem, cui applicantur, faciunt fluere copioſius humores, quam alias fuiſſet factum, ad hunc Titulum pertinent. Sed quoniam fere omnia acria ſtimulantia id præſtant, cuncta recenſere, operoſum nimis eſſet; quare pauca ex iis, quibus ab Auctoribus ex dictis Claſſibus tribuitur virtus attrahens, proferenda ſunt.

Eliguntur ex *Acribus* 47. *Stimulantibus* 117. *Rubefacientibus* 119. *Veſicantibus* 157. *Moventibus* 116. *Pus moventibus* 88.

CATALOGUS.

Abrotanum	fabæ	myrrha
allii rad.	ficus	naſturtii ſem
althææ herb.	fœnum Græcum	nigellæ ſem.
ammoniacum gum.	galbanum gum.	opopanax gum.
anethi ſem.	hellebori nigri rad.	orobi far.
angelicæ rad.	hirudines	panis fermentatus
ariſtolochia fabacea	jalapæ rad. reſina	pix
bdellium gum.	imperatoriæ rad.	pſyllii ſem.
cantharides	iridis rad.	reſina flava
cepæ rad.	ladanum gum.	ruta
chamædrys	lappæ rad.	ſagapenum gum.
copayva balſ.	liguſtici rad. ſem.	ſinapis ſem.
colocynthis	lilii rad. fol.	ſtyrax liquida
cucurbitæ	lini ſem.	tacamahaca gum.
cyclaminis rad.	majorana	terebinthina
cyperi rad.	malvæ herb.	thus
elemi gum.	marum Syriacum	thuya
eryſimum	mel	urticæ fol.
eſula	meliloti flor.	

130. REPELLENTIA.

Quæ fluxum humoris tam ſani, quam morboſi ad aliquam partem, majorem ita ſiſtunt, ut vel retineatur in corpore, vel in aliam partem diriga-

gatur, *Repellentia* ſunt: hæc conſtant *Topicis*, *Frigidis*, *Frigefacientibus* 126. *Adſtringentibus* 68. *Motum minuentibus* 125.

CATALOGUS.

Acaciæ flor. ſucc.
alumen
amylum
atramentum
auricula Muris
berberis fruct.
biſtortæ rad.
bolus Armena
ceruſſa
cichorii fol.
cimolia terra
creta alba
corni fruct. fol.
cupreſſi fol. fruct.
cydoniorum ſem.
endiviæ fol.
equiſetum
gypſum
hæmatites lap.
hyoſcyami fol.
hypociſtidis ſucc.
lactucæ fol.
lapathi fol.
lenticula paluſtris
liguſtici fol.
lithargyrium
mandragoræ rad.
martis crocus
. . . vitriolum
meſpili fruct.
myrti herb.
omphacium
ovi albumen
piloſella
plantaginis fol. ſem.
plumbum
polygonum portulaca
pruni ſylveſtris rad. ſuc.
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor. ſucc.
pyra ſulſa
quercus cort. fol. nuces
quinquefollii rad.
rhois fol.
roſæ rubræ flor. ſem.
rubi herb.
ſaccharum Saturni
ſanguis Draconis
ſantalum rubrum lign.
ſedum majus
ſorbi fruct.
ſolanum
terra ſigillata
tormentillæ rad.
tutia
vitis fol. pampinus
vitriolum
umbilicus Veneris.

131. REVELLENTIA.

Medicamenta impetum ad aliquam partem moderantia, eumque ad aliam partem dirigentia, ad hunc Titulum pertinent.

Horum materies medica duplex eſt, cum partim conſtent *Motum minuentibus* in parte, quia ſiſtendus motus, & in parte altera *Moventia* ſint adhibenda. Efficaciſſima in deſcriptis *Attrahentibus* (129) inveniuntur.

132. DERIVANTIA.

Derivantia ſunt medicamenta, quæ directionem motus humorum aliunde cogunt, ut in alvi fluxu, ſi humor ducitur ad cutim, in morbis capitis ad alvum, in morbis pectoris ad renes & veſicam; atque a parte læſa ad partem aliam.

Conſtant itaque ex variis generibus medicamentorum, qualia ſunt *Vomitoria* 113. *Sudorifera* 114. *Perſpirabile Ducentia* 105. *Urinam Moventia* 104. *Alvum Ducentia* 103. *Attrahentia* 129. *Rubefacientia* 119. *Veſicantia* 157.

133. DEFENSIVA.

Quæ malorum humorum confluxum ad aliquam partem inhibent, huc referenda ſunt.

Petuntur fere omnia ex *Adſtringentibus* 68. *Frigefacientibus* 126. *Motum minuentibus* 125. *Repellentibus* 130.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc. flor.
amylum
atramentum
berberis fruct.
biſtortæ rad.
bolus Armena
calaminaris lap.
cervi cornu uſtum
ceruſſa
cimolia terra
colophonia
creta alba
gypſum
hæmatites lap.
hypociſtidis ſucc.
lapathum
lemnia terra
lenticula paluſtris
liguſtrum
lithargyrium
mumia
myrtus
omphacium
oſmunda
ovi albumen
piloſella
plantago
plumbum
polygonum
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor.
quercus cort. fol.
quinquefolii rad.
rhois fol.
roſæ rubræ
rubi herb.
ruſcus
ſaccharum Saturni
ſanguis Draconis
ſantalum rubrum lign.
ſempervivum
ſmalthum
ſolanum
ſymphyti rad.
terra ſigillata
thus
tormentillæ rad.
tutia
viſcum
vitis fol. pampinus
umbilicus Veneris.

CAPUT NONUM.

Quæ in ſenſus operantur.

Senſum Tactus augent Dolorem Facientia, *eundem autem minuunt* Anodyna, & Stupefacientia.

Appetitus alimentorum augetur Famem Excitantibus, & *minuitur* Famem Minuentibus.

Appetitus Potionis augetur Sitim Excitantibus, & *minuitur* Sitim Sedantibus.

Generationis cupiditatem augent Venerem Stimulantia, *eandem minuunt* Venerem Extinguentia.

Somnum augent Somnifera, & Soporifera, *eundem minuunt* Somnum Arcentia.

Senſus interni excitantur Exhilarantibus.

134. DOLOREM FACIENTIA.

MUlta ſunt quæ applicata vel exhibita *Dolores* inferunt, ſed ex hac ratione raro adhibentur, quare ſufficit talia indicare ſine adjecto Catalogo. Ut ſunt *Acria* 47. *Corrodentia* 72. *Urentia* 76. *Eſcharotica* 73. *Rubefacientia* 119.

135. ANODINA.

Sunt medicamenta, quæ dolorem leniunt vel auferendo doloris cauſam, vel mitigando per lenia & Mollia, vel minuendo doloris ſenſum, ut ſomnifera & ſoporifera, quare horum materies medica multiplex eſt.

Petuntur ex tam variis generibus medicamentorum, ut omnia non recenſeri poſſint, inprimis vero conſtant *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Balſamicis* 11. *Oleis mollibus* 14. *Aromaticis* 9. *Spirituoſis* 17. *Pinguibus* 25. *Mollibus* 42. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. *Diluentibus* 87.

CATALOGUS.

Abſinthium
alkekengi fruct.
althææ fol. flor. rad.
amygdalæ dulces
ammoniaci ſal. ſpir.
anethi fol.
angelicæ rad.
animalium viſcera calentia
aniſi ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . rotundæ rad.
betonica
butyrum
calthæ flor.
camphora
cannabis ſem.
caranna gum.
cardamomum
carui ſem.
caryophyllus aromaticus
caſtoreum
cera
ceræ oleum
ceraſorum nucl.
ceti Sperma
chamæmeli flor.
chamæpitys
cinamomi rad. ol.
cinnabaris nativa
citri cort.
copayva balſ.
croci flor.
cupreſſi nux.
cynogloſſi rad.
doronici rad.
ebuli flor. fol.
elmi gum.
eryſimum
fœniculi rad.
fœnum Græcum
helenii rad.
hyoſcyami ſem. fol.
hyperici ſem.
ichthyocolla
imperatoriæ rad.
lac
lactucæ ſem.
ladanum gum.
lauri bacc.
leucoji flor.
lilii rad. fol.
lini ol. far.
liquid-ambar
lupini ſem.
lupuli flor.
malva
mandragoræ rad.
maſtix gum.
matricaria
medulla
meliloti flor.
mercurialis
meii rad.
millepedes
moſchata nux
myrrha
nicotiana
œſypus
opium
opobalſamum
opopanax gum.
ovi vitellus
pæoniæ rad.
papaveris albi cap. ſem.
. . . . . rhæados flor.
pareiræ bravæ rad.
perſicæ nucl.
peruvianus balſ.
petroleum
pinguedo
pineæ nuces
piper
piſtaciæ
pix
pompholix
pſyllii ſem.
pulegium
rhabarbarum
rhodii ligni oleum
ſagapenum gum.
ſambuci fol. flor.
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ ſem.
ſileris ſem.
ſtyrax Calamita
. . . liquida
ſymphyti rad.
terebinthina
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thus
tiliæ cort. fol.
tolutanus balſ.
tragacanthum gum.
trifolii odorati flor.
verbaſci fol. flor.
verbena
violæ fol.

136. STUPEFACIENTIA.

Talia ſunt, quæ omnem ſenſum ita hebetant, ut etiam non ſentiant dolores, & quia hæc quoque ſimul ſunt ſomnifera, ex iiſdem peti poſſunt, quare huc itidem pertinent *Opiata 6. Papaverina 7. Præparantia 90.*

CATALOGUS.

Abſinthium
anethi ſem.
cannabis ſem.
croci flor.
cynogloſſi rad.
diaſcordium
hyoſcyami fol. flor. ſem. ſucc.
laudanum cydoniatum
. . . . liquidum
. . . . opiatum
lolii ſem.

man-

mandragoræ rad. fol. ſucc.
mithridatium
nicotianæ fol.
opium
opii tinctura
papaveris albi fol. cap.
. . . . rhæados flor.
philonium
ruta (odore)
ſolani ſomniferi fol.
theriaca
triphora
vomica nux.

137. FAMEM EXCITANTIA.

Quæ in nobis eum excitant ſenſum, quo inſtigamur ad aſſumenda eſculenta, ad hunc Titulum pertinent.

Sequentes Tituli præcipuam partem hujus materiæ præbent: *Aloetica* 1. *Aromatica* 9. *Amara* 12. *Bilioſa* 24. *Acida* 35. *Alcalina* 37. *Saponacea* 44. *Adſtringentia* 68.

CATALOGUS.

Abſinthium Romanum
. . . . Vulgare
acetoſa
acetoſella
acori rad.
agallochum lign.
aloe
angelicæ rad.
aniſi ſem.
ari rad.
berberis ſem.
betonica
bilis
calamintha
capparis radic. cort.
carduus benedictus
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophyllus aromaticus
centaurium minus
chinæ chinæ cort.
citri cort. ſucc.
cochlearia
coſti rad.
cubebæ ſem.
cidoniorum ſem.
erucæ ſem.
fabæ Ignatianæ
ferrum
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
gentianæ rad.
helenii rad.
hyſſopus
japonica terra
imperatoriæ rad.
lactucæ fol.
limonum ſucc.
majorana
marinum ſal
marrubium
maſtix gum.
meliſſa
mentha
moſchata nux
myrrha
origanum
paradiſi grana
pareiræ bravæ rad.
perſicæ fruct.
peruvianus balſ.
pimpinella
piper
polium
raphanus ruſticanus
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſæ rubræ
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſchœnanthi flor.
ſileris ſem.
ſinapis ſem.
ſpicæ Nardi Celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
tamarindi
tartarus
thymus
tormentillæ rad.
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

138. FAMEM SEDANTIA.

Fames aucta in ſanitate nutrientibus placanda, in gravidis autem, & menſibus ſuppreſſis, ex animi pathematibus producta, modico cibo eſt mitiganda. Sed in acrimonia præprimis acida, id acre vel per vomitorium, vel purgans eſt educendum, ejuſque regeneratio prævenienda amaris, alcalicis, ſtomachicis. Ob diverſitaten virium in his, nullum Catalogum adjeci.

139. SITIM FACIENTIA.

Quod obtinet in fame, id contrarium eſt in ſiti, quæ eſt ſenſus, quo inſtigamur ad liquores capiendos, nam raro occurrit tam in ſanitate, quam morbo, ſitim augendam eſſe; quare non opus ea adjicere, quæ ſitim augent: ea vero, quæ hoc faciunt, inter morborum cauſas recenſentur.

140. SITIM SEDANTIA.

Sitim autem ſedare frequentiſſime occurrit tam in morbis, quam ſanitate, ſeu in tam parva degeneratione a ſtatu ſano, ut vix morbi mereatur nomen.

Sedatur ſitis ſuppeditando potiones, vel tollendo nimiæ ſitis cauſam, vel fallitur ſitis. Quare pro communi materia auxilia peti poſſunt ex *Aquoſis* 3. *Nitroſis* 5. *Fructibus horæis* 12. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Humidis* 41. *Humectantibus* 65. *Diluentibus* 87. *Frigefacientibus* 126.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.
acetoſa
acetoſella
acetum
apozemata
armeniaca mala
avena
aurantiorum ſucc.
berberis fruct.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
cereviſia
citri ſucc.
citrulli ſem.
corni fruct.
cucumeris ſem. fruct.
cucurbitæ fruct.
curaſſavica mala
cydoniorum ſem. ſucc.
fraga
glycyrrhizæ rad.
hordeum
japonica terra
julapia
lac aceſcens
. . ebutyratum
lactis ſerum
lactuca
limonum ſucc.
marini ſalis ſpir.
melo
melopepo
meſpila
mora
nitrum
nitri ſpir.
nitrum nitratum
omphacium
perſicæ fruct.
poma
portulaca
prunorum fruct.
ptiſana
punica mala
pyra
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſæ rubræ
rubi fruct.
rubi Idæi fruct.
ſaccharum
ſebeſten fruct.
ſedum
ſulphuris ſpir.
tamarindi
tartarus
vinum
vitis
uvæ

141. VENEREM STIMULANTIA.

Libido Veneris major fieri ſolet victu opiparo, & quibuſdam medicamentis, de quibus prædicant Autores, ſpecificam inhærere virtutem, uti ſunt, quæ in Catalogo recenſentur: Sed omnia fere ſequentia hoc præſtant, ex aliis Titulis deſumta, ut ſunt *Aromatica* 9. *Urinam Ducentia* 104. *Stimulantia* 117. *Calefacientia* 120.

CATALOGUS.

Abelmoſchi
cantharides
caryophylli Plinii

ca-

cataria
croci flor.
cubebæ ſem.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
erucæ ſem.
eryngii rad.
fraxini ſem.
galangæ minoris rad.
lilii convallii flor.
meii rad.
moſchus
nigellæ ſem.
ninzin rad.
orchis
pyrethri rad.
ſcincus
thlaſpios ſem.
zibethum.

142. VENEREM MINUENTIA.

Veneris autem libido temperatur victu parco & refrigerante; quædam tamen ſtatuuntur ad temperandum, ſpecificam poſſidere virtutem, quorum pauca in ſequenti Catalogo.

Cannabis ſem.
cicuta
cucumeris ſem.
hyoſcyamus
lactuca
lens paluſtris
nitrum
nymphæa
plumbi ſaccharum
portulaca.

142. SOMNIFERA.

Quæ nullo habito reſpectu ad ſomnum impedientia, in ſanis ſomnum inferunt, huc pertinent; quæ vero ſomni impedimenta tollunt, ad vigilias protractas pertinent. Conſtant hæc *Opiatis 6. Papaverinis 7.*

CATALOGUS.

Abſinthium
croci flor.
cynogloſſi rad. pilulæ
diacodion
diaſcordium
hyoſcyami fol. ſem.
laudanum cydoniatum
. . . . liquidum
. . . . opiatum
lupuli flor.
mithridatium
nicotiana
nymphæa
opium
opii tinctura
papaveris albi capita, ſyrp.
. . . rhæados flor.
philonium
roſarum flor.
ſolanum
theriaca
triphora
violæ flor.

144. SOMNUM ARCENTIA.

In ſanis ultra modum arcere ſomnum non conducit ad conſervandam ſanitatem, ſed in ſomnolentia & ſopore, ſæpe magni ſunt uſus; quare materies medica ex iſtis morbis eſt petenda.

145. SOPORIFERA.

Quæ gravem inferunt ſomnum, dicuntur *Soporifera*, quare ſunt medicamenta eadem, ſed validiora vel majori doſi data, ac ſomnifera.

CATALOGUS.

Anethi ſem.
cannabis ſem.
cynogloſſi rad. pilulæ
diacodion
diaſcordium
hyoſcyami fol. flor. ſem. ſucc.
laudanum cydoniatum
. . . . liquidum
. . . . opiatum
lolii ſem.
mandragora

mi-

mithridatium
opium crudum
opii tinctura
papaveris albi cap. ſyrp.
philonium
ſolanum
theriaca
triphora
vomica nux.

146. EXHILARANTIA.

Mœrorem aut triſtitiam quæ depellunt hominemque faciunt hilariorem, huc referuntur.

Petuntur ex *Aromaticis lenioribus* 9. *Odoriferis* 49. *Gratis* 54.

CATALOGUS.

Acori rad.
ambra gryſea
angelicæ rad. ſem.
aurantiorum cort. flor.
betonicæ flor.
boraginis flor.
bugloſſi flor.
calamintha
cardamomum
caryophylli flor.
caryophyllatæ rad.
caſſia lignea
cinamomum
citri cort. flor.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cyperi rad.
dictamnus
fraxinellæ rad.
galangæ minoris rad.
imperatoriæ rad.
kermes grana
lavandula
lauri fol. bacc.
liguſtici rad. ſem.
lilii convallii flor.
liquid-ambar balſ.
macis cort.
majorana
malabathrum
marum Syriacum
meliſſa
mentha
moſchata nux
ninzin rad.
ocimum
origanum
pulegium
rhodium lign.
roſæ pallidæ
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſchœnanthi flor.
ſpicæ Nardi Celticæ rad.
. . . . Indicæ rad.
ſtœchados Arabicæ flor.
tiliæ flor.
thymus
vvinteranus cort.

CAPUT DECIMUM.

Actionem compoſitam præſtantia.

Quædam ex his promovent naturæ Operationem, *ut* Polychreſta, Carnem generantia, Callum generantia, Nutrientia, Replentia, Cicatriſantia, Glutinantia, Conſolidantia.

Alia detrahunt, *ut* Extenuantia, Abſtergentia, Veſicantia, Ornantia.

147. POLYCHRESTA. dicuntur quæ multis affectibus curandis conveniunt.

IN quibuſdam medicamentis tam blanda invenitur virtus, & noſtro corpori ita conveniens, atque ad multos morbos curandos tanta præſtantia, ut inde *Polychreſta* nominata fuerint; quorum nonnulla in ſequenti Catalogo.

Agrimonia
angelica
betonica
cancrorum oculi
cornu cervi uſtum
galangæ minoris rad.
hordeum
imperatoriæ rad.
lavandula
meliſſa
myrrha
ninzin rad.
nitri ſal polychreſtus
ocymum
pedro del porco
perlæ
roſmarinus
ſuccinum
trifolium aquaticum
veronica.

148.

148. CARNEM GENERANTIA.

Medicamenta, quæ promovent in Vulneribus, Ulceribus, & Abſceſſu carnis generationem, vel hujus impedimenta tollunt, huc retulimus.

Eliguntur talia ex *Balſamicis* 10. *Reſinoſis* 16. *Adſtringentibus* 68. *Indurantibus* 69. *Abſorbentibus* 100.

CATALOGUS.

Agrimonia
alchi milla
aloe
animæ gum.
ariſtolochiæ cavæ rad.
betonica
biſtortæ rad.
bolus armena
burſa paſtoris
calaminaris lap.
caranna gum.
cera
ceruſſa
chamæpitys
colophonia
copayva balſ.
creta alba
elemi gum.
eupatorium
fabarum far.
hedera terreſtris
hieruchuntanus balſ.
hordei far.
hypericum
iridis rad.
ladanum gum.
lappæ rad.
lemnia terra
liquid-ambar
maſtix
mel
muſcus quercinus
myrrha
olibanum gum.
opobalſamum
opopanax gum.
ovi vitellus
parietaria
peruvianus balſ.
pimpinella
pini reſina
pix
plantago
plumbum
polygonum
pompholix
pulmonaria
punicæ cort. flor.
pyrola
reſina flava
rubiæ rad.
rubrica
ſabina
ſaccharum
ſalſaparilla
ſanguis draconis
ſanicula
ſarcocolla
ſaxifragia
ſcabioſa
ſcordium
ſepiæ os
ſmalthum
ſolidago ſaracenica
ſtyrax
ſuccinum
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
tanacetum
terebinthina
thus
tolutanus balſ.
tragacanthum gum.
tutia
valerianæ rad.
verbaſci flor.
verbena
veronica.

149. CALLUM GENERANTIA.

Callum generantia in partibus mollioribus ſunt, quæ vaſcula tenuia compingunt in corpus ſolidius & tenacius.

Callum generantia in oſſibus ſunt, quæ faciunt, ut liquor ex oſſe fracto effluens copioſius generetur, atque citius indureſcat in ſubſtantiam oſſeam, quo conferruminantur oſſa.

Materiem eorum præbent *Siccantia* 66. *Adſtringentia* 68. *Indurantia* 69. *Compingentia* 97. *Abſorbentia* 100.

CATALOGUS.

Acacia
adiantum
alchimilla
alkannæ rad.
armenius lap.
aſplenium
berberis ſem.
biſtortæ rad.
bolus armena
burſa paſtoris
calaminaris lap.
cervi cornu uſtum

ce-

ceruſſa
cimolia terra
corallina
corallium
creta alba
cryſtallus montana
cupreſſi nux
cydoniorum ſem.
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
filipendulæ rad.
fragaria
hæmatites lap.
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
lapathi rad.
lemnia terra
lingua cervina
magnes lap.
marrubium
millefolium
muſcus Quercinus
myrtus
nymphææ rad.
orobi ſem.
oſmunda
oſteocolla
parietaria
perlæ mater
pimpinella
pini cort.
plantago
polygonum
polytrichon
pompholix
primula veris
pulmonaria
pumex
punicæ fruct. flor.
quercus cort. fol.
quinquefolii rad.
rhois ſem.
roſæ caninæ fruct.
. . rubræ
ruſci ſem.
ruta muraria
ſanguis draconis
ſanicula
ſantalum rubrum lign.
ſarcocolla
ſardus lap.
ſedum majus
ſepiæ os
ſmaragdus lap.
ſolidago ſaracenica
ſorbi fruct.
ſymphyti rad.
tamariſci cort.
tormentillæ rad.
tragacanthum gum.
tutia
verbaſci flor.
verbena
virga aurea
viſcum.

150. NUTRIENTIA.

Quæ a nobis aſſumta, per actionem vitæ in noſtros proprios liquores & partes firmas convertuntur, hoc Titulo complecti poſſumus.

Talia inveniuntur in *Farinoſis* 11. *Fructibus horæis* 12. *Oleis mollibus* 14. *Oleribus* 15. *Quadrupedibus* 19. *Avibus* 20. *Piſcibus* 21. *Pinguibus* 25. *Animalibus* 26. *Gelatinoſis* 40.

CATALOGUS.

Acetoſella
agallochum lign.
amygdalæ dulces
bugloſſi flor.
butyrum
cancrorum caro, ſucc.
caro
caſtanea
cervi cornu, raſur. os de corde
chinæ rad.
cinamomum
citrulli ſem.
cucumeris ſem.
cydoniorum fruct.
fabæ
hordeum
lac
lactucæ fol.
lappæ rad.
lilii convallii flor.
lupuli turiones
medulla
mel
melonum fruct.
meliſſa
meſpili maturus fruct.
milium
olea mollia
oleris atri rad. ſem.
orchidis rad.
orobi ſem. far.
oryza
oſtrea ipſa
ovi albumen, & vitellus
panis
papaveris albi ſem.
paſſulæ majores
. . . minores
perſicæ fruct.
pineæ nuces
pinguedo
piſtaciæ
portulaca
prunorum fruct.
ſalſaparilla
ſalvia
ſcorzonera.

151. REPLENTIA.

Quæ partes firmas ablatas reſarciunt, ut *Carnem generantia* (148) vel quæ humorum defectum ſupplent, ut faciunt *Nutrientia* (150) ad hunc Titulum pertinerent, ſed quia illa omnia ſunt tradita dictis locis, non eſt opus repetere.

152. CICATRISANTIA.

Omnia illa, quæ vulnera, aut ulcera, parteſque denudatas cicatrice obducunt citius, quam fieret ſine auxilio medicamentorum, vel quæ cicatricis generationis impedimenta tollunt, huc referuntur.

Petuntur ex *Teſtaceis* 23. *Terreis* 31. *Siccis* 45. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. *Indurantibus* 69. *Abſorbentibus* 100.

CATALOGUS.

Acacia
agrimonia
alumen uſtum
. . . . . lotum
anethi ſem.
antimonium
. . . . uſtum
ariſtolochia rotunda
betonica
biſtortæ rad.
bolus armena
calaminaris lap.
cauda equina
cervi cornu uſtum
ceruſſa
chalcitis
colophonia
corallia
creta alba
cupreſſi nux
ebur uſtum
filix
gallæ nuces
glandium calices
granatorum cort. flor.
gypſum
hæmatites lap.
hypericum
lemnia terra
lithargyrium
maſtix
muſcus quercinus
myrrha
myrtus
nummularia
olibanum
oſtreorum teſtæ
plantago
plumbum
polygonum
pompholix
pſyllii ſem.
pulmonaria
punicæ cort.
reſina flava
roſæ rubræ
ſanguis draconis
ſanicula
ſarcocolla
ſepiæ os
ſmalthum
ſulphur
ſymphyti rad.
thus
tormentillæ rad.
tutia
veronica
vitriolum.

153. GLUTINANTIA.

Quæ tenacitatem inter partes ponendo, & levi virtute adſtringente, faciunt, ut partes, antea ſeparatæ, nunc magis cohæreant, huc referenda ſunt.

Petuntur quædam horum ex *Gummi viſcoſis* 13. *Reſinoſis* 16. *Emplaſticis* 38. *Gelatinoſis* 40. *Mucilaginoſis* 43. *Adſtringentibus* 68.

CATALOGUS.

Amylum
animalium gelatina
betonica
bitumen judaicum
bugula
cervi cornu
chamæpitys
colophonia
cynogloſſi herb.
cyperi rad.
herniariæ herb.
hyperici herb.
hypociſtidis ſucc.
lupinus
millefolium

mumia
ovi albumen
pentaphylli rad.
piloſella
pix
plantaginis herb.
punicæ cort.
pyrola
quercus fol.
reſina flava
ſanguis draconis
ſanicula
ſarcocolla
ſcabioſa
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
terebinthina
thus
tormentillæ rad.
tragacanthum gum.
verbena.

154. CONSOLIDANTIA.

Medicamenta, vel auxilia Chirurgica, partes firmas ſeparatas vel ruptas ita jungentia, ut coaleſcant, vel ferruminentur, ad hunc Titulum pertinent.

Materies medica deſumitur ex *Balſamicis* 10. *Reſinoſis* 16. *Gelatinoſis* 41. *Mucilaginoſis* 43. *Adſtringentibus* 68. *Indurantibus* 69. *Callum generantibus* 149. *Cicatriſantibus* 152.

CATALOGUS.

Abſinthium
agrimonia
alchimilla
aloe
alumen rupeum
. . . uſtum
anagallis
anethum
angelica
antimonium
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.
artemiſia
aſa fœtida
aſperula
betonica
biſtortæ rad.
bitumen judaicum
bolus armena
burſa paſtoris
calaminaris lapis
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
centaurium minus
ceti ſperma
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
ciceris ſem.
colophonia
copayva balſ.
creta alba
elemi gum.
equiſetum
eupatorium
fabarum ſem.
filicis rad.
fraxini fol.
gentianæ rad.
geranium robertianum
hæmatites lapis
hedera terreſtris
hyperici ſem.
iridis rad.
lappæ rad. fol.
lemnia terra
lilii rad. fol.
lingua cervina
lupini ſem.
maſtix
muſcus quercinus
opobalſamum
opopanax gum.
oſmunda
ovi albumen, vitellus
parietaria
peruvianus balſ.
piloſella
pimpinella
pineæ nuces
pini reſina
pix
plantago
plumbum
polygonum
pompholix
pſyllii ſem.
pulmonaria
pudicæ cort. flor.
pyrola
quinquefolii rad.
reſina flava
roſæ rubræ
rubiæ rad.
ſabina
ſaccharum
ſalvia
ſanguis draconis
ſanicula
ſantalum citrinum lign.
ſapphirus lap.
ſarcocolla
ſaxifragia
ſcabioſa
ſepiæ os
ſolidago ſaracenica
ſophiæ ſem.
ſtyrax gum.
ſulphur
ſymphyti rad.
tanacetum
terebinthina
thus
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
tragacanthum gum.
trifolii odorati flor.
tutia
verbaſci flor.
verbena
veronica
vinca pervinca.

155.

155. EXTENUANTIA.

Quæ totius corporis vel alicujus partis molem minuunt, huc pertinerent, ſed quia non inveniuntur medicamenta, quæ ſua inſita vi extenuant, manente ſanitate, dum ingeruntur, ſed id perficitur victu parco, multo labore, & evacuatione copioſiore præprimis utilium; materies medica interna nulla adjicitur, nam quæ traduntur de Scillæ & Cepæ virtutibus, infidelia ſunt: externe autem ad minuendos fungoſos tumores.

Petuntur ex *Siccis* 45. *Comprimentibus* 61. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. *Corrodentibus* 72. *Abſorbentibus* 100.

CATALOGUS.

Acacia
æris ærugo & flos
æs uſtum
alumen rupeum
. . . uſtum
biſtortæ rad.
bolus armena
calaminaris lap.
ceruſſa
chalcitis
cimolia terra
colophonia
corallia
creta alba
gallæ nuces
hæmatites lap.
hypociſtidis ſucc.
lemnia terra
lithargyrium
magnes lap.
mercurius præcipitatus
muſcus quercinus
perlæ mater
plumbum
pompholix
pumex
punicæ cort. flor.
quercus cort.
ſanguis draconis
ſepiæ os
ſpongiæ lapis
tamariſci cort.
terra ſigillata
tutia
viſcum
vitriolum
unicornu foſſile.

156. ABSTERGENTIA.

Medicamenta ſordes adhærentes, ex corruptis humoribus, & mortuis partibus firmis natas, ſua efficacia auferentia, ut partes his liberatæ relinquantur puræ, *Abſtergentia* dicenda ſunt; hujuſmodi nobis ſuppeditant *Aloetica* 1. *Olera* 15. *Bilioſa* 24. *Aceſcentia* 34. *Humida* 41. *Saponacea* 44. *Amara* 52. *Dulcia* 53. *Corroſiva* 72. *Reſolventia* 80. *Diluentia* 87. *Aperientia* 122.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acaciæ flos
adiantum
æris ærugo, flor.
æs uſtum
agaricus
ageratu
agrimonia
alchimilla
alkannæ rad.
alkekengi fruct.
allii rad.
aloe
alumen uſtum
amygdalæ amaræ, & earum oleum
ammoniacum ſal.
anagallis
anonidis rad.
antimonium
apii rad. ſem. ſucc.
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
. . . . longæ rad.
ariſtolochiæ rotundæ rad.
armenius lapis
artemiſia
ari rad.
aſclepiadis rad.
atriplicis ſem.
balani myrepſicæ nucl. & oleum expreſſ.
becabunga
beta
betonicæ herb. flor.
bilis
borax ſal
bitumen judaicum
braſſica
bryoniæ rad.
calamintha
cancrorum oculi

canis album græcum
cardui benedicti herb. ſem.
caryophyllatæ rad.
caſſiæ pulpa
centaurium minus
cepæ rad.
chærophyllum
chamædrys
chamæpitys
chelidonii majoris rad. fol. ſucc.
. . . minoris rad.
chondrilla
ciceris ſem.
cichorii rad.
citri ſem. ſucc.
colocyntis
colophonia
colubrinum lign.
copayva balſ.
curcumæ rad.
cuſcuta
cyani flor.
cyclaminis rad.
dens leonis
dictamnus
dulcamara
elaterii ſuccus
endivia
eryngii rad.
eupatorium
euphraſia
fabarum farina
ficus
filipendulæ rad.
fœni græci far.
fumariæ herb. ſem.
gemmæ ſal
geniſtæ ſem. ſal.
gentianæ rad.
geranium robertianum
glycyrrhizæ rad. ſucc.
graminis rad.
guajaci lign. gum.
gutta gamba
hedera arborea
. . . terreſtris
helenii rad.
hellebori nigri rad.
hieracium
hordeum
hyperici herb. ſem.
hyſſopus
jalapæ rad.
japonica terra
intybi
ipecacuanhæ rad.
iridis rad.
jujubæ fruct.
juniperi bacc.
lactuca
lapathi rad.
lappæ rad.
lauri bacc.
lazuli lapis
liguſtici rad. ſem. & ſuccus expreſſus
limonum ſucc.
lingua cervina
lupuli flor.
manna
marinum ſal
marrubium
matricaria
mechoacannæ reſina
mel
mercurialis
millepedes
moſchus
myrrha
napi ſem.
naſturtii ſem.
nicotiana
nitrum
opobalſamum
orobi farina
origanum
oſtreorum teſtæ
ovi vitellus
pareiræ bravæ rad.
parietaria
paſſulæ majores
. . . minores
perſicæ fol. flor. nucl.
perſicaria
peruvianus balſ.
petroſelini rad. herb. ſem.
piloſella
pimpinellæ rad. herb.
pini reſina
plantaginis rad. ſem.
portulacæ herb. ſem.
pyrethri rad.
pyrola
quercus ligni ſal, cineres, & aqua effluens
raphani nigri rad. ſem.
roriſmarini herb. flor.
ruta muraria
ſabina
ſaccharum
ſagapenum gum.
ſanicula
ſaponaria
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcammonium
ſcillæ rad.
ſcordium
ſcorzoneræ rad.
ſebeſten fruct.
ſepiæ os
ſiliquæ dulces
ſolidago ſaracenica
ſonchus
ſophiæ ſem.
ſtaphidis agriæ ſem.
ſuccinum
ſulphur
tamariſci cort.
tanacetum
tartarus
terebinthina
thlaſpios ſem.
thus
thuyæ herb. lign.
tragopogon
trifolii odorati flor.
tritici furfures
valerianæ rad.
veratri rad.
verbena
veronica
virga aurea
vitriolum
urina
urticæ ſem.

157. VESICANTIA.

Quæ acria corpori applicata lympham e cute eliciunt, & ſub elevata epidermide colligunt in veſiculis, *Veſicantia* vel *Veſicatoria* appellantur. Hoc præſtant

Cantharides	jalapæ rad.	ſinapi.
cataputiæ minoris ſem.	mezerei bacc.	
erucæ ſem.	perſicaria	

158. ORNANTIA.

Pulchritudini interdum ſtudendum eſt, ut tollantur ſorditates, maculæ, vel & omnes alieni colores, ut cicatrix pulcra habeatur in locis aſpectui patentibus; talia, quæ illud faciunt, ſolent vocari *Coſmetica*, vel *Ornantia*: maxima pars horum peti poteſt ex *Abſtergentibus* 156.

CATALOGUS.

Argentum	dens leonis	lupini ſem.
aurum	fabarum ſem.	malabathrum
benzoin gum.	. . . florum aqua	myrrha
ceti ſperma	iridis rad.	plumbum
cinamomi fructus ol. expr.	liliorum florum aq. ſtill.	ſaponaria
citri ſucc. &c.	limonum ſucc.	ſulphur.

MATERIES MEDICA.

LIBER SECUNDUS.

Ordo dictitat, poſt auxilia generalia therapeutica, exhibere materiem medicam morbis accommodatam: primus enim liber ſuggeſſit materiem, in hoc ſæpius repetendam, quare præcedere debuit; at ad ejus uſum exigit Medicum in arte verſatum, qui in morbo valet formare indicationes curativas, ſed eget materie ad implendas eas. In hoc autem libro præcipuæ ſimul proferuntur indicationes curativæ, inde minus in arte verſato, aptior. Exiſtimant multi ſufficere, in morbis erutas proponere indicationes, & aſſignare Titulos auxiliorum, medicamenta tunc facile eligi poſſe contendunt, ad praxin autem ſi veniant, longe aliter experiuntur; nam qui ſine judicio ex allegatis Titulis exhiberet medicamentum, turpes, ſæpe cum ægri diſcrimine, committeret errores, cum ſub Titulo generali in ceteris interdum oppoſitæ inveniantur virtutes: ut ſi vellem Pituitam & lentorem eodem Reſolvente curare, in deterius rueret morbus. Qualia cum infinita occurrant, ex Titulis magis appropriata propoſito morbo, in Catalogo ſpeciali recipere volui.

Morbi omnes in tria diſtincta genera diſpeſci poſſunt, quorum Primum complectitur Morbos Generales, qui per totum corpus ſua ſigna proferre poſſunt, etiamſi interdum in quadam ſpeciali parte ſæviunt. Alterum genus varias partes aggredi poteſt, ſed numquam corpus univerſum, manente vita, ut Sphacelus, & multi alii morbi. Ultimum genus cuidam parti, actioni, vel humori inhæret, ut Angina, Pleuritis. & ſimiles morbi.

Hos autem omnes, ne diſtinctionis multitudo adferat obſcuritatem, continuata Capitum ſerie exhibebo.

SECTIO PRIMA.

Morbi generales interdum ſpecialem partem, Liquorem, vel actionem infeſtantes.

Sectio hæc, quæ octo capitibus abſolvitur, duplex genus morborum complectitur, unum, quod ſemper ſua ſymptomata univerſalia habet per totum corpus, & numquam in parte ſpeciali ſola ſævit; hi pauci ſunt, ut *Peſtis*, *Febris*, *Apoplexia*. Alterum autem genus, quod ferox eſt, morborum, continet quoque generales, ſed qui ſæpe in quadam quoque ſpeciali parte viſuntur.

Hi præmittendi erant, quoniam auxilia morborum particularium ex his generalibus ſæpe deſumenda ſunt.

CAPUT PRIMUM.

Morbi communicati.

In nobis per res externas duplici modo generantur morbi, quædam enim tantam deleteriam virulentiam poſſident, ut nos ſemper infeſtent: aliæ vero, quæ pro victu & medicina adhiberi ſolent, per abuſum in nobis proferunt morbos. Quorum præcipuos in ſequentibus Titulis proponemus.

159. VENENUM.

OMnia noxia corpori applicata, & ingeſta, quæ inferre valent mortem, vel periculoſiſſimum morbum, niſi arte præveniantur, ſunt 1. auferenda, vel 2. emendanda, ſi recepta ſunt, aut 3. corpus muniendum, ſi inevitabilis eorum ſit receptio.

Materies medica ergo eſt triplex *Evacuans* (98). *Corrigens* (92). *Muniens*. Quorum materies peti poteſt ex ſequenti Catalogo.

Abſinthium
acetoſa
acori rad.
allii rad.
aloes lign.
ambra gryſea
anagallis
angelicæ rad.
aniſi ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . longæ rad.
ari rad.
aſclepiadis rad.
aurantia poma
benzoin gum.
bezoar lap.
biſtortæ rad.
bolus Armena
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caryophylli flor.
caſtoreum
centaurium minus
cervi cordis os
chelidonii majoris rad.
cinamomum
citri cort. ſem. ſucc.
cochinilla
contrayervæ rad.
corallia
coriandri ſem.
curcumæ rad.
cyperi rad.
dauci Cretici ſem.
dictamnus
doronici rad.
ebur
eryngii rad.
fabæ Ignatianæ
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
gentianæ rad.
granatus lapis
helenii rad.
hyacinthus lapis
hyperici flor. ſem.
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
juniperi grana
kermes grana
lauri bacc.
lemnia terra
liguſtici rad. ſem.
macis cort.
marum Syriacum
meii rad.
moſchata nux
myrrha
napi ſem.
nymphææ flor.
ocimi ſem.
opobalſamum
pedro del Porco
perlæ
petaſitidis rad.
petroſelini Macedonici ſem.
pimpinellæ rad. ſem.
piper
polium
portulacæ ſem.
roſarum rubrarum flor.
roſmarinus
rubinus lapis
rutæ herb. ſem.
ſalvia
ſambuci flor.
ſantalum lign.
ſapphirus lapis
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcillæ rad.
ſcincus
ſcordium
ſcorzoneræ rad.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſmaragdus lapis
ſpicæ Nardi Indicæ rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
terra ſigillata
thlaſpios ſem.
thymus
topaſius lapis
tormentillæ rad.
trifolii odorati flor.
valerianæ rad.
veronica
violarum flor.
unicornu
urticæ ſem.
zedoariæ rad. ſem.
zibethum
zingiberis rad.

160. CONTAGIUM.

Miaſma ſeu Contagium non ſolum per attactum ut venena, ſed ſæpe etiam per aerem delatum, alia corpora ita inquinat, ut ſimilis inde morbus, ex

ex quo contagium fuit delatum, in corpore inquinato producatur: quare materies medica eſt eadem, niſi cognita contagii natura ſpecialem correctionem ſit exigens. Contagium autem volatile longius eſt evitandum, quam quod fixum eſt, ſolo attactu coinquinans.

161. PESTIS.

Contagium volatile multos ſimul homines vel animalia fallaci malignitate interficiens, quoniam non ſemper eandem virulentiam habet, incertam materiem medicam præbuit; quæ autem in frequentiſſimo uſu ſunt recepta, ſequens exhibet

CATALOGUS.

Abrotanum
acaciæ ſucc. fol.
acetoſella
angelicæ rad.
aſclepiadis rad.
bolus toccavienſis
calamintha
camphora gum.
carduus benedictus
carlinæ rad.
chamædrys
cochinilla
contrayervæ rad.
cyperi rad.
dictamnus
hederæ arboreæ bacc.
helenii rad.
maſtix gum.
myrrha gum.
ninzin rad.
pedro del Porco
petaſitidis rad.
quercus fuligo
ruta
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcillæ rad.
ſcordium
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſulphur
valerianæ rad.
veronica.

162. VENEREA LUES.

Contagium fixum contactu ſolo, & plerumque concubito coninquinans, lentam & pertinacem cacochymiam inferens cum dolore noctu præcipue ſæviente circa medios artus, dein puſtulas fœdas, ulceraque ſordida dyſepulotica, gonorrhœam, bubones, imo oſſium corruptionem producens, pro antidoto accipit *Mercurialia* (4): reliqua vero materies medica ex *Purgantibus* (103) *Sudoriferis* (114) *Diureticis* (104), & *Antiſepticis* (83) deſumitur, quorum præcipua in Catalogo.

CATALOGUS.

Agaricus
antimonium
carduus benedictus
carthani ſem.
chinæ rad.
cinnabaris nativa
colocynthis
copayva balſ.
dulcamara
fœniculum
guajaci cort. lign. reſina
hellebori nigri rad.
hermodactyli rad.
jalapæ rad.
juniperi lign. bacc.
lapathi rad.
lappæ rad.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
maſtix gum.
myrobalani
myrrha
peruvianus balſ.
polypodii rad.
rhabarbari rad.
ſalſaparilla
ſaponaria
ſcabioſa
ſcammonium
ſennæ fol.
ſuccinum
terebinthina
veratri rad.
veronica.

163. HYDROPHOBIA.

Etiamſi ad ſummum aquæ timorem, morſu vel lambitu Canis rabidi communicatum, curandum, *Amygdalæ amaræ*, *Pimpinella* & *Serpentaria Virginiana*, præ ceteris extolluntur, attamen certa fide nullum ſpecificum extinguens iſtud miaſma, detectum fuit; ſed a præſtantiſſimis in Arte Medica viris in ablatione contagionis per Cucurbitas, Inuſtiones, Ablutiones curatio ponitur, quare materiem medicam adjicere non potui.

164. ABUSUS.

Sex rerum non naturalium, medicamentorum, & auxiliorum Chirurgicorum abuſum multos morbos exceſſu, defectu, vel uſu perverſo, inferre, nemo ignorat, ſed omnibus his adjicere materiem medicam nimis longum foret: quare quibuſdam duntaxat addam indicationes curativas cum auxiliorum titulis, quorum materies dictis locis inveniri poteſt.

Alimentorum copioſior ingeſtio parciorem victum indicat, & quod relictum fuit, *Vomitorio* (113) aut *Purgante* (103) educendum: horum autem defectus paulo pleniorem victum ſuadet, & ſenſim eum augere, donec ad naturalem perventum ſit.

Omnium medicamentorum nimius & alienus uſus, horum evitationem ſuadet: Vomitoriorum, Purgantiumque nimia ingeſtio exigit primo *Diluentia* (87) *Mollia* (42) *Obvolventia* (95) & ablato acri, relictus turbatus motus *Sedandus* (125): Salivantia autem & diuretica *Diluentibus* (87) *Oleis mollibus* (14) *Mucilaginoſis* (43), ſunt mitiganda & educenda.

Subitanea facta evacuatio per auxilia Chirurgica præter ſuppreſſionem exigit corporis externam *Suſtentationem* (64) modicam, ne inanita vaſa collabantur, vel privato ſuſtentaculo rumpantur, aut nimiam humoris copiam in ſe recipiant.

CAPUT SECUNDUM.

Morbi Spontanei.

In nobis viventibus eſt actio, qua ingeſta alimenta convertuntur in noſtros liquores & partes firmas, & quæ nobis ſunt propria, conſervantur ſana, ulteriuſque adaptantur, vel expelluntur: qua deficiente non procedit hæc laudabilis commutatio, conſervatio, & expulſio, ſed generatur ex motu his omnibus inſito, fere eodem modo, ut extra corpus noſtrum, vel in Cadavere, varium genus morborum, quorum præcipuos in hoc capite delibabimus.

165. CRUDITAS.

Minor ingeſtorum ſubactio, imperfecta humorum noſtrorum elaboratio; atque 3. humorum morboſorum ineptitudo ad evacuandum, variis generibus medicamentorum curatur.

Ea collecta in ventriculo & inteſtinis expellitur *Vomitorio* (113), & *Purgante* (103); novus proventus prævenitur *Aloeticis* (1) *Bilioſis* (24) *Saponaceis* (44) *Amaris* (52), victu parciore & macro, atque facilis digeſtionis.

In circulantibus nata, vel iis tradita, *Moventibus* (116) *Stimulantibus* (117) *Calefacientibus* (120) *Aromaticis* (9) *Roborantibus* (123) frictionibus & motu

muſculari ſubigitur ; atque *Diureticis* (104) *Diaphoreticis* (105) & *Sudoriſeris* (114) expellitur.

Morborum autem materiæ Cruditas ſua propria exigit , quæ in hoc Catalogo exhiberi nequeunt.

NOTA. Quibus medicaminibus in Catalogo hoc (*) ſignum præfixum eſt, in cruditate primarum viarum præ ceteris laudantur.

CATALOGUS.

abrotanum
* abſinthium
* acori rad.
* agallochum lign.
allii rad.
aloe
* amomi ſem.
* aniſi ſem.
* ari rad.
* aurantiorum cort.
betonica
* bilis
* calamintha
* cardamomum
* carui ſem.
* caryophyllatæ rad.
* caryophyllus aromaticus
caſtoreum
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
cichorii rad.
* citri cortex
cochlearia
* contrayervæ rad.
* coriandri ſem.
croci flor.
* cubebæ ſem.
* cumini ſem.
* cyperi rad.
dauci vulgaris ſem.
* . . cretici ſem.
eryſimum
fabæ Ignatianæ
fraxinellæ rad.
fumaria
* galangæ utriuſque rad.
* helenii rad.
hyſſopus
* imperatoriæ rad.
lavandulæ flor.
liguſtici rad. ſem.
* lupuli flor.
* majorana
marrubium
* marum Syriacum
maſtix gum.
matricaria
* meliſſa
meii rad.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
petroleum
* piper
polium
* polypodium
* rhabarbarum
* roſmarinus
ruta
* ſagaoenum gum.
* ſalvia
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
* ſcammonium
ſcillæ rad.
* ſennæ fol.
* ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
* ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſolidago Saracenica
ſpicæ Nardi Celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſtœchados flor.
* ſtyrax gum.
* ſuccinum
tacamahaca gum.
thus
trifolium aquaticum
* veronica
* zedoariæ rad. ſem.
* zingiberis rad.

166. CORRUPTIO.

Noxiam mutationem humoribus induſtam vel motu inteſtino tali maſſæ proprio , vel nimio aut perturbato motu vitali , quæ emendant ; aut hanc mutationem inhibent , ad hunc Titulum conferuntur : ſed quoniam corruptelæ variæ ſunt ſpecies, & diverſæ ſunt in variis corporibus, ut putredo, aciditas, mucor , colliquatio, nidor , rancor, ſitus ; & differentia naſcitur in eadem maſſa , ſi corrumpitur in morbis chronicis & acutis , proin generalis materia medica exhiberi vix poteſt : quædam autem generalia adjiciemus.

In corruptione calida excellunt *Nitroſa* (5) *Farinoſa* (11) *Fructus horæi*

(12)

(12) *Aceſcentia* (34) *Acida* (35) *Adſtringentia* (68) *Cordialia* (124) *Frigeſacientiæ* (126)

In corruptione autem frigida laudantur *Aloetica* (1) *Balſamica* (10) *Gummi aromatica* (13) *Reſinoſa* (16) *Spirituoſa* (17) *Alcaleſcentia* (36) *Alcalia* (37) *Amara* (52) *Condientia* (82) *Moventia* (116) *Calefacientia* (120) *Roborantia* (123).

CORRUPTIO CALIDA.

Acacia
acetoſæ rad. fol.
acetoſella
acetum
ærugo
alumen
ananas fruct.
armenica mala
avena
aurantiorum ſuccus
berberis fruct. ſucc. ſem.
beta
borraginis flor.
caſſiæ pulpa
ceraſa
citri ſucc.
corni fruct.
cucurbitæ ſem.
cydoniorum fruct. ſem.
fraga
hordeum
japonica terra
lac animalium
. . ebutyratum
lactuca
lapathi rad.
limonum ſucc.
mel
milium
mora
nitrum
nymphæa
orobi ſem.
oryza
panicum
paſſulæ majores
. . . minores
pineæ nuces
piſtaciæ
plantago
plumbum
polytrichon
pompholix
portulaca
prunorum fruct.
punicæ cort. flor. ſucc.
pyra
rapa
rhois ſem.
ribeſiorum fruct.
roſæ Caninæ fruct.
. . rubræ
rubiæ rad.
rubi idæi fruct.
ſaccharum
ſantalum citrinum lign.
ſcorzonera
ſecale
ſpinachia
tamarindi fruct.
tamariſci cort.
tormentillæ rad.
tragopogoni rad.
triticum
valeriana pratenſis
vinum Rhenanum
vitriolum
uſtæ
xylon ſem.

CORRUPTIO FRIGIDA.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
ageratum
allii rad.
aloe
ammios ſem.
ammoniacum gum.
angelicæ rad.
ari rad.
ariſtolochiæ rad.
aurantiorum cort.
bdellium gum.
becabunga
benzoin gum.
bilis
bryoniæ rad.
camphora gum.
caranna gum.
cardamomum minus
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
citri cort.
cochlearia
copayva balſ.
coſti rad.
croci flor.
cumini ſem.
dens Leonis
dictamnus
erucæ ſem.
eryſimum
eupatorium
fumaria
galbanum gum.
gentianæ rad.
guajaci cort. lign.
helenii rad.
hyperici herb. ſem.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
lacca gum.
ladanum gum.
lavandula
marrubium
maſtix gum.
matricaria

menta
myrrha gum.
naſturtii ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
pini reſina
piper
polium
porrum
pulegium
raphanus ruſticanus
reſina flava
roſmarinus
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſcillæ rad.
ſcordium
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſinapi ſem.
ſpicæ nardi celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſtaphidis agriæ ſem.
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
tanacetum
terebinthina
thus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

167. PUTREDO.

Mutatio ſpontanea, qua partes firmæ & liquores ſolvuntur in liquamen fœtens, exigit medicamenta & auxilia, quibus hujus mutationis inhibetur progreſſus, qualia tradita ſunt (83), nam ſi nata ſit in corpore putredo, putrefactum emendare non valet medicina; id autem ſenſim educere poſſumus *Evacuantibus* (98). Materies medica generalis ex citatis locis peti poteſt: quæ autem in ſpeciali parte adhibentur, ſequens continet Catalogus.

NARIUM PUTREDO.

acori rad.
betæ ſucc.
betonicæ ſucc.
braſſicæ ſucc.
chelidonii majoris ſucc.
cubebæ ſem.
hyſſopus
iridis rad.
lac aceſcens
. . dulce dilutum
lavandula
majorana
marrubii ſucc.
maſtix gum.
mel aqua dilutum
nigellæ ſem.
origanum
ſabina
ſaccharum aqua dilutum
ſalvia
thymus.

ORIS, & GINGIVARUM PUTREDO.

Acacia
acetoſella
agrimonia
aloe
alumen
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
berberis
caryophyllatæ rad.
chamæpitys
chelidonium majus
fumaria
guajaci cort. lign.
lacca gum.
lapathum
malva roſea
marrubium
maſtix gum.
myrrha gum.
nitrum
peruvianus balſ.
punicæ cort. flor. fruct.
rhois ſem.
roſæ rubræ
ruta
ſalvia
ſcordium
terebinthina
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
veronica.

PULMONUM PUTREDO.

Acori rad.
adiantum
ariſtolochiæ rotundæ rad.
bdellium gum.
benzoin gum.
bugloſſum

co-

copayva balſ.	opobalſamum	ſcordium
dulcamara	origanum	ſtyrax gum.
galbanum gum.	pimpinella	terebinthina
hedera terreſtris	pulmonaria	thus
helenii rad.	roſæ rubræ	tolutanus balſ.
lingua Cervina	ſagapenum gum.	virga aurea.
maſtix gum.	ſalſaparilla	
muſcus pulmonaris	ſantalum citrinum lign.	

168. FERMENTATIO.

Quemadmodum muſtum, multaque vegetantia, vel ſponte, vel adjecto fermento, in ſe concitant motum inteſtinum, quo maſſa tandem vel acetum, vel ſpiritum inflammabilem præbet, quam actionem aut motum Chemici vocant *Fermentationem;* ita quoque exiſtimarunt, fieri in maſſa ſanguinis ſimilem commotionem, qua depurabatur, & ſi nimia eſſet refrenari deberet; ſed quia hic motus in animalium partibus numquam obſervatur, & locum habere poteſt, ſi vegetantia fuere ingeſta in ventriculo & inteſtinis, pauca medicamenta ſufficere poſſunt, qualia uſus docuit fermentationem extinguere, vel impedire, uti ex *Aromaticis* (9) & *Calefacientibus* (120) quædam, quæ ſequuntur. Hæc augendo & roborando motum vitalem in ventrinculo & inteſtinis, fermentationem intercipiunt.

CATALOGUS.

Acori rad.	cubebæ ſem.	piper
ammios ſem.	cumini ſem.	roſmarinus
amomi ſem.	dictamnus	ruta
anethi ſem.	fœniculi ſem.	ſalvia
angelicæ rad.	helenii rad.	ſchœnanthi flor.
aniſi ſem.	imperatoriæ rad.	ſerpentariæ Virginianæ rad.
aurantiorum cort.	lavandula	ſerpillum
calamintha	liguſtici ſem.	ſeſelios ſem.
cardamomum	macis cort.	ſpicæ Nardi utriuſque rad.
carui ſem.	majorana	ſtœchados flor.
caryophyllatæ rad.	malabathrum	ſtyrax calamita
caryophylli aromatici	marum Syriacum	vvinteranus cort.
caſſia lignea	meliſſa	zedoariæ rad. ſem.
chamæmeli flor.	mentha	zingiberis rad.
cinamomum	meii rad.	
citri cort.	moſchata nux	
coriandri ſem.	ocymum	
coſti rad.	origanum	

169. EFFERVESCENTIA.

Chemici non ſolum in quadam maſſa motum inteſtinum concitatum ex commiſtione duorum oppoſitorum producentem fervorem, ſeu calorem cum bullarum elevatione, poſt quem oppoſitorum virtutes infringuntur, & utraque abeunt in naturam communem, ſeu ut vocant, neutrum; ſed & motum ſimilem, qui non concitat calorem, vocant *Effervеſcentiam*, priorem calidam, poſteriorem frigidam: ad hanc compeſcendam in noſtro corpore multa congeſſeruntmedicamenta; ſed quia nullibi, niſi in ventriculo, ex op-

oppoſitis ingeſtis fit, fruſtra proponerentur ad efferveſcentiam totius maſſæ compeſcendam.

170. EBULLITIO.

Tantus humoribus noſtris conciliatus calor per calidum corpus, vel ignem applicatum, ut bullas emittat calefactus humor, experimentis in viventibus quia nunquam fuit detectus, ſine deſtructione, uti in combuſtione, medicamenta ab Auctoribus citata adjicere nolui.

CAPUT TERTIUM.

Humorum Morbi.

Morbi in humoribus, qui apud Medicos nomen obtinuere, multi ſunt, in quibus hunc ſervabimus ordinem, ut primo loco veniant, quorum nomina deſumtæ ſunt ex mutata humorum diatheſi. 2. Ex eorum quantitate, 3. Ex eorum evacuatione. 4. Denique ex loco, in quo naturaliter continentur. Plures potuiſſent ad hos titulos referri, ſi non deberemus nos accommodare ad ſolos morbos, qui per totum corpus fieri poſſunt, ut eſt hujus libri Titulus, quare reliqui in ſequentibus proferentur.

171. CRASSITUDO HUMORUM.

Humores noſtri in maſſulas majores compacti; vel partibus minoribus privati; vel majori potentia concreſcendi præditi; vel aliquomodo concreti, varia genera medicamentorum requirerent pro natura Craſſitudinis, ut *Antiphlogiſtica* (96). *Diluentia* (87). *Nitroſa* (5). *Fructus horæos* (12) *Saponacea* (44). *Amara* (52). *Billioſa* (24). *Aloetica* (1). *Olera* (15), & multa alia; ſed quoniam de his omnibus in *Reſolventibus* (80) materies medica eſt tradita, Catalogum non addidi.

172. TENUITAS.

Humores quia fiunt tenuiores, 1. ſi partes liquorem conſtituentes ſunt minores, vel 2. minori copia partes majores toti maſſæ ſunt admiſtæ, vel 3. ſi inter partes minor eſt cohærendi potentia, quam in ſanitate requiritur, omnis tenuitas ad ſanam ſpiſſitudinem reduci nequit. Interdum enim additis *Gelatinoſis* (40), *Mucilaginoſis* (43), & *Incraſſantibus* (78) ſpiſſior faciendus eſt humor: interdum vero *Compingentibus* (97), *Moventibus* (116), & *Roborantibus* (123), per actionem vitæ validiorem denſandus eſt humor: aut *Adſtringentibus* (68), & *Coagulantibus* (77), cohærendi potentia eſt augenda: non raro *Evacuantibus* tenue (98) reliqua maſſa craſſior redditur. Materiem medicam miſtam exhibet.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.	bolus Armena	caſtanea
alchimilla	bugloſſi flor.	ceraſorum gum.
althæa	burſa Paſtoris	ceti ſperma
alumen rupeum	calaminaris lapis	corallium
arabicum gum.	capparis radicis cort.	creta alba
berberis ſem.	caſſia lignea	cydoniorum ſem.

cynogloſſi rad.
dactyli
equiſetum
fabæ
fagopyrum
farina volatilis
filipendulæ rad.
hæmatites lap.
hyoſcyami ſem.
hypociſtidis ſucc.
ichtyocolla
imperatoriæ rad.
lemnia terra
lilii rad. fol.
lingua Cervina
lini ſem.
lupini ſem.
malva
mays
milium
mumia Perſica
muſcus quercinus
nymphœa
orobi ſem.
oryza
oſteocolla
papaveris Rhœados flor.
piloſella
pimpinella
plantago
pſyllii ſem.
pulmonaria
punicæ cort. flor.
querni fol. gland. nuc.
rhois ſem.
roſæ Caninæ fruct.
. . rubræ
ſanguis Draconis
ſantalum rubrum lign.
ſarcocolla
ſedum
ſepiæ os
ſpongiæ lapis
ſymphyti rad.
tamariſci cort.
tiliæ cort. fol.
tragacanthum gum.
tuſſilago
verbaſci flor.
vinca pervinca
vitriolum
xylon ſem.

173. MAGNITUDO PARTICULARUM AUCTA.

Quoniam moleculæ liquores noſtros conſtituentes duplici modo fiunt majores, 1. intumeſcentia molis, qui modus *Rarefactio* vocatur; 2. unione multarum molecularum in unam maſſam majorem, ut fit in *Coagulatione* & *Compactu*, materies medica huic mutationi appropriata ex *Compingentibus Rarefacta* (97), & *Reſolventibus Coagulata*, & *Compacta* (80), atque *Diluentibus* (87) peti poteſt. Ob oppoſitas medicamentorum virtutes in hac non adjeci Catalogum.

174. PARVITAS PARTICULARUM.

Globuli in maſſa ſanguinis microſcopio viſibiles rubri & flaveſcentes, majores quam ut tali magnitudine potuiſſent intrare oſcula lacteorum vel abſorbentium, actione igitur vitali in nobis confecti, ſi hanc naturalem magnitudinem amiſerunt, quacumque cauſa liquefaciente, ad priſtinamnequeunt magnitudinem reduci, niſi motu ſeu actione vitali fortiore, ſed ſenſim aucta, (extincta cauſa liquefaciente ſi remanſerit,) ne parvæ hæ partes per excretoria majori copia extrudantur; nam augmentum fieri nequit partibus majoribus additis, ob anguſtiam abſorbentium & lacteorum vaſorum; & quæ concretio coagulantibus perficitur, nobis neque naturalis, neque ſana eſt: quare materies medica peti debet ex *Roborantibus* (123), *Moventibus* (116), *Compingentibus* (97), & *Incraſſantibus* (78): ex quibus leniſſima primo parva quantitate danda, dein ad generoſiora, & majorem doſin eſt adſcendendum.

CATALOGUS.

Acori rad.
agallochum lign.
ammios ſem.
amomi ſem.
angelicæ rad. ſem.
aurantiorum cort.
benzoin gum.
calamintha
cardamomum
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
caſſia lignea
cinamomum
citri cort.
contrayervæ rad.
coſti rad.
cubebæ ſem.
cuſcuta
cyperi rad.
dictamnus
filipendulæ rad.

ga-

galangæ minoris rad.	myrtus	ſerpillum
hedera terreſtris	ocymum	ſeſelios ſem.
helenii rad.	origanum	ſolidago Saracenica
imperatoriæ rad.	polium	ſpicæ Nardi Celticæ rad.
lavandula	punicæ flor.	. . . . Indicæ rad.
majorana	roſa rubra	ſtœchados flor.
malabathrum	roſmarinus	ſtyrax calamita
marrubium	ſalvia	tamariſci cort.
marum Syriacum	ſantalum citrinum lign.	valerianæ rad.
maſtix gum.	ſaſſafras lign.	vvinteranus cort.
meliſſa	ſchœnanthi flor.	zedoariæ rad. ſem.
mentha	ſerpentariæ Virginianæ rad.	zingiberis rad.
moſchata nux		

175. GRAVITAS AUCTA.

Tota maſſa humorum, vel quædam in ea particulæ, ſi actione vitali majorem acquiſiverunt gravitatem, *Diluentibus levioribus* (87), *Laxantibus* (71), *Reſolventibus* (80), *Frigefacientibus* (126), *Saponaceis aceſcentibus* (44) ad ſolitam ſpecificam gravitatem eſt reducenda.

CATALOGUS.

Acetoſa	lactuca	pruni fruct.
acetoſella	limonum ſucc.	pyra
acetum	manna	ribeſiorum fruct.
armeniaca mala	mel	rubi fruct.
atriplex	mercurialis	. . idæi fruct.
aurantiorum ſucc.	milium	ſaccharum
beta	mora	ſambuci fruct.
caſſiæ pulpa	nitrum	tamarindi fruct.
ceraſorum fruct.	oxymel	tartari cremor
citri ſucc.	perſicæ fruct.	violæ flor.
fraga	poma	vitis idææ fruct.
hordeum	portulaca	uvæ.

176. LEVITAS.

Specifica major quia inducitur humoribus levitas ingeſtione copioſiore aquoſorum, diluentium, fructuum horæorum, & per minutam actionem vitalem; curari debet evitatione dictorum, & per auxilia, quæ denſiorem & magis compactum humorem faciunt, qualia in *Parvitate Particularum* (174) recenſuimus.

177. COHÆSIO MAJOR HUMORUM.

Major in partibus liquorum ad unionem promptitudo & potentia, quia ſæpe morbos parit ex coagulatione, polypo, vel obſtructione, tolli debet *Aquoſis* (3), *Fructibus horæis* (12), *Saponaceis aceſcentibus* (44), *Laxantibus* (71), *Reſolventibus* (80), *Diluentibus* (87), *Evacuantibus ſine ſtimulo* (98): quorum materies medica in Catalogo.

CATALOGUS.

Acetoſa	fraga	portulaca
acetoſella	glycyrrhizæ rad.	pruna
apii ſem.	hordeum	pyra
armeniaca mala	lactuca	rapa
atriplex	limonum ſucc.	ribeſiorum ſucc.
avena	manna	rubi idæi fruct.
aurantiorum ſucc.	mel	ſcorzonera
beta	melo fruct.	ſiſari rad.
caſſiæ pulpa	mercurialis	ſpinachia
ceraſa	mora	tamarindi fruct.
chærophyllum	nitrum	tragopogon
cichoreum	paſſulæ majores, & minores	valeriana pratenſis
citri ſucc.		violæ fol. flor.
dauci rad.	perſicæ fruct.	vitis idææ fruct.
dens Leonis	poma	uvæ

178. COLLIQUATIO.

Si in humoribus noſtris ea potentia cohærendi, quæ humoribus eſt naturalis, ex quacumque cauſa extinguitur, ut fiat liquor, cujus partes parum cohærent, fit humor tenuis, curatu difficilis; nam concreſcendi potentia conciliata per coagulantia non eſt, quæ in nobis ſanis exigitur: atque Colliquatio in diuturnioribus morbis Chronicis, & in morbis Acutis putridis, Peſtilentialibus, Endemicis, atque Epidemicis, non tollitur iiſdem auxiliis; quare materies medica ex tribus his morbis colliquationem inducentibus petenda, Acutis nempe, Chronicis, & malignis.

179. COMPACTIO HUMORUM.

Majori actione ſolidorum partes humorum propius ad ſe invicem adactæ, ſpecifice fiunt *Graviores* (169) & magis *Cohærentes* (171), quare materies medica horum morborum juncta pro curatione ſufficit: præprimis ſi his addantur, quæ in *Laxantibus* (71), & *Motum minuentibus* ſine adſtrictione (125) citata ſunt.

180. PARITAS HUMORUM.

Moles humorum aucta ſine augmento ponderis, debiliore compingente cauſa inducta, facit ſpecificam in humoribus *Levitatem* (176), cujus materies medica recenſita eſt.

181. CACOCHYMIA.

Deficiente actione ventriculi & inteſtinorum, atque degeneratis ſuccis in has partes confluentibus ad contenta in his locis præparanda, ſi per ſpontaneam corruptelam hic morboſus generetur humor, quem vocant Cacochyliam & Cacochymiam, duo genera præprimis medicamentorum requiruntur 1. *Concoquentia* (91) & 2. *Alvum ducentia* (103) aut *Vomitoria* (113), nam malus hic ſuccus toti corpori traditus, *Cachexia* vocandus eſt morbus. Ex his Titulis ſequentia medicamenta præcipua ſunt; ſi plura purgantia aut

vomitoria deſiderantur, ex iſtis titulis peti poſſunt.

CATALOGUS.

Abſithium
aſari rad.
aurantiorum cort.
betonica
bilis
cardamomum
carduus benedictus
caryophylli aromatici
centaurium minus
chamædrys
coriandri ſem.
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
curcumæ rad.
cuſcuta
cyperi rad.
dens Leonis
fumaria
galangæ minoris rad.
graminis rad.
guajaci lign. cort.
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
lupuli flor.
majorana
mentha
naſturtii ſem.
opobalſamum
petroleum
piper
ſagapenum gum.
ſennæ fol.
veronica.

182. CACHEXIA.

Humorum per totum corpus circulantium talis ſpontanea corruptela ſenſim nata deficiente actione vitali bonum ſuccum præparante & conſervante, ut inde per totum corpus habeatur luridus flaveſcens color, & ſæpe cum levi intumeſcentia, tria genera medicamentorum exigit, quæ omnia ab Autoribus dicuntur Anticachectica. 1. *Putredinem cohibentia* (83) & *Roborantia* (123), progreſſum corruptelæ ſpontaneæ præveniunt; 2. *Præparantia* (90) & *Concoquentia* (91), alienatum adaptant evacuationi; 3. *Alvum* (103), *Urinam* (104), *Perſpirabile ducentia* (105), & *Sudorifera* (114), alienatum evacuant; quare materies medica varia. Ex iſtis ſequentia cenſentur præſtantiſſima.

CATALOGUS.

Abſinthium
acori rad.
ageratum
agrimonia
aloe
ammios ſem.
amomi ſem.
apii ſem. rad.
ariſtolochiæ rotundæ rad.
ari rad.
aſari rad.
betonica
bilis
bryoniæ rad.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caſtoreum
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
cichorei rad.
cochlearia
coſti rad.
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
curcumæ rad.
cuſcuta
cyperi rad.
dens Leonis
dictamnus
dulcamara
elaterium
endiviæ herb.
eſulæ rad.
eupatorium
ferrum
fumaria
galangæ minoris rad.
graminis rad.
guajaci lign. cort.
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
lacca gum.
lappæ rad.
liguſtici rad. ſem. ſucc. expr.
lupuli flor.
majorana
marrubium
mentha
mercurialis
millepedes
naſturtii ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
pareiræ bravæ rad.
peruvianus balſ.

pe-

petroleum	ruſci rad. ſem.	tanacetum
petroſelini Macedonici ſem.	ruta muraria	tartarus
polium	ſagapenum gum.	trifolium aquaticum
polypodii rad.	ſalvia	veronica
raphanus ruſticanus	ſambuci flor.	vvinteranus cort.
rhabarbarum	ſennæ fol.	zedoariæ rad. ſem.
rhamni bacc. ſyrp.	ſinapi ſem.	zingiberis rad.

183. SCORBUTUS.

Scorbutus morbus eſt Chronicus parum diſtans a Cacochymia & Cachexia, niſi maculis lividis per artus diſperſis; crurum gravitate & infirmitate, atque tumore abeunte & redeunte oris fœtore; dentium vacillatione, nigredine, corruptione; gingivis luridis ſemieroſis, recedentibus, facile ſanguinem fundentibus; Endemicus eſt maris ſeptentrionalis accolis & navigantibus, qui frigidus poteſt vocari: alter vero in Regionibus calidioribus navigantibus plura ſigna putredinis præbet, & ſcorbutus propterea calidus poteſt vocari.

Medicamenta hunc morbum curantia, a Medicis dicuntur *Antiſcorbutica*, in quibus inveniuntur *Calefacientia*, *Frigefacientia*, & *Adſtringentia*.

ANTISCORBUTICA CALEFACIENTIA.

* Acriora.

Abies	citri cort.	* piperitis
abrotanum	* cochlearia	porrum
abſinthium	crambe	* raphani ruſticani rad.
acriviola	cuminoides	. . . nigri rad. ſem.
ageratum	* erucæ ſem.	rutæ herb. ſem.
alliaria	* eryſimum	ſabina
allii rad.	eupatorium	ſalvia
aquilegjæ ſem.	fœniculi herb. rad.	ſantonici rad. ſem.
* armoracia	fumaria	ſaponaria
* ari rad.	galangæ majoris rad.	ſcabioſa
artemiſia	. . . minoris rad.	ſcordium
betonica	gentianæ rad.	* ſedum minus vermiculatum acre
botrys	helenii rad.	ſerpentariæ Virginianæ rad.
braſſica rubra	imperatoriæ rad.	
buxus	juniperi oleum	
centaurium minus	liguſtici rad. ſem.	ſinapi ſem.
cepæ rad.	lupuli flor.	ſophiæ ſem.
chærophyllum	majorana	thlaſpios ſem.
chamædrys	meliſſa	trifolium aquaticum
chamæmeli flor.	mentha	urticæ ſem.
chamæpitys	naſturtium	vvinteranus cort.
chelidonii majoris rad.	* nummularia	

ANTISCORBUTICA FRIGEFACIENTIA.

Acaciæ flor.	acetoſella	agrimonia
acetoſæ rad. fol.	adianthum	anagallis

aſplenium
aurantiorum ſucc.
becabunga
chelidonii minoris rad.
chinenſia poma
cichoreum
citri ſucc.
cuſcuta
dens Leonis
dulcamara
endivia
filicis rad.
hedera terreſtris
hydrogalac
japonica terra
lac ebutyratum
lactuca
lapathum, herba Britannica dictum
lappæ rad.
limonum ſucc.
lingua Cervina
nummularia
perſicæ fruct.
polypodii rad.
poma odora
portulaca
ruta muraria
tamariſci cort.

ANTISCORBUTICA ADSTRINGENTIA.

Acetoſa
capparis cort.
fraxini cort.
geniſtæ flor.
lapathum
lupuli flor.
polypodii rad.
rhabarbarum
tamariſci cort.

184. CHLOROSIS.

Subviridis, palleſcens color in Virginibus, menſium ſuppreſſione vel retardatione laborantibus, *Chloroſis* apud Medicos vocatur.

Curatio hujus non multum diſtat a curatione Cachexiæ (176) & Scorbuti (177), quare medicamenta petuntur ex *Roborantibus* 23, *Stimulantibus* 117, *Reſolventibus* 80, *Aperientibus* 122, *Antiſcorbuticis* 177, *Calefacientibus* 120, qualia ſunt

Acori rad.
aloe
amomi ſem.
angelicæ rad. ſem.
artemiſia
ari rad.
becabunga
bilis
bryoniæ rad.
cardamomum
caryophyllatæ rad.
caſtoreum
centaurium minus
chamædrys
cinamomum
cochlearia
coſti rad.
cubebæ ſem.
curcumæ rad.
cyperi rad.
dictamnus
eryſimum
eupatorium
ferrum
fraxini cort.
gentianæ rad.
helenii rad.
hyſſopus
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
lauri bacc.
liquid-ambar
majorana
marum Syriacum
meliſſa
naſturtium
opopanax gum.
origanum
oſtreorum teſtæ
peruvianus balſ.
petroſelini vulg. rad. ſem.
. . . . Macedonici ſem.
polium
rhamni bacc. ſyrp.
roſmarinus
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſerpillum
ſinapi ſem.
ſpicæ Nardi Indicæ rad.
tamariſci cort.
tanacetum
thuya
verbena
vvinteranus cort.

185. COAGULATIO.

Si liquoris partes libere inter ſe commovendæ, vel ſtagnatione, vel accedente frigore, aut admiſtu alterius, inter ſe cohærentes fiunt, ut omnes partes ita coeant, vel quædam ex his, non tam facile iterum reſolvi poſſunt; nam per novum additum calorem vel motum non ſtatim ſolvuntur, ſed in nobis accedente putredine aut maceratione iterum, aſt lente ſecedunt:

huc

huc ergo pertinet tota materia medica in *Reſolventibus* (80) tradita. Si fiat admiſtu auſteri, acidi, ſpirituoſi, materies medica ex eorum medicamentorum abuſu peti debet; quare non opus adjicere Catalogum.

186. POLYPUS HUMORUM.

Concreſcibilis ſanguinis pars, quam vocant flocciformem, in vaſis majoribus in grumum, vel thrombum ſi coiverit, liberum ſanguinis tranſitum turbantem, non facile iterum ſolvi poteſt, ſed ut docent experimenta in ſanguine grumato, ſenſim iterum liqueſcit in quiete & modico calore, atque citior ſolutio obtinetur admiſto reſolvente ſine ſtimulo, quia compingendo in corpus firmum commutatur: quare in corpore tantus ſervandus eſt motus, qui non admittit novam coagulationem, & non nimis quoque concretum ulterius compingit; interim longo tempore utendum *Reſolventibus* (80), *Saponaceis* (44), *Salibus alcalinis & neutris* (29).

CATALOGUS.

Ariſtolochia
aſparagus
atriplex
becabunga
betonica
bilis
bryoniæ rad.
carduus benedictus
centaurium minus
cepæ rad.
chærophyllum
chelidonii majoris rad.
chondrilla
cichoreum
dauci rad.
dens Leonis
dulcamara
endivia
hieracium
juniperi bacc.
lactuca
lauri bacc.
nitri polychreſtus ſal
paſtinaca
petroſelinum
portulaca
rapa
ruta
ſabina
ſaponaria
ſapo Venetus
ſcilla
ſcorzonera
ſedum
ſiſari rad.
ſpinachia
tartarus
tragopogon
valeriana pratenſis
veronica.

187. GELATINOSUM.

Humor concreſcibilis in frigore, qualis in ſanitate oblinit articulos & tendines, atque coctione elicitur ex pedibus animalium, ſi ob defectum motus vitalis alicubi ſtagnat & tumores facit, *Reſolventibus* (80), *Moventibus* (116) & *Calefacientibus* (120) in fluorem redigendus atque diſcutiendus: ſi vero effluat ruptis repagulis ex ulcere vel fiſtula, ejus fluxus cohibendus *Adſtringentibus* (68) & *Conſolidantibus* (154); qualia complectitur ſequens

CATALOGUS.

Abſinthium
acori rad.
allii rad.
ammios ſem.
amomi ſem.
angelicæ rad. ſem.
apii rad. ſem.
bryoniæ rad.
calamintha
cardamomum
carduus benedictus
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſſia lignea
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chelidonii majoris rad.
cichoreum
citri cort.
contrayervæ rad.
coſti rad.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cyperi rad.
dens Leonis

en-

endivia	maſtix gum.	ſaſſafras lign.
filipendulæ rad.	moſchata nux	ſcabioſa
fœniculi rad. ſem.	ocymum	ſcilla
fumaria	opopanax gum.	ſerpentariæ Virginianæ rad.
galangæ minoris rad.	origanum	ſeſelios ſem.
gentianæ rad.	peruvianus balſ.	ſpica Nardi
guajaci lign. cort.	petroſelinum Macedonicum	ſtœchados flor.
helenii rad.	pimpinella	ſtyrax
hyſſopus	polium	tacamahaca gum.
imperatoriæ rad.	pulegium	tartarus
ladanum gum.	raphani ruſticani rad.	tolutanus balſ.
lapathum	ruta	veronica
lavandula	ſabina	vvinteranus cort.
lauri bacc.	ſalvia	zedoariæ rad. ſem.
liguſtici ſem.	ſaponaria	zingiberis rad.
majorana		
marum Syriacum		

188. LENTOR.

Major inducta promtitudo ad concretionem per auctam actionem vitalem, in ſanguine circulante, vel dicta *Gelatina* (187), etiamſi concretio non fuerit inducta, variis & unitis auxiliis curatur.

Materies medica peti poteſt ex *Nitroſis* 5, *Fructibus horæis* 12, *Oleribus* 15, *Aceſcentibus* 34, *Acidis* 35, *Saponaceis* 44, *Humectantibus* 65, *Laxantibus* 71, *Reſolventibus* 80, *Diluentibus* 87, *Evacuantibus ſine ſtimulo* 98, *Frigefacientibus* 126. Ex quibus præcipua ſunt.

Acetoſæ herb. rad.	lactuca	rapa
acetoſella	lilii rad. fol.	ribeſiorum fruct. ſucc.
acetum	limonum ſucc.	rubi fruct.
atriplex	malva	ſambuci bacc.
aurantiorum ſucc.	mercurialis	ſcorzonera
beta	mororum fruct.	ſebeſten
caſſiæ pulpa	nitrum, & ſal prunellæ	ſedum
ceraſorum fruct.	nymphææ rad. flor.	tamarindorum pulpa
citri ſucc.	parietaria	tartarus
cucumeris ſem.	perſicæ fruct.	tartari cremor
fraga	poma	tartarus vitriolatus
glycyrrhizæ rad.	portulacæ herb. ſem.	valeriana pratenſis
graminis rad.	prunorum fruct.	violæ fol. flor.
hordeum	punicæ ſucc.	uvarum ſucc.

189. GLUTINOSUM.

Liquor tenax admodum, partibuſque firmis valide adhærens, qualis ex pelle, oſſibus, piſcibus, partibus animalium excoquitur, ut ſæpe conſpicitur obſidere os totum & linguam in fine morborum acutorum, in ulceribus ſordidis, qui quum poſt majorem corporis calorem generari ſoleat, *Phlegma* merito vocari poteſt; vix differre videtur a *Lentore* (187). Sed quia ſimul corruptus eſt, & demum conſpicitur, quando corporis nimius calor minui incepit, non amplius reſolventibus antiphlogiſticis eſt curandus, ſed per validiora *Abſtergentia* (156), *Reſolventia* (80), & *Putredinem cohibentia* (83). Hanc ſpeciem Glutinoſum Calidum vocabimus.

Alterum eſt genus glutinoſi, quod in morbis chronicis ſæpe conſpicitur, & in longa debilitate, obſidens varias corporis partes, ex quibus difficulter educi poteſt ob tenacitatem, & quia corruptum quoque in ſe continet, anxietatem, faſtidium, atque inexplicabilem producit ægris moleſtiam, quod vocabimus Glutinoſum Frigidum: hoc etiam *Reſolventibus* (80), *Putredinem cohibentibus* (83) ſed *Calefacientibus* (120), curandum.

GLUTINOSUM CALIDUM.

Acetoſæ fol. rad.
acetoſella
acetum
armeniaca mala
aurantiorum ſucc.
beta
borrago
ceraſorum fruct.
citri ſucc.
fraga
japonica terra
lac ebutyratum
lactuca
limonum ſucc.
mora
nitrum
portulaca
pruna
pyra
rapa
ribeſia
rubi idæi fruct.
ſpinachia
tamarindorum pulpa
valeriana pratenſis
uvæ.

GLUTINOSUM FRIGIDUM.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
aloe
ammoniacum gum.
angelicæ rad.
ariſtolochiæ rad.
ari rad.
bdellium gum.
benzoin gum.
bryoniæ rad.
caranna gum.
cardamomum minus
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chelidonii majoris rad.
citri cort.
cochlearia
copayva balſ.
coſti rad.
croci flor.
cumini ſem.
dens Leonis
fumaria
galbanum gum.
gentianæ rad.
guajaci cort.
helenii rad.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ladanum gum.
lavandula
maſtix gum.
myrrha gum.
naſturtii ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
pedro del Porco
peruvianus balſ.
pini reſina
polium
raphanus ruſticanus
roſmarinus
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſcordium
ſtœchados flor.
ſtyrax
ſuccinum
tanacetum
terebinthina
thus
tolutanus balſ.
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiber.

190. MUCOSUM.

Humor morboſus referens naturam & conſiſtentiam muci naturalis, qualis in ſanitate & gravedine emungitur ex naribus, atque ſæpe per ſputum ex faucibus & trachea arteria redditur, ex omnibuo locis, quæ tangit aer in reſpiratione, alimentis in primis viis, & urina a ſecretione dum emittitur, ſecretus, per *Concoquentia* (91) eſt emendandus, & ad *Inſenſibilem Perſpirationem* determinandus (105).

C A-

CATALOGUS.

Acori rad.
agallochum lign.
amomi ſem.
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
ari rad.
benzoin gum.
betonica
calamintha
cardamomum
carui ſem.
caſtoreum
chamædrys
citri cort.
contrayervæ rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cyperi rad.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
galangæ minoris rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
lavandula
liguſtici ſem.
marum Syriacum
maſtix gum.
meliſſa
ocymum
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
pareiræ bravæ rad.
polium
roſmarinus
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſpicæ Nardi utriuſque rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax
ſuccinum
thus.

191. VISCIDUM.

Quoniam Medici per *Viſcidum* intelligunt omnem humorem tenacem, minori motu, vel defectu ſaponacitatis humorum, vel nimia glutinoſorum ingeſtione, natum, (quæ autem tenacitas ex majori motu & calore naſcitur, hodie *Lentorem* aut *Diatheſin phlogiſticam* vocant); ingentem numerum medicamentorum huc conferunt, nam *Gelatinoſum* (187), *Glutinoſum* (189) & *Mucoſum* (190), eodem hoc nomine complectuntur.

Hoc membranam pituitariam obſidens evacuare conantur *Apophlegmatizontis* (110); ex pulmonibus per *Expectorantia* (115), ex ventriculo per *Vomitoria* (113); ex inteſtinis per *Alvum ducentia* (103).

Materiem medicam hanc variam exhibet

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acmella
acori rad.
agallochum lign.
alchimilla
allii rad.
ammios ſem.
ammoniacum gum.
amomi ſem.
anethi herb. ſem.
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
apii rad. ſem.
ari rad.
aſparagi rad.
aſplenium
bdellium gum.
becabunga
bilis
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cantharides
cardamomum
carduus benedictus
carthami ſem.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
caſſia lignea
caſtoreum
centaurium minus
cæpe rad.
chamædrys
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
chenopodium
cichorium
cinnabaris nativa
citri cort. ſucc.
cochlearia
colocyntis
colubrinum lign.
contrayervæ rad.
coſti rad.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
curcumæ rad.
cyclaminis rad.
cyperi rad.

dens

dens Leonis
dulcamara
ebuli bacc.
endivia
erucæ ſem.
eryngium
eſulæ rad.
euphorbium
euphraſia
fabæ Ignatianæ
filipendulæ rad.
filicis rad.
fœniculi rad. ſem.
fraxinellæ rad.
fumaria
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
galbanum gum.
gemmæ ſal
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
geranium Robertianum
guajaci cort. lign.
hederæ arboreæ bacc.
hedera terreſtris
helenii rad.
hellebori nigri rad.
hermodactyli rad.
hydrargyrus
hyſſopus
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc., & ol.
ladanum gum.
lapathi rad.
lavandulæ flor.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem. ſucc.
lilii convallii flor.
limonum ſucc.
liquid-ambar
lupuli flor.
majorana
marrubium
marum Syriacum
maſtix gum.
matricaria
mechoacannæ rad.
meii rad.
millepedes
moſchata nux
moſchus
napi ſem.
naſturtii ſem.
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri rad. ſem.
opopanax gum.
origanum
oſmundæ rad.
pæoniæ rad.
paradiſi grana
perſicaria
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelini vulgaris rad. ſem.
. . . . Macedonici ſem.
peucedani rad.
phellandrium
pimpinella
piper
polium
polypodii rad.
pulegium
pyrethri rad.
raphani nigri rad. ſem.
. . . ruſticani rad.
rhamni bacc. ſyrp.
ribeſiorum fol.
ruſci rad. ſem.
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſaccharum
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcammonium
ſcyllæ rad.
ſcordium
ſennæ fol.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſinapis ſem.
ſoldanella
ſolidago Saracenica
ſophiæ ſem.
ſpicæ Nardi Celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . . liquida
tacamahaca gum.
tartarus
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thuya
tolutanus balſ.
turbith rad.
verbena
veronica
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

1182. LYMPHA ACRIS.

Humor tenuis, morboſus, pellucidus, acrimonia donatus, dolorem vel cum ſenſu frigoris, vel caloris inferens, natus ex liquatione Crudi (165), Viſcidi (191), Mucoſi (190), Glutinoſi (189), *Incraſſandus* (78), *Obvolvendus* (95), & per *Inſenſibilem perſpirationem* (105) educendus: hujus regeneratio prævenienda per ea, quæ in *Corruptione* (166) tradita ſunt.

CATALOGUS.

Abrotanum
althæa
angelicæ rad. ſem.
arabicum gum.
benzoin gum.
biſtortæ rad.
bolus Armena
. . . toccavienſis
calaminaris lap.
caſſia lignea
cera
ceti ſperma
chinæ rad.
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
fœniculi ſem.
galbanum gum.
hyſſopus
ichthyocolla
imperatoriæ rad.
lavandulæ flor.
lilii rad. fol.
lini ol.
malva
maſtix
muſcus pulmonaris
. . . quercinus
origanum
papaveris albi cap. ſem.
. . . rhæados flor.
peruvianus balſ.
piloſella
polytrichon
quinquefolii rad.
ſalſaparilla
ſanguis Draconis
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſtyrax gum.
tamariſci cort.
thus
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
tragacanthum gum.
tuſſilago
verbaſci flor.

193. CATARRHUS.

Lymphæ acris ex capite, vel ſpinali medulla ad partes infra ſitas, dentes, fauces, collum, pectus, lumbos, &c. deſcenſus, ſub forma doloris, frigoris, & auræ frigidiuſculæ, vel flatuum, ſecundum nervorum curſum, curatur *Aromaticis* (9), *Balſamicis* (10), *Reſinoſis* (16), *Alcali volatili* (37), *Siccantibus* (66), *Diſcutientibus* (101), *Diureticis* (104), *Diaphoreticis* (105), *Sudoriferis* (114), *Calefacientibus* (120), *Roborantibus* (123).

Hujus humoris deſtillationem per nervos ad pulmonis fibras, ita ut motus pulmonis intercipiatur, quem morbum vocant *Catarrhum ſuffocativum*, medicamenta hoc * ſigno notata præprimis curant.

CATALOGUS.

Abrotanum
acori rad.
agaricus
agrimonia
* ambragriſea
* ammoniaci ſalis ſpir.
anagallis
angelicæ rad. ſem.
* animæ gum.
ari rad.
aſclepiadis rad.
* benzoin
* betonica
bilis
caranna gum.
* carlinæ rad.
carui ſem.
* caryophyllatæ rad.
* caryophylli aromatici
* caſcarillæ cort.
caſſia lignea
* caſtoreum
* ceti ſperma
* chamædrys
* chamæmeli flor.
chamæpitys
cinnabaris nativa
* contrayervæ rad.
* coſti rad.
* cubebæ ſem.
curcumæ rad.
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
dactyli
* dictamnus
doronici rad.
dulcamara
eryſimum
eupatorium
fabæ ignatianæ
ferrum
* fœniculi ſem.
fraxinellæ rad.
falangæ minoris rad.
* galbanum gum.
geniſtæ ſem.
guajaci lign. & cort.
* hyſſopus
* imperatoriæ rad.
iridis rad.
* juniperi bacc.
* ladanum gum.
* lavandulæ flor.
liguſtici rad. ſem.
* majorana
marrubium
* marum Syriacum
* maſtix gum.
mechoacannæ rad.
meii rad.

millepedes
moſchus
* myrrha gum.
naſturtium
* nicotiana
nigellæ ſem.
oleris atri rad. ſem.
* opobalſamum
* origanum
papaveris albi ſem. cap.
. . . rhæados flor.
* peruvianus balſ.
petroleum
* petroſelini Macedonici ſem.
peucedani rad.
piper
pix
* polium
pyrethri rad.
roſmarinus
ſalſaparilla
* ſalvia
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign. panacea catarrhorum dictum
ſaxifragiæ rad. ſem.
* ſcabioſa
* ſchœnanthi flor.
ſerpillum
* ſeſelios ſem.
* ſtyrax gum.
* ſuccinum
ſulphur
* tacamahaca gum.
* terebinthina
terræ oleum
* thus
* thymus
* tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
valerianæ rad.
veratri rad.
verbena
veronica.

194. PITUITA.

Tam late patet Pituitæ ſignificatio apud Medicos, ut, niſi diſtinguatur in ſuas diverſas ſpecies, materies medica huic adaptari non potuiſſet; nam interdum eſt materia craſſa tenax, quam promiſcue vocant Pituitam & Phlegma, pro quibus ſubſtituimur *Lentorem* (188), *Glutinoſum* (189), *Mucoſum* (190) & *Viſcidum* (191). Interdum ipſis eſt Pituita ſalſa & tenuis, in cujus loco poſuimus Lympham acrem (192) & Catarrhum (193): quæ ab aliis ad Pituitam inſipidam referuntur, ſub Titulo Hydropis, vel Oedematis inveniri poſſunt. Quare medicamentorum Catalogus addi non debuit.

195. ACIDITAS.

Acidum in noſtro corpore morbum producens variis modis curatur.

Extinguitur enim *Alcalis* (37), *Corrigentibus* (92); temperatur *Alcaleſcentibus* (36), *Abſorbentibus* (100), *Terreis* (31), *Teſtaceis* (23); ſubigitur *Obtundentibus* (94), *Compingentibus* (97), *Moventibus* (116), *Caleſacientibus* (120), *Stimulantibus* (117), *Aromaticis* (9); minus lædens fit *Diluentibus* (87), *Obvolventibus* (95); evacuatur *Purgantibus* (103), *Vomitoriis* (113), *Diureticis* (104), *Sudoriferis* (114) & *Diaphoreticis* (105).

Comparatione facta ſequentium cum iis, quæ in citatis titulis occurrunt, patet qualia præprimis ſunt eligenda.

Quoniam in primis viis, id eſt, Ventriculo, Inteſtinis, & Meſenterio, frequens hic eſt morbus, ſpeciale hoc (†) adjecimus ſignum.

Signo hoc (*) notata, *Abſorbentia acidum* dicuntur, & ad acidum primarum viarum frequentiſſime adhibentur.

CATALOGUS.

† Abrotanum
† ahſinthium
† acori rad.
alliaria
allii rad.
ammoniacum ſal, ſpir.
anethum
† angelica
† aniſi ſem.
apium
* apri dens
ariſtolochia
† ari rad.
aſa fœtida
aſclepiadis rad.
† aurantiorum cort.
bdellium gum.
* bezoar lapis
* bilis
* bolus Armena
braſſica

* calaminaris lap.
† calamintha
camphora gum.
cancrorum oculi, chelæ
caranna gum.
† cardui benedicti herb.
. . . mariæ ſem.
carlinæ rad.
† carui ſem.
† caryophyllatæ rad.
† caryophylli aromatici
† caſtoreum
† centaurium minus
cepæ rad.
* cervi cornu, os de corde
ceti ſperma
chamædrys
chelidonii majoris rad.
chenopodium
cichoreum
† citri cort.
† cochlearia
corallina
* corallium
† coriandri ſem.
† coſti rad.
* creta alba
* cryſtallus montana
† cubebæ ſem.
† cumini ſem.
† cyperi rad.
dauci ſem.
dens Leonis
* ebur
† erucæ ſem.
eryngium
eryſimum
eupatorium
† ferrum
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
† fumaria
† galangæ majoris rad.
† . . . minoris rad.
galbanum gum.
† gentianæ rad.
* granatus lap.
* hæmatites lap.
hedera terreſtris
† helenii rad.
hirci ſanguis
* hyacinthus lap.
hyſſopus
ichthyocolla
† imperatoriæ rad.
† ipecacuanhæ rad.
* judaicus lap.
lauri bacc.
* lemnia terra
lepidium
† liguſtici rad. ſem.
* lucii piſcis mandibulæ
† lupuli flor.
† majorana
* marga
marrubium
matricaria
meliſſa
† meii rad.
† millepedes
† moſchata nux
moſchus
napi ſem.
† naſturtium
nepeta
† ocimum
† origanum
* oſteocolla
* oſtreorum teſtæ
* ovorum teſtæ
† . . . vitelli
* pedro del Porco
* perlæ
* perlarum mater
peucedani rad.
piper
polium
pulegium
† pyrethri rad.
porrum
† raphanus ruſticanus
† roſmarinus
* rubinus lap.
† rutæ ſem.
ſabina
ſagapenum gum.
ſaponaria
ſarcocolla
ſatureia
ſatirii rad.
* ſepiæ os
ſerpillum
ſileris ſem.
† ſinapis ſem.
* ſmaragdus lap.
ſophiæ ſem.
ſpica Nardi Celtica
. . . . Indica
* ſpongiæ lap.
ſquillæ rad.
† ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
† ſuccinum
tacamahaca gum.
* terra ſigillata
thlaſpios ſem.
thymus
† tolutanus balſ.
victorialis
* unicornu
urticæ ſem.
† vvinteranus cort.
xylon ſem.
† zedoariæ rad. ſem.
† zingiberis rad.

196. ALCALI.

Quoniam per ſpontaneam mutationem ex noſtris humoribus generatur Alcali, atque per majorem motum circulatorium, non inutile eſt, hunc morbum diſtinguere in alcali frigidum & calidum.

Alcali ex minori motu natum exigit medicamenta *Calefacientia*, *Putredinem cohibentia*, *Spirituoſa*, *Aromatica*.

Quod autem poſt majorem motum generatur, & in locis calidioribus, emendatur *Farinoſis*, *Acidis*, *Aceſcentibus*, *Fructibus horæis*, *Oleribus*, *Mucilaginoſis*.

Quo-

Quoniam utrumque genus pertinet ad Corruptionem (166), materia medica ex eo titulo peti poteſt.

197. AUSTERUM.

Similis fere diatheſis in humoribus noſtris, qualis in omnibus fere fructibus immaturis deguſtatis detegitur, conſtans acido immaturo cum quadam adſtrictione, ſtuporemque dentibus inferens, ſi in ægris detegitur, medicamentis *Alcalicis* (37), *Alcaleſcentibus* (36), *Reſolventibus* (80), *Saponaceis* (44) eſt emendanda, & per *Purgantia* (103), ſi prædominet in primis viis, eliminanda.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
allii rad.
aloe
ammios ſem.
ammoniacum gum.
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
ari rad.
ariſtolochiæ rad.
aurantiorum cort.
bdellium gum.
becabunga
betonica
bilis
calamintha
camphora gum.
canis album græcum
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caſcarillæ cort.
caſtoreum
cataria
centaurium minus
chamædrys
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
cichorium
citri cort.
cochlearia
copayva balſ.
coriandri ſem.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cyperi rad.
dens Leonis
dictamnus
endivia
fœniculi rad. ſem.
fraxinellæ rad.
fumaria
galbanum gum.
gentianæ rad.
guajaci lign. cort.
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ladanum gum.
lavandula
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
lupuli flor.
majorana
matricaria
menta
moſchata nux
myrrha gum.
naſturtium
opopanax gum.
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
piper
polium
pulegium
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſchœnanthi flor.
ſcordium
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
ſileris ſem.
ſpica Nardi
ſtœchados flor.
ſtyrax
ſuccinum
tanacetum
terebinthina
thus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
valerianæ rad.
verbena
veronica
vvinteranus cort.
zedoariæ rad.
zingiberis rad.

198. BILIOSUM.

Humores flaveſcentes & acres, ſenſumque caloris inferentes, ſive nati ex bile ipſa, ſive pinguedine corrupta, quia interdum ſunt tenues, interdum te-

tenaces, medicamenta ex *Incraſſantibus* (78) vel *Reſolventibus* (80) peti debent, quæ huic ſpeciali morbo ſunt accommodata.

BILIOSUM INCRASSANTIA.

Acetoſæ rad. ſem.
althææ rad. herb.
amylum
arabicum gum.
argilla
bolus Armena
borrago
bugloſſum
calaminaris lap.
cancrorum oculi
capillus Veneris
capparis radic. cort.
ceruſſa
ceterach
ceti Sperma
cimolia terra
conchæ uſtæ
corallia alba
. . . rubra
creta alba
cuſcuta
cydoniorum ſem.
hordei far. ſem.
japonica terra
lactucæ ſem.
lenticula paluſtris
lingua Cervina
lithargyrium
minium
myrtus
nymphææ rad.
papaveris rhæados flor.
parietaria
plantago
plumbum
polygonum
polytrichon
pſylii ſem.
punicæ cott. flor.
rhois ſem.
roſæ Caninæ fruct.
. . rubræ
ſantalum citrinum lign.
ſedum
ſmaltum
ſolanum hortenſe
tamariſci cort.
tragacantum gum.
triticum
violæ herb.

BILIOSUM RESOLVENTIA.

Acetoſa
acetoſella
acetum
atriplex
aurantiorum ſucc.
beta
caſſiæ pulpa
chœrophyllum
chondrilla
cichorii rad. fol.
citri ſucc.
dauci rad.
dens Leonis
lactucæ fol.
limonum ſucc.
perſicæ fruct.
polychreſtus ſal
portulaca
pruna
rapæ rad.
ribeſiorum fruct.
ſcorzonera
ſiſari rad.
ſpinachia
tamarindi
tartarus
tartari cremor
tartarus vitriolatus
tragopogon
valeriana pratenſis.

199. MELANCHOLIA.

Materia nigri vel lividi coloris ex bile vel ſanguine degeneratis nata, primariam ſedem in hypochondriis & ventre figens, ſemper quadam tenacitate donata, niſi liqueſcat, per longiorem moram, quando ſimul acerrima, *Melancholia* appellatur; hæc quamdiu tenax eſt, ſenſum frigoris vel caloris infert; quare pro diatheſi hac exigit *Reſolventia Calefacientia*, vel *Refrigerantia*; liqueſcens enim & turgens vix ullam admittit medelam; ſi autem talia medicamenta deſiderantur, ex *Bilem Incraſſantibus* (198) peti poſſunt.

RESOLVENTIA ET CALEFACIENTIA IN MELANCHOLIA.

Abſinthium
ammoniacum gum.
aniſi ſem.
apii ſem.
ari rad.
bdellium gum.
calthæ flor.
capparis radic. cort.
carduus benedictus
centaurium minus
citri cort.
cochlearia

cro-

croci flor.
Fœniculi rad. herb. ſem.
fumaria
guajaci lign. cort.
helenii rad.
hypericum
kermes grana
lavandula
lauri bacc.
lupulus
meliſſa
naſturtium
ocimum
ſaſſafras lign.
ſatyrion
thymus

RESOLVENTIA ET REFRIGETANTIA IN MELANCHOLIA.

Aſparagus
becabunga
borrago
bugloſſum
cucurbita
filicis rad.
geniſtæ flor.
glycyrrhiza
lactuca
mel
melo
nymphææ flor.
paſſulæ majores, & minores
polypodii rad.
roſæ pallidæ
ruſci rad.
ſambuci bacc. flor.
tartarus
tartari cremor
violæ herb. flor.

200. P U S.

Materies morboſa ſuperius (88) deſcripta, toti maſſæ circulanti miſta, vel corrupta, duplex genus medicamenti exigit, 1. quod nimium puris proventum minuit, qualia ſunt *Conſolidantia* (154), 2. quod puris corruptelam inhibet, qualia ſunt *Condientia* (82).

201. I C H O R.

Humoris corrupti, flaveſcentis, fœtentis, & acris effluxus non eſt ſupprimendus, ſed ejus copioſior generatio, ſi emendatur, ſponte minuitur & ſiſtitur, quando materies medica petatur ex *Putredinem cohibentibus* (83) & *Corruptione* (166).

202. A C R I M O N I A.

Quæ medicamenta partes acutas & rigidas humoribus miſtas, vel firmis adhærentes, ita ſubigunt, vel immutant, ut lædere nequeant, huc pertinerent, ſed quia multa ſunt acrimoniarum genera, quæ ſua ſpecifica medicamenta exigunt, & quibus diluendo, obvolvendo, vel ſtupefaciendo interdum debemus ſuccurrere, medicamenta vix poſſunt in generali Titulo proponi.

Ob ſummam in exhibitione neceſſitatem, medicamenta, quæ in acrimonia calida & frigida ſunt uſui, diſtinctis Titulis proponemus.

Et quoniam non omnes partes acrimonia vexatæ eadem ferunt medicamina, quædam ex iſtis ſeligam, ut ad acrimoniam ſucci nervorum, oculorum, viarum urinæ, omnes enim partes & humores percurrere, nimis longum foret.

ACRIMONIAM CALIDAM COMPESCUNT.

Althæa
amygdalæ dulces
arabicum gum.
avena
citrulli ſem.
cucumeris ſem. fruct.
cydoniorum ſem.
graminis rad.
hordeum
lilii albi rad. fol.
malva
plantago
ſymphyti rad.
tiliæ cort. fol. flor.
tragacanthum gum.
tuſſilago
tutia
violæ flor.

ACRIMONIÆ FRIGIDÆ MEDENTUR

Abrotanum
abſinthium
acmella
ammoniacum gum.
amomi ſem.
angelica
aniſi ſem.
cardamomum
carui
chamæmeli flor.
cochlearia
contrayervæ rad.
copayva balſ.
coriandrum
cuminum
elemi gum.
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
imperatoriæ rad.
liguſtici rad. ſem.
majorana
marum ſyriacum
maſtix gum.
meliſſa
millepedes
myrrha
naſturtium
olibanum gum.
opobalſamum
origanum
peruvianus balſ.
petroleum
petroſelini Macedonici ſem.
piper
pix
polium
raphanus ruſticanus
roſmarinus
rutæ herb. ſem.
ſagapenum gum.
ſalvia
ſpicæ nardi celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſtœchados flor.
ſtyrax
ſuccinum
tacamahaca gum.
terebinthina
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

NERVORUM SUCCI ACRIMONIÆ OPITULANTUR

Abſinthium
ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
amomi ſem.
angelicæ rad.
animæ gum.
cardamomi ſem.
chamæmeli flor.
copayva balſ.
elemi gum.
fabæ ignatianæ
fœniculi rad. ſem.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
juniperi bacc.
ladanum gum.
lavandulæ flor.
liguſtici ſem.
majorana
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
meliſſa
mentha
millepedes
moſchata nux
myrrha
naſturtium
ocimum
opobalſamum
origanum
pæoniæ rad.
peruvianus balſ.
petroſelini Macedonici ſem.
pini reſina
polium
pulegium
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſalvia
ſpica nardi celtica
. . . . indica
ſtœchados flor.
ſtyrax
ſuccinum
tacamahaca gum.
tolutanus balſ.
zedoaria
zingiber.

OCULORUM ACRIMONIAM MITIGANT

Amylum
calaminaris lap.
croci flor.
cydoniorum ſem.
glycyrrhiza
melilotus
ovi album
plumbum
pompholix
ſedum
tragacanthum gum.
tutia.

URINÆ VIARUM ACRIMONIAM COMPESCUNT

Althæa	liguſtici ſem.	ſem.
amygdalæ dulces	malva	peucedanum
arabicum gum.	maſtix gum.	ſtyrax
fœniculi rad. ſem.	meum	ſuccinum
. . . dulcis ſem.	millepedes	ſymphyti rad.
glycyrrhizæ rad.	opobalſamum	tolutanus balſ.
graminis rad.	ovi vitellus	tragacanthum gum.
hyoſcyami ſem.	peruvianus balſ.	tuſſilago
ichthyocolla	petroſelini Macedonici	violæ flor.

203. ABUNDANTIA HUMORUM.

Major in corpore humoris ſani vel morboſi collectio, deſtruens æquilibrium inter cauſam agentem & molem movendam, duplici modo ad debitam quantitatem cum redigatur, vel parciore ingeſtione, dum interim corpus pergit evacuare, vel copioſiore evacuatione, tam variam exigeret materiem medicam, quæ ordine proponi non potuiſſet, nam reciperet *Vomitoria* (113), *Alvum ducentia* (103), *Diaphoretica* (105), *Sudorifera* (114), *diuretica* (104) multaque alia, quæ quantitatem liquoris detrahunt; quare materia medica addenda non erat.

204. DEFECTUS HUMORUM.

Defectus, etiamſi abundantiæ ſit oppoſitus, contraria tamen curatione non ſuppletur, nam minuendo evacuationem æque mali, quam boni colliguntur humores; addendo nova, non ſuppletur, quod deficit, ſed præbetur liquidum, quod ulteriore corporis actione eſt præparandum; atque magna eſt differentia, quinam in nobis deficit humor; quare huic Titulo nullam potui addere materiem medicam.

205. EVACUATIO AUCTA.

Evacuantur morboſi & ſani humores majore copia; bonorum evacuatio, niſi abundant, eſt minuenda aut cohibenda, malorum vero evacuatio eſt permittenda, niſi ſit nimia, quando moderanda. In utriſque par nimis depleta, eſt *Suſtentanda* (64).

Materies medica evacuationem compeſcens vel ſiſtens ex variis Titulis peti poteſt, ut ex *Opiatis* (6), *Papaverinis* (7), *Teſtaceis* (23), *Terreis* (31), *Emplaſticis* (38), *Auſteris* (60), *Comprimentibus* (61), *Adſtringentibus* (68), *Incraſſantibus* (78, *Robcrantibus* (122), *Motum minuentibus* (125), *Obſtruentibus* (128), *Anodynis* (135), *Somniferis* (143), quorum quædam in ſequenti Catalogo.

Acaciæ fol. ſucc.	cera	fabarum farina
aloe	corallium	farina volatilis
arabicum gum.	creta	hæmatites lap.
auriculæ judæ	cupreſſi nux	hominis cranii uſnea
burſa paſtoris	dactyli	hypociſtidis ſucc.
caſtaneorum cort. interior	ebur	lingua cervina
	equiſetum	lithargyrium

lycoperdon
magnes lap.
meſpili fruct. recens
mumia perſica
muſcus pulmonaris
myrtus
ovi album, & vitellus coctus
papaveris albi capita
plumbi ſaccharum
punicæ cort. flor.
quercus cort. fol.
quinquefolii rad.
rhois ſem.
ſanguis draconis
ſardus lap.
ſepiæ os
ſmaragdus lap.
ſophiæ ſem.
ſpongia
ſuccinum
tamariſci cort.
terra ſigillata
thus
vitriolum.

206. SUPPRESSIO.

In viventibus ſanis continua fit ſegregatio inutilium a communi maſſa, quæ inutilia repetita corporis actione facta, naturaliter per ſua emunctoria ſunt eliminanda; in morboſis autem morbi materia vel per naturalia, vel præternaturalia, aut artificioſa emunctoria eſt educenda; ſi evacuatio hæc non peragitur, quod a variis cauſis dependet, medicamentorum, & auxiliorum reliquorum ope eſt perficienda, ſed quia hæc tam multiplicia ſunt, ea in Catalogo proponi nequeunt.

207. TRANSUDATIO.

Exſudat vel per poros, vel oſcula vaſorum, vel interſtitia membranarum, humor majori copia, ex Tenuitate, Laxatis partibus, & raro ex majori impetu; quare materies medica ex iis, quæ tenuem humorem *Incraſſant* (78), vel laxatas firmas partes *Adſtringunt* (68), aut *Roborant* (123), deſumi poteſt; ſi autem per motum majorem fiat, auxilia ex *Motum minuentibus* (125) peti poſſunt.

208. ERROR LOCI.

Quivis humores ex naturali loco in alienum truſi, ut globuli rubri ſanguinis in vaſcula liquori pellucido vehendo deſtinata, ſeroſi globuli in Lymphatica, reductionem exigunt, quod fit *Evacuatione* (98), ſine ſtimulo: vel collecti, ruptis vaſis, ut ſanguis, urina, alvi excrementa, bilis, eductionem exigunt per *Evacuantia* (98), plerumque artificialia, dein quæ aperturas *Conſolidant* (154).

CAPUT QUARTUM.

Firmarum partium morbi.

Duplex morborum genus in partibus firmis occurrit; alterum, quod ex vitæ actione dependet, infra exponendum; alterum, quod cum aliis rebus non animatis commune eſt: ex hoc eorum morborum, qui ad Cohærentiam, Contractionem, & Elaſticitatem referuntur, materiem medicam delibabo; materies autem medica reliquorum, qui a cauſa cognita externa inferuntur ut Vulnus, Uſtio, & ſimiles, infra proponetur.

209. LAXITAS.

Facilior Elongatio & flexura ſine ruptione, quam requiritur in ſanitate, remanente debili renixu accurtationis, exigit *Siccantia* (66), *Adſtringentia*

tia (68), *Stimulantia* (117), *Roborantia* (123), cum adductione mechanica. Adſtringentia autem ſola interne data ſuffocarent, quare miſcenda ſemper ſtimulantibus, ut conſervetur motus in parte laxata.

Partes autem quædam corporis, ſpecialia ex generali Titulo exigunt, quorum brevem propterea adjecimus Catalogum.

CATALOGUS.

Abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acaciæ fol. ſucc.
acetoſæ rad.
acori rad.
adiantum
ærugo
æs uſtum
agallochum lign.
agni caſti ſem.
agrimonia
alchimilla
alkannæ rad.
allii rad.
aloe
alumen rupeum
ammios ſem.
ammoniacum gum.
amomi ſem.
amylum
anagallis
anethi herb. ſem.
angelicæ rad. ſem.
animæ gum.
aniſi ſem.
anonidis rad.
arbuti fruct.
ari rad.
armenius lap.
ariſtolochiæ fabaceæ rad.
artemiſia
aſa fœtida
aſplenium
atriplex
aurantiorum cort.
bdellium gum.
bellis minor
benzoin gum.
biſtortæ rad.
bolus armena
burſa paſtoris
calaminaris lap.
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum oculi
capparis radic. cort.
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
caſſia lignea
caſtoreum
centaurium minus
cepæ rad.
cervi cornu uſtum
ceruſſa
chamædrys
chelidonii majoris rad.
cimolia terra
cinamomum
citri cort.
cochlearia
colophonia
contrayervæ rad.
corallina
corallium
corni fruct.
coſti rad.
creta
croci flor.
cubebæ ſem.
cynogloſſi rad.
cupreſſi nux
cuſcuta
cyani flor.
cydoniorum ſem.
cyperi rad.
dictamnus
ebur
equiſetum
erucæ ſem.
eupatorium
euphorbium
euphraſia
ferrum
filipendulæ rad.
filix
fragaria
fraxini cort.
fumaria
galangæ minoris rad.
gentianæ rad.
geranium robertianum
guajaci lign. cort.
hæmatites lap.
hedera terreſtris
helenii rad.
hellebori nigri rad.
hominis cranii uſnea
hypociſtidis ſucc.
hyſſopus
japonica terra
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc. lign.
kermes grana
lacca gum.
ladanum gum.
lapathi rad.
lappæ rad.
lavandula
lemnia terra
lenticula paluſtris
liguſtrum
lilii convallii flor.
lingua cervina
liquid-ambar
lithargyrium
lupuli flor.
magnes lap.
majorana
malabathrum
marrubium
marum Syriacum
maſtichinum lign.
maſtix
matricaria
mechoacannæ rad.
menta

meii rad.
millefolium
moſchata nux
mumia perſica
muſcus quercinus
muſcus pulmonaris
myrobalani
myrtus
napi ſem.
naſturtii ſem.
nicotiana
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
origanum
oſmundæ rad.
oſſa calcinata
oſtreorum teſtæ
ovi albumen
pæoniæ rad.
paradiſi grana
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
perlæ, & perlarum mater
perſicatia
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelini Macedonici ſem.
phellandrium
piloſella
pimpinella
pini cort.
piper
pix
plantago
plumbum
polygonum
polypodii rad.
polytrichon
pompholix
pſylli ſem.
pulegium
pulmonaria
pumex lapis
punicæ cort. flor.
pyrethri rad.
quercus fol.
quinquefolii rad.
raphanus ruſticanus
reſina flava
rhabarbarum
rhois ſemen
roſæ rubræ
. . caninæ fruct.
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ruta
ruta muraria
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſanguis draconis
ſanicula
ſantalum rubrum, & citrinum
ſapphirus lap.
ſarcocolla
ſardus lap.
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcammonium
ſepiæ os
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſolidago ſaracenica
ſophiæ ſem.
ſpicæ nardi celticæ rad.
. . . . indicæ rad.
ſpongiæ lap
ſtanni limatura
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . . liquida
ſuccinum
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
tamariſci cort.
terræ oleum
terra ſigillata
thus
thymus
tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
trifolium aquaticum
tutia
verbena
veronica
vinca pervinca
virga aurea
viſcum
vitriolum
vvinteranus cort.
xylon ſem.
zedoariæ rad.
zingiberis rad.
ſchœnanthi flor.
ſcordium

VENTRICULI LAXITAS.

Acacia
capparis radic. cort.
carduus benedictus
caryophyllus aromaticus
cinamomum
coriandri ſem.
cydoniorum ſem.
cyperi rad.
japonica terra
imperatoriæ rad.
majorana
menta
ſaſſafras lign.
ſchœnanthi flor.
ſeſelios maſſilienſis ſem.
ſpica nardi celtica
ſuccinum
vvinteranus cort.

IN-

INTESTINORUM LAXITAS.

Acacia
acori rad.
agallochum lign.
angelicæ rad.
cinamomum
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
imperatoriæ rad.
moſchata nux
vvinteranus cort.

PULMONIS LAXITAS.

Benzoin gum.
croci flor.
hedera terreſtris
helenii rad.
lappæ rad.
lingua cervina
marrubium
maſtix gum.
muſcus pulmonaris
pimpinella
polytrichon
pulmonaria
roſæ rubræ
ſtyrax calamita
tolutanus balſ.

MAMMARUM LAXITAS.

Alchimilla
capparis radic. cort.
cupreſſi nux
filix
fraxini cort.
marrubium
muſcus quercinus
myrtus
oſmunda.

NERVORUM LAXITAS.

Angelicæ rad.
animæ gum.
benzoin gum.
calamintha
caryophyllatæ rad.
cubebæ ſem.
dictamnus
galangæ minoris rad.
helenii rad.
imperatoriæ rad.
ladanum gum.
lavandula
liquid-ambar
majorana
marum ſyriacum
mentha
roſmarinus
ſchœnanthi flor.

OCULORUM LAXITAS.

Alumen
amylum
cydoniorum ſem.
euphraſia
ovi albumen
tragacanthum gum.
tutia.

GINGIVARUM LAXITAS.

Alkannæ rad.
alumen uſtum
biſtortæ rad.
maſtichinum lign.
myrtus
ſalvia
ſepiæ os
tamariſci cort.

FAUCIUM LAXITAS.

Acacia
alumen rupeum
lingua cervina
meſpili fruct. recent.
myrtus
piloſella
rhois ſem.
roſæ rubræ.

UVULÆ LAXITAS.

Acacia
alumen uſtum
lingua cervina
myrtus
piloſella
punicæ cort. flor.

rhois ſem.
roſæ rubræ
tamariſci cort.

210. RIGIDITAS.

Si partes flexiles & extenſiles in ſtatu ſano, per aliquam cauſam ita mutantur, ut flexura & extenſio non, vel non ſatis facile, fieri poſſit, morbus ille, qui *Rigiditas* appellatur, curandus *Aquoſis* 3. *Oleis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Gelatinoſis* 40. *Mucilaginoſis* 43. *Humectantibus* 65. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. atque frequenti & lenta commotione iſtius partis rigidæ: maxime convenit, ſi applicata medicamenta non facile exhalant, ne pars arida relicta deinceps magis rigeat.

Si defectus fit in ſequenti Catalogo, citati Tituli conſuli poſſunt.

CATALOGUS.

Althææ rad. fol. flor.
amygdalarum dulcium ol.
aſparagi turiones
borraginis flor.
bugloſſi flor.
cannabis ol.
cera
ceræ oleum
ceti ſperma
glycyrrhizæ rad.
jujubæ
lilii rad. fol.
lini ol., & farina
malva
medulla
mercurialis
papaveris albi fol. ſem.
paſſulæ majores
. . . minores
pinguedo
portulaca
pulmonaria
ſebeſten
tiliæ cort.
verbaſcum
violæ fol.

211. DEBILITAS COHÆRENTIÆ.

Tam parva inter partes firmas cohærendi potentia, quæ ferre nequit ſolitam vel paulo majorem actionem, quin deſtruatur, ex defectu naturalis pinguedinis nata, ad curationem exigit *Oleoſa mollia* 14. & *Pinguia* 25.

Ex ariditate facilius rumpentia ſolida requirunt *Gelatinoſa* 40. *Mucilaginoſa* 43. *Humectantia* 65.

Sed ob abundantiam humiditatis facilius ſeparandæ partes *Siccis* 45. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. *Compingentibus* 97. *Abſorbentibus* 100. & *Roborantibus* 123. firmantur.

Omnem ruptionem ex debilitate cohærentiæ præveniunt *Suſtentantia* 64.

Materiem medicam varia hæc medicamenta continentem ſequens exhibet

CATALOGUS.

Abutilon
acacia
althææ rad. fol.
arabicum gum.
biſtortæ rad.
bolus armena
borrago
bugloſſum
cannabis ſem.
capparis radic. cort.
caranna gum.
ceraſorum gum.
ceruſſa
ceti ſperma
cinamomum
colophonia
corallium
creta alba
cupreſſi nux
cydoniorum ſem.
cynogloſſum
filicis rad.
filipendulæ rad.
fraxini cort.
galangæ minoris rad.
hæmatites lap.
hyoſcyamus
hypociſtidis ſucc.
ichthyocolla
lappæ rad.
lemnia terra
lilii rad. fol.
lingua cervina
lini ſem. ol.
lithargyrium
malvæ rad. fol. flor.
maſtix gum.
minium
muſcus quercinus

myr-

myrtus
oſſa calcinata
peruvianus cort.
pimpinella
plumbum
pompholix
populi gemmæ
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor.
roſæ rubræ
ruſci rad. ſem.
ſanguis draconis
ſantalum rubrum lign.
ſarcocolla
ſcabioſa
ſimæ rubæ cort.
ſtyrax gum.
ſymphyti rad.
telephium
terra ſigillata
thus
tiliæ cort.
tormentillæ rad.
tragacanthum gum.
tuſſilago
verbaſcum
xylon ſem.

212. FRAGILITAS.

Si partes firmæ rigidæ tantum flecti aut extendi non poſſint, ut debet fieri in ſanitate, quin frangantur, uſu *Olei mollioris* 14. *Pinguedinis* 25. *Gelatinoſorum* 40. *Mucilaginoſorum* 43. *Emollientium* 70. flexiles redduntur & tenaces.

CATALOGUS.

Adeps
althææ rad. ol.
amygdalæ dulces, & earum ol.
arabicum gum.
atriplex
axungia
balani myrepſicæ ol. expr.
borrago
bugloſſum
butyrum
cannabis ſem. ol.
cera, & ceræ ol.
ceti ſperma
cynogloſſum
elemi gum.
ficus
fœniculi rad.
galbanum gum.
glycyrrhizæ rad.
hyoſcyami ol.
lactis cremor
lauri ol.
lilii albi rad. & ol.
lini ol.
malvæ rad. fol. flor.
medulla animalium
mercurialis
mucaginum ol.
œſypus
olivarum ol.
ovi vitellus
palmæ ol.
papaveris albi ſem. ol.
pineæ nuces
pinguedo animalium
populi gemmæ
ſcabioſa
ſolani ol.
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
telephium
terebinthina
tiliæ cort.
trifolii odorati ol.
tritici ol.
verbaſci fol. flor. ol.
violarum ol.
xylon ſem.

213. CONTRACTILITAS MAJOR.

Partes firmæ majori potentia cohærendi donatæ, quam ad ſanitatem requiritur, *Humectantibus* 65. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. *Evacuantibus ſine ſtimulo* 98. & *Frigefacientibus* 126. ad juſtam contractionem reducuntur.

Quæ vero contractio validior ab influxu ſpirituum oritur, quam vocant *Contractionem Nervorum*, ad hunc Titulum non pertinet, ſed ad Convulſionem, vel ad Spaſmum.

CATALOGUS.

Althææ rad. fol.
amygdalæ dulces, & earum ol.
aſparagi turiones
atriplex
borraginis fol. flor.
bugloſſi flor.
cannabis ol.
cera
ceti ſperma
ficus
fœniculi rad.
glycyrrhizæ rad.
hyoſcyami fol. ſem. ol.
lactis cremor

li-

liliorum rad. fol.
lini ol.
malvæ fol. flor.
medulla animalium
mercurialis
palmæ ol.
papaveris albi fol. ſem.
pinguedo animalium
populi gemmæ
portulaca
ſolani ol.
tiliæ cort.
verbaſci fol. flor. ol.
violæ fol. ol.

214. FLACIDÆ PARTES.

Tonus contractilitatis in partibus firmis ita exſtinctus, ut fere nihil operetur, per *Adſtringentia* 68. *Stimulantia* 117. *Calefacientia* 120. & *Roborantia* 123. ſenſim recuperatur. Qualia ſequens tradit

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.
acori rad.
agrimonia
alchimilla
angelicæ rad.
ariſtolochiæ rad.
benzoin gum.
biſtortæ rad.
calamintha
capparis radic. cort.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
centaurium minus
cinamomum
coſti rad.
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
cydoniorum ſem.
cyperi rad.
dictamnus
eupatorium
euphraſia
ferrum
filipendulæ rad.
filix
fumaria
galangæ minoris rad.
gentianæ rad.
hæmatites lap.
helenii rad.
hypociſtidis ſucc.
hyſſopus
japonica terra
imperatoriæ rad.
lacca gum.
ladanum gum.
lavandula
majorana
marrubium
marum
maſtix gum.
matricaria
menta
moſchata nux
myrtus
origanum
oſmunda
peruvianus balſ.
pimpinella
pulegium
pulmonaria
punicæ cort. flor.
rhois ſem.
roſæ rubræ
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ſabina
ſalvia
ſanguis draconis
ſaſſafras lign.
ſeſelios ſem.
ſpica nardi celtica
. . . . indica
ſtyrax gum.
tamariſci cort.
thus
tormentillæ rad.
virga aurea
vvinteranus cort.

215. ELASTICITAS.

Promptior & potentior reſtitutio ſeu reactio in priſtinum ſtatum in partibus firmis, ex quo per aliquam cauſam hæ partes fuere detruſæ, quæ reactio non dependet a motu vitali earum partium, minui ſolet *Humectantibu:* 65. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. *Evacuantibus* 98. & *Frigefacientibus* 126. ex quibus, vel ex curatione *Contractilitatis* 213. materies medica deſumi poteſt.

216. INERTIA.

Minor potentia agendi ex Elaſticitate naturali, & fibris inſita, atque Infirmior actio motus vitalis in partibus firmis viventibus, augetur & curatur *Aromaticis* 9. *Volatilibus* 46. *Acribus* 47. *Siccantibus* 66. *Diſcutientibus* 101. *Moventibus* 116. *Stimulantibus* 117. *Calefacientibus* 120. & *Roborantibus* 123. Conſuli quoque poteſt curatio *Laxitatis* 209.

CA-

CATALOGUS.

Abſinthium Romanum
acori rad.
allii rad.
aloe
alumen plumoſum
ammios ſem.
ammoniaci ſalis ſpir.
amomi ſem.
anethi herb. ſem.
angelicæ rad. ſem.
animæ gum.
aniſi ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . fabaceæ rad.
artemiſia
bdellium gum.
betonica
calamintha
calthæ flor.
capparis radic. cort.
carui ſem.
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
caſſia lignea
caſtoreum
centaurium minus
chamædrys
chelidonii majoris rad.
chenopodium
cinamomum
cochlearia
colocynthis
colophonia
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
cyani flor.
cyclaminis rad.
cyperi rad.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
dictamnus
erucæ ſem.
eryſimum
euphorbium
euphraſia
fabæ ignatianæ
ferrum
filipendulæ rad.
filix
fuligo
galangæ majoris, & minoris rad.
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
geranium robertianum
hedera arborea
helenii rad.
hellebori nigri rad.
hermodactylus
hypericum
hyſſopus
jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
lavandula
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem.
liguſtrum
lilii convallii flor.
liquid-ambar
lupuli flor.
majorana
malabathrum
marrubium
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
mechoacannæ rad.
meliſſa
menta
meii rad.
millepedes
moſchata nux
moſchus
napi ſem.
naſturtium
nicotiana
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
origanum
oſmunda
pæoniæ rad.
paradiſi grana
pareiræ bravæ rad.
pedro del porco
perſicaria
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelini Macedonici ſem.
peucedani rad.
piper
pix
pyrethri rad.
raphanus ruſticanus
rhamni bacc. ſyrp.
roſmarinus
ruſci rad. ſem.
ruta
ruta muraria
ſabina
ſalvia
ſanicula
ſantalum rubrum lign.
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſcammonium
ſchœnanthi flor.
ſcordium
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſinapi ſem.
ſoldanella
ſolidago ſaracenica
ſophiæ ſem.
ſpica nardi utraque
ſtœchados flor.
ſtyrax calamita
. . . liquida
ſuccinum
tacamahaca gum.
tamariſci cort.
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thus
thymus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
verbena
veronica
vinca pervinca
virga aurea
vvinteranus cort.

CAPUT QUINTUM.

Motus viventium morbi.

Motus in viventibus, quia duobus diſtinctis peragitur Organis, nempe Vitalibus & Animalibus, triplex genus morborum in hoc Capite occurrit.

I. *In motu Vitali, ut eſt* Motus Auctus, Minutus, Turbatus, Calor & Frigiditas Corporis, Pulſatio, Palpitatio, Mobilitas, & Incubus.

II. *In Motu autem Animali occurrit* Pareſis, Scelotyrbe, Beriberi, Epilepſia, Catalepſis, Apoplexia.

III. *Morbi Motum Animalem & Vitalem ſimul afficientes ſunt*, Debilitas, Tremor, Horror, Convulſio, Spaſmus.

217. MOTUS AUCTUS.

Motus vitalis alternam fortiorem aut frequentiorem conſtrictionem faciens, medicamentis (ablata cauſa irritante) *Nitroſis* 5. *Fructibus horæis* 12. *Acidis* 35. *Humectantibus* 65. *Laxantibus* 71. *Frigefacientibus* 126. *Anodynis* 135. temperatur, & ad conſuetam actionem reducitur.

CATALOGUS.

Acacia
acetoſa
acetoſella
atriplex
biſtortæ rad.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
citri ſucc.
cucumeris fruct.
cydoniorum ſem.
cynogloſſi rad.
hæmatites lap.
hordeum
hyoſciami fol. ſem.
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
lactuca
lapathi rad.
lens paluſtris
limonum ſucc.
malva
melonis fruct. ſem.
mercurialis
meſpili fruct. rec.
muſcus quercinus
myrtus
nitrum
nymphææ rad. fol. flor.
papaveris cap. fol.
parietaria
plantago
polytrichon
portulaca
prunorum fruct.
punicæ fruct. ſucc.
rhois ſem.
ribeſia
roſa Canina
. . pallida
. . rubra
ſantalum rubrum lign.
ſedum
ſolanum
tamarindi
violæ herb.

218. MOTUS MINOR.

Motus vitalis debiliorem aut rariorem agens conſtrictionem, quam ad ſanitatem requiritur, per *Aromatica* 9. *Spirituoſa* 17. *Volatilia* 46. *Acria* 47. *Moventia* 116. *Stimulantia* 117. *Calefacientia* 120. *Roborantia* 123. fortiores & frequentiores facit conſtrictiones.

CATALOGUS.

Ambra gryſea
amomi ſem.
ari rad.
bilis
calthæ flor.
cantharides
cardamomum
caryophylli Plinii
caſcarillæ cort.
chelidonii majoris rad.
chenopodium
cinamomum
contrayervæ rad.
coriandri ſem.
croci flor.

dau-

dauci ſem.
. . cretici ſem.
dictamnus
erucæ ſem.
eryſimum
euphorbium
euphraſia
fabæ Ignatianæ
fœniculi dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
hæmatites lap.
hedera terreſtris
helenii rad.
hellebori nigri rad.
ladanum gum.
lavandula
lilii convallii flor.
majorana
marrubium
marum Syriacum
matricaria
mechoacannæ rad.
meii rad.
moſchata nux
moſchus
napi ſem.
naſturtii ſem.
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri rad. ſem.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
oſmundæ rad.
paradiſi grana
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
perſicaria
peruvianus balſ.
petroleum
peucedani rad.
phellandrium
piper
polium
pyrethri rad.
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruſci ſem. rad.
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſalvia
ſanicula
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſcordium
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſinapi ſem.
ſolidago Saracenica
ſophiæ ſem.
ſpica Nardi
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
terræ oleum
thlaſpios ſem.
thuya
thymus
tolutanus balſ.
zibethum
zingiberis rad.

219. MOTUS TURBATUS.

Motus vitalis, vel inæquales in tempore aut vigore faciens rythmos, vel in quibuſdam partibus majorem, quam in reliquis, vel loco motus alterni, continuatam conſtrictionem faciens, cum a tam diverſis dependeat cauſis, appropriatam materiem medicam non admittit.

220. CALOR CORPORIS.

Corporis calor major ad ſenſum & ad thermometrum, ablata cauſa irritante, temperatur *Aquoſis* 3. *Nitroſis* 5. *Fructibus horæis* 12. *Aceſcentibus* 34. *Acidis* 35. *Humidis* 41. *Saponaceis aceſcentibus* 44. *Humectantibus* 65. *Laxantibus* 71. *Diluentibus* 87. *Antiphlogiſticis* 96. *Evacuantibus ſine ſtimulo* 98. *Frigeſacientibus* 126.

CATALOGUS.

Acetoſa
acetoſella
aſperula
atriplex
aurantiorum ſucc.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
citri ſucc.
citrulli ſem.
corni fruct.
cucumeris fruct. ſem.
endivia
fraga fruct.
hordeum
lactuca
lapathi rad.
lens paluſtris
limonum ſucc.
malva
melonis fruct. ſem.
mercurialis
milium
mora fruct.
nitrum
nymphææ rad. flor.
parietaria
perſicæ fruct.

plantaginis rad. fol. ſem.
portulaca.
prunorum fruct.
pulmonaria
punicæ ſucc.
ribeſiorum fruct. ſucc.
rubus idæus.
ſebeſten
ſedum
tamarindi fruct. pulpa
violæ fol. flor.
vitis idææ fruct.

Faucium ardor, præter reliqua, *Adſtringentia* 68. exigit, qualia ſunt

Acacia
acetoſa
acetoſella
alumen rupeum
cydoniorum ſem.
nitrum
parietaria
piloſella
plantago
punicæ cort. flor.
roſæ rubræ
tamariſci cort.

Ventriculi ardor, quia ſæpe ex *Bile acri* 198. concitatur, etiam *Abſorbentibus* 100. ſolet temperari, uti

Cancrorum oculis
citri ſucco
corallis
creta
cydoniorum ſucco
kermes granis
nitro
perſicæ fruct.
portulaca
tamarindis.

221. FRIGIDITAS.

Totius corporis vel alicujus partis major frigiditas ab interna cauſa nata, quoniam indicat languidiorem & debiliorem motum vitalem, qui nobis eſt caloris naturalis cauſa, ad curationem poſtulat *Moventia* 116. & *Roborantia* 123. quæ conſtant *Aromaticis* 9. *Stimulantibus* 117. *Calefacientibus* 120. atque *Frictionibus*.

Quæ in Catalogo hoc (*) notantur ſigno, in *Ventriculi frigiditate* præ ceteris excellunt.

CATALOGUS.

* Abrotanum
* acori rad.
agaricus
* aloe
* amomi ſem.
* aniſi ſem.
* aurantiorum cort.
bilis
* calamintha
* caryophyllatæ rad.
* caryophylli aromatici
* . . . . Plinii
caſcarillæ cort.
* centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
cichoreum
* citri cort.
contrayervæ rad.
copayva balſ.
* coriandri ſem.
* coſti rad.
croci flor.
* cubebæ ſem.
* cumini ſem.
* dictamnus
erucæ ſem.
eupatorium
* fœniculi ſem.
* . . . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
* . . . minoris rad.
* gentianæ rad.
guajaci cort. lign.
* helenii rad.
* imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
* lavandula
lauri bacc.
lilii convallii flor.
liquid-ambar
* majorana
* marum Syriacum
matricaria
* mentha
meii Athamatici rad.
* moſchata nux
moſchus
naſturtii ſem.
nigellæ ſem.
* opobalſamum
opopanax gum.
* origanum
pedro del porco
* peruvianus balſ.
* petaſitidis rad.
petroſelini Macedonici ſem.
peucedani rad.
* piper

py-

pyrethri rad.
raphani nigri rad. ſem.
. . . ruſticani rad.
* roſmarinus
* ſalvia
* ſanicula
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcammonium
ſchœnanthi flor.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
* ſileris ſem.
* ſpica Nardi Celtica
* . . . . Indica
* ſtœchados flor.
* ſtyrax calamita
. . . liquida
thuya
* tolutanus balſ.
verbena
* zedoariæ rad.
* zingiberis rad.

222. PULSATIO.

Rami alicujus arteriæ in quadam parte motus vitalis major, ut arteriarum agitatio ſentiri poſſit in locis, ubi in ſanis non percipiebatur, vel in ſenſibilibus locis validior, quoniam ſpecies eſt *Motus vitalis majoris* 217. etiamſi ab Auctoribus diverſis titulis ſolet proponi, citatis medicamentis & auxiliis curandus eſt.

223. PALPITATIO.

Convulſionis ſpecies in organis motu animali carentibus, ſed motu vitali donatis, quæ exhibet motum inſolitum & perturbatum, non excitantem majorem calorem in ea parte, ut *Pulſatio* 222. quia varias agnoſcit cauſas, certam materiem medicam non præbet.

224. MOBILITAS.

Corpora valetudinaria ex minima cauſa, imo animi quadam affectione, in miras commotiones & conſtrictiones partium internarum, & interdum etiam muſculorum motus animalis, incidentia, *Opiatis 6. Papaverinis 7. Aromaticis 9. Gummoſis 13. Reſinoſis 16. Alcalicis 37. Volatilibus 46. Roborantibus 123. Cordialibus 124.* curanda.

CATALOGUS.

Alcis ungula
aſa fœtida
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caſcarillæ cort.
caſtoreum
chenopodium
chinæ chinæ cort.
citri cort.
contrayervæ rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
dictamnus
doronici rad.
eryngii rad.
ferrum
filipendulæ rad.
fœniculi dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
galbanum gum.
gutteta pulvis
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
juniperi bacc.
kermes grana
lavandula
liguſtici rad. ſem.
majorana
matricaria
meliſſa
mentha
meii rad.
moſchus
myrrha gum.
ocymum
oleris atri rad. ſem.
opium
origanum
oſmundæ rad.
pæoniæ rad.
peruvianus balſ.
polychreſtus ſal
roſmarinus
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſerpillum
ſtyrax calamita
ſuccinum
theriaca
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
viſcus quercinus.

225. INCUBUS.

Dormientibus in dorſum ſubito invadens ſuffocata reſpiratio, comprimente in tali decubitu Cerebro ſubjectum Cerebellum, evaneſcens cum ſurrectione, ſimili fere modo, ac ſi aliquod pondus pectori incumbens ſurgendo fuiſſet depulſum, iiſdem medicamentis, quæ in *Mobilitate* 224. tradita ſunt, curatur.

226. PARESIS.

Tam parva potentia movendi in membris, ut prope ad Paralyſin accedat, ex morboſa cauſa, vigente ſæpe motu vitali, vocatur *Pareſis*; quæ ſi fiat ex præcedenti labore, vocatur *Languor*, aut *Laſſitudo*; ſi vero a cauſis debilitantibus introducta fuerit, ut inde vis vitæ ſimul langueat, vocatur *Debilitas*, ſeu *Infirmitas*; qui morbi vel ſubſequente quiete, vel recuperatis viribus ſponte evaneſcunt; ſed Pareſis inſtar paralyſis diu perſiſtere ſolet.

Medicamenta Pareſin curantia fere eadem ſunt, quæ Paralyticis adhibentur, uti *Aromatica* 9. *Reſolventia* 80. *Moventia* 116. *Stimulantia* 117. *Calefacientia* 120. *Roborantia* 123. cum actuali calore & motu adhibita.

CATALOGUS.

Abies	helenii rad.	opobalſamum
abſinthium	imperatoriæ rad.	origanum
acori rad.	juniperi ol.	petroleum
ammoniaci ſalis ſpir.	ladanum gum.	ribeſii fol.
ari rad.	lavandula	roſmarinus
benzoin gum.	lauri oleum	ſalvia
carlinæ rad.	lilii convallii flor.	ſaſſafras lign.
caryophyllatæ rad.	majorana	ſpicæ oleum
caſtoreum	marum Syriacum	ſtœchados flor.
chamædrys	meliſſa	ſtyrax liquida
chamæmeli flor.	moſchata nux	terræ oleum
coſti rad.	napi ſem.	vvinteranus cort.
cubebæ ſem.	naſturtii ſem.	

227. SCELOTYRBE.

Ex tribus in unum congeſtis hic videtur componi morbus, quem vocant *Scelotyrben*, nempe Pareſi, Convulſione, & Scorbuto, nam uno die vix incidere poteſt hoc morbo correptus, altero vero pedibus inſiſtit, patitur leves interdum convulſiones, & ſæpe dentes ipſi vacillant, aliaque ſcorbuti adſunt ſigna.

Medicamenta præprimis conſtant *Calefacientibus* 120. *Roborantibus* 123. *Antiſcorbuticis* 183.

CATALOGUS.

Abrotanum	armoracia	centaurium minus
abſinthium	ari rad.	cepæ rad.
acriviola	braſſica rubra	chærophyllum
allii rad.	capparis radic. cort.	citri cort.

co-

cochlearia
erucæ ſem.
fraxini cort.
fumaria
galangæ minoris rad.
gentianæ rad.
helenii rad.
imperatoriæ rad.
majorana
mentha
naſturtium
porrum
raphanus ruſticanus
ruta
ſalvia
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſinapi
thlaſpi
trifolium aquaticum
vvinteranus cort.

218. BERIBERI.

Morbus in India Orientali frequentior, quam apud nos, in quo membra debilius movere poſſunt, quam ſani, nictitando & vacillando, ut ſit morbi ſpecies inter Infirmitatem & Paralyſin, vix differens a Pareſi, vocatur in ea Regione *Beriberi*. Frequentiſſime generatur, ſi præprimis ebrii, ſub dio dormiunt.

Medicamenta petuntur ex *Aromaticis* 9. *Diaphoreticis* 105. *Moventibus* 116. *Calefacientibus* 120. *Roborantibus* 123. *Antiſcorbuticis* 183. qualia ſunt

Abſinthium
acori rad.
ammoniaci ſalis ſpir.
angelicæ rad.
ari rad.
benzoin gum.
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
cataria
cepæ rad.
chamæmeli flor.
cochlearia
coſti rad.
cubebæ ſem.
helenii rad.
imperatoriæ rad.
ladanum gum.
lavandula
majorana
marum Syriacum
meliſſa
moſchata nux
naſturtium
opobalſamum
origanum
piper
roſmarinus
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſpica Nardi Celtica
. . . Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax liquida
thymus
vvinteranus cort.

129. EPILEPSIA.

Ad alternam involuntariam validam vel omnium vel multorum muſculorum conſtrictionem, cum ſenſuum omnium extinctione, per paroxyſmos ſæpe & utplurimum irregulariter redeuntem, curandam, multa citantur medicamenta, inter quæ cenſentur ſpecifica hoc (*) modo notata.

CATALOGUS.

Agallochum lign.
* alcis cornu, ungula
ambra gryſea
ammoniaci ſalis ſp.
angelicæ rad.
antimonium
aſperula
becabunga
blatta byzantia
* bryoniæ rad.
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caſtoreum
cataria
cervi cornu, & ſal
chenopodium
cinnabaris nativa
colocynthis
* corallium
* coryli lign.
cryſtallus montana
ebur
* eryngium
filipendulæ rad.
fraxinellæ rad.
hellebori nigri rad,
* hominis cranium
hyſſopus
imperatoriæ rad.
* lavandula
lazuli lap.
* leporis coagulum, cor
* lilii convallii flor.
meliſſa
ninzin rad.
ocymum
* pæoniæ rad. flor. ſem.
* pavonis ſtercus

per-

perlæ, & Perlarum mater
* polium montanum
* pyrethri rad.
roſmarinus
* ruta
ſagapenum gum.
ſalvia
ſerpillum
ſeſelios ſem.
* ſmaragdus lap.
* ſuccinum, & ſal
* tiliæ flor.
* Valerianæ ſylveſtris rad.
* viſcus Quercinus
unicornu.

230. CATALEPSIS.

Subita prehenſio totius motus animalis, ſalvo motu vitali, plerumque cum ſenſuum internorum & externorum exſtinctione, ut ægri maneant attoniti, neque rigentes, ut tetano correpti, neque flaccidi inſtar apoplecticorum, ſed membra commota a cauſa externa ſervant figuram, quam habuerunt, dum corripiebantur, vel quæ a cauſa externa fuit inducta, ad Curationem exigit eadem, quæ in *Pareſi* 226. *Scelotyrbe* 227. & *Bereberi* 228. tradita ſunt.

231. APOPLEXIA.

Subita prehenſio, quam *Siderationem* vocant, in qua motus animalis totius, ſenſuumque externorum, & internorum fit exſtinctio, cum omnium muſculorum animalium relaxatione, qua differt a Catalepſi, Convulſione, & Spaſmo, etiamſi ex variis cerebrum comprimentibus cauſis oriatur, non ſine egregio uſu curationis diſtinguitur in calidam & frigidam.

Curatio autem apoplexiæ calidæ ex *Motu* 217. & *Calore corporis aucto* 220. Quæ ſpecifica cenſentur, & *Antapoplectica* dicuntur, ſequens recipit

CATALOGUS.

Alcis ungula
ambra gryſea
betonica
cantharides
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
. . . . . aromatici
caſtoreum
cepæ rad.
chamæpitys
colocynthis
contrayervæ rad.
coriandri ſem.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
elaterium
erucæ ſem.
eſulæ majoris rad.
. . minoris rad.
euphorbium
galangæ minoris rad.
hellebori nigri rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
ladanum gum.
lavandula
lazuli lap.
leucoji flor.
lilii convallii flor.
majorana
marum Syriacum
meliſſa
origanum
petroleum
pyrethri rad.
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſcilla
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſinapi ſem.
ſtœchados flor.
ſuccinum
tiliæ flor.
veratri rad.
veronica
viſcum.

232. DEBILITAS VIRIUM.

Actio movendi in organis motus vitalis & animalis minus valida minuſque conſtans, quia ex variis generatur cauſis, multiplicem & ſæpe omnino oppoſitam materiem medicam exigit, adeo ut vix titulus ſit in Libro Primo, quin huic po-

potuiſſet accommodari morbo : ſelegi itaque ex his , quæ medicamenta experientia comprobavit præſtantiſſima eſſe in virium defectu .

(*) Hæc ventriculo debilitato adhibentur .

CATALOGUS.

Abelmoſchi
* abſinthium Ponticum
* acori rad.
ambra gryſea
* amomi ſem.
amygdalæ dulces
* Angelicæ rad.
* Aurantiorum cort. flor.
betonica
bezoar lapis
borrago
* calamintha
* cardamomum
* carduus benedictus
* caryophyllatæ rad.
* caryophylli aromatici . . . . flor.
cervi cornu , raſura , os de corde
chenopodium
* cinamomum
* citri cort. flor.
contrayervæ rad.
croci flor.
* cyperi rad.
* dictamnus
* ferrum
filipendulæ rad.
* fraxinellæ rad.
* galangæ utriuſque rad.
* gentianæ rad.
hyſſopus
* imperatoriæ rad.
* kermes grana
lavandula
lilii convallii flor.
limonum ſucc.
* majorana
* marum Syriacum
* maſtix gum.
meliſſa
* menta
* moſchata nux
moſchus
* myrobalani
* naſturtii ſem.
* ninzin rad.
* ocymum
oſtrea ipſa
pedro del Porco
pimpinella
roſæ pallidæ
roſmarinus
* rutæ herb. ſem.
* ſalvia
* ſantalum citrinum lign.
* ſchœnanthi flor.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſuccinum
tamarindi
valerianæ rad.
violæ flor.
* vvinteranus cort.
* zedoaria
* zingiber .

233. TREMOR.

Laxa , alterna , involuntaria muſculorum & villorum commotio , aut agitatio , in organo toto vitali , aut animali , aut utriſque ſimul , vel in quadam eorum parte , quoniam generatur vel ex *Debilitate virium* 232. vel ex *Motu perturbato* 219. imo ex ſolo animi pathemate , citata in iſtis auxilia curationi ſufficiunt . Sequentia autem præ ceteris laudantur .

Alcis ungula
borraginis flor.
bugloſſi flor.
carduus benedictus
caryophylli flor.
caſtoreum
cinnabaris nativa
citri cort.
croci flor.
fœniculi ſem.
helenii rad.
hypericum
lavandula
pæoniæ rad.
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaxifragia .

234. HORROR.

Levis commotio in motu vitali involuntaria , cum ſenſu frigoris , ſubinde concitati , per partes externas , & interdum quoque internas , exigit medicamenta *Diaphoretica* 105. quæ id crudum per poros cutaneos expellunt , quando in morbis Chronicis inordinate ingruit ; & ut præveniatur , tota curatio *Cruditatis* 165. eſt adhibenda : ſed in febrium initio actu calidis , & medicamentis antiphlogiſticis 96. eſt ſuperandus .

235. RIGOR.

Eadem materies medica & Symptomata ſunt in Rigore, quæ tradita ſunt in *Horrore* 234. niſi quod loco commotionis alternæ, involuntariæ, perſtans habeatur muſculorum conſtrictio: ſi vero validior ſit, ut accipitur a Celſo, eum morbum ad ſpaſmum retuli: ſi obtineat in quibuſdam membris, in *Rigiditate* 210. expoſuimus.

236. CONVULSIO.

Alterna, involuntaria, inordinata, ſæpe per paroxyſmos recurrens conſtrictio & relaxatio muſcolorum motus animalis, vel vitalis, vel utriuſque, *Convulſio* vocatur; quæ ſi tam fortis, ut ſenſus interni externique paroxyſmo extinguatur, *Epilepſia* 229. nuncupatur.

Quoniam medicamenta huic morbo propria, *Antiſpaſmodica* dicta, ſæpe etiam aliis in morbis citantur, etiamſi virtute admodum diſtant, in ſequenti Catalogo recipere volui.

Ut revocentur paroxyſmo preſſi, *Spirituoſa* 17. *Volatilia* 46. *Acria* 47. & *Excitantia* 118. adhibentur.

Convulſionem autem ex conſenſu natam curare tentant *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Anodynis* 135. *Stupefacientibus* 136. *Somniferis* 143. *Soporiferis* 145. ut minuatur vividior ſenſus.

In infantibus autem & debilibus acidum ſpontaneum generantibus, Convulſionem curant *Teſtacea* 23. *Terrea* 31. *Alcalia* 37. *Abſorbentia acidum* 100.

In frequentiſſimis Convulſionem producentibus cauſis adhibent *Aromatica lenia* 9. *Balſamica* 10. *Gummi aromatica* 13. *Reſinoſa* 16. *Diuretica* 104. *Diaphoretica* 105. *Roborantia* 123.

Ex omnibus his componitur ſequens

CATALOGUS.

Abrotanum
acori rad.
agallochum lign.
alcis cornu, ungula
ambra gryſea
ammoniaci ſalis ſpir.
angelicæ rad.
antimonium
aſa fœtida
aſperula
becabunga
benzoin gum.
bletta byzantia
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum oculi, chelæ
carduus benedictus
carlinæ rad.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caſcariillæ cort.
caſtoreum
cataria
cervi cornu uſtum
chamæmeli flor.
chenopodium
cinnabari nativa
copayva balſ.
corallium
croci flor.
cryſtallus montana
doronici rad.
ebur
eryngium
fabæ Ignatianæ
filipendulæ rad.
fraxinellæ rad.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
lavandula
lauri bacc.
lilii convallii flor.
majorana
marum Syriacum
maſtix gum.
meliſſa
moſchus
muſcus quercinus
ninzin rad.
ocymum
opium
opobalſamum
oſtreorum teſtæ
pæoniæ rad.
pareiræ bravæ rad.

per-

perlæ, & Perlarum mater
peruvianus balſ.
polium
polytrichon
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſalvia
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſpica Nardi Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
tacamahaca gum.
terebinthina
tiliæ flor.
valerianæ rad.
viſcum
unicornu.

237. SPASMUS.

Conſtans, involuntaria, violens muſculorum conſtrictio, plerumque per paroxyſmos invadens, in organo motus vitalis, aut animalis, vel in utroque, ſi fiat cum ſenſuum extinctione in toto motu animali, *Tetanus*, Celſo *Rigor*, in muſculis anterioribus corporis *Emproſthotonos*, in poſterioribus autem *Opiſthotonos*, in parte autem ſpeciali ſine ſenſuum extinctione *Spaſmus* dicta, iiſdem medicamentis, in *Convulſione* 236. citatis, curatur.

CAPUT SEXTUM.

Senſuum Morbi.

Quoniam ex ſenſibus externis Tactus duntaxat eſt ſenſus generalis, hujus itaque morbi in hoc Capite recipiendi ſunt.

Ad majorem ſenſum refero Conſenſum, Dolorem, & Anxietatem.

Ad ſenſum autem minorem Senſus privationem, Stuporem, & Torporem.

Ad ſenſum vero alienum Senſum Caloris, Frigoris, Gravitatis, & Levitatis.

238. CONSENSUS MORBOSUS.

SI ex alicujus partis affectione, pars altera, quæ communem nervum, membranam, arteriam, vel venam habet, una afficiatur, optimum eſt protinus præcedentis affectionem tollere, ſed ſi fieri nequit, communionem intercipere ſectione, uſtione, compreſſione, aut extinguere conſenſum *Stupefacientibus* 136. quorum materies medica in eo Titulo invenitur.

239. DOLOR.

Doloris materies medica generalis ex titulo *Anodyni* 135. peti poteſt: ſpecialem autem, quibuſdam partibus dolentibus magis accommodatam, ſequentes Tituli exhibebunt: ob multitudinem vero præcipuas tantum partes delibabimus.

ARTICULORUM DOLOR.

Ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
calamintha
camphora gum.
centaurium minus
cinamomi radic. ol.
cynogloſſi rad.
fumaria
gentianæ rad.
guajaci cort. lign.
hyoſciami fol. ſem.
hypericum
meii rad.
nicotiana
peruvianus balſ.
petroleum
ſalſaparilla
ſaſſafras lign.
tacamahaca ſucc.
terræ oleum
urtica herba.

AURIUM DOLOR.

Abrotanum
croci flor.
hirudines
marum Syriacum
parietaria.

CAPITIS DOLOR.

Abſinthium
ageratum
althæa
anethum
betonica
bolus candida
cancrorum caro, ſucc.
carduus benedictus
citri cort.
colocynthis
croci flor.
elemi gum.
fabæ Ignatianæ
galangæ majoris rad.
lactucæ fol.
lavandulæ flor.
lappæ fol.
lilii convallii flor.
majorana
matricaria
meliſſa
millepedes
moſchus
naſturtii ſem.
nicotiana
nigellæ ſem.
origanum
papaveris albi capita
peucedani rad.
portulaca
pſyllii ſem.
raphanus ruſticanus (ad plantas pedum)
roſmarinus
ſalviæ herb. flor.
ſambuci flor.
ſantalum citrinum lign.
. . . rubrum lign.
ſpica Nardi Indica
verbena
veronica
violæ flor.

COXÆ DOLOR.

Abrotanum
aſari rad.
aſparagi rad.
betonica
bryoniæ rad.
cantharides
centaurium minus
chamæmeli flor.
chamæpitys
chinæ rad.
colocynthis
eryſimum
fœnum Græcum
guajaci cort. lign.
helenii rad.
hypericum
lappæ ſem.
oleris atri rad. ſem.
papaveris albi capita
pareiræ bravæ rad.
rhamni bacc. ſyrp.
ſalſaparilla
ſinapi
ſymphyti rad.

DENTIUM DOLOR.

Fabæ Ignatianæ
hyoſcyami ſem.
imperatoriæ rad.
ladanum gum.
maſtix
nicotiana
olibanum
perſicariæ ſucc.
pyrethri rad.
ſabina
veratri rad.
verbena.

NERVORUM DOLOR.

Ammoniacum gum.
copayva balſ.
curcumæ rad.
elemi gum.
galbanum gum.
maſtix
myrrha
opobalſamum
peruvianus balſ.
ſagapenum gum.
ſuccinum
terebinthina.

OCULORUM DOLOR.

Cyani flor.
cydoniorum ſem.
doronicum
meliloti flor.
ovi album
plumbum

por-

portulaca
pſyllii ſem.
ſedum
tiliæ cort. flor.

PUERPERII & PARTURIENTIUM DOLOR.

Althæa
artemiſia
aurantiorum cort.
calamintha
cardamomum
carui ſem.
caryophylli flor.
caſtoreum
chamæmeli flor.
citri cort.
cumini ſem.
dauci Cretici, & vulg. ſem.
dictamnus
fœniculi rad.
galangæ minoris rad.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
maſtix gum.
matricaria
meliſſa
meii rad.
moſchata nux
opium
pæoniæ rad.
papaveris albi ſem.
rutæ herb. ſem.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſtyrax gum.
ſuccinum
zedoaria.

RENUM & LUMBORUM DOLOR.

Abrotanum
acmella
althæa
amygdalæ amare
. . . . dulces, & earum ol.
betonica
calthæ flor.
cancrorum oculi
carduus benedictus
ciceris ſem.
citrulli ſem.
cucumeris ſem.
cumini ſem.
curcumæ rad.
eryngium
fabæ ignatianæ
filipendulæ rad.
filicis rad.
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
imperatoriæ rad.
lilii albi rad.
lini ol.
malva
matricaria
meliloti flor.
millepedes
opobalſamum
pæoniæ rad.
papaveris albi ſem.
pareiræ bravæ rad.
perſicæ nucl.
petroleum
petroſelinum vulgare
. . . . Macedonicum
peucedani rad.
pimpinella
piſtacia
portulaca
ribeſiorum fol.
roſæ Caninæ fruct.
rubiæ rad.
ruta muraria
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſeſelios ſem.
ſymphyti rad.
tartarus
tolutanus balſ.
tragacanthum gum.
veronica.

VENTRICULI DOLOR.

Abrotanum
abſithium
aloe
angelicæ rad.
ariſtolochiæ rotundæ rad.
caranna gum.
carui ſem.
caryophylli flor.
caſtoreum
chamæmeli flor.
coriandri ſem.
croci flor.
cryſtallus montana
fabæ Ignatianæ
helenii rad.
hyoſcyami ſem.
juniperi bacc.
ladanum gum.
lauri bacc.
lini ol.
liquid-ambar balſ.
malabathri ol.
mentha
moſchata nux
myrrha
opobalſamum
peruvianus balſ.
ſcabioſa
tacamahaca gum.
tolutanus balſ.
zedoariæ rad.
zingiberis rad.

VEN-

VENTRIS ſeu COLICUS DOLOR.

Abrotanum
abſinthium vulgare
abſinthium Romanum
acori rad.
allii rad.
althæa
ammios ſem.
amygdalarum dulcium ol.
anethum
angelica
aniſum
aſa fœtida
aurantiorum cort.
becabunga
betonica
calamintha
cancrorum oculi
canis album Græcum
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſtoreum
ceti ſperma
chamæmeli flor.
cinnabaris nativa
citri cort.
colocynthis
corallium
coriandrum
coſti rad.
croci flor.
cuminum
cyperi rad.
dauci ſem.
eryngium
ficus
filipendulæ rad.
fœniculum vulgare
. . . . dulce
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
galbanum gum.
hedera terreſtris
helenii rad.
hyſſopus
ichthyocolla
juniperi ol.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
lilii rad. fol.
lini ol.
majorana
malva
marrubium
marum Syriacum
matricaria
mechoacannæ rad.
meliloti flor.
mentha
meum athamanticum
moſchata nux
ninzin rad.
oleris atri rad. ſem.
opium
oſmundæ rad.
oſtreorum teſtæ
papaveris albi cap. ſem.
perlæ
perlarum mater
peruvianus Balſ.
petaſitidis rad.
petroſelini rad. ſem.
. . . . Macedonici ſem.
pinguedo
pulegium
roſmarinus
ſagapenum gum.
ſileris ſem.
ſpica Nardi Indica
ſuccinum
tanacetum
verbena
veronica
unicornu
zedoariæ rad. ſem.
zibethum
zingiberis rad.

240. ANXIETAS.

Moleſtiſſima ſenſatio vix ſenſibus exprimenda, quæ poſt nimiam ingurgitationem alimentorum; in morbis convulſivis, hyſtericis, hypochondriacis; materia in extremis antea concitante dolorem, retropulſa ad pectus, hypochondria, ventrem, cor, in his locis percipitur, qua vexati admodum redduntur inquieti, temere quaquaverſum quærentes effugium, varias cum agnoſcat cauſas, non eſt facile, huic adaptatam addere materiem medicam: nam ab ingurgitatione veniens *Vomitu* 113. finitur, in Convulſivis per *Antiſpaſmodica* 236. temperatur; in morbis Acutis lenitur *Antiphlogiſticis* 96. in putridis *Aceſcentia* 34. & *Acida* 35. adferunt levamen; in metaſtaſi materiæ doloris *Attrahentia* (129) & *Derivantia* 132. Anxietatem tollunt; quare ob multiplicem differentiam materies medica addi nequit, ſed ex cauſis notis petenda.

241. SENSUS PRIVATIO.

Cauſæ omnes liberum fluxum ſpirituum inhibentes a ſenſorio communi ad or-

organum tactus, ſi ſenſus in aliqua parte ſit extinctus, ſuis appropriatis primo tollendæ; ſed ſi proveniat ex ſubſiſtente influxu, quia non propelluntur ſpiritus, partes ipſæ ſenſu privatæ, ut & loca, ubi iſtius partis nervus originem habet, *Moventibus* 116. & *Stimulantibus* 117. ſunt agitandæ, quare tota materies medica ex iis Titulis peti poteſt.

242. STUPOR.

Minus vivida in organis ſenſuum perceptio, quam in ſanis eſſe debet, quia leviores tantum agnoſcit cauſas, iiſdem auxiliis in *Senſus privatione* 241. citatis curanda.

243. TORPOR.

Senſuum ſtupor cum motus animalis ineptitudine, quod vocant *Torporem*, quamvis affectionem nervi ſenſus & motus animalis arguit, iiſdem tamen auxiliis in *Senſuum privatione* 241. allegatis curandus.

244. CALORIS SENSUS.

Similis in nobis concitatos ſenſus ac percipimus a corpore calido applicato, ſed ſine indicio vero caloris majoris, quia, ut experimenta docent, generatur vel ab acri applicato, vel parte ſuo munimento privata, duplex genus medicamenti requiritur ad temperandum caloris ſenſum; unum quod in *Acrimoniæ* 202. curatione; alterum quod traditum eſt in *Obvolventibus* 95. ut tegantur partes munimento proprio privatæ.

245. FRIGORIS SENSUS.

Senſus idem, ac ex frigore nobis concitatur, perceptus, vel per totum corpus, vel in quibuſdam partibus, vel ex uno loco in alium tranſiens, ab humore crudo, qui frigoris ſenſum ſimul inducit, quia oritur, per *Aromatica* 9. *Balſamica* 10. *Reſinoſa* 16. *Alcaleſcentia* 36. *Alcalia* 37. *Volatilia* 46. *Concoquentia* 91. *Diſcutientia* 101. *Diaphoretica* 105. *Moventia* 116. *Calefacientia* 120. & *Roborantia* 123. corrigere, præparare, & expellere debemus id *Crudum* 165. aut *Acre* 202.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acmella
acori rad.
ammios ſem.
ammoniacum gum.
amomi ſem.
angelica
aniſum
aurantiorum cort.
benzoin
camphora
cardamomum
carui
caryophylli aromatici
chamæmelum
cinamomum
cochlearia
contrayerva
copayva balſ.
coriandrum
coſti rad.
cubebæ ſem.
cuminum
cyperi rad.
dictamnus
elemi gum.
fœniculi vulg. ſem. ol.
. . . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
galangæ minoris rad.
galbanum
gentiana
helenium
imperatoria
lavandula
lauri bacc.
liguſtici ſem.
majorana

ma-

malabathrum
marum Syriacum
maſtix
meliſſa
mentha
moſchata nux
naſturtium
ocymum
opobalſamum
opopanax
origanum
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroſelini Macedonici ſem.
piper
pix
polium
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſeſelios ſem.
ſpica Nardi Celtica
. . . . Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax
ſuccinum
tacamahaca gum.
thus
tolutanus balſ.
vvinteranus cort.
zedoaria
zinziber.

246. GRAVITATIS SENSUS.

Quamvis ex majori in toto vel in quadam parte humoris collectione, atque ex deficiente potentia movendi generetur idem ſenſus gravitatis inſolitæ, curatio tamen multum differt, nam copia major ſola aucta *Evacuatione* 98. poteſt tolli: ſed ex deficientibus viribus proveniens *Moventia* 116. *Stimulantia* 117. *Roborantia* 123. *Cordialia* 124. expoſtulat.

CATALOGUS.

Acori rad.
ambra gryſea
amomi ſem.
angelicæ rad.
aurantiorum cort. flor.
bezoar lap.
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calamintha
cardamomum
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
. . . . aromatici
. . . . Plinii
cinamomum
citri cort. flor.
cochinilla
contrayervæ rad.
croci flor.
cyperi rad.
dictamnus
ferrum
fraxinellæ rad.
galangæ minoris rad.
gentianæ rad.
imperatoriæ rad.
kermes grana
lavandula
lilii convallii flor.
majorana
marum Syriacum
maſtix gum.
meliſſa
mentha
moſchata nux
moſchus
myrrha gum.
ninzin rad.
ocymum
pæoniæ rad.
rhodium lign.
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſantalum citrinum lign.
ſchœnanthi flor.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
thymus
vvinteranus cort.
zingiberis rad.

247. LEVITATIS SENSUS.

Quoniam ſentimus partem leviorem aucta & valente cauſa movente, talis ſenſus non eget auxiliis, ſed ſi ex humorum defectu vel ſtimulo pars videatur levior, medicamenta ex iſtis morbis peti poſſunt.

CAPUT SEPTIMUM.

Actionis Compoſitæ Morbi.

Ad Actionem compoſitam mutatam primo loco refero nonnullos morbos, qui molem & calorem corporis augent, ut Inflammatio *&* Eryſipelas, *qui etiam in partibus quibuſdam eſſe poſſunt; ſecundo, qui molem minuunt, uti* Macies *&* Phthiſis; *denique tertio, qui vitiatam nutritionem aut motum habent, uti* Rhachitis, Febris, Morbus.

248. INFLAMMATIO.

MOtus circulatorius major a cauſa morboſa, producens æſtum, ſiccitatem, pulſum durum frequentem per totum corpus, compingens ſanguinem in *Lentorem* 188. vel in quadam parte excitans dolorem fixum vehementem, calorem ardentem, tumorem, renitentiam, pulſationem, rubedinem ad livorem accedentem, non facile preſſioni cedentem, exigit *Aquoſa* 3. *Nitroſa* 5. *Farinoſa* 11. *Fructus horæos* 12. *Olera* 15. *Aceſcentia* 34. *Acida* 35. *Humectantia* 65. *Emollientia* 70. *Laxantia* 71. *Reſolventia* 80. *Diluentia* 87. *Antiphlogiſtica* 96. *Evacuantia ſine ſtimulo* 98. *Alvum ducentia* 103. *Motum minuentia* 125. *Frigefacientia* 126. atque *Sanguinis miſſionem*. Quædam ex citatis recipit

CATALOGUS.

Acetoſa
acetoſella
althææ rad. fol. flor.
atriplex
borraginis flor.
bugloſſi flor.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
citrulli ſem.
cucumeris ſem.
cucurbitæ ſem.
endiviæ herb. ſem.
fabæ
graminis rad.
hordeum
lactucæ fol.
lilii rad. fol. ſem.
limonum ſucc.
malvæ fol. flor.
manna
mel
meliloti flor.
mercurialis
milium
nitrum
nymphæa
orobi ſem. far.
parietaria
perſicæ fruct.
plantago
portulaca
pruni fruct.
punicæ ſucc.
ribeſiorum fruct. ſucc.
ſambuci flor.
ſcorzonera
ſedum
tamarindi fruct.
tiliæ cort. fol.
triticum
tuſſilago
verbaſci fol. flor.
violæ fol. flor.
uvarum ſucc.

OCULORUM INFLAMMATIONI MEDENTUR

Acacia
alumen
amylum
auriculæ Judæ
cyanus
fœnum Græcum
myrtus
ovi albumen
plantago
polygonum
pompholix
quinquefolii rad.
roſæ rubræ
tragacanthum gum.
tritici far.
tutia
verbena
vitriolum.

ORIS, FAUCIUM, ET TONSILLARUM INFLAMMATIONI OPITULANTUR

Acacia	ariſtolochia cava	nitrum
acetoſella	biſtortæ rad.	parietaria
agrimonia	brunella	punicæ cort.
alumen	hedera terreſtris	roſæ rubræ
ammoniacum ſal	malva roſea	vinca pervinca.

249. ERYSIPELAS.

Humor tenuis, acer, dolorem calidum inferens, ad partes externas ſubſiſtens, ſe prodiens rubedine flaveſcente, facile digitis cedente & redeunte, frequentiſſime locum mutans, ſemper cum febre, niſi partem parvam occupet, ad curationem exigit *Farinoſa* 11. *Teſtacea* 23. *Terrea* 31. *Sicca* 45. *Siccantia* 66. *Incraſſantia* 78. *Abſorbentia* 100. *Diſcutientia* 101. ut auferatur & incraſſetur.

Sed partes interiores ſi occupat, per *Diaphoretica* 105. quæ non multum calefaciunt, calidus ille & acer humor eſt expellendus.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc. fol.	cydoniorum ſem.	pompholix
acetoſa	geranium Robertianum	pſyllium
acetoſella	glycyrrhizæ rad.	punicæ cort. flor. ſucc.
amylum	hirundinum nidi	quinquefolii rad.
becabunga	hordeum	rhois ſem.
biſtortæ rad.	hypociſtidis ſucc.	roſæ Caninæ fruct.
burſa Paſtoris	lapathum	ſambuci flor. bacc. rob.
cancrorum oculi, caro, ſucc.	lithargyrium	ſantalum citrinum lign.
	malva roſea	ſcorzonera
caſſiæ pulpa	milium	ſedum
cervi cornu uſtum	myrtus	ſmaltum
ceruſſa	nitrum	ſtannum
citri ſucc.	nymphæa	tartarus
corallium	parietaria	terra ſigillata
creta alba	plantago	tormentillæ rad.
crocus	plumbum	tritici far.
cucumeris ſem.	polygonum	viola
cyanus	polytrichon	viſcum.

250. MACIES.

Si totum corpus ſine corruptione conſumitur macie, vel quod lactea non recipiunt, aut non tranſmittunt, vel ſi corpus nimis evacuat, ablatis his cauſis, per *Nutrientia* 150. ſuppeditanda eſt nutritionis materia.

Particularis alicujus partis extenuatio, quam *Ariduram* vocant, ex compreſſione nervi vel arteriæ iſtius partis, varia auxilia exigit, quibus tolluntur obſtruentes cauſæ, quare materies medica adjici nequit.

251. PHTHISIS.

Corporis totius Tabes ſeu Macies ex corruptione introducta, medicamenta *Putredinem cohibentia* 83. & *Nutrientia* 150. exigit, inter quæ præcipua cenſentur.

Acetoſæ rad.
adianthum
agrimonia
alchimilla
amygdalæ dulcis
anagallis
ari rad.
avena
benzoin gum.
betonica
bolus Armena
cancrorum caro, ſucc.
carduus benedictus
cera
cervi cornu, raſura, os de corde
chinæ rad.
copayva balſ.
croci flor.
cucumeris fruct. ſem.
dulcamara
ferrum
galbanum gum.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
guajaci cort. lign.
hedera terreſtris
hordeum
juniperi ol.
lac Animalium
lacca gum.
lappæ rad. ſem.
liguſtici rad. ſem.
lingua Cervina
malva
milium
myrrha
opobalſamum
panis biſcoctus
phellandrium
piloſella
pimpinella
pineæ nuces
piſtaciæ
plantaginis ſem.
portulaca
pulmonaria
roſæ rubræ
ſalſaparilla
ſantalum rubrum lign.
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſcordium
ſtyrax calamita
ſulphur
ſymphyti rad.
terebinthina
tuſſilago
veronica.

252. RHACHITIS.

Morbus infantibus proprius, plerumque incipiens, quando a lacte pelluntur, in quo caput præ ceteris mole fit majus, reliquum vero corpus extenuatur & languet, tandem multis in locis oſſa circa articulos excreſcunt, atque dorſi ſpina, coſtæ, & oſſa artuum incurvantur, prævenitur & ulterior ejus progreſſus ſiſtitur *Aromaticis* 9. *Alcaleſcentibus* 36. *Alcalicis* 37. *Siccantibus* 66. *Abſorbentibus* 100. *Moventibus* 110. *Calefacientibus* 120. *Roborantibus* 123. & *Antiſcorbuticis calidis* 177. quorum materiem medicam continet

CATALOGUS.

Abſinthii ſumm. ſal
acori rad.
agrimonia
aloe
ammios ſem.
amomi ſem.
angelicæ rad.
aniſi ſem.
aurantiorum cort.
benzoin gum.
bilis
calamintha
cancrorum oculi
cardamomum
cardui benedicti herb. ſal
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
centaurium minus
cervi cornu uſtum
chamædrys
chamæpitys
cinamomum
citri cort.
coclearia
conchæ uſtæ
contrayervæ rad.
coriandri ſem.
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cyperi rad.
dauci Cretici ſem.
dictamnus
filicis fol.
fraxinellæ rad.
fumaria

galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
gentianæ rad.
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
kermes grana
lavandula
liquid-ambar
lupuli flor.
majorana
malabathrum
marum Syriacum
maſtix gum.
meliſſa
menta
moſchata nux
naſturtium
ocymum
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
ovorum teſtæ
pareiræ bravæ rad.
perlarum mater
peruvianus balſ.
polium
raphanus ruſticanus
rhabarbari rad.
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſchœnanthi flor.
ſcordii ſal
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſpica Nardi Celtica
. . . . Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
tacamahaca gum.
tamariſci cort.
tartari ſal
thus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
vvinteranus cort.
zedoariæ rad. ſem.
zingiberis rad.

253. FEBRIS.

Morbus generalis per totum corpus, incipiens cum frigore, horrore & pulſu debili; pergens cum ardore, ſiccitate & pulſu duro frequente; deſinens cum ſudore copioſo, tam multiplicem materiem medicam recipit, ut fere omnia auxilia huc conferri potuiſſent, quare præcipua duntaxat adferam, quæ præ ceteris in febribus laudantur.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acacia
acetoſa
acetoſella
agrimonia
alkekengi fruct.
aloe
alumen rupeum
ammoniacum ſal, & ejus ſpir.
amomi ſem.
anagallis
angelicæ rad.
antimonium
. . . . diaphoreticum
ari rad.
artemiſia
aſari rad.
aſclepiadis rad.
aſplenium
atriplex
aurantiorum ſucc.
berberis ſem.
biſtortæ rad.
bolus armena
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum oculi, caro, ſucc.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caſcarillæ cort.
caſſiæ pulpa
centaurium minus
ceraſorum fruct.
cervi cornu uſtum, cornu raſura, os de corde
chamædrys
chamæmeli flor.
chelidonii majoris rad.
cichorium
cinnabaris nativa
citri ſucc.
citrulli ſem.
cochinilla
colubrinum lign.
contrayervæ rad.
corallium
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cucumeris ſem.
cupreſſi nux
cydoniorum ſem.
dens leonis
dictamnus
dulcamara
eupatorium
fabæ ignatianæ
fraxini cort.
fumaria
galangæ minoris rad.
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
graminis rad.
hederæ arboreæ bacc.
helenii rad.
hellebri nigri rad.
hordeum
hypociſtidis ſucc.
imperatoriæ rad.
lactuca
lapatum
lappæ rad.
lauri bacc.

la-

lazuli lap.
limonum ſucc.
lupuli flor.
mechoacannæ rad.
meliſſa
menta
mercurialis
milium
moſchata nux
myrrha
myrtus
nigellæ ſem.
ninzin rad.
nitrum
nymphæa
origanum
oſtreorum teſtæ
parietaria
pedro del porco
petaſitidis rad.
pimpinella
plantago
polygonum
polytrichon
portulaca
prunorum fruct.
punica
quinquefolii rad.
rhabarbari rad.
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſambuci bacc. rob
ſantalum citrinum lign.
. . . rubrum lign.
ſapphirus lap.
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſcilla
ſcordium
ſcorzonera
ſedum
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſinapis ſem.
ſolidago ſaracenica
tamarindi fruct.
tanacetum
tartarus
tormentillæ rad.
trifolium aquaticum
triticum
valerianæ rad.
verbena
veronica
vinca pervinca
violæ flor.
viſcum.
uvæ.

FEBRIS INTERMITTENS.

* Hæc Febrifuga.

* Abſinthium
agrimonia
* alumen rupeum
* ammoniacum ſal, & ejus ſpir.
aſplenium
* carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caſcarillæ cort.
* centaurium minus
chamædrys
* chamæmelum
* colubrinum lign.
* contrayervæ rad.
cupreſſi nux
dens leonis
eupatorium
fraxini cort.
fumaria
geniſtæ ſem.
* gentianæ rad.
hederæ arboreæ bacc.
hellebori nigri rad.
imperatoriæ rad.
lappæ rad.
lazuli lap.
lupuli flor.
origanum
oſtreorum teſtæ
* peruvianus cort.
plantago
quinquefolii rad.
rhabarbari rad.
* ſerpentariæ virginianæ rad.
ſinapi ſem.
* tartarus
trifolium aquaticum
valerianæ rad.
veronica.

FEBRIS CONTINUA ARDENS, ACUTA, INFLAMMATORIA.

Acetoſa
acetoſella
atriplex
aurantiorum ſucc.
berberis fruct.
borraginis flor.
bugloſſi flor.
calthæ flor.
cancrorum caro, ſucc.
caſſiæ pulpa
ceraſorum fruct.
citri ſucc.
citrulli ſem.
cucumeris ſem. fruct.
graminis rad.
hordeum
lactuca
limonum ſucc.
mercurialis
milium
nitrum
nymphœa
parietaria
portulaca
prunorum fruct.
punicæ ſucc.
ribeſiorum fruct.
ſal prunellæ
ſantalum rubrum lign.
ſcorzonera
ſedum
tamarindi fruct.
tartarus
uvæ.

FE-

FEBRIS ERYSIPELATOSA, BILIOSA.

Acetoſa
acetoſella
biſtortæ rad.
cancrorum oculi
caſſiæ pulpa
cervi cornu uſtum
citri ſucc.
corallium
croci flor.
cucumeris ſem.
hordeum
hypociſtidis ſucc.
lapathum
mechoacannæ rad.
milium
myrtus
nitrum
nymphœa
parietaria
plantago
polytrichon
punicæ flor.
rhabarbarum
ſal prunellæ
ſambuci flor. bacc.
ſantalum citrinum lign.
ſapphirus lap.
ſcorzonera
ſedum
tartarus
tormentillæ rad.
triticum
violæ flor.
viſcum.

FEBRIS CHRONICA, LENTA, CACOCHYMICA.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . romanum
acaciæ flor.
agrimonia
aloe
ammoniacum ſal, & ejus ſpir.
amomi ſem.
angelicæ rad.
ari rad.
borrago
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
centaurium minus.
chamædrys
cichorium
contrayervæ rad.
coſti rad.
cubebæ ſem.
dens leonis
dictamnus
dulcamara
fumaria
galangæ minoris rad.
helenii rad.
imperatoriæ rad.
lupuli flor.
menta
moſchata nux
myrrha
ninzin rad.
origanum
petaſitidis rad.
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſcorzonera
ſerpentariæ virginianæ rad.
ſolidago ſaracenica
tanacetum
tartarus
tormentillæ rad.
trifolium aquaticum.

FEBRIS MALIGNA, PETECHIALIS, PESTILENTIALIS, COLLIQUATIVA.

Abrotanum
abſinthium
acetoſa
acetoſella
anagallis
artemiſia
aſclepiadis rad.
berberis ſem.
biſtortæ rad.
bolus armena
borrago
bugloſſum
calthæ flor.
camphora gum.
cardamomum
carduus benedictus
caryophylli aromatici
caſcarillæ cort.
cervi cornu, os de corde
citri ſem. ſucc.
cochinilla
contrayervæ rad.
corallium
cydoniorum ſem.
dictamnus
imperatoriæ rad.
lappæ rad.
lauri bacc.
limonum ſucc.
meliſſa
myrrha gum.
ninzin rad.
pedro del porco
petaſitidis rad.
pimpinella
ſalvia
ſambuci bacc.
ſantalum citrinum lign.
ſapphirus lap.
ſaſſafras lign.
ſcillæ rad.
ſcordium
ſcorzonera
ruta.

254. MORBUS.

Status medius hominis viventis inter ſanitatem & mortem, in quo partes firmæ, vel fluentes, aut functiones harum, ut & animi alienatæ ſunt, quia omnem materiem medicam reciperet, ex iis ſelegi quædam genera, quæ morbi nomine venire ſolent. Reliquorum morborum materies medica in propriis morborum Titulis quærenda. Conf. Patris Mei Comp. Medic. Tract. 53.

MORBUS ACUTUS.

Vid. eadem, quæ in *Febre continua ardente* 253.

MORBUS MALIGNUS.

Vid. eadem, quæ in *Febre maligna* 253.

MORBUS CHRONICUS.

Abrotanum
acaciæ flor.
agrimonia
aloe
amomi ſem.
capparis radic. cort.
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophylli Plinii
centaurium minus
chamædrys
cichorium
cochlearia
cubebæ ſem.
dens leonis
dictamnus
elaterii ſucc.
eryngium
eupatorium
filicis rad.
fumaria
galangæ utriuſque rad.
guajaci cort. lign.
helenii rad.
hellebori nigri rad.
imperatoriæ rad.
lacca gum.
lilii convallii flor.
lupuli flor.
menta
moſchata nux
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
rhamni bacc. ſyrp.
ribeſiorum fol. fruct. ſucc.
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcillæ rad.
ſennæ fol.
ſolidago ſaracenica
thlaſpios ſem.
trifolium aquaticum.

CAPUT OCTAVUM.

Morbi generales in corporis ambitu.

Duo genera morborum hoc Caput complectitur: unum, quod nullam vel vix perceptibilem comitem febrem habet, ut Puſtulæ, Scabies, Furfuratio, Vitiligo, *&* Impetigo: *alterum ſemper cum febre, vel poſt febrem oritur, ut* Variolæ, Morbilli, Scarlatina, *&* Petechiæ.

255. PUSTULÆ.

Parvi & limitati tumores, hinc inde, vel per totum corporis ambitum diſperſi, ſine febre ſymptomatica adjuncta, *Puſtulæ* dicti, ex loco, humore, proſerptione, varia accipiunt nomina. Ad iſtas auferendas ſequentia præ ceteris extolluntur.

Acaciæ ſucc. fol.
calaminaris lap.
cancrorum ſucc.

ci-

citri ſucc.
creta alba
helleborus niger
lapathum
lemnia terra
limonum
ninzin rad.
oſtreorum teſtæ
plumbum
polygonum
pompholix
pumex lap.
punicæ cort.
rhois ſem.
ſedum
ſtannum
ſulphur
terra ſigillata
tiliæ cort. fol.

256. SCABIES.

Puſtulæ humidæ abeuntes in ulcuſcula humida pruriginoſa, quæ tandem teguntur cruſtula arida, præprimis inter digitos naſcentes, & ſuo attactu alios homines inquinantes, derivatione ad alvum vel cutim per *Purgantia* 103. *Diaphoretica* 105. & *Sudorifera* 114. atque per ſpecifica Corrigentia curantur, qualia ſunt

Abrotanum
abſinthium Romanum
.... vulgare
acaciæ flor.
acetoſæ rad.
allii rad.
alumen rupeum
ammoniacum ſal
antimonium
ariſtolochiæ cavæ rad.
aſclepiadis rad.
balani myrepſicæ nucl.
ol. expr.
becabunga
bilis
borax
borraginis rad.
bryoniæ rad.
carduus benedictus
cataputiæ majoris ol.
expr.
chamædrys
chelidonii majoris rad.
.... minoris rad.
ciceris ſem.
cinnabaris nativa
colocynthis
cuſcuta
ebuli fol. flor.
elaterii ſucc.
eſula
eupatorium
euphorbium
fumaria
guajaci cort. lign. reſina
gutta gamba
helenii rad.
helleborus niger
hydrargyrus
lapathi rad.
lappæ rad.
lauri bacc.
lupini ſem.
myrrha
nicotiana
nitrum
piper
ſaponaria
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
ſinapi
ſtaphidis agriæ ſem.
ſulphur
tamariſci cort.
tanacetum
turbit rad.
veratrum
veronica
vitriolum
urticæ rad.

257. FURFURATIO.

Humores per poros cutaneos tranſudantes ſi ibidem ſubſiſtentes in ſquamulas ſiccas exareſcunt, quæ tandem, vel ſponte, vel levi tritu, inſtar ſquamularum vel furfuris ſecedunt, non ſolum per *Oleoſa* 14. *Pinguia* 25. & leniter *Abſtergentia* 156. ſunt auferendæ, quorum medicamentorum ſeriem continet ſequens Catalogus; verum etiam emendanda nimia concreſcendi in humoribus ad cutim delatis potentia, qualia interna ex ſcabie, impetigine, & vitiligine peti poſſunt.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium Romanum
.... vulgare
allii rad.
ammoniacum ſal
amygdalæ amaræ
bilis
bryoniæ rad.
chelidonii majoris rad.
colocynthis
dens Leonis
elaterii ſucc.

eſu-

eſula	lilii florum aqua	ſcabioſa
eupatorium	malva	ſcilla
gutta gamba	mercurius præcip. albus	ſtaphidis agriæ ſem.
helleborus niger	. . . . . . viridis	ſulphur
lapathi rad.	myrtus	thus
lauri bacc.	nicotiana	veratri rad.
liguſtici rad.	ſabina	

258. VITILIGO.

Furfuratio cutis magis ſquamoſa, & ſimul ſubjectæ cutis ſenſum extinguens, non facile cedens medicamentis, ſed minus coinquinans alios, quam ſcabies, eadem medicamenta exigit, quæ in *Scabie* 256. & *Furfuratione* 257. tradita ſunt, ſed eligenda ex his acriora, ut revocetur in iſtis partibus ſenſus ſtupidior.

259. IMPETIGO.

Poſt puſtulas pertinaces ichorem dein fundentes, cruſtam duram ſæpe cum cutis induratione relinquentes, ſi cutis afficiatur, medicamenta ex *Puſtulis* 255. *Scabie* 256. & *Furfuratione* 257. peti poſſunt.

260. VARIOLÆ.

Morbus incipiens cum febre continua, dolore capitis & lumborum, quarto die totam fere cutim afficiens ſtigmatibus rubris, quæ ſeptimo die hinc inde præbent puſtulas pure plenas, undecimo autem omnia ſtigmata rubra in puſtulas commutans, quando quædam incipiunt exareſcere, ut die decimo quarto quædam puſtulæ arefactæ ſquamulas dimittant, quando quoque ſimul febris illa ceſſare incipit; ſi ſua ſtadia ita regulariter percurrit, nullis medicamentis eget, niſi *Diluentibus* 87. & *Antiphlogiſticis* 96. Sed ſi tardius procedit, *Diaphoreticis* 105. & *Sudoriferis* 114. adjuvanda expulſio. Quæ autem præſtantiſſima cenſentur, continet

CATALOGUS.

Ammoniaci ſalis ſpir.	citri ſem.	ruta
aquilegiæ ſem.	contrayervæ rad.	ſcabioſa
calthæ flor.	kermes grana	ſcorzonera
carduus benedictus	milium	urticæ fol.
ceraſorum fruct.	nitrum	
cinnabaris nativa	pedro del porco	

261. MORBILLI.

Febris continua vix differens a varioloſa, producens citius poſt exortum ſuum ſtigmata rubra per totam ſæpe cutim, quæ ſtigmata aliquantulum inſtar puſtularum elevantur, ſed ad ſuppurationem non perveniunt, verum exareſcentes furfures deponunt poſt paucos dies, quando etiam febris deſinit, eandem agnoſcit materiem medicam, quæ in *Variolis* 260. tradita eſt.

262. SCARLATINA FEBRIS.

Si poſt febrem continuam cutis maculis rubris latioribus tingatur, quam ſunt morbilli, & evaneſcentibus cum deſquamatione, materies medica peti poteſt ex *Antiphlogiſticis 96.* & lenioribus *Diaphoreticis* 105.

263. PETECHIÆ.

Febris maligna, vel ardens in putredinem converſa, producens in ſumma cute ſtigmata inſtar morſus pulicum, ſed livida aut nigra, exigit medicamenta *Putredinem cohibentia* 83. & *Perſpirationem promoventia* 105. qualia ſunt

Acetoſa
antimonium diaphoreticum
aurantiorum cort.
betonica
bolus armena
cancrorum oculi
citri cort. ſem.
cochinella
contrayervæ rad.
croci flor.
dictamnus
galangæ minoris rad.
hordeum
hyſſopus
kermes grana
lapathi rad.
maſtix
meliſſa
myrrha
papaveris rhæados flor.
polium
portulaca
pulegium
pulmonaria
punicæ flor.
roſæ rubræ
rubiæ rad.
ruta
ſalvia
ſambuci baccæ, rob
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſcilla
ſcorzonera
tormentillæ rad.
valerianæ rad.

SECTIO SECUNDA.

Morbi particulares varias partes, liquores, aut actiones afficientes.

Sectio hæc, quæ decimo ſeptimo Capite finitur, multos complectitur morbos, qui inter particulares eſſent recenſendi, ſed quoniam idem ſervant nomen, licet aliam quoque partem vel functionem aggrediantur, ad hanc potius ſectionem referre volui.

Hi quoque præmittendi erant ceteris, quia ſuggerunt materiem medicam in ſequentibus citandam, ut nulli præmittantur, qui ex ſequentibus auxilia petunt.

CAPUT NONUM.

Morbi ex cauſa cognita producti.

Duplex genus morborum ex cauſis cognitis partibus firmis inducitur; unum, quod relinquit partes integras, ut Elongatio, Tenſio, Gelu; *alterum, quod cohærentiam deſtruit tam in partibus mollioribus, quam durioribus, ut* Vulnus, Punctura, Fractura, Luxatio, Contuſio, Morſus, Uſtio.

264. ELONGATIO SOLIDORUM.

Dum a cauſa protendente partes firmæ ſeu fibræ fiant longiores ſine ullo renixu, poſt ablationem cauſæ, non ſolum adducenda ſunt fibrarum extrema, ſed ſimul earum accurtatio eſt promovenda *Adſtringentibus* 68. & *Ro-*

Roborantibus 123. externis, aſt ſolis roborantibus internis, ne ſimul extinguatur motus vitalis earum fibrarum. Reſtituitur etiam tonus elongatione debilitatus ablatione humidi per *Siccantia 66. Diſcutientia* 101. & *Adducentia* 63. Medicamenta his virtutibus prædita exhibebit ſequens

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc. fol.
agrimonia
alchimilla
alkannæ rad.
anonidis rad.
anſerina
armenius lap.
artemiſia
aſplenium
benzoin gum.
bolus armena
bombacis ſem.
burſa paſtoris
calaminaris lap.
capparis radicis cort.
cardamomum
caryophyllatæ rad.
caſcarillæ cort.
caſſia lignea
cervi cornu uſtum
cimolia terra
cinamomum
colophonia
contrayervæ rad.
corallina
corni fruct. fol.
creta
cupreſſi nux
cuſcuta
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
eupatorium
eupraſia
fabarum far.
ferrum
filicis rad.
filipendulæ rad.
fraxini cort.
galangæ minoris rad.
hedera terreſtris
hominis cranii uſnea
hypericum
japonica terra
kermes grana
ladanum gum.
lapathi rad.
lappæ rad.
lemnia terra
lenticula paluſtris
liguſtrum
lingua cervina
lithargyrium
lupinorum far.
magnes lap.
malabathrum
marrubium
maſtichinum lign.
maſtix gum.
meſpili fruct.
millefolium
minium
moſchata nux
mumia
muſcus pulmonaris
. . . quercinus
myrtus
oſmunda
oſſa calcinata
oſtreorum teſtæ toſtæ
parietaria
perlæ
pimpinella
pini cort.
plantago
polygonum
polytrichon
pompholix
pſyllium
pulmonaria
punicæ cort. flor.
quinquefolii rad.
rhabarbarum
rhois ſem.
roſæ caninæ flor. ſpongia
. . rubræ
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſalvia
ſanguis draconis
ſanicula
ſantalum rubrum lign.
ſarcocolla
ſchœnanthi flor.
ſedum majus
ſolanum
ſolidago ſaracenica
ſpica nardi Celtica
. . . . Indica
ſtanni limatura
ſtyrax gum.
ſymphyti rad.
tamariſci cort.
thus
tormentillæ rad.
tutia
verbena
vinca pervinca
virga aurea
vvinteranus cort.
zedoariæ rad.

265. TENSIO SOLIDORUM.

Partes firmæ mobiles in corpore noſtro a cauſa externa ultra modum cum fibrarum renixu prolongatæ, poſt cauſæ extendentis ablationem, exigunt medicamenta *Oleoſa* 14. *Pinguia* 25. *Mollia* 42. *Laxantia* 71. quæ minuunt tenſionem, atque præveniunt inſtantem ruptionem & dolorem.

CATALOGUS.

Adeps
althææ rad. ol.
amygdalarum dulcium ol.
axungia
borrago
bugloſſum
cannabis ol. expr.
cera, & ejus oleum
ceraſorum fruct.
ceti ſperma
glycyrrhiza
hyoſcyami fol. ol.
jujubæ
lilii rad. fol.
lini ſem. far. ol.
malvæ fol. flor.
medulla oſſium
mercurialis
olivarum ol.
palmæ ol.
papaveris albi fol. ſem. ol.
paſſulæ majores
. . . minores
pineæ nucis ol.
pinguedo animalium
portulaca
pulmonaria
ſebeſten
ſolani ol.
tiliæ cort. fol.
tritici ol.
trifolii odorati ol.
verbaſci fol. flor.
violæ fol. ol.

266. GELU.

Frigus nimium, quod valet in parte quadam corporis ſuperare motum vitalem ſubito, niſi prudenter affrictu nivis vel aquæ frigidæ, & dein paulo calidiore reſolvatur, parit mortem ſeu ſphacelum iſtius partis; quod autem ſenſim inducit tuberculum durum in cute & parte ſubjecta, diu permanens, donec accedit æſtivus calor; vel quod erumpit in ulcus lividum ſordidum, diu etiam perſiſtens, iiſdem, quibus curatur, præveniri poteſt, ſi mature applicentur, ſimulque pars muniatur ad externum frigus. Conſtant hæc *Balſamicis* 10. *Gummi aromaticis* 13. *Reſinoſis* 16. *Calefacientibus* 120. Præcipua ſunt ſequentia.

CATALOGUS.

Aloe
animi gum.
caranna gum.
cepæ rad.
colophonia
copayva balſ.
elemi gum.
galbanum gum.
ladanum gum.
liquid-ambar
maſtix gum.
myrrha gum.
opobalſamum
petroleum
pini reſina
pix
reſina flava
ſagapenum gum.
tacamahaca gum.
terebinthina
terræ oleum
thus
tolutanus balſ.

267. VULNUS.

Soluta unitas in parte molli corporis ab inſtrumento duro ſecando producta, ad curationem exigit *Adducentia* 63. *Carnem generantia* 148. *Cicatriſantia* 152. *Conſolidantia* 154. Si vero adſit hæmorrhagia, vel aliud ſymptoma, aut cauſa curationem impediens, eorum materies medica ex propriis titulis petenda. Quæ autem præſtantiſſima cenſentur, ſequens Catalogus exhibebit.

Quæ nervorum vulneribus adhibentur, hoc * ſigno notata ſunt.

CATALOGUS.

Abietis ol.
Abſinthium *cal. et sicc.*
Abutilon
* Agrimonia *cal. et sicc.*
* Alchimilla
Aloe *cal. et sicc.*
Alumen rupeum *sicc.*
Anagallis
Angelica *cal. et sicc.*

Aqui-

aquilegiæ ſem. *cal. et sic.*
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . longæ rad. *cal. et*
. . . . rotundæ rad. *sicc.*
artemiſia *cal. et sicc.*
aſa fœtida *cal.*
aſperula *cal.*
* benzoin gum. *cal.*
betonica *cal. et sicc.*
biſtortæ rad. *sicc. et fri.*
bitumen Judaicum *cal.*
burſa Paſtoris *cal. et sicc.*
carduus benedictus *cal. sic.*
caryophyllatæ rad. *cal. sic.*
centaurium minus *cal. sic.*
chamœdrys *cal. et sicc.*
chelidonium majus *idem.*
* colophonia *idem.*
* copayva balſ. *cal.*
* elemi gum. *cal.*
equiſetum *frig.*
eupatorium *cal. et sic.*
filix *sicc.*
fraxini fol. *cal. et sic.*
Galangæ utriuſque rad. *cal. id. et sicc.*
gentianæ rad. *cal. et sic.*
glycyrrhizæ rad. *hum. et f.*
hedera terreſtris *cal. sicc.*
* hypericum
lappæ rad. fol.
* lilii rad. fol. *cal. et hum.*
lingua Cervina *cal. sicc.*
* maſtix gum. *cal. sicc.*
millefolium *sicc.*
muſcus quercinus *frig.*
* opobalſamum *cal.*
oſmunda *cal.*
ovi vitellus
parietaria *frig.*
peruvianus balſ. *cal.*
piloſella
pimpinella *cal. et sicc.*
* pini reſina *cal.*
plantago *frig.*
polygonum *frig.*
pſyllium *frig.*
pulmonaria *humi.*
pyrola *frig.*
quinquefolii rad. *cal.*
reſina *cal.*
rubiæ rad. *sicc.*
ſabina *cal.*
ſaccharum *hum.*
ſalvia *cal. et sicc.*
ſanguis Draconis *frig. et sicc.*
ſanicula *frig.*
ſarcocolla *cal. et sicc.*
ſaxifragiæ rad. ſem. *cal. sicc.*
ſcabioſa *cal.*
ſcordium *cal.*
ſolidago Saracenica *cal.*
* ſtyrax *cal. et sicc.*
* ſymphyti rad.
tanacetum *cal. et sicc.*
* terebinthina *cal.*
* thus *cal. et sicc.*
* tolutanus balſ. *cal. et sicc.*
tormentillæ rad. *cal. et sicc.*
tragacanthum gum.
trifolii odorati flor. *cal.*
verbaſcum *sicc.*
verbena *sicc.*
veronica *cal.*
vinca pervinca *frig.*
virga aurea . *cal.*

268. PUNCTURA.

Vulnus alte penetrans habens exiguam externe aperturam, qua ſæpe cohibetur intus effuſi liquoris effluxus, ex *Vulnerariis* 267. exigit laxantia & emollientia, ut apertura ſervetur aperta; & quoniam interdum vel nervum vel tendinem tangit, materies medica peti ſolet ex *Vulnerariis* 267. quæ vulneribus nervorum adhibentur.

269. FRACTURA.

Oſſa per vim externam in magna fragmenta diſrupta, præter debitam extenſionem, repoſitionem, & retentionem commodam, ex medicina vix aliquo egent auxilio, niſi quod interdum adhibeant medicamenta ſuperius recenſita, quæ Callum citius generari faciunt 149. Quare non opus adjicere Catalogum.

270. LUXATIO.

Caput unius oſſis articuli remotum ex ſuo acetabulo per vim validam externam, quia ligamenta articulum cingentia partim ſunt rupta, partim contuſa, poſt repoſitionem, *Laxantia* 71. *Pinguia* 25. & *Oleoſa mollia* 14. exigit.

Mucilago autem vel glandula in articulo increſcens, detrudens os ex ſuo loco, *Reſolventibus* 80. applicatis eſt minuenda.

Sed laxata articulorum ligamenta, permittentia facilem articuli luxationem, curanda iiſdem, quæ in *Laxitate* 209. tradita ſunt.

271. CONTUSIO.

Diffractio vaſorum & membranarum cum effuſione humorum inter partes diſruptas, facta ab inſtrumento duro obtuſo, applicato ad partem mollem noſtri corporis, exigit medicamenta, quæ partes molles ruptas *Laxant* 71. *Humectant* 65. *Emolliunt* 70. ne nimis diſtendantur & doleant; atque humores *Reſolvunt* 80. fovent, ne nimis concreſcant. In majori autem Contuſione per *Pus moventia* 88. *Abſtergentia* 156. liberanda eſt pars vivens ab adhærente eſchara ex contuſione mortificata.

* Hæc interne dari ſolent.

CATALOGUS.

Abſinthium
* agrimonia
* aniſum
* betonica
* butyrum
* carduus benedictus
* centaurium minus
cera
* cerevisia brunſvicenſis
* ceti ſperma
cinamomi fruct. ol. expr.
* croci flor.
cyani flor.
* dulcamara
elemi gum.
fabæ
* hirci ſanguis
* hydromel vinoſum
* hypericum
* lappæ rad. fol.
lilii rad. fol.
* lini ol.
lupuli flor.
medulla animalium
parietaria
* petroſelinum vulgare
pinguedo animalium
* porci axungia
* rhabarbarum
ruta
* ſanguis draconis
* ſuccinum
* ſymphyti rad.
verbaſcum.

272. MORSUS.

Dentibus Animalium ſoluta partium mollium cohærentia morbus eſt ex *Punctura* 268. & *Contuſione* 271. compoſitus, iiſdemque auxiliis curandus: ſi autem inficiens ſaliva vel quivis alius humor morbum faciat, huic ſuccurrendum per ea, quæ in *Contagio* 160. tradita ſunt.

273. USTIO.

Pars mollis noſtri corporis igne aperto vel occulto ita tacta leviter ut rubeat & doleat, vel fortius ut veſiculam latice plenam, ſæpe cum integra epidermidis ſeparatione faciat; vel validiſſime, ut ſumma quoque cutis ſit deſtructa, humoreſque ſint effuſi & combuſti, per *Oleoſa mollia* 14. *Pinguia* 25. *Humectantia* 65. *Emollientia* 70. & *Laxantia* 71. eſt tractanda.

Si vero eſcharam fecerit, lenia *Abſtergentia* 156. & *Pus moventia* 88. ſunt adhibenda. Combuſtio autem, quæ totam partem deſtruxit, nullam admittit medelam, niſi amputationem.

CATALOGUS.

Althæa
amygdalarum dulcium ol. expr.
arabicum gum.
cannabis ol. expr.
cepa
cera
cynogloſſi rad.
ebuli cort. fol. flor.
hypericum
lappæ fol.
lilii rad. fol. antheræ
lini ol.
malva
parietaria
pinguedo
ſambuci cort. medius
ſedum

ſym-

ſymphyti rad.	tragacanthum gum.	verbaſcum.
tiliæ cort. fol.		

CAPUT DECIMUM.

Aliena in corpore vel ei adhærentia.

Etiamſi communis morborum definitio non complectitur aliena corpori adhærentia, ad eorum tamen ablationem vel curationem Medici exigitur auxilium, quare materiem medicam adjeci, quæ eſt adhibenda in Sorditate, Animalculis cutaneis, Vermibus, Fœtore, Flatibus; *ut ſi alia plura ſimilia inveniantur, auxilium tamen ex his peti poſſet.*

274. SORDES ET CRUSTA.

HUmores ex vaſculis cutaneis, oris, narium cavitatis tranſudantes, ita concreti, ut conſtituant corpus firmum his partibus tenaciter adhærens, ad curationem exigunt 1. *Oleoſa mollia* 14. *Pinguia* 25. *Humectantia* 65. & *Emollientia* 70. quæ cruſtam & ſordes ad faciliorem lapſum diſponunt. 2. *Abſtergentia* 156. quæ cruſtam & ſordes auferunt. 3. Emendantia id concreſcibile in tranſudantibus humoribus, quæ ex ſpecialibus eorum morborum Titulis petenda ſunt.

CATALOGUS.

Abrotanum	centaurium minus	mel
aloe	chelidonium majus	myrtus
amygdalæ amaræ	furfures	pinguedo
. . . dulces	hyſſopus	ſaccharum
aniſum	lapathum	ſapo
bilis	liguſtici ſucc.	ſolidago Saracenica.
cancrorum oculi	marum Syriacum	

275. ANIMALCULA CUTANEA.

Ad Pediculos, Culices, Cimices, Lendes, aliaque inſecta, quæ in cutis ambitu nidulantur, abigenda vel interficienda, ſequentia extolluntur.

Abrotanum	cynogloſſi fol.	nicotiana
abſinthium	geniſtæ ſal	perſicaria
aſperula	hederæ arboreæ reſina	petroſelini ſem.
cataputiæ majoris ol. expr.	iridis rad.	ſtaphidis agriæ ſem.
centaurium minus	lavandula	ſulphur
cinnabaris nativa	lauri bacc.	thuya.
	mercurius	

276. VERMES.

Vermes in ventriculo vel inteſtinis hærentes expelluntur *Vomitoriis* 113. & *Purgantibus* 103. necantur vero, aut eorum nidus deſtruitur *Aloeticis* 1. *Mercurialibus* 4. *Salibus alcalinis* 37. *Saponaceis* 44. *Amaris* 52. *Abſtergentibus* 156. Ex quibus ſequentia laudantur.

Abrotanum
abſinthium
acaciæ flor.
agallochum lign.
ageratum
allii rad.
aloe
amygdalæ amaræ
ariſtolochiæ cavæ rad.
aurantiorum ſem.
bilis
bryoniæ rad.
calthæ flor.
carduus benedictus
carlinæ rad.
caſcarillæ cort.
caſtoreum
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
ciceris ſem.
cichorium
citri ſem.
colocynthis
colubrinum lign.
corallina
coſti rad.
curcumæ rad.
dulcamara
erucæ ſem.
eupatorium
fabæ Ignatianæ
filicis rad.
fraxinellæ rad.
fraxini cort.
fumaria
gentianæ rad.
graminis rad.
hedera terreſtris
helenii rad.
hypericum
jalapa
liguſtici rad. ſem.
lupini ſem.
lupuli flor.
marrubium
mechoacannæ rad.
mentha
mercurius
myrrha
naſturtii ſem.
perſicæ fol. flor.
petaſitidis rad.
peucedani rad.
polygonum
roſmarinus
rutæ herb. ſem.
ſabina
ſcabioſa
ſcordium
ſophiæ ſem.
ſpicæ nardi utriuſque rad.
ſtœchados flor.
tanaceti ſem.
turbith rad.
zedoariæ rad. ſem.

277. FOETOR.

Si ex toto corpore vel parte quadam fœtor aſſurgat, ſemper denotat latitare corruptum vel putrefactum, quare materies medica integra in his Titulis continetur: accedunt etiam *Diluentia* 87. *Abſtergentia* 100. & *Auferentla* 99. quæ corruptum tollunt. Ex omnibus his ſequentia præſtantiſſima cenſentur.

FRIGIDA.

Acacia
acetoſa
acetoſella
acetum
alumen
berberis ſem.
beta
bombacis ſem.
citri ſucc.
cydoniorum ſem.
japonica terra
lac ebutyratum
lapathum
limonum ſucc.
mel
nitrum
plantago
plumbum
polytrichon
pompholix
punicæ cort. flor. ſucc.
rapa
rhois ſem.
roſa rubra
. . canina
ſaccharum
ſantalum citrinum lign.
tamarindi fruct.
tamariſci cort.
tormentillæ rad.
vinum Rhenanum
vitriolum.

CALIDA.

Abrotanum
abſinthium
ageratum
aloe
angelica
ariſtolochiæ rad.
ari rad.
benzoin gum.
bryoniæ rad.
camphora gum.
caranna gum.
cardamomum minus
caryophyllatæ rad.
chelidonium majus
citri cort.

co-

copayva balſ.
dictamnus
eupatorium
fumaria
gentianæ rad.
guajacum lign.
hypericum
lacca gum.
iridis rad.
marrubium
maſtix gum.
myrrha gum.
opobalſamum
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
pulegium
reſina flava
ruta
ſabina
ſalvia
ſcordium
ſtyrax calamita
. . . liquida
ſuccinum
tanacetum
terebinthina
thus
tolutanus balſ.
vvinteranus cort.

FOETOR AURIUM ET NARIUM.

Quæ his partibus adhibentur, mitiſſima eſſe debent ob exquiſitum in his partibus ſenſum, uti ſunt

Acacia
agrimonia
berberis
burſa Paſtoris
graminis rad.
hedera terreſtris
punicæ cort. flor.

FOETOR ORIS.

Ori quæ adhibentur, optimum eſt, ſi gratum ſimul ſpirant odorem, quemadmodum

Abelmoſchi
alumen
aniſum vulgare
. . . ſtellatum
cardamomum
citri cort.
coriandrum
cyperi rad.
japonica terra
imperatoriæ rad.
iridis rad.
roſæ rubræ.

278. FLATUS.

Quæ motum inordinatum, in nobis ſonitum ſæpe concitantem, vel dolorem verſatilem, ac ſi aer ex uno loco cum dolore tenderet in alium, curant vel compeſcunt, ad hunc Titulum conferuntur. Conſtant triplici genere auxiliorum; 1. Quæ aeris generationem ex putredine vel fermentatione intercipiunt: 2. Quæ motum inordinatum flatum generantem & exagitantem compeſcunt: 3. Quæ acre dolorem verſatilem producens emendant. Materiem medicam ad hæc tria referendam exhibebit ſequens

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
agni caſti ſem.
allii rad.
ammios ſem.
amomum
amygdalarum amararum ol.
anethum
angelica
aniſum
apium
aurantiorum cort.
betonica
calamintha
camphora gum.
cancrorum oculi
cardamomum
carui
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſtoreum
cataria
chamæmeli flor.
chenopodium
cinamomi cort. & rad. oleum
citri cort. ſucc. &c.
contrayervæ rad.
corallium
coriandrum
coſti rad.

cubebæ ſem.
cuminum
curcumæ rad.
cyperi rad.
dauci ſem.
. . . cretici ſem.
doronici rad.
eryngium
fabæ Ignatianæ
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
filipendulæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
gentianæ rad.
helenii rad.
hyſſopus
ikan rad.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
lavandula
lauri bacc.
liguſticum
limonum ſucc.
majorana
marum Siriacum
matricaria
meliſſa
mentha
meii rad.
moſchata nux
naſturtii ſem.
nigellæ ſem.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opopanax gum.
origanum
oſtreorum teſtæ
perlæ, & perlarum mater
peruvianus balſ.
petroſelini vulgaris ſem.
. . . . Macedonici ſem.
peucedani rad.
piper
pulegium
punicæ fruct. ſucc.
raphanus ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſchœnanthi flor.
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
ſpica Nardi
ſtyrax liquida
tacamahaca gum.
tamarindi
tanaceti ſem.
thymus
verbena
veronica
urticæ fol.
vvinteranus cort.
zedoaria
zingiber.

CAPUT UNDECIMUM.

Firmarum partium defectus & ſolutio.

Ad cohærentiam partis mollis & durioris poſſunt morbi referri, qui hanc cohærentiam deſtruunt ſine amiſſione ſubſtantiæ, ut Soluta unitas, Fiſſura; *vel qui portionem ſimul auferunt, ut* Corroſio, Nudum os, Ulcus, Caries, Fiſtula, Cicatrix.

279. SOLUTA UNITAS.

IN omni partium firmarum ſolutione, ſi nihil de ſubſtantia ſit perditum nihilque alienum interpoſitum, ſolutorum requiritur *Adductio* 63. adductorum *Retentio* 64. atque *Conſolidatio* 154. Sed quia materies medica dictis locis recenſita eſt, non erit opus repetere.

280. FISSURA.

Solutio ſecundum oſſium longitudinem ad oſſium fracturas refertur; ſed rima oblonga in parte molli, uti in labiis, digitis, papillis mammarum, vel & in aliis partibus, ex nimia tenſione, nata, ad curationem exigit *Oleoſa mollia* 14. *Pinguia* 25. *Mucilaginoſa* 43. *Emollientia* 70. *Laxantia* 71. *Conſolidantia* 154. ut fibræ ſine ruptione facilius elongari, & majorem diſtendentem cauſam ferre queant ſine integra ſolutione.

CATALOGUS.

Althææ rad.
amygdalæ dulces, & earum ol.
arabicum gum.
bolus Armena
butyrum inſulſum
cannabis ol. expr.
cera alba
. . flava

ce-

ceraſorum gum.	medulla Animalium	ſymphyti rad.
creta alba	olivarum ol.	tiliæ cort.
lactis cremor	ovi vitelli ol.	tragacanthum gum.
liliorum alborum bulbi	palmæ ol.	tritici ol.
lini ol.	papaveris albi ſem. ol.	verbaſcum
malva	pinguedo Animalium	xyli ſem.

281. CORROSIO.

Partes firmæ ab incumbente vel transfluente humore acri conſumtæ medicamenta exigunt, quæ id acre emendant, qualia ſuo loco proponuntur; in hoc autem loco talia proferuntur, quæ partem firmam ita muniunt, ut non tam facile ab eo rodente affici poſſit, ut ſunt *Pinguia* 25. *Glutinoſa* 40. *Mollia* 42. *Mucilaginoſa* 43. *Obvolventia* 95. vel quæ *Diluendo* 87. & *Abſtergendo* 156. acre mitigant: vel quæ *Adſtringendo* 68. partes firmas magis cohærentes faciunt. Materiem medicam ex his compoſitam ſequens tradit

CATALOGUS.

Agrimonia	hyoſcyami ſem. ol.	pinguedo Animalium
alcea	ichthyocolla	piſtaciæ
alchimilla	lappæ rad.	plantaginis fol. ſem.
althææ rad. fol.	lilii rad.	populi gemmæ
amygdalæ dulces, & earum ol.	lini ſem. ol.	pſyllium
arabicum gum.	lotus	pulmonaria
bugloſſi flor.	malva	ſcabioſa
butyrum inſulſum	medulla Animalium	ſymphyti rad.
cannabis ſem.	meliloti flor.	tiliæ cort.
ceræ ol.	myrtus	tragacanthum gum.
ceti ſperma	nymphæa	tuſſilago
cydoniorum ſem.	ovi vitellus	verbaſcum
cynogloſſi rad.	papaveris albi ſem. ol.	viola
glycyrrhiza	pineæ nuces	xyli ſem.

282. EXCORIATIO.

Partes ſenſu donatæ externæ epidermide, cavitates autem, quas tangit ambiens aer, epithelio, vel cavitates, ſinus, & canales interni muco naturali privati, a quovis attactu dolentes, obduci & muniri debent *Gummoſis inſipidis* 13. *Oleoſis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Gelatinoſis* 40. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Lubricantibus* 67. *Obvolventibus* 95. & leniter *Adſtringentibus* 68. donec vel Epidermis, vel Epithelium, vel mucus ſanus renatus fuerit. Promovetur ſæpe quiete, *Anodyno* 135. & *Conſolidante* 154.

CATALOGUS.

Abietis pulvis	bugloſſi flor.	ceti ſperma
acaciæ ſucc. fol.	burſa Paſtoris	creta alba
althææ rad. fol.	butyrum inſulſum	cydoniorum ſem.
amygdalæ dulces	calaminaris lap.	cynogloſſi rad.
arabicum gum.	cera	ficus
bolus Armena	ceraſorum gum.	filix

 gly-

glycyrrhiza
hedera terreſtris
hyoſcyami fol. ſem.
ichtyocolla
lac
lactis cremor
lappæ rad.
lilii rad. antheræ
lini ol.
malva
medulla Animalium
olivarum ol.
ovi vitellus. oleum
palmæ ol.
papaveris albi ſem. ol.
paſſulæ majores
pineæ nuces
pinguedo Animalium
piſtaciæ
plantago
plumbi ſaccharum
pompholix
populi gemmæ
pſyllii ſem.
pumex lap.
ſarcocolla
ſcabioſa
ſymphyti rad.
tiliæ cort.
tragacanthum gum.
tritici ol.
tuſſilago
tutia
verbaſcum
violarum ol.
xyli ſem.

283. NUDA OSSA.

Ut partes molles integumentis privatæ Medicorum opem expoſtulant, ita oſſa carne vel membrana orbata corrumpuntur, & ſua propria auxilia exigunt, qualia ſunt

Agrimonia
ariſtolochiæ rad.
colophonia
copayva balſ.
iridis rad.
maſtix
myrrha
ruta
ſabina
terebinthina
thus.

284. ULCUS.

Soluta unitas in parte molli, fundens pus aut ichorem, vel cruſta aut ſordibus obſeſſa, varia genera medicamentorum externorum & internorum exigit: vel ad *Abſtergendum* 156. *Corrodendum* 72. *Corrigendum* 92. *Conſolidandum* 154. *Carne implendum* 148. *Cicatrice obducendum* 152. vel in variis corporis partibus. Quare in generali catalogo medicamina ad uſum quoque internum hoc (*) ſigno a ceteris diſtingui poſſunt, dum reliqua ad quoſdam titulos ſpeciales delata ſunt, ad quos plura medicamina ex generali titulo referri poſſunt.

CATALOGUS.

Abietis ol.
* abrotanum
* abſinthium
acacia
* adianthum
æris flos, ærugo
æs uſtum
* agrimonia
* alchimilla
* aloe
alumen rupeum
. . . uſtum
* ammoniacum gum.
anagallis
* anethum
* apium
ari rad.
* ariſtolochiæ cavæ rad.
* . . . . fabaceæ rad.
* . . . . longæ rad.
* . . . . rotundæ rad.
* artemiſia
aſclepiadis rad.
bdellium gum.
* becabunga
bellis
* betonica
bilis
* borrago
botrys
bugula
burſa Paſtoris
calaminaris lap.
* canis album Græcum
* carduus benedictus
* caryophyllatæ rad.
* centaurium minus
ceterach
* chamædrys
* chamæpitys
chelidonium majus
* chinæ rad.
* cichorium
colophonia
* copayva balſ.
* cynogloſſi rad.
* cyperi rad.
* dens Leonis

 * dul-

* dulcamara
elaterii ſucc.
* endivia
* equiſetum
* eryſimum
eſulæ rad.
* eupatorium
euphorbium
farina volatilis
* filix
* fœniculum
* fumaria
* galbanum gum.
* gentianæ rad.
* geranium Robertianum
* glycyrrhiza
hæmatites lap.
hedera arborea
* . . . terreſtris
* hellebori nigri rad.
* hepatica
* hydrargyrus
* hypericum
* hyſſopus
* jalapæ rad. reſina
* japonica terra
* iridis rad.
* lapathi rad.
lapis infernalis
* lappæ rad. fol.
lemnia terra
* liguſtici rad. ſucc. expr.
lilii rad. fol.
* lingua Cervina
lupini ſem.
malva roſea
marinum ſal
* marrubium
* maſtix gum.
* mechoacannæ reſina
* mel
mezerei bacc.
* moſchata nux
* myrrha
nicotiana
* nitrum
* olibanum gum.
* ononidis rad.
* opopanax gum.
* origanum
* oſmunda
* ovi vitellus
* pareiræ bravæ rad.
* parietaria
perſicaria
* peruvianus balſ.
peucedani rad.
* piloſella
* pimpinella
* plantago
plumbi ſaccharum
poligonum
pompholix
primula veris
prunella
pſyllii ſem.
* pulmonaria
pumex lap.
* punicæ cort. flor.
pyrola
quercus fol.
* quinquefolii rad.
rhois ſem.
* roſæ rubræ
* ruta muraria
* ſabina
ſaccharum
* ſagapenum gum.
* ſalſaparilla
ſambuci medulla
* ſanicula
ſantalum citrinum lign.
* ſaponaria
ſarcocolla
* ſaſſafras lign.
* ſaxifragiæ rad. ſem.
* ſcabioſa
* ſcordium
ſepiæ os
ſigillum Salomonis
* ſolidago Saracenica
* ſophiæ ſem.
ſpongia
ſtannum
ſtaphidis agriæ ſem.
* ſtyrax
* ſymphyti rad.
* terebinthina
terra ſigillata
* thlaſpios ſem.
* thus
* tolutanus balſ.
* tormentillæ rad.
* trifolium odoratum
* tuſſilago
tutia
* valerianæ rad.
* verbena
* veronica
* vinca pervinca
* virga aurea
vitriolum
urticæ fol.

ULCUS CACOETHES.

Abſinthium Vulgare
. . . . Romanum
acacia
ari rad.
camphora
canis album Græcum
carduus benedictus
colophonia
helleborus niger
hydrargyrus
japonica terra
lapathi rad.
marinum ſal
myrrha
nicotiana
nitrum
plantago
plumbum
pſyllium
ſophiæ ſem.
ſtannum
ſymphyti rad.
veronica
vitriolum.

Aca-

ULCUS RHEUMATICUM.

Acacia
æris ærugo
æs uſtum
alchimilla
alumen rupeum
. . . uſtum
anagallis
ariſtolochia fabacea
calaminaris lap.
ceruſſa
colophonia
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
farina volatilis
filix
hæmatites lap.
hypericum
lapathi rad.
lappæ rad.
lemnia terra
lingua Cervina
lithargyrium
marrubium
maſtix
minium
myrrha
piſoſella
plumbum
polygonum
pompholix
pulmonaria
pumex lap.
punicæ cort. flor.
quercus fol.
quinquefolii rad.
roſæ rubræ
ruta muraria
ſambuci medulla combuſta
ſarcocolla
ſepiæ os
ſtannum
ſymphyti rad.
terra ſigillata
thus
tutia
vitriolum.

ULCUS SORDIDUM.

Abſinthium
acacia
æris ærugo
. . flos
æs uſtum
aloe
alumen rupeum
. . . uſtum
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.
artemiſia
aſclepiadis rad.
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
centaurium minus
chamædrys
chelidonium majus
dens leonis
elaterii ſucc.
eſulæ rad.
eupatorium
euphorbium
fumaria
gentianæ rad.
glycyrrhiza
lapis infernalis
perſicaria
peruvianus balſ.
peucedani rad.
pompholix
pyrola
ſabina
ſaponaria
ſcordium
ſolidago Saracenica
ſophiæ ſem.
thlaſpios ſem.
thus
vitriolum.

ULCUS PULMONIS ET RENUM.

Adianthum aureum
. . . . vulgare
agrimonia
alchimilla
alkekengi
ammoniacum gum.
bdellium gum.
becabunga
bellis
betonica
borrago
botrys
bugula
calamintha
ceterach
chamædrys
chamæpitys
cichorium
copayva balſ.
dens Leonis
dulcamara
endivia
eryſimum
fœniculum
fumaria
galbanum gum.
hedera terreſtris
hepatica
hypericum
hyſſopus
lactuca
liguſtici rad. ſem.
lingua Cervina
marrubium album
maſtix
myrrha
nummularia
olibanum
ononidis rad.
opopanax gum.
origanum
pareiræ bravæ rad.
pim-

pimpinella	ſagapenum gum.	ſymphyti rad.
pineæ nuces	ſalſaparilla	terebinthina
primula veris	ſantalum citrinum lign.	thus
prunella	ſaponaria	tolutanus balſ.
pulmonaria	ſarcocolla	tragacanthum gum.
roſæ rubræ	ſtyrax	virga aurea.

ULCUS ORIS ET FAUCIUM.

Acacia	cochlearia	quinquefolii rad.
agrimonia	hedera terreſtris	roſæ rubræ
alkannæ rad.	mel	ſal prunellæ
alumen uſtum	nitrum	ſolidago Saracenica
biſtortæ rad.	plantago	veronica
brunella	punicæ cort. flor.	virga aurea.

285. CARIES.

Oſſis quædam pars mortificata, friabilis facta, com quadam ſubſtantiæ amiſſione, quemadmodum in partibus mollioribus fit ulcus, ad ſuam curationem exigit medicamenta fortiora *Abſtergentia*, & etiam *Corrodentia*, atque ea, quæ medullæ corruptionem inhibent, qualia ſunt ſequentia.

Agrimonia	iridis rad.	ruta
ariſtolochiæ rad.	maſtix	ſabina
colophonia	myrrha	ſuccinum
euphorbium	olibanum	thus.

286. FISTULA.

Ulcus canaliculatum, alte penetrans inter partes molles, plerumque originem ex oſſis carie, vel quadam cavitate, malum humorem fundente, ducens, ad exitum anguſtum & fere ſemper calloſum, eandem materiem medicam, quæ in *Ulcere* 284. & *Carie* 286. tradita eſt, exigit: niſi autem tollantur fomes, calloſaque latera, irrita erit curatio: præ ceteris ſequentia extolluntur.

Aloe	marrubium	ſanicula
ariſtolochiæ cavæ rad.	maſtix	ſcabioſa
. . . . longæ rad.	myrrha	ſcordium
chelidonium majus	nicotiana	ſepiæ os
gentianæ rad.	opopanax gum.	ſolidago Saracenica
hedera arborea	plantago	ſpongia
helleborus niger	ſambuci medulla	tutia
		vitriolum.

287. CICATRIX.

Veſtigium in parte molli poſt vulnera, combuſtionem, ulcera, variolas relictum, quoniam viſui utplurimum patet, & ſæpe alienum colorem habet, aut ſorditatem continet, ex materia medica ante curationem perfectam exigit ſæpe *Abſtergentia* 156. & *Veſicantia* 157. quæ ſorditates auferunt; vel leniter *Adſtringentia* 68. & *Siccantia* 66. ſi nimis protuberat; vel *Mollia* 42. *Abluentia* 87. ſi rodens ichor nimis profundam foveam relinqueret: poſt curatio-

rationem interdum deleri debet leniter *Corrodentibus* 72. *Abſtergentibus* 156. vel ſi debilior ſit *Spirituoſis* 17. & *Adſtringentibus* 68. roboranda.

CATALOGUS.

Amygdalæ	lac dulce, & ebutyratum	ovi vitellus
borax	medulla	pinguedo
bryoniæ rad.	mel	rapæ ſucc.
ceti ſperma	myrrhæ oleum	ſaccharum
erucæ ſem.	nitrum	tragacanthum gum.
fabarum far.		vini ſpiritus.
hederæ ſucc.		

CAPUT DUODECIMUM.

Mutationis Firmarum Morbi.

Tria genera morborum in hoc Capite occurrunt.

I. *Qui pendent a firmiori partium minimarum nexu in parte majore, ut* Callus, Oſſificatio, Durities, Concretio.

II. *Situs ſeu loci mutatio facit* Herniam, *&* Procidentiam.

III. *Quantitatis mutatio alluentium humorum facit* Humiditatem, *&* Siccitatem.

288. CALLUS.

Corporis partes molliores continuata compreſſione vel compactu induratæ, magis exſuccæ, tenaciores & ſæpe craſſiores ſimul facta, quod *Callum* vocant, intermiſſo uſu Compingentium, ſponte iterum in priſtinum redeunt ſtatum, niſi ſit ex ſenectute, vel ſi oſſeam duritiem acquiſiverint: citius autem emollitur Callus *Farinoſis* 11. *Oleoſis mollibus* 14. *Mucilaginoſis* 43. *Humectantibus* 65. *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. applicatis & exhibitis.

CATALOGUS.

Althææ rad. herb. ſem.	fabarum far.	pinguedo
amygdalæ dulces	ficus fruct.	portulacæ ſem.
arabicum gum.	lilii alba rad. fol.	tiliæ cort.
cannabis ſem.	lini ſem. ol. far.	verbaſci fol. flor.
cera alba, & flava	malvæ fol. flor.	violæ fol.
ceti ſperma	medulla Cervina	xyli ſem.
elemi gum.	meliloti flor.	

289. OSSIFICATIO.

Si vero membranæ, ligamenta, cartilagines, aut vaſa in oſſis duritiem ſunt compacta, non novimus ullum auxilium, quo naturalis mollitudo reſtitui poteſt his partibus. Quæ narrant de Gramine Oſſifrago, non ita certa ſunt, ut fidere poſſimus; & in his non requiritur, ut omnia oſſa emolliantur, ſed ſola pars oſſificata eſt emollienda, quod ab aſſumto generali vix ſperari poteſt.

290.

290. DURITIES MORBOSA.

Partes naturaliter in morbis molles ſi ex morboſa cauſa induruerunt, materiem medicam variam exigunt.

Nam ex valida impletione, & aucto motu humorum in aliquam partem, *Humectantibus* 65. *Laxantibus* 71. *Evacuantibus ſine ſtimulo* 98. & *Frigeſacientibus* 126. emollitur.

Partes firmæ molles in callum compactæ generalem *Calli* 288. curationem poſtulant.

Sed humores compacti, concreti, coagulati, & in parte hærentes *Reſolventibus* 80. emolliendi.

291. CONCRETIO.

Partes, tam in liquoribus, quam partibus firmis noſtri corporis, ita inter ſe cohærentes, per quietem longiorem in contactu mutuo, factæ, ut denegent eam ſitus mutationem, quæ ad ſanitatem requiritur, in partibus firmis fere ſola ſectione vel frequentiori membri agitatione; in liquoribus vero per Reſolventia abſolvitur, quare non opus adjicere Catalogum.

292. HERNIA.

Cum Medici per Herniam varia morborum genera intelligant, materies medica huic morbo adaptata exhiberi nequit, ſed ex generali titulo Tumoris Hydrocelis, Bronchocelis, Sarcocelis, ad nomina Tumoris Aquoſi, Pituitoſi, Carnoſi, &c. referri debuit. In hoc autem loco proponitur materies medica, quæ adaptata eſt Herniis ex prolongatione vel ruptione lamellæ peritonæi, in umbilico, inguine, vel ſcroto, natis. Conſtat hæc præprimis *Adſtringentibus* 68. & *Roborantibus* 123. ſed ſi intromitti nequit hernia, *Emollientia* 70. & *Laxantia* 71. adhibentur, quæ per hoc (*) ſignum a reliquis diſtinguere valent Lectores.

CATALOGUS.

Acacia
agrimonia
alchimilla
* althææ rad. fol.
amylum
armenius lapis
biſtortæ rad.
bolus Armena
calaminaris lap.
* cannabis ol. expr.
* cera
ceruſſa
cimolia terra
colophonia
corallina
creta
cupreſſi nux
filipendulæ rad.
fraxini cort.
galangæ minoris rad.
gallæ nuces
* hyoſcyami fol.
hypociſtidis ſucc.
* jura carnium
lapathum
lemnia terra
* lilii albi rad.
lingua Cervina
lithargyrium
magnes lapis
malvæ fol.
maſtix gum.
* medulla oſſium
muſcus Quercinus
myrtus
* oleum molle
oſmunda
oſteocolla
* papaveris fol.
piloſella
* pinguedo Animalium
plantago
plumbum
polygonum
pompholix
pumex
punicæ cort. flor.
pyrola
querni fol.
quinquefolii rad.
rhois ſem.
roſæ rubræ
rubiæ rad.
ruta muraria

ſanguis Draconis	tormentillæ rad.	verbena
ſanicula	tutia	* violæ fol.
ſantalum rubrum lign.	* verbaſci fol.	viſcum.
tamariſci cort.		

293. PROCIDENTIA.

Inteſtini recti ex ano utriuſque ſexus, & vaginæ, atque uteri prolapsus ex pudendis fœminarum, iiſdem auxiliis, quæ in *Herniis* 292. citata ſunt, curatur.

294. HUMIDITAS.

Si plus humidi partibus firmis intime miſtum ſit, quam requiritur in ſanitate, *Humiditate* affectas eſſe dicimus: quæ humiditas admodum magna copia admiſta, & firmas partes veluti obruens, ſi adſit, vocatur *Uligo*.

Medicamenta curantia hanc humiditatem, conſtant *Aromaticis* 9. *Siccantibus* 66. *Diſcutientibus* 101. *Moventibus* 116. *Stimulantibus* 117. *Roborantibus* 123. &c. quorum Tituli conſuli poſſunt, ſi in ſequenti Catalogo non ſufficiens medicamentorum ſit selectus.

CATALOGUS.

Abſinthium	fraxini cort.	ſalvia
calaminaris lapis	hæmatites lap.	ſanicula
cardamomum	helenii rad.	ſardus lapis
caryophylli aromatici	hypociſtidis ſucc.	ſaſſafras lign.
. . . . Plinii	lavandula	ſepiæ os
caſtoreum	lemnia terra	ſophiæ ſem.
corallina	majorana	ſpica Nardi
creta alba	marum Syriacum	terræ oleum
croci flor.	maſtichinum lign.	terra ſigillata
cubebæ ſem.	matricaria	tolutanus balſ.
cuminum	mechoacannæ rad.	tutia
cupreſſi nux	meum Athamanticum	viſcum
ebur	pumex	vitriolum
eryſimum	punicæ cort. flor.	vvinteranus cort.
farina volatilis	roſmarinus	

295. SICCITAS.

Defectus humoris tenuioris inter partes firmas, & ad ſuperficiem corporis, vel alicujus partis, vocatur *Siccitas*, quæ ad curationem exigit *Aquoſa* 3. *Nitroſa* 5. *Fructus horæos* 12. *Olera* 15. *Humectantia* 65. *Diluentia* 87. quorum Tituli in defectu ſequentis Catalogi inſpici poſſunt.

CATALOGUS.

Acetoſa	ceti ſperma	jujubæ
althæa	citri ſucc.	lac ebutyratum
caſſiæ pulpa	citrulli ſem.	lactis ſerum
cera	hordeum	lilii rad. fol.
ceraſorum fruct.	japonica terra	limonum ſucc.

mal-

malva
manna
mel
mercurialis
nitrum
perſicæ fruct.
prunorum fruct.
ſaccharum
ſal prunellæ
ſedum
tamarindi
tragacanthum gum.
violæ flor.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

Senſus Morbi Raro Generales.

Ut in præcedenti Sectione (Cap. 6.) exponuntur morbi ad ſenſum pertinentes, qui ſæpe generales obſervantur per totum corpus, ita in hoc, qui in variis partibus corporis obſervantur, & raro integrum corpus aggrediuntur, ut eſt Arthritis, Podagra, Rheumatiſmus, & Pruritus. *Si autem alicui magis arrideat, hæc duo capita jungere, id ſine ordine interrupto quoque fieri poteſt.*

296. ARTRITIS.

Acrimonia ſpecialis in ſucco molli canaliculos nervoſos obvolvente latitans variis in corporis partibus, utplurimum dolorem vagum & diu durantem excitans, præcipue circa media membrorum, minus circa articulos, quam Podagra, *Arthritis* dicta, medicamentis *Aromaticis 9. Balſamicis* 10. *Reſinoſis* 16. & *Antiſcorbuticis* 183. emendatur, atque per talia *Diuretica* 104. & *Diaphoretica* 105. expelli ſolet: ſæpe etiam doloris vehementia *Narcotica* 136. applicanda poſtulat: quorum omnium ſequens eſt

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
alkekengi fruct.
ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
antimonium
ari rad.
ariſtolochiæ rad.
aſari rad.
betonica
bryoniæ rad.
calamintha
camphora gum.
capparis radic. cort.
caranna gum.
centaurium minus
ceti ſperma
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chinæ rad.
cinamomi radic. ol.
cinnabaris nativa
cochlearia
curcumæ rad.
cynogloſſi rad.
ebuli cort. fol. flor.
fumaria
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
guajaci cort. lign.
helenii rad.
hermodactyli rad.
hyoſcyami ſem.
hypericum
imperatoriæ rad.
lappæ rad. fol.
matricaria
mechoacannæ rad.
meii rad.
millepedes
naſturtium
pæoniæ rad.
pareiræ bravæ rad.
pedro del Porco
perſicaria
peruvianus balſ.
petroleum
pix
polypodii rad.
pulegium
quinquefolii rad.
rhamni bacc. ſyrp.
roſmarinus
ruſci rad. ſem.
ſabina
ſalvia
ſalſa parilla
ſantalum citrinum lign.
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſchœnanthi flor.
ſerpillum
ſinapi ſem.
ſymphyti rad.
tacamahaca gum.
terebinthina
terræ oleum
thymus
trifolium aquaticum
turbith rad.
verbena
veronica
urtica herba.

297. PODAGRA.

Dolor ſævus articulos excrucians, per paroxyſmos affligens, inviſibiliter evaneſcens, vel materiem calceam relinquens, medicamenta ſpecifica flagitaret, ſi exſtarent, ſed quia hucuſque non ſunt inventa, paroxyſmus tolerabilior eſt faciendus *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. & *Lenientibus* 93. in ſummo autem dolore *Anodynis* 135. Extra paroxyſmum promovenda perſpiratio *Diaphoreticis* 105. & ſpontanea corruptio cohibenda *Condientibus* 82. Prodeſt maxime omne fermentatum evitare. Materies medica ex *Arthritide* 296. vel ſequenti Catalogo peti poteſt.

CATALOGUS.

Ammoniaci ſalis ſpir.
auriculæ judæ
becabunga
betonica
bryoniæ rad.
cancrorum caro, ſucc.
chamædrys
chamæpitys
chinæ rad.
cichorium
cynogloſſi rad.
dens Leonis
dulcamaræ fol.
ebuli fol. flor.
fœni Græci farina
gentianæ rad.
glycyrrhizæ rad.
guajaci cort. lign.
hyoſcyami ſem.
hypericum
lappæ rad.
meliloti flor.
nicotiana
papaveris albi fol.
pareiræ bravæ rad.
parietaria
rubiæ rad.
ſalſaparilla
ſalvia
ſambuci fol.
ſaſſafras lign.
ſcordium
ſymphyti rad.
tacamahacæ ſucc.
verbaſcum
urticæ fol.

298. RHEUMATISMUS.

Catarrhus, Arthritis, Podagra, & Rheumatiſmus tam affines ſunt morbi, ut non raro promiſcue ab Auctoribus accipiantur, quare in aſſignanda virtute medicamentorum ſæpe committuntur errores: omnia inflammationis ſigna habet Rheumatiſmus, ſed ſæpe mutat locum, & quamvis diu ſævit, nunquam in ſuppurationem commutatur; major calor & febris adeſt, quam in Catarrho & Arthritide; minus infeſtus articulis, quam Podagra; plerumque robuſtos & exercitiis excalefactos aggreditur. Curatio optima hucuſque detecta nihil differt ab *Inflammatione* 248 quare ex eo Titulo materies medica peti poteſt.

299. PRURITUS.

Leviſſima nervorum ſentientium affectio, quæ ad ſcalpendum inſtigat, & ſcalpendi actione voluptatem percipere facit, licet poſtea ſæpe in dolorem convertitur, quia ſæpe generatur ab humore tenui acri & titillante, is humor *Acris* 202. eſt auferendus & corrigendus, quod multis fit medicamentis, quæ autem præcipua cenſentur, recipit.

CATALOGUS.

Acetoſæ rad.
arabicum gum.
cancrorum oculi
citri ſucc.
cydoniorum ſem.
gutta gamba
hyoſcyamus
limonum ſucc.
malvæ arboreæ flor.
oſtreorum teſtæ
plumbi ſaccharum
ſcabioſa

ſe-

ſedum	tamariſci cort.	veronica
ſulphur	tiliæ cort. fol.	tragacanthum gum.

CAPUT DECIMUM QUARTUM.

Motus Morbi.

Morbi in partibus variis ad motum pertinentes 1. *fiunt ex Motu aucto*, *ut* Gangræna; 2. *Motu mutato*, *ut* Repulſio; 3. *Motu impedito vel exſtincto*, *ut* Obſtructio, paralyſis, & Sphacelus.

300. GANGRÆNA.

INflammatio tam valida, ut minetur iſtius partis interitus; vel qui jam inchoavit, tam in partibus externis, quam internis; imo hujuſmodi introducta in humoribus mutatio per totum corpus, quando febris gangrænoſa poſſet vocari, ad Curationem exigit medicamenta, quæ in *Inflammatione valida* 248. præſcribenda ſunt, ubi horum Catalogus videri poteſt.

301. REPULSIO.

Humor morboſus applicatione adſtringentium, frigefacientium, narcoticorum, aut actu frigidorum, vel debilitate corporis, ex parte externa ad aliam internam & magis principem delatus, inde derivandus ad priorem locum, vel alium minus periculoſum per *Attrahentia* 129. & *Derivantia* 132. quorum materies medica ibi inveniri poteſt.

302. OBSTRUCTIO.

Impeditus tranſitus humorum per vaſa, ſive naſcitur ex infarctione, ſive compreſſione externa, ſive impletione aut conſtrictione laterum vaſorum, curatur medicamentis & auxiliis in *Reſolventibus* 80. & *Aperientibus* 122. traditis: ad ſpecialium autem partium obſtructionem ſequentia adhiberi poſſunt, uti ad obſtructionem

GLANDULARUM.

Bryoniæ rad.	ebuli cort. med.	verbena.
cubebæ ſem.	ſambuci cort. med.	

HEPATIS

Abrotanum	carthami ſem.	graminis rad.
abſinthium vulgare	caryophyllatæ rad.	lacca gum.
. . . . Romanum	chamæmeli flor.	liguſtici rad. ſem.
acori rad.	chelidonii majoris rad.	lupuli flor.
agallochum lign.	cichorium	millepedes
ammoniacum gum.	croci flor.	nephriticum lign.
amygdalæ amaræ	curcumæ rad.	opobalſamum
angelicæ rad. ſem.	dens Leonis	pæoniæ rad.
anonidis rad.	fœniculi rad. herb. ſem.	peruvianus balſ.
aſperula	fumaria	petroſelinum
becabunga	gentianæ rad.	peucedani rad.

po-

polypodii rad.
raphanus ruſticanus
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad.
ſcordium
ſeſelios ſem.
ſolidago Saracenica
tartarus
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
urticæ fol.
vvinteranus cort.

LIENIS

Abrotanum
acori rad.
ammoniacum gum.
amygdalæ amaræ
becabunga
caryophyllatæ rad.
chamæmeli flor.
cichorium
curcumæ rad.
dens Leonis
fœniculi rad.
fumaria
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
graminis rad.
juniperi bacc. ol.
lacca gum.
liguſtici rad. ſem.
millepedes
nephriticum lign.
peruvianus balſ.
peucedani rad.
polypodii rad.
roſmarinus
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcordium
ſeſelios ſem.
ſolidago Saracenica
tartarus
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
veronica
urtica
vvinteranus cort.

MESENTERII

Abrotanum
aloe
ammoniacum gum.
amygdalæ amaræ
betonica
bilis
chamæmeli flor.
cichorium
curcumæ rad.
endivia
eryngii rad.
fœniculi rad.
fumaria
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
imperatoriæ rad.
nephriticum lign.
perſicæ fol. flor.
petroſelini rad. ſem.
. . . . Macedonici ſem.
peucedani rad.
polypodii rad.
ſeſelios ſem.
tartarus.

VISCERUM

Abrotanum
abſinthium
artemiſia
ari rad.
aſclepiadis rad.
chenopodium
coſti rad.
curcumæ rad.
hedera terreſtris
majorana
marrubium
ſagapenum gum.
ſcillæ rad.
veronica.

303. PARALISIS.

Laxa impotentia movendi in muſculis ad motum alicujus partis deſtinatis, quoniam ex variis generatur cauſis, multiplicem materiem medicam exigit: curatur enim Frictionibus, *Aromaticis* 9. *Volatilibus* 46. *Acribus* 47. *Reſolventibus* 80. *Sudoriferis* 114. *Moventibus* 116. *Stimulantibus* 117. *Calefacientibus* 120. *Aperientibus* 122. *Veſicatoriis* 157. Varia hæc medicamentorum genera ſequens præbet

CATALOGUS

Abies
abſinthium
acori rad.
alumen plumoſum
ambra gryſea
ammoniaci ſalis ſpir.

ani-

animæ gum.
ari rad.
aſperula
benzoin gum.
betonica
calthæ flor.
cantharides
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caſtoreum
cataputiæ majoris ol. expr.
cataria
cepæ rad.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
cochlearia
coſti rad.
cubebæ ſem.
cyclaminis rad.
euphorbium
helenii rad.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
ladanum gum.
lavandula
lauri bacc.
leucoji flor.
lilii convallii flor.
majorana
marum Syriacum
meliſſa
millepedes
moſchata nux
napi ſem.
naſturtii ſem.
opobalſamum
origanum
paradiſi grana
petroleum
peucedani rad.
piper
rhamni bacc. ſyrp.
ribeſiorum fol.
roſmarinus
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſpica Nardi Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax liquida
terræ oleum
thymus
urticæ rad. fol.
vvinteranus cort.

304. SPHACELUS.

Vitalis actio in quadam parte hominis viventis ita extincta, ut ea pars mortificata in eſcharam abeat, vel & ſimilis corruptela circulantibus inducta, duplicem exigit medelam: una quæ tendit ad interfecti ſeparationem, quod faciunt *Corrodentia* 72. *Eſcharotica* 73. *Exedentia* 74. *Auferentia* 99. *Abſtergentia* 156. altera ad progreſſionem & interfectionem corrupti præveniendam, quod præſtant *Putredinem cohibentia* 83. *Moventia* 116. *Stimulantia* 117. *Calefacientia* 120. *Cordialia* 124. ſi ex deficiente motu pars moriatur: ſed ſi poſt gangrænam ſequatur, medicamenta minus calida eſſe debent. Sequentia externe applicari ſolent, interna autem ex allegatis Titulis peti poſſunt.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
ammoniacum ſal
calthæ flor.
camphora gum.
phellandrium
ruta
ſcordium.

CAPUT DECIMUM QUINTUM.

Morbi Coloris Mutati.

Partes firmæ omnes humoribus privatæ candidæ ſunt, omnique colore carentes, quare coloris mutationes humoribus vel ſanis, vel corruptis ſunt adſcribendæ: alienos colores per totum corpus diffuſos habent Rubor, Phlogoſis, Livor, Nigror, Pallor, Flavus Calor, *&* Icterus: *ſed* Maculæ *limitatis locis a ceteris diſtinguuntur.*

305. RUBOR.

Globuli ſanguinis ſoli rubedine donati, quamdiu ſero & lympha ſunt diluti, & ſeparati, ſi colligantur in vaſis minimis pellucidis, partis Ru-

Rubedinem augent : quia autem hoc fit , ſi ſanguis ille majori impetu urgetur in aliquam partem , ut vaſcula dilatata rubrum hunc ſuccum recipiant , itaque *Adſtringentia* 68. *Motum minuentia* 125. & *Frigefacientia* 126. rubedinem curant : *Acida* 35. quoque ſanguini miſta rubedinem extinguunt . Ex his igitur materies medica peti poteſt . Verum adſtringentia non conveniunt ſua coagulante virtute , ſi major ſimul eſt in ſanguine concreſcendi potentia , uti in *Lentore* 188.

Sequentia extollunt ad

FAUCIUM RUBEDINEM.

Acacia	malva roſea	piloſella
alumen rupeum	meſpili recens fruct.	rhois ſem.
limonum ſucc.	myrtus	ſal prunellæ
lingua Cervina	nitrum	ſiliqua dulcis.

306. PHLOGOSIS.

Ad rubedinem cum incaleſcentia ſubito obortam , præprimis in facie , *Cacochymicis* 181. *Scorbuticis* 183. *Purulentis* 200. empyematicis , peripneumonicis , pleuriticis , & *Phthiſicis* 271. frequentem , ſubitoque evaneſcentem , nulla relinquentem veſtigia , adhibere ſolent eadem in *Rubedine* 305. citata , ſed ſuperari nequit ita ut non redeat , niſi dicti morbi curentur , quorum eſt ſymptoma , quare materies medica ex iis petenda .

307. LIVOR.

Quia ſanguis ruber majori copia in parte collectus pellicula pellucida tectus ; vel ſanguinis quidam globuli concreti ; aut materies melancholica in vaſculis pellucidis incepta , lividam faciunt partem , generalis materies medica livorem curans tradi nequit , ſed petenda ex dictis morbis , ut eſt *Coagulatio* 185. *Contuſio* 271. *Melancholia* 199.

308. NIGROR.

Nigror quoniam generatur ex iiſdem , ſed majoribus cauſis , quæ producunt *Livorem* 307. tum etiam ex *Sphacelo* 304. iſti igitur morbi materiem medicam ſuppeditare poſſunt .

Sequentia autem laudantur ad

DENTIUM NIGROREM.

Cryſtallus montana	oſtreorum teſtæ	ſpongiæ combuſtæ pulvis .
japonica terra	pumex	
marinum ſal	ſepiæ os	

309. PALLOR.

Pars vivens externa , & præprimis facies ſanguinis rubris globulis privata pallens non poteſt curari , niſi globuli majori copia regenerentur , vel ſanguis majori copia ad eam partem derivetur ; prima materies medica ex *Chloroſi* 184. deſumi poteſt : altera vero ex *Stimulantibus* 117. parti tali applicatis .

310. FLAVUS COLOR.

Flavus, gilvus, ſeu luridus color, quoniam producitur ex corruptis humoribus per vaſcula pellucida ductis, externis medicamentis elui nequit; ſed corruptio eſt in humoribus emendanda medicamentis in *Cacochymia* 181. traditis.

311. ICTERUS.

Flavus autem, ſeu auri, vel Croci color in cute & oculis apparens, qui in majori malo ad livorem vel nigrorem accedit a bile tingente productus, quem morbum *Icterum* vocant, ſequenti materia medica curari ſolet.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acaciæ flor.
acetoſæ rad.
ageratum
alkekengi fruct.
anonidis rad.
apium
aquilegiæ ſem.
ariſtolochia cava
. . . . rotunda
artemiſia
aſari rad.
aſparagi rad.
aſperula
aſplenium
becabunga
betonica
bilis
calamintha
calthæ flor.
cannabis ſem.
carthami flor.
caryophyllatæ rad.
cataria
centaurium minus
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
ciceris ſem.
cichorium
coſti rad.
croci flor.
curcumæ rad.
cuſcuta
cyanus
cyclaminis rad.
dens Leonis
eryngii rad.
eryſimum
eupatorium
euphraſia
filipendulæ rad.
fœniculi rad.
geniſtæ ſem.
graminis rad.
hedera terreſtris
helenii rad.
lacca gum.
lapathi rad.
liguſtici rad. ſem.
lupuli flor.
marrubium
millepedes
muſcus Quercinus
myrra
origanum
pedro del Porco
perſicæ fol. flor.
petroſelinum vulgare
plantago
polium
polypodium
polytrichon
pulegium
quinquefolii rad.
rhabarbarum
roſmarinus
rubiæ rad.
ruta muraria
ſabina
ſaponaria
ſcorzonera
ſolidago ſaracenica
ſpica Nardi Indica
tamarindi
tamariſci cort.
valerianæ rad.
verbena
veronica
virga aurea
urticæ rad.

312. MACULÆ.

Colores citati varii, ut & alii plures, ſi non diſperſi ſunt æquabiliter per totam cutim, ſed guttularum vel ſtigmatum inſtar limitati ſunt, *Abſtergentibus* 156. leviterque *Corrodentibus* 72. ſunt auferendi, qualia ſunt, quæ recipit ſequens

CATALOGUS.

Abrotanum	centaurium minus	lauri bacc.
abſinthium	ceti ſperma	liguſtici rad. ſem.
agrimonia	chamædrys	lini far. ol.
ammoniacum ſal	colubrinum lign.	lupini ſem.
aquilegiæ ſem.	cyclaminis rad.	myrrha
balani myrepſicæ ol. expr.	cydoniorum ſem.	phellandrium
benzoin gum.	dens leonis	roſæ rubræ
bilis	elaterii ſucc.	ſabina
bryoniæ rad.	erucæ ſem.	ſalvia
calamintha	eupatorium	ſaponaria
cataputiæ majoris ol. expr.	fabarum ſem. florum aq.	ſcabioſa
. . . minoris ſem.	fœni Græci ſem.	ſepiæ os
	iridis rad.	xyli ſem.

CAPUT DECIMUM SEXTUM.

Inæqualis ſuperficies & cruſta.

Hoc caput quatuor morborum ſpecies complectitur, Aſpredinem *nempe*, Herpetem, Eſcharam, *&* Favum.

313. ASPREDO.

SUperficies externa cutis naturali pinguedine ita privata, ut ſquamulæ epidermidis elevatæ per exſiccationem, inæqualem admodum faciant ſuperficiem, quæ ad attactum dolet, ad curationem exigit poſt mollem *Abſterſionem* 156. medicamenta *Oleoſa* 14. *Pinguia* 25. *Mollia* 42. *Emollientia* 70. ut concilietur naturalis pinguitudo.

CATALOGUS.

Amygdalæ dulces, & earum ol.	cera	malva
butyrum inſulſum	furfures	porci axungia.
cannabis ol. expr.	lactis flos	
	lini ol. far.	

Magis autem conducunt *Mollia* 42. *Mucilaginoſa* 43. *Saponacea* 44. *Dulcia* 53. in

ASPREDINE FAUCIUM.

Althæa	fœniculum	ſaccharum
borrago	glycyrrhiza	ſebeſten
bugloſſum	mel	ſiliquæ dulces
caſcarillæ cort.	pineæ nuces	tuſſilago
ficus	piſtaciæ	violæ fol.

314. HERPES.

Ut humor acris ad cutim delatus cum pruritu, rubore, & excoriatione ſem-

ſemper prorepens, ſine febre, curetur per interna medicamenta, ſubigendum eſt id acre & expellendum, & quia in pueris utplurimum ex acido ſpontaneo generatur, adhibenda *Teſtacea* 23. *Terrea* 31. *Alcalia* 37. *Alcaleſcentia* 36. & præparata materies expellenda *Diaphoreticis* 105. Externe autem adhibentur *Adſtringentia* 68. *Abſorbentia* 100. & interdum *Abſtergentia* 156. medicamenta talia ex citatis Titulis vel ſequenti Catalogo peti poſſunt.

CATALOGUS.

Abſinthii herb. ſal
acacia
arabicum gum.
ari rad.
cancrorum oculi
carlinæ rad.
cera
cervi cornu uſtum
ceruſſa
corallia rubra
croci flor.
geniſtæ ſal
lapathi rad.
lappæ rad.
lemnia terra
lini ol. far.
lithargyrium
mercurii æthiops
mercurius dulcis, & præcip. alb.
minium
myrtus
nicotiana
oleum molle
parietaria
piloſella
plumbi ſaccharum
polygonum
pompholix
ſalvia
tartari ſal.

315. ESCHARA.

Pars corporis vivens vi ignis, aut gelu, vel corrodente externo applicato, vel interno deſtructa, aut deficiente motu vitali, omni actione vitæ ita privata, ut reſuſcitari nequeat, ſemper ablationem eorum exigit; præter Chirurgica, ut Uſtionem, Sectionem, materies medica conſtat *Corrodentibus* 72. *Urentibus* 76. ut limites ponantur, & *Emollientibus* 70. *Laxantibus* 71. *Abſtergentibus* 156. ut promoveatur ſeparatio. Sæpe etiam ad infectionem arcendam ſimul adhibentur *Putredinem cohibentia* 83. ablata eſchara reliquum, ut ulcus 284. tractandum.

316. FAVUS.

Ulceris tumentis genus, quod multis cryptis ſeu cellulis eſt excavatum, inſtar ſpongiæ vel favi apum, per medicamenta *Abſtergentia* 156. ab inhærente muco eſt liberandum, atque per *Adſtringentia* 68. & leniter *Corrodentia* 72. eſt *Comprimendum* 61. Si tranſudans ichor ſit tenuis, acris, & rodens, quædam ex *Emollientibus* 70. ſunt adjicienda. Pro exemplo ſint ſequentia.

Abrotanum
abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acacia
alumen
bilis
bryoniæ rad.
calaminaris lap.
chelidonium majus
colocynthis
creta alba
iridis rad.
lapathi rad.
lemnia terra
limonum ſucc.
lini ol. far.
malva
meliloti flor.
mercurius præcip. albus
. . . . . . ruber
. . . . . . viridis
myrtus
oſtreorum teſtæ calcinatæ
petroſelinum vulgare
plumbum
punicæ cort. flor.
rhois ſem.
ſabina
terra ſigillata
vitriolum.

CAPUT DECIMUM SEPTIMUM.

Tumores varii.

Tumor Medicis & Chirurgis latiſſimam obtinuit ſignificationem : 1. ſi moles totius membri vel viſceris fiat major : 2. ſi pars membri ſatis magnam intumeſcentiam habeat : 3. illam autem intumeſcentiam duriuſculam, magnitudinem ovi gallinacei non ſuperantem frequentius vocant Tuberculum : 4. *Exigui vero tumores inflammatorii* Puſtulæ *dicuntur, nam non inflammati, ſed duri, licet parvi etiam vocantur* Tubercula.

Quoniam vero promiſcue hæ voces ſæpe uſurpantur, tria dicta genera priora eodem hoc capite complectar, de puſtulis autem parvis ſuperius 255. *egimus.*

Quidam ex his tumoribus fiunt a ſanguine collecto, ut Aneuryſma, *&* Varix.

Lympha tumorem faciens in Veſiculis aquoſis, Hydrope, *&* Oedemate *obſervatur.*

Inflammatorii autem tumores ſunt Phlegmone, Furunculus, Carbunculus, *&* Terminthos.

Purulenti tumores diſtinguuntur in Abſceſſum, Sinum purulentum, *&* Vomicam.

Tumores glandulis proprii ſunt Scirrhus, Struma, Cancer, *&* Folliculoſi tumores.

Tumores molles carnoſi ſunt Excreſcentia, Sarcoma, Caruncula, Fungus, Ficus, Polypus tumor.

Duri & calloſi tumores ſunt Clavus, Ganglion, Verruca.

Oſſeus tumor ad Exoſtoſin *refertur.*

Tumor vero flatulentus in Inflatione *traditur.*

317. ANEURYSMA.

ANeuryſma verum, ex ſacco formato per dilatatas arteriæ tunicas, vel falſum, ex ruptione tunicarum effundente ſanguinem in laxiora vicina, præter Operationes Chirurgicas ex materia medica exigit *Auſtera* 60. *Adſtringentia* 68. *Coagulantia* 77. multum quoque conducit externe *Suſtentare* 64. ne nimis increſcat tumor.

CATALOGUS.

Acacia
alchimilla
alumen
amylum
anagallis
armenius lapis
berberis fruct. ſucc.
biſtortæ rad.
bolus armena
calaminaris lapis
ceruſſa
cimolia terra
colophonia
creta
cydoniorum ſem.
hypociſtidis ſucc.
lapathi rad.
lemnia terra
lingua cervina
lithargyrium
lycoperdon
muſcus quercinus
oſmunda
ovi albumen
plantago
plumbum
polygonum
pompholix
punicæ cort. fruct.
quinquefolii rad.
rhois ſem.
roſæ caninæ fruct.
ſanguis draconis
ſolanum
tamariſci cort.
thus
tormentillæ rad.
tutia
viſcum
vitriolum.

318. VARIX.

Quæ dilatatio vaſis cum ſanguinis collectione in dilatatis arteriis vocatur aneuryſma, in venis ſi fiat, *Varix* appellatur: ſed quia in vena minus valet dilatans cauſa, & vena rupta facilius comprimitur, eadem eſt quidem materies medica 317. at ſufficit, ut ſint minus valida.

319. VESICULÆ AQUOSÆ.

Vaſa autem lymphatica diſtenta lympha, vel eadem in cellulis tunicæ cellularis collecta, vel latex ſupra cutim ſub epidermide collectus, ad curationem exigunt *Siccantia 66. Abſorbentia* 100. *Diſcutientia* 101. quorum materies medica ex allegatis titulis peti poteſt, ſi ſequens non ſufficit

CATALOGUS.

Abrotanum
acacia
cuminum
cupreſſi nux
ebuli cort. fol. flor.
fraxini cort.
galangæ minoris rad.
iridis rad.
matricaria
muſcus quercinus
myrtus
oſmunda
plumbum
pumex
punicæ cort. flor.
rubiæ rad.
ſambuci cort. flor.

320. HYDROPS.

Lymphæ vel pituitæ collectio in cavis corporis cellulis, vaſis Lymphaticis dilatatis, vel & in tota parte tumente, hæcque per totum corpus, aut in quibuſdam ejus partibus, tam multas agnoſcit cauſas, ut generalis materies medica tradi nequeat; & quamvis hoc omittitur, medicamenta, quæ *Diſcutiunt* 101. *Alvum* 103. & *Urinam* 104. ducunt, vel quæ *Siccant 66. Adſtringunt* 68. *Reſolvunt* 80. *Calefaciunt* 120. *Roborant* 123. majorem copiam ſuppeditant, quam ut in ſequenti Catalogo recipi potuiſſent, quare præcipua duntaxat recenſebo.

* Hæc ſunt purgantia.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
acaciæ flor.
acmella
acori rad.
ageratum
agrimonia
allii rad.
ammios ſem.
amomi ſem.
ariſtolochiæ rotundæ rad.
artemiſia
aſari rad.
aſclepiadis rad.
becabunga
bryoniæ rad.
calthæ flor.
cantharides
cardamomum
carduus benedictus
carlinæ rad.
* carthami ſem.
caryophyllatæ rad.
centaurium minus
cepæ rad.
chamædrys
chelidonium majus
ciceris ſem.
cichorium
* colocynthis
contrayervæ rad.
coſti rad.
cubebæ ſem.
cumini ſem.
cupreſſi nux
curcumæ rad.
cyani flor.
cyperi rad.
dauci ſem.
. . . Cretici ſem.
dens leonis
dulcamara
* ebuli cort.
* elaterii ſucc.

eru-

erucæ ſem.
eryſimum
eſulæ rad.
eupatorium
fœniculi rad.
fraxinellæ rad.
fraxini cort.
galangæ minoris rad.
geniſtæ ſem. ſal
gentianæ rad.
* gutta gamba
hederæ arboreæ bacc.
hedera terreſtris
helenii rad.
* hellebori nigri rad.
hyſſopus
* jalapæ rad.
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc.
kali herba
lacca gum.
lauri bacc.
liguſtici ſucc. expr.
majorana
marrubium
marum ſyriacum
matricaria
* mezerei bacc.
mentha
millepedes
muſcus quercinus
naſturtii ſem.
nephriticum lign.
oſmunda
paradiſi grana
perſicaria
petroſelinum vulgare
plumbum
polium
pulegium
pumex
punicæ cort. flor.
raphanus ruſticanus
* rhabarbarum
* rhamni bacc. ſyrp.
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ſabina
ſagapenum
ſalvia
* ſambuci flor. cort. med.
ſantalum citrinum lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcordium
ſeſelios ſem.
* ſoldenella
ſpica nardi celtica
tanacetum
trifolium aquaticum
turbith rad.
verbena
virga aurea
vvinteranus cort.
zedoariæ rad.
zingiberis rad.

HYDROPS CAPITIS.

Acori rad.
aſari rad.
cardamomum
caryophylli aromatici
chamædrys
chamæpitys
coſti rad.
cumini ſem.
cyperi rad.
galangæ minoris rad.
imperatoriæ rad.
iridis rad.
lavandula
majorana
malabathrum
marum ſyriacum
maſtix
meliſſa
moſchata nux
ocymum
origanum
polium montanum
roſmarinus
ſalvia
ſchœnanthi flor.
ſerpillum
ſileris montani ſem.
ſpica nardi celtica
. . . . indica
ſtœchados flor.

HYDROPS PECTORIS.

Acori rad.
ammoniacum gum.
angelicæ rad.
aniſi ſem.
aſparagi rad.
bdellium gum.
benzoin gum.
bryoniæ rad.
caranna gum.
carduus benedictus
copayva balſ.
croci flor.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
fœniculi rad. ſem.
. . . . dulcis ſem.
hedera terreſtris
helenii rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc.
lauri bacc.
liguſtici ſem.
millepedes
myrrha
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
peruvianus balſ.
petroſelini ſem.
ſabina
ſagapennm
ſalvia
ſcilla
ſeſelios ſem.
ſtyrax calamita
terebinthina
tolutanus balſ.
urticæ ſem.

HYDROPS UTERI.

Abrotanum
ammios ſem.
anethum
aniſi ſem.
ariſtolochiæ rad.
aſa fœtida
aſparagi rad.
bryoniæ rad.
calamintha
cardamomum
coſti rad.
cubebæ ſem.
cyperi rad.
dauci cretici ſem.
dictamnus
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
lauri bacc.
liguſtici ſem.
majorana
marum ſyriacum
matricaria
meliſſa
myrrha
opopanax gum.
peruvianus balſ.
petroſelini ſem.
roſmarinus
ſabina
ſalvia
ſeſelios ſem.
ſpica nardi utraque
ſuccinum
tolutanus balſ.

321. OEDEMA.

Tumor mollis, frigidus, foveam impreſſam diu retinens, in quadam corporis parte, præter generalem materiem in *Hydrope* 320. recenſitam, ob pituitæ collectæ tenacitatem, quoque exigit *Reſolventia* 80. *Diſcutientia* 101. *Moventia* 116. *Stimulantia* 117. *Calefacientia* 120. atque etiam *Suſtentantia* 64. Sequens materies medica pro exemplo ſufficere poteſt.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
agni caſti ſem.
agrimonia
ammoniacum gum.
anethum
aſari rad.
bdellium gum.
bryoniæ rad.
canis album græcum
caranna gum.
carduus benedictus
caryophylli aromatici
cepa
chamæmeli flor.
chelidonium majus
cuminum
curcumæ rad.
cyclaminis rad.
ebuli cort. fol. flor.
eryngii rad.
eupatorium
fœni græci ſem.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
geniſtæ ſem.
geranium robertianum
hederæ arboreæ bacc.
hedera terreſtris
hirundinum ſtercus
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc.
ladanum gum.
lauri bacc.
liguſtici fol. ſem.
lingua cervina
liquid-ambar
lupuli flor.
marrubium
matricaria
meliloti flor.
mentha
meii rad.
nicotiana
opopanax gum.
origanum
perſicaria
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroleum
petroſelini Macedonici ſem.
peucedani rad.
phellandrium
pix
pyrethri rad.
reſina flava
ruta
ruta muraria
ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſambuci fol. flor.
ſanicula
ſaponaria
ſcordium
ſileris ſem.
ſinapis ſem.
ſophiæ ſem.
ſtyrax liquida
tacamahaca
terebinthina
terræ oleum
thus
thuya
thymus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
vvinteranus cort.

322. PHLEGMONE.

Tumor inflammatorius limitatus in hac vel illa parte corporis externa, eandem exigit curationem externam, quæ in *Inflammatione* 248. tradita eſt, quare non opus eam repetere.

323. FURUNCULUS.

Ad Tuberculum durum dolens inflammatorium, raro magnitudinem ovi columbini ſuperans, ſubito ſæpe multis in locis ſimul vel ſucceſſive in ſumma cute natum, intus ſi rumpatur exhibens corpus ſubrubrum & albicans concretum, curandum, medicamentis externis utendum eſt, quæ conſtare debent *Emollientibus* 70. *Antiphlogiſticis* 96. & *Pus moventibus* 88. ut minus doleat, citius rumpatur, & ad perfectam curationem veniat. Talia recipit ſequens

CATALOGUS.

Acetoſa	ficus	mel
acetoſella	fœni græci far.	meliloti flor.
allii rad.	galbanum gum.	orobi ſem. far.
althææ herb.	hordei far.	ovi vitellus
ammoniacum gum.	ladanum gum.	panis
butyrum inſulſum	lilii rad.	pinguedo
cepa	lini ſem. far.	pix
cera	lupini ſem. far.	reſina flava
elemi gum.	malvæ herb.	terebinthina.
fabarum far.	medulla	

324. CARBUNCULUS.

Tumor inflammatorius vehemens, furunculo major, apertus exhibens corpus concretum nigrum, externe plerumque multis exiguis puſtulis obſitus: interdum vero in peſte ſine præcedente inflammatione multa, ſimile corpus nigrum concretum exhibens, iiſdem medicamentis in *Furunculo* 323. recenſitis ad curationem deducitur.

325. TERMINTHOS.

Tumor inflammatorius, intus conficiens pus, ut *Phlegmone* 322. externe habens puſtulam nigram, ſimilem exigit medelam, quæ in *Inflammatione* 248. vel *Furunculo* 323. tradita eſt.

326. ABSCESSUS.

Pus in cavitate non limitata, vi morbi facta, collectum, vocatur *Abſceſſus*, qui vix aliquam differentiam in curatione præbet, ex quacumque præcedenti cauſa ſit natus, ſed in principio generationis, vel quando durior eſt, *Emollientibus* 70. & *Pus moventibus* 88. eſt tractandus; ſi vero ad ruptionem magis accedat, ea ruptio promovenda iiſdem, ut & *Oleoſis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Humectantibus* 65. atque *Laxantibus* 71. ſed ſi ſponte non rumpitur, ſectione, vel *Corrodente* 72. aut *Eſcharotico* 73. aperiendus. Abſceſſus apertus

Ab-

Abſtergendus 156. atque dein *Balſamicis* 10. & *Carnem generantibus* 148. *Conſolidandus* 154.

Si vero pus copioſius generatur , illud ducendum ad urinæ vias per *Diuretica* 104. appropriata , & quæ nimiam *Puris generationem inhibent* 200. adhibenda .

Puris ſtagnantis putredo cohibenda *Antiſepticis* 83.

Generalia medicamenta his virtutibus prædita in Catalogo exhibentur ; plura inveniri poſſunt in citatis Titulis .

Interdum partes abſceſſu tentatæ ſpecialia magis exigunt , quare iſta proprio Titulo proponemus .

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
agrimonia
allii rad.
aloe
althææ rad. fol. flor.
ammoniacum ſal
ariſtolochiæ longæ rad.
artemiſia
bdellium gum.
benzoin gum.
butyrum recens
carduus benedictus
cepa
cera
chamæmeli flor.
chinæ rad.
copayva balſ.
dens leonis
dulcamara
elemi gum.
fabarnm far.
ficus
fœni græci far.
galbanum gum.
glycyrrhizæ rad.
hedera terreſtris
jujubæ fruct.
lactis cremor
ladanum gum.
lappæ rad.
liguſtici fol. ſem.
lilii albi rad.
lini ſem. far.
malva
marrubium
medulla oſſium
mel
meliloti flor.
mercurialis
olivarum ol.
opopanax gum.
orobi ſem. far.
petroſelini ſem.
pinguedo
pix
pulmonaria
raparum ol.
reſina flava
ſagapenum gum.
ſalſaparilla
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſcordium
ſulphur
tacamahaca gum.
terebinthina
trifolii odorati flor.
tuſſilaginis fol. flor.
verbaſci fol. flor.
veronica .

ABSCESSUS PECTORIS ET PULMONIS.

Althæa
ammoniacum gum.
benzoin gum.
copayva balſ.
ficus
glycyrrhiza
hedera terreſtris
jujubæ
lappæ rad.
lilii albi rad.
malva
mel
pulmonaria
ſcabioſa
tuſſilago .

ABSCESSUS RENUM.

Althæa
dulcamara
glycyrrhiza
lappæ rad.
liguſticum
lini ſem.
malva
petroſelini ſem.
ſcabioſa
terebinthina .

327. SINUS PURULENTUS.

Intra partes molles formata ampla cavitas , pus continens vel colligens ,

quod per anguſtiam, longe a ſinu remotam, ſe evacuare nequit, ad curationem exigit, 1. ſitum partis, ut apertura ſit inferior; 2. modicam & æqualem *Compreſſionem* 64. ſupra ſinum, ut latera ſinus ad ſe invicem ducantur & retineantur; 3. aperturam novam factam ad decliviorem ſinus locum, vel dilatationem aperturæ. Reliqua depuratio & conſolidatio ab *Abſceſſu* 326. nihil differt.

328. TOMICA.

Abſceſſus parvus intus latens membrana veluti cinctus, quem *Vomicam* & *Phyma purulentum* vocant, ſæpe in pulmonem vel alio viſcere hærens, in curatione ab *Abſceſſu* 326. nihil differt, niſi quod validiore corporis agitatione ſit aperiendus.

329. SCIRRHUS.

Tumor durus, indolens, concolor, ex materia *Gelatinoſa* 187. humorum, vel *Melancholia* 199. concreta, in ſubſtantia glandulæ collecta, eamque infarciente, natus, ſi ſit recens, nulliuſque malignitatis particeps, ut & Tumor *Schirrhodes* in partibus carnoſis, exigit generalia *Reſolventia* 80. inter quæ ſequentia excellunt.

Abrotanum
ammoniacum gum.
anacardii ſucc.
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
ari rad.
aſari rad.
aſclepiadis rad.
bdellium gum.
bryoniæ rad.
canis album græcum
caranna gum.
carduus benedictus
cepa
chelidonii minoris rad.
cinnabaris nativa
cumini ſem.
cyclaminis rad.
ebuli cort.
elaterii ſucc.
eryngii rad.
eryſimum
euphorbium
filix
fœni græci ſem.
galbanum gum.
geniſtæ ſem.
hedera terreſtris
hydrargyrus
iridis rad.
juniperi bacc.
ladanum gum.
lappæ rad.
liquid-ambar balſ.
lupini ſem.
mandragoræ rad.
nicotiana
opobalſamum
opopanax gum.
pæoniæ rad.
peruvianus balſ.
petroleum
phellandrium
pix
polypodii rad.
reſina flava
roſmarinus
ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſabina
ſagapenum gum.
ſalſaparilla
ſambuci cort. medius
ſcrophularia
ſinapi
ſtyrax calamita, & liquida
tacamahaca gum.
terræ oleum
thus
thuya
tolutanus balſ.
verbena.

330. STRUMA.

Tumor durus indolens, frigidus, inſtar ſcirrhi, in glandulis hærens, ex materia lenta, pituitoſa, cruda, in glandula collecta, natus, *Struma* & *Scrophula* dictus, niſi ſit in glandula quadam libere hærente, quando *Glandula* vocatur, eadem medicamenta exigit, quæ in *Scirrho* 329. tradita ſunt, ſed magis calefacientia, quoniam in his minor degenerationis in cancrum ſit timor.

331. CANCER.

Ad tumorem durum, dolentem, pertinacem, lividum, aſperum, tandem venulis nigris circumfuſum, glandulam occupantem, ſequentia adhibent medicamenta; vel ut ichorem exſiccent; vel partem ambientem muniant; vel ſævientem dolorem mitigent, quare materia medica varia eſt.

SICCANT ICHOREM

Acacia	plumbum	terra ſigillata.
creta	pompholix	
plantago	rhois ſem.	

MUNIUNT PARTEM

Butyrum inſulſum	pſyllium	tragacanthum gum.
cydoniorum ſem.	ſymphyti rad.	trifolii odorati flor.

DOLOREM LENIUNT

Hyoſciamus	ſambuci flor.	trifolii odorati flor.
meliloti flor.	ſolanum	
pſyllium	ſymphyti rad.	

CANCROSUM EMENDARE DICUNTUR

Abſinthium vulgare	cancrorum caro, ſucc.	lappæ rad.
. . . . Romanum	carduus benedictus	ſymphyti rad.
acetoſæ rad.	dulcamara	
aniſi ſem.	lapathi rad.	

332. FOLLICULOSUS TUMOR.

Membrana folliculi glandulæ dilatata & incraſſata continens morboſam materiem, varia ex natura materiæ accipit nomina; nam ex pultacea materia contenta *Atheroma;* ex pinguitudine vel ſevo *Steatoma;* ex mellis denſitate & colore *Meliceris*; ex calculoſa materia *Lithiaſis*, frequens in tarſo palpebrarum; continens ſubpurulentum vocatur *Panus*. In omnibus his ſectione cruciali facta in integumentis, folliculus totus auferendus, & *Corroſa* 72. radice, ut *Ulcus* 284. tractandus: nonnulli ſolo *Corrodente* 72. cum infauſto exitu, & longa medela totum folliculum conſumere conati ſunt.

333. EXCRESCENTIA.

Partes noſtri corporis molles & etiam duræ, ſuſtentaculo privatæ, vel ſpeciali modo irritatæ, uti fit in carne luxurioſa circa oſſis cariem, morboſum incrementum in quadam parte acquirunt, quod præveniendum erat adhibito *Suſtentaculo* 64. aut emendato irritante: ſed ſi nata ſit Excreſcentia, abſciſſione, uſtione, ligatione, aut *Corrodente* 72. tollitur, vel *Siccis* 45. *Siccantibus* 66. *Adſtringentibus* 68. & leniter corrodentibus, cum æquabili preſſione, ſenſim conſumitur. Horum materiem medicam exhibet ſequens

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.	cupreſſi nux	plumbum
æris ærugo	cydoniorum ſem.	polygonum
agrimonia	hæmatites lap.	pompholix
alchimilla	hypociſtidis ſucc.	pſyllii ſem.
alumen	japonica terra	punicæ cort. flor.
amylum	lapathi rad.	rhois ſem.
armenius lap.	lazuli lap.	roſæ Caninæ flor. fruct.
berberis fruct. ſucc.	lemnia terra	. . rubræ flor.
biſtortæ rad.	lingua cervina	ſanguis draconis
bolus armena	lithargyrium	tamariſci cort.
calaminaris lap.	magnes lap.	thus
ceruſſa	minium	tutia
cimolia terra	muſcus quercinus	vitriolum
colophonia	oſmundæ rad.	xyli ſem.
corallium	pini cort.	
creta	plantago	

334. SARCOMA.

Excreſcentia ſenſim nata, rubra, ſolida intus, & mollis inſtar carnis, ſive ſit caro ipſa quadam in parte ultra modum excreſcens, ſive alia pars nunc rubeſcens, ad curationem exigit *Compreſſionem externam* 61. *Suſtentationem* 64. & applicationem *Siccantium* 66. *Adſtringentium* 68. & *Abſorbentium* 100. quibus ulterius incrementum inhibetur, atque ſæpe etiam aufertur; vel tollenda *Sectione*, *Corrodentibus* 72. & *Exedentibus* 74. aut *Eſcharoticis* 73. materies medica ex iſtis titulis vel ſequenti Catalogo peti poteſt.

CATALOGUS.

Æris ærugo	chelidonium majus	polygonum
æs uſtum	creta alba	pompholix
alumen rupeum, & uſtum	cupreſſi nux	pumex lap.
	hæmatites lap.	punicæ cort. flor.
ammoniacum ſal	hypociſtidis ſucc.	ſanguis draconis
anacardii ſucc.	infernalis lap.	ſepiæ os
anonidis rad.	lemnia terra	ſpongiæ lap.
antimonium	magnes lap.	ſtaphidis agriæ ſem.
bolus armena	oſteocolla	terra ſigillata
borax	oſtreorum teſtæ	tutia
calaminaris lap.	plumbum	vitriolum.

335. CARUNCULA.

Parvum, carnoſum, rubicundum Tuberculum, ſive quod ex parte quadam excreſcat, ſive quod partes minores ita intumeſcant, uti eſt caruncula rubra excreſcens in cantho majori oculi, quia ſæpe naſcitur in partibus ſenſu acuto præditis, ut circa oculum, in naribus, pudendis, & ano, *Comprimentia* 61. *Siccantia* 66. *Adſtringentia* 68. & *Corrodentia* 72. mitia eſſe debent: materies medica ex *Excreſcentia* 333. & *Sarcomate* 334. peti poteſt.

336. FUNGUS.

Tumor laxus, ſpongioſus, fungorum in vegetantibus inſtar, extra reliquam partem excreſcens, vel lata vel anguſta baſi, ut fit ex cerebro cranio ſuſtentante privato, ex cancroſis mammis, & aliis partibus, ſi fiat ex privatione ſuſtentaculi, novum artificiale 64. eſt adhibendum, ſimulque applicanda *Siccantia* 66. & *Adſtringentia* 68. ſi vero comprimi nequit, ſectione, ligatione, vel *Corrodente* 72. auferendus. Materies medica ex generali *Excreſcentia* 333. peti poteſt.

337. FICUS.

Sarcomatis 334. ſpecies, figuram fici habens, a tenui pedunculo pendens, circa anum, quando *Mariſca* vocatur, excreſcens, etiamſi aliud obtinuit nomen, quam *Excreſcentia* 333. *Sarcoma* 334. aut *Fungus* 336. materies tamen medica & medendi methodus a præcedentibus non differunt.

338. POLYPUS TUMOR.

Membrana pituitaria narium excreſcens, ita ut naſcatur tumor fungoſus interdum externe, interdum interne ex cavo narium propendens, generalem materiem medicam in *Excreſcentia* 333. traditam exigit: ſed quoniam adjunctam habet oſſis *Cariem* 285. & quoniam nares ſine ſternutamento non ferunt acria, medicamenta ad has quoque indicationes ſunt dirigenda.

CATALOGUS.

Acaciæ ſucc.
agrimonia
alchimilla
alumen uſtum
armenius lap.
biſtortæ rad.
colophonia
cupreſſi nux.
cydoniorum ſem.
hæmatites lap.
lemnia terra
maſtix gum.
muſcus quercinus
olibanum gum.
plantago
plumbi ſaccharum
pompholix
punicæ cort. flor.
ſabina
ſanguis draconis
tamariſci cort.
tutia.

339. CLAVUS.

Tuberculum durum calloſum in cute hærens, ſupra aliquam partem oſſis prominens, natum ex frequenti cutis compreſſione ſupra oſſis eminentiam, ablata parte eminente calloſa inſenſili, applicatione *Emollientium* 70. abigitur.

CATALOGUS.

Cera alba
. . flava
lilii rad.
perſicaria
pini reſina
pix
reſina flava
terebinthina.

340. GANGLION.

Tuberculum durum, inſtar nodi in tendine muſculi hærens, ſenſim natum, diu durans, ſine coloris in cute mutatione, plerumque ex contuſione ten-

tendinis vel valida muſculi conſtrictione ortum, ad ablationem ſui exigit applicationem medicamentorum *Reſolventium* 80. ex quibus hæc ſunt præcipua.

Ammoniaci ſalis ſpir.	leviſtici ol.	ſagapenum gum.
animæ gum.	maſtix gum.	ſambuci flor.
bryoniæ rad.	mercurius crudus, &	ſpicæ ol.
chamæmeli flor.	ejus æthiops	ſuccinum
copayva balſ.	myrrha gum.	terebinthina
galbanum gum.	peruvianus balſ.	terræ oleum
juniperi reſina	pini reſina	tolutanus balſ.
laurinum oleum	reſina flava	

341. VERRUCA.

Tuberculum ex cute excreſcens, omni genere vaſorum donatum, ex lata baſi in mucronem deſinens, in multis ſæpe cutis locis, *Verruca* vocatur: ſi vero cacumen ſit præruptum, *Porrum* vocant: aſt, ſi anguſta ſit baſis, ut pedunculum faciat, *Verruca penſilis* audit: in his ſi copioſiſſima ſint vaſa arterioſa, ut ſanguine rubro turgeant, *Thymion* nuncupatur. Omnes hæ ſpecies auferuntur *Corrodentibus* 72. & fortiter *Adſtringentibus* 68. Acrochordon primo poteſt vel abſcindi vel ligatura injecta ſuffocari: *Thymion* præ ceteris Coagulantia ſtyptica exigit ob hæmorrhagiæ metum.

Pauca ſequentia ſufficere poſſunt; reliqua ex allegatis Titulis petenda.

CATALOGUS.

Ærugo	canis album græcum	euphorbium
æs uſtum	cataputia major	galbanum gum.
alumen rupeum	. . . minor	mercurius præcip. albus
. . . uſtum	chelidonium majus	. . . . . . ruber
ammoniacum ſal	ciceris ſem.	mezerei bacc.
anacardii ſucc.	cyclaminis rad.	perſicaria
antimonii butyrum	elaterii ſucc.	petaſitidis rad.
calthæ flor.	eſula	vitriolum, & ejus ol.

342. EXOSTOSIS.

Tumor durus oſſeus, ex oſſis ſubſtantia excreſcens, vel oſſis callus ſupra modum protuberans prævenitur *Suſtentaculo* 64. externe applicato, ſed nata exoſtoſis Chirurgica Operatione eſt *Auferenda* 99.

343. INFLATIO.

Partes vel ab aere, vel congeſto humore intumeſcentes variam materiem medicam exigunt: nam ſi fiat ab aeris collectione, hujus medicina in *Flatibus* 278. tradita eſt: ſi fiat ob majorem humoris impetum ad aliquam partem, in *Motu aucto* 218. inveniri poteſt materies medica: ob laxitatem partium ſi partes tument, hujus medicamenta 209. exhibita ſunt: generaliter *Diſcutientia* 101. interna & externa adhiberi poſſunt.

SECTIO TERTIA.

Morbi particulares unicam partem, liquorem, vel actionem afficientes.

Qui in hac ſectione continentur morbi, ſi aliam aggrediuntur partem, nomen quoque ſimul mutant, & numquam univerſum corpus occupant, quare a præcedentibus ſatis diſtingui queunt: ſed coincidunt ſæpe cum morbis in Tertio Libro proponendis.

CAPUT DECIMUM OCTAVUM.

Tumores Particulares.

Tria tumorum particularium genera inveniuntur.

I. *Tumores varias partes invadentes, de quibus egimus, ſi aliquam partem occupant.*

II. *Tumores ex parte affecta nomen habentes, de quibus in ſequenti Libro.*

III. *Tumores, qui non ſatis commode ad duo priora genera potuerunt referri, ut* Angina, Parotis, Bubo, Empyema, Tympanites, Hæmorrhoides, *in hoc Capite traduntur.*

344. ANGINA.

Reſpirandi difficultas ex cauſa in faucibus hærente, plerumque tumore, liberum aëris tranſitum per tracheam arteriam impediente, ſæpe cum difficiliori deglutitione, quæ *Angina* vocatur, multas agnoſcit cauſas, ut *Eryſipelas* 249. *Inflammationem* 250. *Oedema* 321. & multas alias, quare ex arte medicamina addi nequeunt, etiamſi ab Auctoribus tanquam ſpecifica prædicantur: inter ea in frequentiſſimo ſunt uſu, quæ ſequuntur.

ANGINA ERYSIPELATOSA.

Acetoſa	lingua Cervina	rhois ſem.
biſtortæ rad.	meſpili fruct. recent.	roſæ rubræ
ceruſſa	nymphæa	ſambuci flor.
creta alba	papaveris rhæados flor.	ſedum
cydoniorum ſem.	plantago	terra ſigillata
hirundinum ſtercus	punicæ cort. flor.	tormentillæ rad.
lapathum	quinquefolii rad.	viola.

ANGINA INFLAMMATORIA.

Acetoſa	lini ſem. far.	nitrum
althææ fol.	malva roſea	papaveris rhœados flor,
ficus	meliloti flor.	portulaca
lilii rad.	mercurialis	ſedum.

ANGINA OEDEMATOSA.

Abrotanum	auriculæ Judæ	bryoniæ rad.
ammoniacum gum.	bdellium gum.	canis album Græcum
. . . . ſal	becabunga	cepa

cha-

chamæmeli flor.
cuminum
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
geniſtæ ſem.
hedera terreſtris
iridis rad.
ladanum gum.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
lingua Cervina
matricaria
millepedes
phellandrium
pſyllii ſem.
pyrethri rad.
ruta
ſabina
ſagapenum gum.
verbena.

345. PAROTIS.

Parotides a reliquis *Abſceſſibus* 326. nihil differunt, niſi quod circa aures oboriantur, & ſæpe materiem morboſam in morbo acuto formatam huc delatam recipiant: quare ex dicto Titulo medicamenta peti poſſunt.

346. BUBO.

Inguinum tumores, præter *Herniarum* 292. ſpecies, quia varii ſunt, generalia auxilia tradi nequeunt: ſi fiant ex *Peſte* 161. *Venerea Lue* 162. *Phlegmone* 322. *Carbunculo* 324. *Abſceſſu* 326. *Scirrho* 329. *Struma* 330. medicamentis in iſtis morbis traditis tractandi.

347. EMPYEMA.

Puris collecti in cavo pectoris exitus naturalis quia fit vel per os cum excreatu, vel per urinæ vias, medicamenta *Expectorantia* 115. & *Diuretica* 104. primaria ſunt. Sed ad ſolvendam tenacitatem puris, & faciliorem eductionem promovendam, *Abſtergentia* 156. adjiciuntur: & ne remanens pus corrumpatur, *Condientia* 82. & *Putredinem cohibentia* 83. atque ut omne crudum citius in pus convertatur, adduntur *Pus promoventia* 88. denique vero ad finem vergente morbo, *Balſamica* 10. & *Conſolidantia* 154. exhibentur. Materiem medicam his virtutibus præditam in hac ſpeciali parte, ſequens exhibet

CATALOGUS.

Adianthum
althææ rad.
ammoniacum gum.
amygdalæ dulces
aniſum
aſparagi rad.
bdellium gum.
benzoin gum.
betonica
bugloſſi flor.
caranna gum.
carduus benedictus
caſcarillæ cort.
cera
ceti ſperma
chamæpitys
chinæ rad.
copayva balſ.
croci flor.
dauci ſem.
dens Leonis
ficus
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
glycyrrhizæ rad.
hedera terreſtris
helenii rad.
hypericum
hyſſopus
iridis rad.
jujubæ fruct.
juniperi bacc.
lappæ rad.
liguſtici rad. ſem.
malvæ flor.
mel
millepedes
muſcus pulmonaris
myrrha
nicotiana
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
ovi vitellus
papaveris albi cap. ſem.
. . . erratici flor.
paſſulæ majores
. . . minores
peruvianus balſ.
petroſelini rad. ſem.
pineæ nuces
polytrichon
pulmonaria
ruta muraria

ſa-

ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſalſa parilla
ſcabioſa
ſcilla
ſcordium
ſebeſten fruct.
ſeſelios ſem.
ſtyrax gum.
ſulphur
ſymphyti rad.
terebinthina
thymus
tolutanus balſ.
tragacanthum gum.
tuſſilago
veronica
violæ fol. flor.
urticæ ſem.

348. TYMPANITES.

Ventris inferioris tumor flatulentus, ab aere in ejus cavitate contento natus, qui generatur motu inordinato vitali in ventris viſceribus aerem producente, vel effuſis humoribus putreſcentibus duplicem materiem medicam exigit: quorum medicaminum unum genus compeſcens inordinatum motum in *Mobilitate* 224. & *Convulſione* 236. alterum in *Corruptione* 166. & *Putredine* 167. traditum eſt. Quibus adjici poſſunt *Flatuum* 278. medicamenta.

349. HÆMORRHOIDES.

Hæmorrhoidales venæ circa anum ſanguinem fundentes, quando dicuntur *Hæmorrhoides apertæ*, *Adſtringentibus* 68. & *Coagulantibus* 77. compeſcuntur, atque præveniuntur *Alvum laxantibus* 102.

Sed tubercula dura dolentia circa anum, quæ *Hæmorrhoides cœcas* vocant, per *Adſtringentia* 68. *Anodyna* 135. & *Conſolidantia* 154. ſunt curanda.

Signo hoc * notata clauſas hæmorrhoides provocant.

CATALOGUS.

* Aloe
althæa
anonidis rad.
ariſtolochia fabacea
bdellium gum.
becabunga
burſa Paſtoris
caſſiæ pulpa
* centaurium minus
* cepa
ceræ oleum
chamædrys
chamæmeli flor.
chelidonii minoris rad.
cucumeris fruct.
* cyclaminis rad.
cydoniorum ſem.
cynogloſſi rad.
equiſetum
ficus
* fici folia
filipendulæ rad.
* hirudines
hyoſcyami ſem.
* iridis rad.
lilii rad. fol.
lini ol. far.
meliloti flor.
millepedes
oſtreorum teſtæ
plantago
plumbum
polygonum
pompholix
pſyllium
quercus fol.
quinquefolii rad.
rhois ſem.
roſa rubra
ſapphirus lapis
ſcabioſa
ſedum
ſymphyti rad.
tamarindi
trifolii odorati flor.
tutia
verbaſcum
vinca pervinca
viſcum.

CAPUT DECIMUM NONUM.

Motus Particularis Morbi.

Ex perturbato, alieno, & validiore motu fiunt Vertigo, Sternutatio, Tuſſis, Singultus, Hyſterica paſſio, Hypochondriaca affectio, & Nauſea.

350. VERTIGO.

APparens rerum externarum vel & ipſius corporis in gyrum actio, dum tamen utraque quieſcunt, aut tali modo non moventur, *Vertigo* vocatur: quæ cum viſus obſcuratione juncta *Scotomia* audit, frequentiſſime ex debilitate & levi inordinato motu oritur, quare materies medica ex *Aromaticis* 9. *Spirituoſis* 17. *Volatilibus* 46. *Odoriferis* 49. leniter *Stimulantibus* 117. *Roborantibus* 123. & *Cardiacis* 124. deſumi ſolet.

CATALOGUS

Ambra griſea
betonica
calamintha
cardamomum
carduus benedictus
caryophylli flor.
caryophylli aromatici
caſtoreum
cataria
chamæpitys
chenopodium
cinnabaris nativa
citri cort.
colocynthis
coriandrum
cubebæ ſem.
cuminum
cuſcuta
doronici rad.
euphraſia
fabæ Ignatianæ
galangæ majoris, & minoris rad.
hellebori nigri rad.
hypericum
lavandula
lilii convallii flor.
majorana
marum Syriacum
matricaria
meliſſa
mentha
moſchus
ninzin rad.
ocymum
origanum
pæoniæ rad.
peucedani rad.
pulegium
roſmarinus
ſalvia
ſerpillum
ſinapis ſem.
ſpica Nardi Indica
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
thus
tiliæ flor.
veronica.
viſcum.

351. STERNUTATIO.

Recepti aeris in magna inſpiratione attracti, convulſificata conſtrictione pectoris ab irritamento narium concitata, violens per nares & interdum os exploſio, ſtimuli a membrana narium ablationem exigit, quod obtinetur *Mollibus* 42. *Diluentibus* 87. *Abſtergentibus* 156. naribus hauſtis.

CATALOGUS.

Alcea
agrimonia
althææ rad. fol.
amygdalæ dulces
arabicum gum.
butyrum inſulſum
cannabis ſem.
hydrogalac
hyoſciami fol.
lac dulce
lactis flos
lilii rad.
lini ſem.
malvæ fol. flor.
mel
mercurialis
papaveris albi fol. ſem.
roſæ pallidæ
tiliæ cort.
tragacanthum gum.
verbaſci flor.
viola.

352. TUSSIS.

Violens alterna ſpaſmodica aeris exploſio ſonora per rimam laryngis, qua conamur irritamentum in larynge vel trachea hærens expellere per os, quoniam curanda eſt ablatione irritantis, vel compeſcendo irritationis ſenſum, materies medica ex *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Oleoſis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Mollibus* 42. *Mucilaginoſis* 43. *Dulcibus* 53. *Corrigentibus* 92. *Expectorantibus* 115. *Anodynis* 135. & *Antiſpaſmodicis* 236. pro diverſitate cauſæ, conſtare debet, quorum hæc ſunt præcipua.

Abrotanum
acori rad.
adianthum
agaricus
agrimonia
althæa
ambra griſea
ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
amygdalarum amararum ol.
. . . . dulcium ol.
angelicæ rad.
aniſum
arabicum gum.
ariſtolochia rotunda
ari rad.
aſa fœtida
bdellium gum.
becabunga
bellidis flor.
benzoin gum.
bolus Armena
branca Urſina
butyrum inſulſum
calamintha
cancrorum oculi
cannabis ſem.
capillus veneris
caſcarillæ cort.
caſſiæ ligneæ cort.
caſtoreum
cataria
cera
cervi cornu uſtum
ceti ſperma
chamædrys
chenopodium
colocynthis
copayva balſ.
croci flor.
cucumeris ſem.
cuſcuta
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
dactyli
dauci ſem.
. . . Cretici ſem.
dens Leonis
dulcamara
erucæ ſem.
eryſimum
eupatorium
ficus
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
galbanum gum.
glycyrrhizæ rad.
guajaci lign. cort.
hedera terreſtris
helenii rad.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
jujubæ fruct.
juniperi bacc. ol.
lac
ladanum gum.
lappæ rad.
lemnia terra
liguſtici rad. ſem.
limaces
lini ol.
macis cort.
malva
manna
marrubium
maſtix
mechoacannæ rad.
mel
moſchata nux
muſcus Quercinus
myrrha
nicotiana
olibanum gum.
opium
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
ovi vitellus
papaveris albi cap.
. . . rhæados flor.
parietaria
paſſulæ majores, & minores
peruvianus balſ.
petroſelinum vulgare
peucedani rad.
pineæ nuces
piſtaciæ ſem.
polypodii rad.
polytrichon
pulegium
pulmonaria
quinquefolii rad.
rapæ rad.
raphanus ruſticanus
ruta muraria
ſaccharum
ſagapenum gum.
ſalvia
ſalſaparilla
ſambuci flor. bacc. rob
ſanicula
ſantalum lign.
ſaſſafras lign.
ſcabioſa
ſcilla
ſcordium
ſcorzonera
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum

ſulphur	tragacanthum gum.	violæ fol. flor.
ſymphyti rad.	trifolium aquaticum	urticæ ſem. rad.
terebinthina	tuſſilago	urtica mortua
thus	verbaſcum	xyli ſem.
thymus	verbena	zedoaria
tolutanus balſ.	veronica	zingiber.

353. SINGULTUS.

Subita momentanea involuntaria & valida diaphragmatis contractio deorſum, dum ſimul ſtringitur larynx, ita ut in principio parum aeris intret cum ſono, dein integre ingreſſus ſupprimatur, interdum vero priorem ingreſſum non concedens, ſed ſtatim laryngem claudens, quoniam iiſdem cauſis, quibus generatur convulſio, producitur, eandem quoque materiem medicam 236. exigit: ſi vero oritur ab alienis in ventriculo contentis, *Vomitorio* 113. tollitur; ſed per abraſionem muci ex cavo œſophagi, deglutitione *Obvolventium* 95. & *Anodyni* 135. leniter; ex morbis autem acutis *Antiphlogiſtica* 96. exigit. Quare ſpecifica ſingultum compeſcentia ab auctoribus citata infidelia ſunt.

354. HYSTERICA PASSIO.

Convulſionis ſpecies in fœminis, quæ utplurimum ex ventre inferiore oritur, & ſurſum tendit, ac ſi globulus adſcenderet ad fauces, quas ita interdum obſtipat, ut ſuffocentur, & in animi deliquium cadant, ſequentibus medicamentis vel compeſci vel curari ſolet.

CATALOGUS.

Abrotanum	caſtoreum	kermes grana
abſinthium	cataria	lavandula
acori rad.	ceti ſperma	lauri bacc.
agni caſti ſem.	chamæmeli flor.	liguſtici rad. ſem.
alcis ungula	chenopodium	lilii convallii flor.
ambra griſea	contrayervæ rad.	lingua Cervina
ammios ſem.	corallium	majorana
ammoniacum gum.	coſti rad.	matricaria
ammoniaci ſalis ſpir.	croci flor.	meliſſa
anethum	cuſcuta	mentha
angelicæ rad.	dauci ſem.	meii rad.
ariſtolochia rotunda	. . Cretici ſem.	moſchus
artemiſia	dictamnus	myrrha gum.
ari rad.	eryngii rad.	opium
aſa fœtida	ferrum	opopanax gum.
aſplenium	fraxinellæ rad.	origanum
aurantiorum cort. flor.	fumaria	pæoniæ rad.
betonica	galangæ minoris rad.	papaver
blatta Byzantia	galbanum gum.	peruvianus balſ.
calamintha	gentianæ rad.	petaſitidis rad.
camphora gum.	hypericum	peucedani rad.
capparis radic. cort.	hyſſopus	pulegium
carlinæ rad.	imperatoriæ rad.	ribeſiorum fol.
caryophyllatæ rad.	juniperi bacc.	roſmarinus

rubiæ rad.
ruta
ſagapenum gum.
ſerpillum
ſpica Nardi Indica
ſtœchadis flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
tacamahaca gum.
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
veronica
urticæ ſem.
vvinteranus cort.
zibethum
zedoariæ rad.

355. HYPOCHONDRIACA PASSIO.

Convulſionis ſpecies in viris, quæ in parte ſuperiore ventris ſub nothis coſtis præcipue ſentitur, ſequentibus medicamentis curari ſolet. Quæ vero ad *Melancholiam* 199. in hoc loco ſævientem referuntur, eo loco quærenda ſunt.

CATALOGUS.

Abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acori rad.
adianthum
alcis ungula
ambra griſea
ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
angelicæ rad.
ari rad.
artemiſia
aſplenium
aurantiorum cort.
bugloſſi flor.
capparis radic. cort.
cardamomum
carlinæ rad.
caſtoreum
cataria
ceti ſperma
chamæmeli flor.
chenopodium
cochlearia
contrayervæ rad.
coſti rad.
cuſcuta
dauci Cretici ſem.
dens Leonis
dictamnus
eringii rad.
eryſimum
ferrum
filix
fumaria
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
graminis rad.
hedera terreſtris
hyſſopus
imperatoriæ rad.
kermes grana
lacca gum.
lavandula
liguſtici rad. ſem.
lilii convallii flor.
lupuli flor.
majorana
meliſſa
myrrha
opium
opopanax gum.
origanum
papaver
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſaponaria
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
veronica
vvinteranus cort.
zedoariæ rad.

356. NAUSEA.

Inordinatus ventriculi motus faſtidium pariens, qui major factus ventriculi contenta per os ejicit, ſedatur ſequentibus: ſi vero ab alienis in ventriculo contentis generetur, ea *Vomitorio* 113. educenda prius.

CATALOGUS.

Abſithium vulgare
. . . . Romanum
acetoſella
ambra griſea
aniſum
calamintha
caryophyllatæ rad.
cinamomum
citri ſucc. cort.
cuminum
galangæ minoris rad.
japonica terra
limonum ſucc.
maſtix gum.
meliſſa
mentha
moſchata nux
origanum
perſicæ fruct.
plantago
pulegium

ri-

ribeſiorum ſtoct. ſucc.	tamarindi	zedoariæ rad.
roſa rubra	vvinteranus cort.	zingiberis rad.
ſpica Nardi Indica		

CAPUT VIGESIMUM.

Evacuationis Morbi.

Evacuationes particulares copioſiores ex naribus ſunt Gravedo, *ex ventriculo* Vomitus, *ex pudendis virorum* Gonorrhœa, *& fœminarum* Fluxus albus.

357. GRAVEDO.

Copioſior muci in membrana pituitaria narium, ſinuum capitis, faucium, & laryngis proventus, quem ex gravitatis ſenſu *Gravedinem* vocant, per *Reſolventia* 80. naribus apta evacuatur.

Si vero humor ille ſit tenuis & acer, tuſſim aut ſternutamentum inducens, per *Diaphoretica* 105. vel *Sudorifera* 114. ducitur ad cutim, & in naribus ac trachea cohibetur, atque *Roborantibus* 123. & *Mollibus* 42. temperatur.

IN GRAVEDINE EX MUCO CONDUCUNT

Animæ gum.	marum Syriacum	piper album, & nigrum
camphora gum.	maſtix gum.	pyrethri rad.
euphorbium (caute)	nicotiana	ſinapi
iridis rad.	nigellæ ſem.	ſtaphydis agriæ ſem.

GRAVEDINI EX CATARRHO MEDENTUR

Agrimonia	galangæ minoris rad.	origanum
angelicæ rad.	hyſſopus	pulegium
animæ gum.	imperatoriæ rad.	ſalvia
benzoin gum.	lac dulce	ſcabioſa
betonica	lavandula	ſtyrax gum.
camphora gum.	majorana	thus
contrayervæ rad.	maſtix gum.	zingiber.
cubebæ ſem.		

358. VOMITUS.

Contentorum ventriculi per os rejectio, ſi non oritur ex alienis in ventriculo, quando ſæpe *Vomitorio* 113. *Diluente* 87. & *Abſtergente* 156. evacuatio eſt promovenda, compeſcitur iiſdem, quæ in *Nauſea* 356. citata ſunt, vel & ſequentibus.

CATALOGUS.

Agallochum lign.	aniſi ſtellati ſem.	carduus benedictu.
ambra griſea	berberis ſem.	caryophyllatæ rad.
amygdalarum dulcium ol. expr.	biſtortæ rad.	citri ſucc. cort.
anethi ſem.	calamintha	coriandri ſem.
	caranna gum.	croci flor.

cy-

cydoniorum ſem.
fabæ
galangæ minoris rad.
hypociſtidis ſucc.
limonum ſucc.
maſtix gum.
meliſſa
mentha
moſchata nux
muſcus Quercinus
opium
perſicæ fruct.
plantago
punicæ cort. flor.
ribeſiorum fruct. ſucc.
roſa rubra
ſantalum citrinum lign.
ſuccinum
tacamahaca gum.
tormentillæ rad.
vvinteranus cort.
zedoariæ rad.

359. GONORRHOEA.

Seminis ex veſiculis ſeminalibus vel liquoris ex proſtatis copioſior effluxus, & continuata evacuatio, ſi ex Infectione *Venerea* 162. oritur, quando Gonorrhæa virulenta dicitur, iſtius morbi generalem curationem ſequitur: ſed in benigna Gonorrhæa per *Balſamica* 10. *Reſinoſa* 16. *Conſolidantia* 154. *Abſtergentia* 156. hæ partes ſunt depurandæ, atque dein *Adſtringentibus* 68. fluxus compeſcendus. Materies medica his accommodata in ſequenti Catalogo continetur.

CATALOGUS.

Abietis ol.
adianthi pulvis adnaſcens
agrimonia
aſplenium
burſa Paſtoris
cannabis ſem.
cantharides
carduus benedictus
caſtaneorum cort. interior
copayva balſ.
cupreſſi nux
cynogloſſi rad.
eryngii rad.
fœniculi ſem.
fœniculi dulcis ſem.
guajaci lign. cort. reſina
lactucæ ſem.
mumia Perſica
muſcus Quercinus
nymphæa
peruvianus balſ.
pini reſina
plantago
portulaca
punicæ cort. flor. fruct. ſucc.
quercus fol.
rhabarbarum
rhois ſem.
ruſci rad. ſem. bacc.
ruta
rutæ murariæ pulvis adnaſcens
ſabina
ſaſſafras lign.
ſepiæ os
ſuccinum
ſymphyti rad.
tanaceti ſem.
terebinthina.

360. FLUXUS ALBUS.

Ex pudendis mulierum humoris, ſæpe ſubglutinoſi, effluxus copioſior auxilia ſequentia exigit, quæ conſtant *Balſamicis* 10. *Adſtringentibus* 68. *Calefacientibus* 120. *Roborantibus* 123. ſi autem ex *Venerea lue* 162. oritur, quando virulentus eſt, ſequitur iſtius morbi curationem.

CATALOGUS.

Abrotanum
adianthum
agallochum lign.
agrimonia
alchimilla
ammios ſem.
aniſum
ariſtolochia fabacea
bdellium gum.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
caſtaneorum cort. interior
caſtoreum
chamædrys
copayva balſ.
cryſtallus montana
cubebæ ſem.
curcumæ rad.
cynogloſſi rad.
ebuli lign.
ebur
filipendulæ rad.
fraxinellæ rad.

ga-

galangæ minoris rad.
ipecacuanhæ rad.
lucii piſcis mandib.
majorana
meii rad.
mumia Perſica
muſcus Quercinus
oſteocolla
peruvianus balſ.
piloſella
pini reſina
plantago
pulegium
punicæ cort. flor.
roſmarinus
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſepiæ os
ſolidago Saracenica
ſpica Nardi Indica
ſuccinum
tamariſci cort.
thus
viſcum
urticæ fol.

MATE-

MATERIES MEDICA.

LIBER TERTIUS.

SECTIO PRIMA.

Humorum Morbi.

Ut materies medica humoribus ſanis, quadam dein labe infectis, nam de morboſis humoribus ſuperius (Lib. II. Cap. 3.) actum eſt, adaptetur, hi in ſua genera & ſpecies erant dividendi: colligendo iſtos inveni commode in novem genera diſtingui poſſe, quæ ſuas dein ſpecies complectuntur. Novos coactus ſum fingere quoſdam titulos, quum tales diviſiones in Practicis invenire non potuerim, quamvis res ipſæ in praxi occurrant.

Copioſam his non adjeci materiem medicam, quoniam ex citatis locis in prioribus titulis comparari facile poteſt: volui tamen non omnino negligere, cum medicamenta omnia in citatis locis non ſint morbo propoſito ſatis accommodata.

CAPUT PRIMUM.

Circulatorii Humores Morboſi.

Humores toti corpori inſervientes ſunt ſanguis & ſpiritus. Sanguinis *autem nomine accipio maſſam ipſam rubram, ſerum, lympham, & gelatinam, quia iiſdem ducuntur arteriis ad omnes partes; reducuntur vero venis iiſdem, vel & aliis lymphaticis in has venas deſinentibus. Ad hunc Titulum quoque retuli* Menſes & Lochia.

Spiritum *quoque ad Circulatorios referre volui, etiamſi ſit liquor a maſſa communi ſecretus quia maximam partem redit effuſus in glandulas, lymphatica, vel cava corporis per venas lymphaticas & cruentas.*

SANGUINIS MORBI.

Maſſa liquida, rubra, qualis ex corde ſiniſtro pellitur in arteriam magnam, variis generibus humorum conſtans, multis & diverſis afficitur morbis, uti *Craſſitudine* 171. *Tenuitate* 172. *Abundantia* 203. *Defectu* 204. *Errore loci* 208. & multis aliis, quorum morborum ex propriis titulis peti poteſt materia medica: quare ſola reſtat medicina ſanguinis evacuationi adaptata. Illa autem evacuatio duobus modis læditur; 1. ſi ſiſtitur, ut in *Menſium* 108. & *Lochiorum* 109. *Suppreſſione*, cujus auxilia tradita ſunt; 2. ſi fluat ſanguis cum detrimento ſanitatis, quare hoc in loco adducenda eſt materies medica, quæ

361. SANGUINEM PROFLUENTEM SISTIT.

Hoc obtinetur *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Emplaſticis* 38. *Auſteris* 60. *Comprimentibus* 61. *Suſtentantibus* 64. *Adſtringentibus* 68. *Coagulantibus* 77. *Incraſſantibus* 78. *Roborantibus* 123. *Motum minuentibus* 125. *Frigefacientibus* 126. *Obſtruentibus* 128. externe & interne adhibitis.

Quæ in Catalogo hoc * notantur ſigno, in Hæmoptoe & uſu interno præcipue conveniunt.

Ex eodem quoque Catalogo deſumi poſſunt, quæ ſunt adhibenda in *Vomitu*, *mictu*, & *alvi fluxu cruento*, atque in *menſium* & *lochiorum profluvio*.

CATALOGUS.

* Acaciæ ſucc. fol.
* agrimonia
* alchimilla
alumen rupeum
. . . uſtum
* anagallis
* arabicum gum.
aranearum tela
* ariſtolochiæ cavæ rad.
* . . . . fabaceæ rad.
* berberis fruct.
* betonica
* biſtortæ rad.
* bolus Armena
* burſa Paſtoris
caſtaneorum cort. interior
* ceti ſperma
chalcitis
* cinamomum
* corallina
* corallia
* cupreſſi nux
* cydoniorum ſem.
* cynogloſſi rad.
* ebur
* equiſetum
farina volatilis
ferrum acido corroſum
* filipendulæ rad.
* fraxini cort.
* graminis rad.
* granatus lap.
gypſum
* hæmatites lap.
* hedera terreſtris
* hominis cranii uſnea
* hyoſcyami ſem.
* hypociſtidis ſucc.
* japonica terra
* ichtiocolla
* lappæ rad.
* lemnia terra
* lingua Cervina
linteum combuſtum
lycoperdon
magnes lap.
maſtichinum lign.
* maſtix gum.
meſpili fruct. rec.
* mumia Perſica
* muſcus pulmonaris
* . . . Quercinus
* nitrum
* myrtus
* nymphæa
ovi album
* papaveris albi cap.
* . . . rhæados flor.
* parietaria
* piloſella
* pimpinella
* pineæ nuces
* piſtaciæ
* plantago
* plumbi ſaccharum
* polygonum
* polytrichon
* pulmonaria
* punicæ cort. flor.
* pyrola
quercus cort. fol.
* quinquefolii rad.
* rhabarbarum
* roſæ rubræ
. . caninæ flor. fruct. ſpong.
* rhois ſem.
rubrica fabrilis
* ſanguis Draconis
* ſanicula
* ſantalum rubrum lign.
* ſapphirus lap.
* ſarcocolla
* ſardus lap.
ſedum
* ſima ruba cort.
* ſophiæ ſem.
ſorbi fruct.
ſpongia
* ſymphyti rad.
* tamariſci cort.
terra ſigillata
* tormentillæ rad.
* tragacanthum gum.
* verbaſcum
* vinca pervinca
* virga aurea
* viſcum
vitriolum
* urticæ rad. fol.

Seri, *Lymphæ*, & *Gelatinæ* concreſcibilis ad ignem morbi, quia ex generali titulo ſanguinis intelligi poſſunt, non eſt opus novos adjicere: hoc in genere notare oportet, hos humores ſanos numquam evacuari debere, quare in morboſa horum evacuatione auxilia peti poſſunt ex generali hoc titulo.

362. MENSIUM MORBI.

Sanguinis ſani ſingulis menſibus evacuatio ex pudendis fœminæ maturæ ætatis, nec gravidæ, nec lactantis, quatuor præprimis modis vitiari ſolet.

1. Si parcus fluat, vel omnino ſubſiſtat 108.

2. Si

2. Si majori copia fluat, frequentius redeat, præmaturius appareat, vel ultra ætatem continuetur: hujus auxilia ex *Sanguinem fluentem ſiſtentibus* 361. peti poſſunt.

3. Si ſanguinis profluentis color, odorve alienus ſit, cujus auxilia ex *Cachexia* 182. & *Chloroſi* 184. patent.

4. Si menſtruantes variis ſymptomatibus afficiantur. Hæ medicamentis in *Mobilitate* 224. traditis liberantur.

Sequentia præſcribuntur in

MENSIBUS SUPPRESSIS.

Abrotanum	curcumæ rad.	pæoniæ rad.
abſinthium vulgare	cyperi rad.	peruvianus balſ.
. . . . Romanum	dauci ſem.	petaſitidis rad.
acori rad.	. . Cretici ſem.	petroſelinum vulgare
agaricus	dictamnus	. . . . Macedonicum
aloe	eryngii rad.	phellandrium
ammoniacum gum.	eupatorium	polium
amomi ſem.	fabæ Ignatianæ	polypodii rad.
angelicæ rad. ſem.	ferrum	pulegium
ariſtolochia rotunda	fœniculi rad. ſem.	roſmarinus
artemiſia	. . . dulcis ſem.	rubiæ rad.
aſa fœtida gum.	fraxinellæ rad.	ſabina
aſclepiadis rad.	hederæ arboreæ bacc.	ſagapenum gum.
aſperula	hedera terreſtris	ſalvia
aurantiorum cort.	hydrargyrus	ſaſſafras lign.
borax	iridis rad.	ſaxifraga
calamintha	juniperi bacc. ol.	ſchœnanthi flor.
calthæ flor.	kali	ſcillæ rad.
capparis radic. cort.	lauri bacc.	ſerpillum
caryophyllatæ rad.	liguſtici rad. ſem.	ſeſelios ſem.
caſtoreum	liquid-ambar	ſileris ſem.
cataria	majorana	ſpica Nardi Indica
centaurium minus	marrubium	ſtœchados flor.
cepæ rad.	matricaria	ſuccinum
chamædrys	meliſſa	tanacetum
chamæmeli flor.	naſturtium	thuya
chenopodium	opopanax gum.	veronica.
coſti rad.		

363. LOCHIORUM MORBI.

In fœminis poſt partum profluens ex pudendis ſanguis, iiſdem modis vitiari poteſt, ut notavimus in *Menſibus* 362. iiſdemque auxiliis eget, ſed promptioribus, quia ſanguis ſtagnans in uteri vaſis dilatatis, vel in uteri cavo effuſus, concreſcens, mole & corruptela ſuperveniente plura mala infert. Conducit admodum hypochondria liberare ab omni compreſſione, ſed ſuſtentare ſumen lato cingulo. Materies medica ex præcedenti titulo omnis peti poteſt.

364. SPIRITUUM MORBI.

Liquoris tenuiſſimi, pellucidi, in cerebro & cerebello ſecreti, per canali-

culos ad omnes noſtri corporis partes delati, ut fiat ſenſus, motuſque animalis & vitalis, defectus facit *Motum minutum* 218 *Frigiditatem* 221. *Pareſin* 226. *Debilitatem* 232. *Stuporem* 242. *Paralyſin* 303. hujus autem motus major & turbatus producit *Calorem* 226. *Convulſionem* 236. *Spaſmum* 237. & multos alios morbos, quorum materies medica ex allatis locis peti poteſt.

CAPUT SECUNDUM.

Saponacei & Præparantes Humores Morboſi.

Ingeſta alimenta, ut exuant propriam, ſed induant noſtri corporis naturam, in omnibus ſuis partibus ſtatim erant ſolvenda, ad quod faciendum confluunt eo Saliva, Succus Pancreaticus, Bilis, & Salivoſus humor, *quorum præcipui morbi in hoc Capite exponuntur.*

365. SALIVÆ MORBI.

Liquor pellucidus, aquoſus, inſipidus, ſaponaceus, glandulis, ut & extremitatibus arteriarum & nervorum a communi maſſa ſecretus, in os confluens, *Defectu*, *Abundantia*, & *Aliena qualitate* vitiari poteſt; de quibus omnibus videri poteſt Patris mei Comp. med. Tract. 88.

366. PANCREATIS SUCCI MORBI.

Liquor ſalivæ ſimilis, ſpeciali glandula, quam Pancreas vocant, ſecretus, in duodenum effuſus, iiſdem morbis, qui in *Saliva* 365. obſervantur, afficitur, atque iiſdem auxiliis eget: ea vero medicamenta, quibus ejus auſteritas, acrimonia, amaritudo, cruditas, & multi alii morbi curantur, ut quidam proferunt, quoniam ex hypotheſi, minime vero ex obſervatione practica ſunt excogitata, adjicere nolui.

367. BILIS MORBI.

Succus ſaponaceus amarus in hepate & veſica fellea ſecretus, in duodenum delatus, ut chylo tranſeunti miſtus promoveat alimentorum præparationem, ſi deficiat, vel aliena qualitate vitietur, multi inde fiunt morbi, qui appropriata exigunt medicamenta.

In Bilis enim Defectu medicamenta requiruntur, tali fere virtute prædita, ut eſt bilis propria virtus, qualia ſunt *Aloetica* 1. *Bilioſa* 24. *Saponacea* 44. *Amara* 52.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium
ageratum
alkekengi fruct.
aloe
bilis
carduus benedictus
centaurium minus
chamæmeli flor.
cichorium
dens Leonis
fabæ Ignatianæ
fraxinellæ rad.
fumaria
gentianæ rad.
helenii rad.
hypericum
lupuli flor.
marrubium
myrrha
pedro del Porco
ſaponaria
ſileris ſem.
tanacetum
trifolium aquaticum
veronica.

Quæ

Quæ autem Bilim Viſcidam & Inertem emendant, ſimili fere virtute prædita ſunt, ut ex ſequenti Catalogo patet.

CATALOGUS.

Abſinthium vulgare
. . . . Romanum
agaricus
aſari rad.
carduus benedictus
centaurium minus
chelidonium majus
cichorium
croci flor.
curcumæ rad.
dens Leonis
fraxinellæ rad.
gentianæ rad.
marrubium
pedro del Porco
pimpinella
polium
ſcammonium
ſileris ſem.
ſolidago Saracenica
ſtœchados flor.
trifolium aquaticum.

Sed Bilem Tenuem Acrem Exæſtuantem emendantia recipiunt *Mucilaginoſa* 43. *Adſtringentia* 68. *Incraſſantia* 78. *Abſorbentia* 100. *Frigefacientia* 126. ex quibus præcipua ſunt, quæ ſequuntur.

Acetoſa
althææ rad. herb.
amylum
arabicum gum.
bolus
borraginis rad.
bugloſſi rad.
capparis radic. cort.
corallia
creta
cryſtallus montana
cucumeris ſem.
cydoniorum ſem. fruct.
hordeum
japonica terra
lactucæ fol. ſem.
lingua Cervina
malvæ flor. ſem.
myrtus
nymphææ fol. flor.
papaveris albi ſem.
. . . rhæados flor.
parietaria
perlæ
plantaginis rad. [fol. ſem.
polygonum
polytrichon
portulaca
prunorum fruct.
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor. fruct. ſucc.
quinquefolii rad.
rhois ſem.
roſæ Caninæ fruct.
. . pallidæ
. . rubræ
rubiæ rad.
ſantalum citrinum lign.
. . . rubrum lign.
ſapphirus lap.
ſedum
ſolani hortenſis fol.
ſuccinum
tormentillæ rad.
tragacanthum gum.
violæ flor.

Bilis Acris & tenax exigit *Fructus horæos* 12. *Olera* 15. *Aceſcentia* 34. *Acida* 35. *Reſolventia* 80, ex quibus ſequentia cenſentur præſtantiſſima.

Acetoſa
acetoſella
aſparagi rad.
aurantiorum ſucc.
caſſiæ pulpa
cichorii rad. fol.
citri ſucc.
dens Leonis
endivia
limonum ſucc.
perſicæ fruct.
prunorum fruct.
ribeſiorum fruct.
tamarindorum fruct.
tartarus.

Bilis calculus ſulphureus, flammam alens, in veſica fellea vel ductu choledocho hærens ſolvitur *Oleribus* 15. *Sulphureis* 30. *Alcalinis* 37. *Saponaceis* 44. *Reſolventibus* 80.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthii ſal
abſinthium Romanum
aloe
bilis
carduus benedictus

cen-

centaurium minus	dens Leonis	polychestus ſal
chelidonium majus	fumaria	ſaponaria
cichorium	gentianæ rad.	tanacetum
curcumæ rad.	myrrha	terebinthinæ ol.

368. SALIVOSI HUMORIS ORIS, VENTRICULI, ET INTESTINORUM MORBI.

Liquor ſalivæ & ſucco pancreatico ſimilis ex tota interna oris, faucium, œſophagi, ventriculi & inteſtinorum facie exhalans, iiſdem quoque morbis affici poteſt, & medicamentis eget. An hujus copioſior proventus facit Diarrhœam ſeroſam?

CAPUT TERTIUM.

Nutrientes Humores Morboſi.

Loco humorum nutrientium Veterum Chyli, roris, cambii, & glutinis, ſubſtitui 1. Chylum *liquorem in nobis nutrimentum præbentem*, 2. Lac, *quod præbetur infantibus*. 3. Fœtus liquorem, *quia fœtus in utero hærens ex eo quoque nutrimentum capit*. 4. Semen, *quia prima rudimenta nutritionis etiam continet*.

369. CHYLI MORBI.

Humor albicans ſeu lactei coloris ex aſſumtis, ſaliva 355. ſucco pancreatico 366. bile 367. & humore ſalivoſo 368. compoſitis conſtans, in ventriculo, inteſtinis, vaſis lacteis hærens, & tandem ſanguini traditus, varios patitur morbos. Ejus imperfecta confectio *Cruditas* vel *Cacochilia* dicta medicamentis in *Cacochymia* traditis curatur: deficiens abſorptio & copioſior depoſitio ex aliis morborum deſcriptionibus peti debet.

370. LACTIS MORBI.

Liquor Chyloſus 369. ſanguini traditus, actione vitali ulterius elaboratus, ſpeciali motu mammarum in fœminis præprimis poſt partum, a communi maſſa in mammis ſecretus, & dein per papillam evacuatus, ſi parcius generatur, alimentis eupeptis, chyli confectionem promoventibus 369. & ad mammas derivantibus, ejus generatio eſt promovenda.

Signo * hoc notata externe applicantur, & quædam quoque ex his cibo admiſcentur.

CATALOGUS.

* Althææ rad.	* erucæ ſem.	* lini ſem. far.
* anethi fol.	fœniculi rad. fol. ſem.	* nigellæ ſem.
* aniſi ſem.	. . . . dulcis ſem.	ova ſorbilia
* apii fol.	jura carnium	panis bene fermentatus
* braſſica	lac dulce	petroſelinum vulgare
caro Vitulina	. . . ebutyratum	. . . . . Macedonicum
* chamæmeli flor.	lactis cremor	pineæ nuces
cucurbitæ fruct.	lactucæ ſem.	piſtacia
dens Leonis	* liguſtici rad. ſem.	

* po-

* polygalæ fol.
* ſambuci fol.
tragopogon
* verbena
* vinca pervinca.

Sequentia autem mammis applicata Lac diſcutere perhibentur.

Acetum
apium
calamintha
camphora
coriandrum
cucurbitæ ſem.
cuminum
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
geranium Robertianum
matricaria
mentha
ocymum
petroſelinum vulgare
plantago
polygonum
portulaca
ruta
ſalvia
ſedum.

Lac vero in mammis coagulatum *Reſolventia* 80. exigit, ex quibus præcipua ſunt

Aniſum
apium
braſſica
ceti ſperma
chamæmeli flor.
fœniculum dulce
matricaria
mentha
petroſelinum vulgare
ruta
ſaccharum
ſalvia
ſeſeli.

371. FOETUS LIQUORIS MORBI.

Liquor concreſcibilis albuminis ovi inſtar, in quo natat fœtus, quemque aſſumit, donec tandem liquor ille amittat omnem concreſcibilem potentiam, ſed commutetur in liquorem glutinoſum viſcoſum, in partu effluentem ad lubricandus vias, ſi deficit, vel aliena qualitate ſit donatus, nulla arte emendari poteſt: ſed ſi præmature effluxerit, illæ viæ ad facilitandum partum obducendæ *Lubricantibus* 67. *Oleoſis* 14. & *Pinguibus* 25. mollibus.

372. SEMINIS MORBI.

Liquor in teſtibus a communi maſſa humorum ſeparatus & elaboratus, in paraſtatis, vaſis deferentibus, & veſiculis ſeminalibus ulterius confectus, ſi deficit vel parcius generetur, ex ætate nullam medelam capit; ſed in ætate matura materiem accipit ex *Nutrientibus* 150. atque copioſius ſecernitur *Specificis ſtimulantibus* 141. quæ fere omnia ſunt Diuretica. Præcipua ex his cenſentur ſequentia.

Abelmoſchi
ambra gryſea
amygdalæ dulces
aſparagi
cantharides (gr. j *ad* ij)
caro mollis
caryophylli aromatici
. . . . Plinii
caſtanea
cataria
cerebra animalium
chocolada
croci flor.
cubebæ ſem.
dactyli
dauci ſem.
erucæ herb. ſem.
eryngii rad.
fabæ
galangæ minoris rad.
horminum
lilii convallii flor.
medulla animalium
meii rad.
moſchata nux
moſchus
napi rad. ſem.
naſturtii herb.
nigellæ ſem.
ninzin rad.
orchidis rad.
oſtrea
paſtinacæ rad.
phaſeoli
pineæ nuces
piper
piſtacia
pyrethri rad.
ſcincus

ſco-

ſcolymus	urticæ ſem.	zingiber .
thlaſpios ſem.	zibethum	

Majori autem copia confectus & involuntarie effluens, quia ſummopere debilitat, medicamentis *Adſtringentibus* 68. & *Refrigerantibus* 126. eſt ille effluxus cohibendus. Præcipua ex his ſunt

Acaciæ ſucc. fol.	hyoſcyamus	plumbi ſaccharum
acetoſæ ſem.	lactucæ fol. ſem.	portulaca
alchimilla	lapathum	quinquefolii rad.
alkannæ rad.	lens paluſtris	rhois ſem.
biſtortæ rad.	muſcus pulmonaris	roſa Canina
burſa Paſtoris	muſcus Quercinus	ſanguis Draconis
cannabis ſem.	myrtus	tamariſci cort.
cicuta	nitrum	tormentillæ rad.
cucumeris ſem.	nymphæa	tragacanthum gum.
cydoniorum ſem.	parietaria	viſcum .
hæmatites lap.	plantago	

CAPUT QUARTUM.

Excrementitii Humores Morboſi.

Tria ſunt genera excretionis, quæ ſemper fieri debent, quibus ingeſtorum recrementa, & humores in nobis inſerviendo inutiles facti, atque partes firmæ detritæ eliminantur, ut & morbi materies. Tales ſunt Alvi egeſtio, Urinæ evacuatio, & Perſpiratio. Sudor *autem caſu prodeſt.* Lachrymæ *vero dum evacuantur, magnum uſum ad humectandos & abſtergendos oculos præbent.*

367. ALVI EGESTIONIS MORBI.

ETiamſi in ſanis alvi excrementa proxime ad corpora mollia accedunt, hanc tamen evacuationem a reliquis avellere nolui, quia eodem modo ut alii excrementitii humores formantur & ejiciuntur, horum diverſi morbi materiem medicam exigentes ſunt præprimis *Alvi fluxus*, *Cholera*, *Alvi difficultas*, *Alvi lævitas*, *Teneſmus*, & *Alvus adſtricta*.

ALVI FLUXUS.

Quæ omnem nimiam Alvi dejectionem compeſcunt, hoc Titulo traduntur, quæ enim alvum modice egerentem conſtipant inter morborum cauſas referuntur.

Non omnia eandem virtutem poſſident, quia interdum primo exturbanda ſunt excrementa per *Purgantia* 103. ſæpe derivatio eſt facienda ad cutim per *Sudorem* 114. vel auctam *Perſpirationem* 105. non raro ſtatim conamur *Aromaticis* 9. *Adſtringentibus* 68. *Calefacientibus* 120. *Roborantibus* 123. compeſcere fluxum; vel ſiſtimus motum inordinatum *Opiatis* 6. *Papaverinis* 7. *Hypnoticis* 143. aut ſi acre adſit, id *Obvolventibus* 95. tentamus mitigare. In tam varia materia medica ſequentia excellunt.

Acaciæ ſucc. fol.	agrimonia	alumen rupeum
acetoſæ rad.	alchimilla	amygdalæ dulces
acetoſella	althæa	arabicum gum.

ber-

berberis ſem.
biſtortæ rad.
bolus Armena
. . candida
burſa Paſtoris
calamintha
canis album Græcum
caryophyllatæ rad.
caſcarillæ cort.
caſtanea
cera
chamæmeli flor.
cinamomi cort. & fruct.
ol. expr.
contrayervæ rad.
copayva balſ.
corallium
cryſtallus montana
cupreſſi nux
cydoniorum ſem.
cynogloſſi rad.
dactyli
equiſetum
fabæ
filipendulæ rad.
fœnum Græcum
granatus lap.
hæmatites lap.
hedera arborea
. . . terreſtris
hordeum
hypericum
hypociſtidis ſucc.
japonica terra
ichthyocolla
ipecacuanhæ rad.
hermes grana
ladanum gum.
lapathi rad.
lauri bacc.
lilii rad. fol.
lingua Cervina
lini ol.
lupini ſem.
maſtichinum lign.
maſtix gum.
mentha
meſpila rec.
moſchata nux
muſcus Quercinus
. . . pulmonaris
myrobalani
myrtus
ninzin rad.
nymphea
opium
ovi vitellus coctus
papaveris albi cap.
pedro del Porco
peruvianus balſ.
piloſella
pimpinella
pinguedo
plantago
polygonum
portulaca
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor.
pyrola
quercus folia
quinquefolii rad.
rhabarbarum
rhois ſem.
roſæ Caninæ fruct.
. . rubræ
ſabina
ſanguis Draconis
ſaphirus lapis
ſarcocolla
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſima ruba cort.
ſolidago Saracenica
ſophiæ ſem.
ſuccinum
ſimphyti rad.
tamarindi fruct.
tamariſci cort.
terebinthina
terra ſigillata
thus
tiliæ cort. fol.
tormentillæ rad.
trifolii odorati flor.
verbaſcum
verbena
vinca pervinca
virga aurea
viſcum
xyli ſem.
zedoariæ rad. ſem.

CHOLERA.

Violentam deorſum per anum & ſurſum per vomitum ejectionem, præprimis materiæ biliosæ, *Choleram* vocare ſolent: ſi vero eodem modo emittuntur multi flatus, *Choleram ſiccam* vocant. Quando per *Diluentia* 87. ſatis depuratæ ſunt primæ viæ, per *Adſtringentia* 68. *Anodyna* 135. & *Acre bilioſum temperantia* 366. tentant inordinatum compeſcere motum. Hujus materia ex generali alvi fluxu peti poteſt: præ ceteris autem laudantur

Acetoſa
biſtortæ rad.
bolus Armena
calamintha
cryſtallus montana
cydoniorum ſem.
diaſcordium
ninzin rad.
nymphæa
papaveris albi cap.
pedro del Porco
plantago
polygonum
theriaca.

ALVI DIFFICULTAS.

Quæ Alvi difficultatem, quam vocant *Dyſenteriam*, curant, non multum di-

diſtant ab iis, quæ in generali alvi fluxu citata ſunt, niſi quod ad exturbandam materiem acrem ſæpius eluamus inteſtina, & ad compeſcendum dolorem atque motum inordinatum inteſtinorum frequentius adhibeantur *Anodyna* 135. Ex communi titulo medicamentorum, quæ alvi fluxum compeſcunt, ſequentia præſtantiſſima cenſentur.

Acaciæ ſucc. fol.
acetoſæ rad.
acetoſella
agrimonia
alchimilla
althæa
arabicum gum.
berberis ſem.
biſtortæ rad.
bolus candida
burſa Paſtoris
canis album Græcum
caryophyllatæ rad.
caſcarillæ cort.
cera
cinamomi ol. expr.
contrayervæ rad.
copayva balſ.
corallium
cryſtallus montana
cupreſſi nux
equiſetum
fabæ
granatus lap.
hedera terreſtris
hordeum
ichtyocolla
ipecacuanhæ rad.
kermes grana
ladanum gum.
lilii rad.
lingua Cervina
lini ol.
lupini ſem.
maſtix gum.
mentha
moſchata nux
muſcus Quercinus
myrobalani
myrtus
nymphæa
opium
ovi vitellus
papaveris albi cap.
peruvianus balſ.
piloſella
pimpinella
plantago
polygonum
portulaca
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor.
pyrola
rhabarbari rad.
rhois ſem.
roſæ Caninæ fruct.
. . rubræ
ſapphirus lap.
ſarcocolla
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſima ruba cort.
ſymphyti rad.
terebinthina
thus
verbaſcum
verbena
vinca pervinca
virga aurea
viſcum
xyli ſem.

ALVI LÆVITAS.

In Alvi vel inteſtinorum lævitatis, quam vocant *Lienteriam*, curatione aliquomodo recedunt a generali alvi fluxus curatione; ſeceſſus enim materiæ chyloſæ ſæpe Lacteorum obſtructionem a materia viſcida arguit, quare materia medica magis ex *Aromaticis* 9. *Calefacientibus* 120. *Roborantibus* 123. & *Reſolventibus* 180. conſtat; uti ſunt

Abſinthii ſal
angelicæ rad.
cardui benedicti ſal
cinamomum
galangæ minoris rad.
imperatoriæ rad.
maſtix gum.
mentha
moſchata nux
myrobalani
roſmarinus
tartari ſal
virga aurea
zedoariæ rad.
zingiberis rad.

TENESMUS.

Continua ſeu frequens alvum egerendi cupiditas, in qua præter aliquid muci aut ſanguinolenti nihil memorabile excernitur, ad curationem exigit *Balſamica* 10. *Pinguia* 25. *Mollia*, 42. qualia ſunt ſequentia.

Althæa
chamæmeli flor.
fœnum Græcum
hypecacuanha
lini ol.
papaveris albi cap.

pinguedo	terebinthina	trifolii odorati flor.
quinquefolii rad.	tiliæ cort. flor.	verbaſcum.
ſabina		

ALVUS ADSTRICTA.

Si Alvus non reddit ſua excrementa tempore ſolito; vel ſi illa nimis ſunt indurata, medicamentis eſt ſuccurrendum: omnia medicamenta *Alvum laxantia* 102. & *Alvum ducentia* 103. huc pertinuiſſent: ſed quia multa poſt operationem alvum conſtipatam relinquunt, ea præſcribi ſolent, quæ *Alvum laxant* 102. & ſimul laxam conſervant.

Si indurata ſunt excrementa, Alvum laxantibus adduntur *Emollientia* 70. & *Diluentia* 87.

Meconium retentum leniſſima *Alvum laxantia* 102. exigit.

Materies ex allegatis titulis peti poteſt, vel ex ſequenti Catalogo.

Ammoniacum gum.	mel	polypodii rad.
bilis	mercurialis	prunorum fruct. pulpa
caſſiæ pulpa	myrrha	rhabarbarum
copayva balſ.	parietaria	roſæ pallidæ
galbanum gum.	paſſulæ majores	ſagapenum gum.
lini ol.	. . . minores	tamarindorum pulpa
malva	perſicæ fol. flor.	terebinthina
manna	peruvianus balſ.	violæ fol.

374. URINÆ MORBI.

Humor excrementitius, renibus a communi maſſa ſecretus, per ureteres ad veſicam delatus, dein in ſanis per urethram e corpore emiſſus, interdum ſubſiſtit, parcius procedit, cum moleſtia evacuatur, vel ad debitum tempus retineri nequit: atque frequentiſſime Calculum format, has omnes partes infeſtantem: ſed quia hi morbi varia genera medicamentorum exigunt, iſta ſuis propriis titulis proferam.

URINÆ PROFLUVIUM ET INCONTINENTIA.

Quæ immodicam Urinæ evacuationem minuunt, huc pertinent, nam naturalem urinæ evacuationem cohibere, morbum eſt inducere. Hoc faciunt *Adſtringentia* 68. & *Roborantia* 123. Qualia ſunt

Acacia	equiſetum	pimpinella
agallochum lign.	filipendulæ rad.	plantago
agrimonia	fraxini cort.	polygonum
alchimilla	hypociſtidis ſucc.	polytrichon
amygdalæ dulces	japonica terra	quinquefolii rad.
berberis ſem.	lapathi rad.	rhois ſem.
betonica	lappæ rad.	roſa canina
biſtortæ rad.	lingua cervina	. . rubra
bolus armena	malva	ſanguis draconis
cinamomum	mumia Perſica	ſymphyti rad.
corallia	muſcus pulmonaris	tamariſci cort.
corallina	. . . quercinus	tormentillæ rad.
cupreſſi nux	myrtus	verbaſcum
cynogloſſi rad.	piloſella	viſcum.

URINÆ DIFFICULTAS.

Si Urina cum ardore, dolore, vel guttatim redditur, ingerenda ſunt *Aromatica* 9. *Oleoſa* 14. *Pinguia* 25. *Mollia* 42. *Mucilaginoſa* 43. *Obvolventia* 95. pro natura cauſæ ſtranguriam inducentis, ex quibus ſequens erit materies medica.

Acori rad.
alkekengi fruct.
althæa
amygdalarum dulcium ol.
arabicum gum.
aſparagi rad.
aurantiorum cort.
becabunga
cancrorum oculi
caſſiæ pulpa
chamæmeli flor.
chamæpitys
citri cort.
citrulli ſem.
copayva balſ.
cucumeris ſem.
cynogloſſi rad.
dactyli
dauci vulgaris ſem.
. . . cretici ſem.
endiviæ ſem.
filipendulæ rad.
fœniculum vulgare
. . . . dulce
glycyrrhiza
graminis rad.
jujubæ
lactucæ ſem.
lilii rad.
limonum ſucc.
malvæ fol. flor.
maſtix gum.
moſchata nux
nephriticum lign.
nymphæa
opobalſamum
parietaria
perlæ, & Perlarum mater
peruvianus balſ.
petroſelinum vulgare
. . . . Macedonicum
pini reſina
piſtachiæ
polygonum
portulaca
rhabarbarum
ribeſiorum fol.
rubiæ rad.
ruſci rad. bacc.
ſchœnanthum
ſiliquæ dulces
ſuccinum
ſymphyti rad.
terebinthina
tragacanthum gum.
trifolii odorati flor.

URINÆ SUPPRESSIO.

Quoniam variis cauſis inducitur Iſchuria, multiplex quoque eſſe debet materies medica, ex ſequentibus igitur, atque ex *Urinam ducentibus* 104. cauſis appropriata ſeligi poſſunt medicamina.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
alkekengi fruct.
artemiſia
aſplenium
calthæ flor.
cancrorum oculi
cantharides
capparis radic. cort.
cepa
chamædrys
chamæmeli flor.
chenopodium
coſti rad.
cucumeris ſem.
cyperi rad.
dens leonis
eryſimum
ficus
fœniculi herb. ſem.
. . . dulcis ſem.
juniperi bacc.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
lilii rad. fol.
limonum ſucc.
lini ol.
meliſſa
millepedes
parietaria
perſicaria
petaſitidis rad.
petroſelinum vulgare
. . . . Macedonicum
raphani rad.
rubiæ rad.
ruſci rad. ſem.
ſcilla
ſpica nardi
ſtœchados flor.
veronica.

URINÆ CALCULUS.

Corpuſcula concreta terreſtria & lapidea, aut ſabuloſa, in urinæ viis hæren-

rentia, commodiſſime evacuantur obducendo vias *Oleoſis mollibus* 14. *Pinguibus* 25. *Mucilaginoſis* 43. *Emollientibus* 70. *Laxando* 71. & *Diluendo* 87. atque leni *Diuretico* 104. expelluntur: quædam ſimul ſtatuuntur Calculum frangere, quæ hoc * ſigno notavi.

* Abrotanum
abutilon
acaciæ flor.
acmella
* acori rad.
* alkekengi fruct.
allii rad.
* althææ rad. ſem.
* ammios ſem.
amomi ſem.
amygdalarum dulcium ol. expr.
* anethi ſem.
apii rad. ſem.
aquilegiæ ſem.
ari rad.
* ariſtolochiæ rad.
artemiſia
aſclepiadis rad.
aſparagi rad.
aſplenium
bdellium gum.
betonica
* braſſica
cancrorum oculi
carduus benedictus
* carui ſem.
ceraſorum nucl.
* chamædrys
* chamæpitys
chinæ rad.
ciceris ſem.
citri ſucc. &c.
copayva balſ.
* coriandri ſem.
* croci flor.
* cubebæ ſem.
* cumini ſem.
curcumæ rad.
dauci ſem.
dens leonis
* filipendulæ rad.
fœniculi rad.
fœnum græcum
fraxini cort. ſem.
* galangæ minoris rad.
geniſtæ ſem.
glycyrrhiza
graminis rad.
* hedera terreſtris
* helenii rad.
* hyperici ſem.
hyſſopus
judaicus lap.
* juniperi bacc.
* lappæ rad. ſem.
* lauri bacc.
* leviſtici rad.
lini ol.
* lupinorum ſem.
lupuli flor.
* macis cort.
malva
manna
millepedes
* moſchata nux
* naſturtii ſem.
* nephriticum lign.
* origanum
* pæoniæ rad.
pareiræ bravæ rad.
parietaria
pedro del porco
* perſicæ nucl.
petroſelinum vulgare
* . . . . Macedonicum
peucedani rad.
piloſella
* pimpinellæ rad. ſem.
* polium
polygonum
polytrichon
raphani nigri rad.
. . . ruſticani rad.
roſæ caninæ fruct.
ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſaxifragiæ rad. ſem.
* ſcillæ rad.
* ſcordium
* ſileris montani ſem.
ſolidago ſaracenica
ſophiæ ſem.
* ſpica nardi celtica
tanacetum
terebinthina
verbena
* veronica
violæ ſem.
* virga aurea
* urticæ fol. rad.
* zingiberis rad.

375. PERSPIRATIONIS MORBI.

Inſenſibilis exhalatio ex toto ambitu & ſpiraculis corporis, quot modis vitiari poteſt, & qualia tunc ſunt adhibenda auxilia, a Patre meo in quodam Libro de *Inſenſibili Perſpiratione* demonſtratum eſt: ſi vero auxilia ad prohibitam Perſpirationem deſiderantur, ea ſuperius 105. recenſita ſunt. Quæ vero largiorem Perſpirationem cohibent non eſt opus addere, quoniam raro accidit, nos talia cum ſucceſſu præſcribere poſſe; ſi autem deſiderantur, ex *Emplaſticis* 38. *Adſtringentibus* 68. *Refrigerantibus* 126. & *Obſtruentibus* 128. peti poſſunt.

376. SUDORIS MORBI.

Humor tenuis roridus ſemivolatilis, vel per morboſam vel violentam cauſam ex cute emanans, ſi nimia copia evacuatur, minuenda eſt illa evacuatio *Incraſſantibus* 78. *Antiſepticis* 83. *Refrigerantibus* 126. qualia ſunt

Acaciæ ſucc.	hypociſtidis ſucc.	roſæ rubræ
agrimonia	muſcus pulmonaris	ſantalum rubrum lign.
alchimilla	myrtus	ſcordium
berberis ſem.	nitrum	tamariſci cort.
biſtortæ rad.	nymphæa	terra ſigillata
corallina	piloſella	tormentillæ rad.
cupreſſi nux	plantago	verbaſcum
cynogloſſi rad.	punicæ cort. flor.	viſcum.
filipendulæ rad.	rhois ſem.	

Si vero copioſior proventus in morbis requiritur, hujus materies tradita eſt 114.

377. LACHRYMARUM MORBI.

Liquor tenuis, pellucidus inſtar aquæ, omni acredine carens, ſecretus per propriam glandulam ſupra oculi bulbum, in fovea oſſea ſub ſupercilio hærentem, oculi bulbum irrigans, caruncula lachrymali receptus, in nares delatus, ut ibidem evaneſcat, ſi ejus deſideretur copioſior ſecretio, adhibenda ea, quæ 111. tradita ſunt.

Majori copia ſi exſtillet, *Adſtringentibus* 68. applicatis, quæ oculus ferre poteſt, eſt cohibendus fluxus. Talia ſunt

Acacia	cydoniorum ſem.	roſæ rubræ
æris flos	graminis rad.	ſarcocolla
alumen rupeum	hæmatites lap.	tragacanthum gum.
anagallis	ovi albumen	tutia
calaminaris lapis	plumbi ſaccharum	vitriolum.

Hujus autem acrimonia exigit *Mollia* 42. & *Mucilaginoſa* 43. uti ſunt

Amylum	glycyrrhiza	tiliæ cort.
croci flor.	malva	tragacanthum gum.
cyani flor.	meliloti flor.	trifolii odorati flor.
cydoniorum ſem.	portulaca	violæ flor.
doronici rad.	pſyllii ſem.	

CAPUT QUINTUM.

Pingues humores morboſi.

A ceteris humoribus in noſtro corpore pinguedo diſtinguitur, quod flammam alat. Duo hujus genera inveniuntur. 1. Pinguedo *omnis talis humor ſive concretus ſive fluens in partibus mollibus collectus.* 2. Medulla *oſſibus & paucis cartilaginibus recepta. Ad hanc quoque naturam accedit bilis & materia ſebacea.*

378. PINGUEDINIS MORBI.

LIquor oleoſus flammam alens, aquæ non miſcibilis, magis minuſve denſus, in cellulis vel cavitatulis tunicæ cellularis collectus abundare, deficere, natura & loco degenerare poteſt.

Pinguedo abundans per totum corpus *Corpulentia* dicta, vel in quadam parte conſumitur *Extenuantibus* 155.

Defectus hujus materiem medicam acquirere poteſt ex *Nutrientibus* 180. & *Maciei* 250. curatione.

Pinguedo corrupta & colliquata eandem materiem medicam exigit, quæ in *Corruptione* 166. & *Bile corrupta* 367. invenitur.

379. MEDULLÆ OSSIUM MORBI.

Pinguedo in cavitate vel cancellis oſſium collecta, in articulos deponenda ad facilitandum motum, iiſdem, quos patitur pinguedo, morbis affici poteſt: ejus autem defectui ſuccurrunt mollia *Pinguia* 25. & *Oleoſa* 14. applicata: ejus corruptio curanda *Antiſepticis* 83. præprimis in forma decocti calide potis.

CAPUT SEXTUM.

Roridi & lymphatici humores morboſi.

Ex arteriarum extremitatibus atque nervis Roridus humor in cavis quibuſdam corporis ſecretus, ut illæ partes rore irrigarentur, abſorbentibus venis recipiendus, & circulantibus permiſcendus, abundare & deficere poteſt, atque variis vitiis inquinari, quæ medicamentorum auxilio egent.

380. CEREBRI HUMORIS MORBI.

HUmor roridus in Cerebri ventriculis majori copia collectus, ut *Hydrops capitis internus* 320. curatur *Aromaticis* 9. *Siccantibus* 66. *Diſcutientibus* 101. *Apophlegmatizontis* 110. *Calefacientibus* 120. *Derivantibus* 132.

381. DURÆ MATRIS SUCCI MORBI.

Ex interna Duræ matris facie, ut ex aliis membranis, roridus exhalans humor ſi majori copia colligitur, ſubjectum cerebrum aut cerebellum premens iiſdem curatur auxiliis, quæ in *Cerebri humore* 380. tradita ſunt. Hujus autem *Cruditas* 165. vel *Acrimonia* 202. medicamentis iſtis locis citatis emendanda.

382. NERVORUM SUCCI MORBI.

Liquor roridus blandus, capſulis nervorum, & præprimis in gangliis, atque involucro ſpinalis medullæ ſecretus, inter nervorum canaliculos fluens, capſula nervi coercitus, abundare, deficere, inviſcari, acris, & viſcidus eſſe poteſt, unde multi & mirabiles morbi ex turbata nervorum functione naſcuntur. Materies medica *Cruditatis* 165. *Viſciditatis* 191. & *Acrimoniæ* 202. ſuis locis tradita eſt. Generalis autem eſt ſequens.

Aco-

Acori rad.
ambra griſea
ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
angelicæ rad.
animæ gum.
aſa fœtida gum.
bdellium gum.
benzoin gum.
betonica
calaminta
calthæ flor.
camphora gum.
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
. . . . Plinii
. . . . flores
caſtoreum
centaurium minus
chamæpitys
citrei cort.
colophonia
contrayervæ rad.
copayva balſ.
copal gum.
coſti rad.
croci flor.
dictamnus
elemni gum.
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
juniperi bacc.
kermes grana
kinkenemalo gum.
ladanum gum.
lavandula
lilii convallii flor.
majorana
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
meliſſa
mentha
moſchata nux
myrrha gum.
ninzin rad.
ocymum
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
pæoniæ rad.
pareiræ bravæ rad.
peruvianus balſ.
pini reſina
polium
pulegium
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſchœnanthum
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſpica nardi
ſtœchadis flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
ſymphytum
tacamahaca gum.
terebinthina
thus
thymus
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
viſcum
unicornu
zedoaria
zingiber.

383. PECTORIS HUMORIS MORBI.

Ex tota pleura, mediaſtino, & pulmonum ambitu roridus exhalans liquor poſtea abſorbendus, ſi majori copia colligitur, facit *Pectoris Hydropen* 320. cujus materies medica tradita eſt.

384. VENTRIS HUMORIS MORBI.

Ut in Pectore aliiſque cavis corporis, ita in ventris inferioris cavitate colligitur roridus humor, poſtea abſorbendus, ex peritonæo, omento, meſenterio, aliiſque viſceribus exhalans; hujus abundantia *Ventris Hydropem* 320. parit, cujus materies medica ibidem exhibetur.

385. PERICARDII LIQUORIS MORBI.

Etiamſi Pericardii liquori a multis aliquid ſpeciale tribuitur, ſecretione tamen, abſorptione, & uſu a præcedentibus nihil differt, eoſdemque patitur morbos, ac ſimilem exigit materiem medicam, niſi quod in ejus defectu cordis actio turbetur: ad eum defectum ſupplendum nullum novi medicamentum uſu comprobatum.

386. OCULORUM HUMORUM MORBI.

Humor Lymphaticus perfecte perlucidus, in oculi bulbo collectus, arteriarum extremitatibus & nervo optico ibidem delatus, vaſis abſorbentibus in venas cruentas exonerantibus auferendus, in anteriore bulbi parte duabus cameris receptus, *Aqueus*; in poſteriore parte bulbi hærens tunicas perlucida arachnoidea coercitus, *Vitreus*; in lente autem firmatus, *Cryſtallinus*, dictus iiſdem morbis, uti humores præcedentes, affici poteſt: ſed in his primarius eſt morbus *Amiſſa perluciditas*, ad quam curandam ſequens adhibetur materies medica.

Abſinthium vulgare	fol. ſucc.	helenii rad.
. . . . Romanum	croci flor.	hormini ſativi ſem.
ammoniacum ſal	dens leonis	iridis rad.
aniſi ſem.	euphorbium	liguſtici ſucc.
antimonium	euphraſia	majorana
auriculæ Judæ	fœni græci ſem.	ocymum
bilis	fœniculi fol ſem.	pſyllii ſem.
carui ſem.	. . . dulcis ſem.	roſmarinus
caryophyllatæ rad.	gentianæ rad.	ruta
centaurium minus	glycyrrhizæ rad.	ſaccharum
chelidonii majoris rad.	graminis rad.	tutia.

CAPUT SEPTIMUM.

Mucoſi humores morboſi.

Quatuor ſunt locorum genera mucum naturalem ſanum, ſeu liquorem mucoſum tenacem aqua leviorem, & humectantem ſecernentia, ut iſtæ partes humidæ ſerventur & muniantur; hicque humor diſtinguendus a morboſo ſuperius 190. *tradito.*

Primum genus muci obtegit ſuperficiem Membranæ pituitariæ, *quam tangit aer.*

Secundum autem epithelium Oris & Faucium.

Tertium genus alimentorum viam lubricat, Oeſophagum *nempe*, Ventriculum, & Inteſtina.

Quartum denique genus reſpirationis organis eſt dicatum, uti Laryngi, Tracheæ, Bronchiis, & Veſiculis pulmonalibus.

387. PITUITARIÆ MEMBRANÆ MUCI MORBI.

MEmbrana tegens antra Highmoriana, ſinus frontales, nares internas, & ſinus ephippii ſi copioſiorem mucum, vel & craſſiorem aut tenuiorem deponit, generat *Gravedinem* 357. *Sternutamentum* 351. expurgatur *Apophlegmatizontis* 110. quare non opus novam addere materiem medicam.

388. ORIS MUCI MORBI.

Ad depurandum os, dentes, linguam, palatum, & buccas ab adhærente muco adhibendæ ſunt Collutiones, & Dentifricia, quæ conſtant *Abſtergentibus* 156. qualia ſunt

Acetoſæ rad.	acetoſella	agrimonia

alkannæ rad.	iridis rad.	rapæ rad.
alumen uſtum	marinum ſal	roſæ rubræ
cancrorum oculi	mel	ſaccharum
cydoniorum ſem.	myrtus	ſalvia
glycyrrhiza	nitrum	veronica.
japonica terra	punicæ cort. flor.	

389. FAUCIUM MUCI MORBI.

Si vero tonſillæ, uvula, pharynx ſimili muco obſeſſa ſunt, gargariſmata ex iiſdem 388. paranda ſunt, ut illa phlegmata faciliori excreatione reddi poſſint: juvat quoque vaporem *Humectantem* 65. ore aperto haurire.

390. OESOPHAGI MUCI MORBI.

Ut facilior alimentorum eſſet per œſophagum deſcenſus, ejus latera muco obſeſſa ſunt, qui ſi deficiat, moleſtam ac doloroſam deglutitionem parit, quare aliquoties parva quantitate ſimul deglutienda ſunt *Oleoſa mollia* 14. *Pinguia* 25. & *Lubricantia* 67. ut obducantur latera muco orbata.

391. VENTRICULI MUCI MORBI.

Ventriculi mucus ſi abundat, parit nauſeam, faſtidium, inappetentiam, & difficiliorem ingeſtorum ſubactionem, quorum morborum materies medica in *Mucoſo* 190. tradita eſt.

Si vero deficit, ventriculus ab omni ingeſto dolet, in quo caſu *Mollia* 42. *Mucilaginoſa* 43. & temperata *Pinguia* 25. *Anodynis* 35. miſta frequens ingerenda, ut obducantur latera ventriculi magis quieſcentia.

Quando autem acrimoniam ſimul tenet ille mucus, educendus eſt diluente *Vomitorio* 113. & id *Acre* 202. appropriatis medicamentis corrigendum.

392. INTESTINORUM MUCI MORBI.

Finis tenujum & omnia craſſa inteſtina muco ſano ſcatent, ne duriora excrementa ſubſiſterent, læderentve inteſtinorum latera. Hic mucus ſi abundat, præter generalia *Mucoſum* 190. curantia, admodum conducunt *Alvum laxantia* 102. & *Purgantia* 103. iiſdem quoque expellitur acrior factus.

Sed ſi deficit, ſæpe conſtipatur alvus cum ventris dolore, ingerenda tunc ſunt *Alvum laxantia* 102. quæ carent omni ſtimulo purgante, ſed ſint *Oleoſa* 14. *Pinguia* 25. *Mollia* 42. *Mucilaginoſa* 43. ſi vitium hæreat in inteſtino colo, talia clyſmatis ope injici poſſunt: ſed in inteſtino recto ſi hæreat, ſimilia in formam ſuppoſitorii redigenda.

393. LARYNGIS, TRACHEÆ, ET PULMONIS MUCI, QUI EJECTUS SPUTUM VOCATUR, MORBI.

Larynx, trachea arteria, bronchia, & veſiculæ pulmonales molli & omni acredine carente muco obducta ſunt, ne partes ab aeris frequente attactu exareſcerent, qui ſi abundat tuſſi abraſus, nomine ſputi ejicitur: medicamenta hanc evacuationem promoventia dicuntur *Expectorantia* 115. ſi vero acrimoniam continet, hujus materia medica in *Tuſſi* 352. exſtat: deficienti muco ſuccurrunt vapores *Humidi* 41. & *Molles* 42.

Sequentia ſunt præcipua in

SPU-

SPUTI TENACITATE.

Ammoniaci ſalis ſpir.
bryoniæ rad.
carduus benedictus
chamædrys
copayva balſ.
erucæ ſem.
ficus
fœniculi rad.
fœniculum dulce
galbanum gum.
glycyrrhiza
hyſſopus
jujubæ
liguſtici rad. ſem.
manna
marrubium
mel
meii rad.
ovi vitellus
peucedani rad.
pini reſina
pulmonaria
ruſci rad. ſem.
ſaxifraga
ſuccinum.

CAPUT OCTAVUM.

Viſcoſi humores morboſi.

Vaſa & meatus alios humores tranſmittentia, ne a tranſeuntibus detererentur vel roderentur, intus viſcoſo tenaci obducta inveniuntur.

Cuncta hæc ad quatuor organa referri poſſunt, ut Circulationis, Bilis, Urinæ, *&* Generationis.

394. CIRCULATORII ORGANI VISCOSI MORBI.

Arterias & venas intus viſcoſo obduci, digitus in arteria vel vena mactati animalis inditus declarat; an vero venæ & arteriæ lymphaticæ ſimili viſcoſo obductæ ſint, parvitas earum experimenta inſtituere vetat.

Viſcoſum hoc copioſius ſecretum ex arteriis forſan leucophlegmatiæ eſt cauſa, cujus tunc materia medica ex *Hydrope* 320. & *Oedemate* 311. peti poteſt.

Hujus viſcoſi acrimonia ſpecialis irritans arterias videtur inducere febrem, quæ aucta circulatione id viſcoſum abradit, & dein per vias urinæ ſub forma contentorum, vel ſedimenti, vel per ſudores eliminat, cujus ergo materia medica ex *Febribus* 253. colligi poteſt.

195. BILIS ORGANI VISCOSI MORBI.

Ductum hepaticum, cyſticum, communem, & veſicam felleam ſimili viſcoſo intus munita eſſe, tactus ipſe declarat. Hujus copioſior proventus forſan parit Icterum ex *Bile viſcida* 367. aut concreſcens cum adhærente bile format *Bilis calculum* 367. imo format cruſtam lateribus ductus choledochi adhærentem, qualis ab Anatomicis fuit detecta. Horum morborum materies medica ex allegatis locis deſumi poteſt.

396. URINÆ ORGANI VISCOSI MORBI.

Urina in ſanis etiam acris, ne renum pelvim, ureteres, veſicam, & urethram in tranſitu ſuo roderet, Providens Creator has omnes partes munivit viſcoſo tenaci internæ ſuperficiei harum partium adhærente.

Hujus Defectus urinæ difficultatem & ardorem 374. inferens curandus *Oleoſis* 14. *Mucilaginoſis* 43. *Obvolventibus* 95. & *Pinguibus* 25. mollibus, qualia ſunt

Althææ rad.	glycyrrhiza	melonis ſem.
amygdalæ dulces, & earum ol.	hordeum	olivarum ol.
betonica	hyoſciami ſem.	ova ſorbilia
butyrum inſulſum	hypericum	papaveris albi ſem.
ceraſorum gum.	lac dulce	pineæ nuces
citrulli ſem.	lactis tremor	pinguedo animalium
cocos nux	lactucæ ſem.	plantago
cucumeris ſem.	lilii rad.	ruta muraria
cucurbitæ ſem.	lini ol.	ſymphyti rad.
fœniculi rad.	malva	tragacanthum gum.
fœniculum dulce	medulla	verbaſcum
	meliloti flor.	violæ ſem.

Ejus autem Acrimonia nephritidem lymphaticam, quæ multum crudi cum urina reddit, producens, curanda iiſdem, atque *Corrigenda* 92. & leni *Diuretico* 104. educenda. Talem virtutem præſtant

Abrotanum	fœniculi dulcis ſem.	perſicarium nucl.
acmella	glycyrrhiza	petroſelinum vulgare
althææ rad.	graminis rad.	. . . . Macedonicum
amygdalæ dulces, & earum ol.	hordeum	peucedani rad.
butyrum inſulſum	jujubæ	pimpinella
calthæ flor.	lac dulce	pineæ nuces
cancrorum oculi, caro, ſucc.	lactucæ ſem.	piſtachiæ
carduus benedictus	lilii rad. fol.	plantago
ceraſorum gum. nucl.	lini ol.	portulaca
ciceris ſem.	malva	ribeſii fol.
copayva balſ.	matricaria	rubiæ rad.
coſti rad.	meliloti flor.	ſaſſafras lign.
cucumeris ſem.	melonis ſem.	ſaxifragiæ rad. ſem.
cucurbitæ ſem.	millepedes	ſeſelios ſem.
cumini ſem.	moſchata nux	ſpica nardi celtica
eryngii rad.	ninzin rad.	. . . . indica
fabæ ignatianæ	opobalſamum	ſymphyti rad.
ficus	origanum	terebinthina
filipendulæ rad.	pæoniæ rad.	tolutanus balſ.
filicis rad.	papaveris albi cap. ſem.	tragacanthum gum.
fœniculi rad. ſem.	pareiræ bravæ rad.	veronica
	paſſulæ majores	violæ fol. flor.
	. . . minores	

Majore vero copia Collectum & Concreſcens interdum parit *Urinæ ſuppreſſionem* 374. vel partes terreſtres urinæ ſimul arripiens format *Calculum* 374. Hujus viſcoſi eſt facienda *Reſolutio* 80. atque reſoluti evacuatio per *Diuretica* 104. in quo caſu præcipue conveniunt ſequentia.

Abrotanum	aſparagi turiones	coriandri ſem.
acmella	borax ſal	croci flor.
acori rad.	capparis radic. cort.	cubebæ ſem.
ammios ſem.	carui ſem.	cumini ſem.
anethi ſem.	cepa	fœniculi herb. ſem.
apii rad. ſem.	chamædrys	. . . dulcis ſem.
ariſtolochiæ rad.	copayva balſ.	filipendulæ rad.

ga-

galangæ minoris rad.
glycyrrhiza
hedera terreſtris
hyperici ſem.
juniperi bacc.
lac aceſcens
lactis ſerum
lauri bacc.
liguſtici ſem.
lupuli turiones
macis cort.
malabathrum
maſtix
matricaria
millepedes
moſchata nux
myrrha
naſturtii ſem.
nephriticum lign.
oleris atri rad.
opobalſamum
origanum
pareiræ bravæ rad.
perſicæ nucl.
peruvianus balſ.
petroſelinum vulgare
. . . . macedonicum
polychreſtus ſal
ribeſii fol.
ſabina
ſcilla
ſeſelios ſem.
ſpica nardi
ſuccinum
terebinthina
veronica
virga aurea
urticæ ſem.
zingiber.

397. GENERATIONIS ORGANI VISCOSI MORBI.

In uteri præprimis cervice & vagina viſcoſi copioſiſſimus eſt proventus, quod in parturientibus lubricas admodum facit vias.

Hoc viſcoſum ſi deficit, ut ſæpe in partu laborioſo, hæ partes ſunt illiniendæ *Pingui* 25. *Molli* 42. & *Lubricante* 67. medicamine, quod ex *Oleo molli* 14. peti poteſt.

Hujus autem abundantia & profluvium *Fluorem album* 360. generat, cujus materia medica tradita eſt.

CAPUT NONUM.

Mucilaginoſi humores morboſi.

Humores ſubpingues obducentes partes firmas duplices ſunt. 1. Internus, qui deponitur inter Articulos *&* Tendines, 2. *Externus, qualis* Sebum *vel* Smegma *vocari poteſt.*

Qui vero reſtant liquores, ut proſtatarum, capſulæ renalis, & thymi, non merentur ſpeciali titulo tractari: nam liquoris proſtatarum vitia ex Gonorrhœa 359. *&* Fluore albo 360. *intelligi poſſunt. Quibuſnam morbis afficiuntur ſucci* Capſulæ Renalis *&* Glandulæ Thymi *quoniam non ſatis conſtat, his adaptata materies medica tradi nequit.*

398. ARTICULORUM MUCILAGINIS MORBI.

IN omnibus articulis invenitur ſmegma ex humore glandulis ibidem conſitis & ligamentis articulum cingentibus ſecretum, medullæ ex oſſibus tranſudanti miſtum, ut facilis eſſet & ſine attritu vel incaleſcentia articulorum motus.

Hujus major *Abundantia* interdum parit *Luxationem* 270. *Reſolventibus* 80. & *Diſcutientibus* 101. curandam.

Minus tenax facta hæc mucilago iiſdem quoque reſolvitur.

Defectus vero mucilaginis pariens articulorum rigiditatem & crepaturam fotu & litu ex *Oleoſis* 14. & *Pinguibus* 25. ſupplendus, huc ergo pertinet materies medica in *Oleoſis mollibus* 14. tradita.

Sequentia conveniunt in

MU-

MUCILAGINIS ABUNDANTIA ET CONCRETIONE.

Abrotanum
ammoniacum gum.
aniſi ſem.
aſari rad.
bdellium gum.
bryoniæ rad.
caranna gum.
cepa
cumini ſem.
cyclaminis rad.
ebuli cort.
fœnum græcum
galbanum gum.
geniſtæ ſem.
iridis rad.
juniperi bacc. ol.
ladanum gum.
liquid-ambar balſ.
mandragoræ rad.
nicotiana
opobalſamum
opopanax gum.
peruvianus balſ.
petroleum
phellandrium
pix
reſina flava
ruſci rad. ſem.
ſabina
ſalſa parilla
ſambuci cort. flor.
ſcrophularia
ſtyrax calamita
. . . liquida
tolutanus balſ.
thuya.

399. TENDINUM MUCILAGINIS MORBI.

Ex vaginis tendinum & forſan ex tranſudante adjacente pinguitudine liquor ſimilis, qualis in articulis invenitur, conficitur, ad obducendam vaginarum internam faciem, ut facilis ſit tendinum itus & reditus. Hujus mucilaginis vitia iiſdem auxiliis curanda, quæ in mucilagine articulorum præcepimus.

400. SEBI MORBI.

A præcedenti mucilagine non multum diſtat ſebum ſeu ſmegma, quo obducuntur tarſi palpebrarum, anus, papillæ mammarum, pudenda, multaque alia loca, ne ab attactu deterantur.

Hujus defectu partes fiunt *Rigidæ* 210. atque *Fiſſuras* contrahunt 280. quorum morborum materies medica ex allatis locis peti poteſt.

Sebum autem concreſcens *Sordes* 274. facit, abſtergentibus ibidem traditis tollendas.

SECTIO SECUNDA.

Firmarum partium & organorum morbi.

Partium firmarum humani corporis ut ex ordine pertractentur morbi, & adaptatam materiem medicam accipiant, in duas claſſes diſtingui poſſunt, quarum prima exhibet nomina partibus propria, altera vero nomina ex functione, ad quam peragendam ſæpe multæ partes recenſitæ conſpirant.

Quæ autem ex Parte ipſa nomen accipiunt, vel ſunt *Univerſalia*, ut Arteria, Vena, Nervus, &c. vel *Singularia*, quæ multis in locis reperiuntur, ut Glandulæ, Oſſa, Ductus, &c. aut quandam partem corporis finiunt, ut Caput, Pectus, &c. aut viſcera ſunt, ut Cor, Pulmo, Hepar, &c.

Organa denique pertractanda, quia multa ex præcedentibus conficiuntur, quæ ex uſu aut operatione nomen accipiunt, ut Chylificationis, Circulationis, Generationis, &c. His peractis ordo ſatis commode ducit ad Morbos Actionum.

In hac Sectione coactus fui aliquomodo a recepto recedere ordine, quum in hac conceptui magis ſit accommodatum primo proponere partes univerſales, deinceps ſingulares.

CA-

CAPUT DECIMUM.

Partium univerſalium morbi.

Quaſdam ex partibus, quæ non omni in corporis puncto reperiuntur, ad hunc tamen Titulum, quia frequentes ſunt, retuli, ut Glandulas, Ligamenta, Articulos, Muſculos, Oſſa. *Paucam invenies adjectam materiem medicam, quia in præcedentibus data eſt, ne dicta repeterem; ſufficere ratus præcipuos indicare morbos, quibus citatæ partes afficiuntur.*

401. VASA.

Partes membranoſæ, intus cavæ, plerumque liquore plenæ, deſtinatæ ad liquorum receptionem, circulationem, præparationem, & emiſſionem, ex figura, loco, & uſu varia habentes nomina, afficiuntur præprimis Anguſtia, Amplitudine, *Ruptione* 280. & *Obſtructione* 302.

Quia *Anguſtantur* vaſa compreſſione externa, contractione in ſuis fibris, & collapſu ex privatione cauſæ diſtendentis, materies medica ex *Aperientibus* 122. & *Obſtructionis* 302. curatione facile intelligi poteſt.

Amplitudo major ex copia majore & impetu curatur *Comprimentibus* 61. *Suſtentantibus* 64. *Evacuantibus* 98. ſed ex relaxato tono per *Adſtringentia* 68. & *Roborantia* 103.

402. ARTERIÆ.

Vaſa Circulatoria, vehentia liquorem a trunco verſus ramos, motu vitali agitata, æqualique per totum corpus conſtrictione & relaxatione, niſi forſan in quibuſdam organis actione ſpeciali mutetur motus, donata, iiſdem morbis afficiuntur, ut *Vaſa* 401. Dilatatio major vocatur *Aneuryſma* 317. *Vulnus* 267. promta & fortiora auxilia exigit. Major motus ex *Motus aucti* 217. & *Inflammationis* 248. curatione peti poteſt. Motus minor quoque ex dictis 218. intelligitur.

Similia vaſa, ſed graciliora, *Arteriæ lymphaticæ* dicta; quia rubrum non admittunt ſanguinem, ſi diſtenta ſanguinem rubrum recipiunt, partem *Rubedine* 305. ſuffundunt: forſan etiam ſimiles ſed lymphaticos tumores patiuntur, ut arteria cruenta aneuryſma: ſed & tumentibus lympha tumores fieri poſſunt *Oedematoſi* 321. & *Hydropici* 320. ſi ſimul motus ſit languidior in lateribus horum: verum motus major in horum lateribus ſi adſit, generatur tuberculum durum calens ſine rubedine, quod *Antiphlogiſticis* 96. curatur.

403. VENÆ.

Vaſa Circulatoria, vehentia liquorem a ramis verſus truncum, fere omnia, niſi in organis, valvulis inſtructa reditum tranſeuntis liquoris intercipientibus, motu exiguo vitali donata, ſi cruorem vehunt, *Venæ* dicta, corripiuntur *Polypo* 186. *Varice* 318. *Vulnere* 267. quod minus periculoſam inducit hæmorrhagiam, niſi venæ admodum ſint magnæ. Horum morborum materies medica ex iſtis locis peti poteſt.

Sed *Venæ lymphaticæ*, paſſim *Lymphatica vaſa* dictæ, ſi tument in interſtitiis valvularum, pariunt *Veſiculas aquoſas* 319. vel pars tumet tumore *Hydropico* 320. vel *Oedematoſo* 321. Horum *Deficiens abſorptio* in Cellulis & Cavitatibus facit colligi Lympham, qui morbus medicamentis in *Hydrope* 320. *Diſcutientibus* 101. citatis curandus eſt.

404.

404. NERVI.

Partes noſtri corporis oblongæ, ramoſæ, extus vagina Duræ Piæque matri communi cinctæ, intus conſtantes canaliculis medulloſis ex Cerebri medulla oblongata & medulla ſpinali provenientibus, vehentes ſuccum in hac communi capſula, atque ſpiritus animales & vitales in canaliculis ſuis medulloſis, deſtinatæ ad ſenſum & motum peragendum, variis generibus morborum afficiuntur in eorum *Succo* 382. *Spiritibus* 364. Tunicis & Canaliculis, ut *Dolore* 239. *Inflammatione* 248. *Vulnere* 267. *Contuſione* 271. *Obſtructione* 302. &c. quorum morborum materies medica ex morbis ipſis peti poteſt: generalia autem, quæ *Nervina* dicuntur, ſequens exhibet

CATALOGUS.

Abel-moſchi
abſinthium
acori rad.
ambra griſea
ammoniacum gum.
ammoniaci ſalis ſpir.
angelicæ rad.
animæ gum.
aſa fœtida gum.
bdellium gum.
benzoin gum.
betonica
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
. . . . Plinii
caſtoreum
centaurii minoris ſucc.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chenopodium
cinnabaris nativa
citri cort.
colophonia
contrayervæ rad.
copayva balſ.
copal gum.
coſti rad.
croci flor.
curcumæ rad.
dictamnus
doronici rad.
elemi gum.
fabæ ignatianæ
filipendulæ rad.
fœniculi rad. ſem.
. . . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
galangæ majoris & minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. ol.
kinkenemalo gum.
kermes grana
ladanum gum.
lavandula
lauri fol.
leucoji flor.
lilii rad. fol.
. . convallii flor.
majorana
marum ſyriacum
maſtix
matricaria
mechoacanna
meliſſa
mentha
moſchata nux
myrrha
ninzin rad.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
pæoniæ rad.
pareiræ bravæ rad.
peruvianus balſ.
petroleum
peucedani rad.
pini reſina
polium
pulegium
roſmarinus
ruta
ſagapenum gum.
ſalſaparilla
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſchœnanthum
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſpica nardi indica
ſtœchadis flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
ſymphytum
tacamahaca gum.
terebinthina
thus
thymus
tiliæ flor.
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
viſcum
unicornu
zedoariæ rad. ſem.

405. DUCTUS.

Canales plerumque ramoſi corrivantes ſecretum humorem in communem truncum, vel ſolitarii, exonerantes transfluentem humorem, vel in cava corporis, vel aliquod vas, vel extra corpus, *Ductus* dicti, *Vulnere* 267. vel *Obſtructione* 302. affecti ſpecialem non exigunt curationem: *Pororum* autem, qui ſunt duntaxat parvi ductus vel extremitates vaſorum, obſtructio *Abſtergentibus* 156. reſeratur.

406. FIBRÆ.

Partes firmæ, oblongæ, filamentoſæ, graciles, vel ex partibus elementaribus in ſerie oblonga locatis facta, vel ex vaſculis minutiſſimis, 1. ratione cohæſionis afficiuntur *Laxitate* 209. *Rigiditate* 210. *Debilitate* 211. *Fragilitate* 212. *Solutione* 279. *Concretione* 291. 2. Ratione cauſarum externarum, mutantium afficiuntur *Compactu* 179. *Extenſione* 264. *Humiditate* 294. *Siccitate* 295. 3. Si motum quoque habent in viventibus, eorum etiam morbi in iis obtinent, quorum materies medica ex dictis peti poteſt.

407. MEMBRANÆ.

Partes planæ, molles, latæ, ex lateraliter adunatis fibris vel vaſculis factæ, *Membranæ* & *Tunicæ* dictæ, præter morbos *Fibrarum* 406. interdum interſtitiis, inter componentes fibras, majoribus & hiantibus afficiuntur, tranſmittentibus continendos liquores; vel prolongatæ membranæ pariunt *Herniam* 292. *Procidentiam* 293. *Aneuryſmata* 317. *Varices* 318. ſolutæ autem non coaleſcunt. Sed *Dolore* 239. *Inflammatione* 248. *Eryſipelate* 249. affectæ generalem eorum morborum exigunt curationem.

408. LIGAMENTA.

Partes tenaces, fibroſæ, firmantes inter ſe præprimis oſſa in articulis, aliaſque partes molles, ut in debito ſitu ſerventur, *Laxitate* 209. *Rigiditate* 210. & *Solutione* 279. afficiuntur, quorum morborum materies medica ex dictis locis facile colligi poteſt.

409. GLANDULÆ.

Organa ſecretoria, ſpeciali involucro cincta, ex allata generali maſſa liquoris in ſe conficientia ſuccum a priore diſtinctum, quem colligunt vel in cavitate quadam in meditullio eorum hærente, vel ſtatim tradunt emunctorio, ſive ſimplici, ſive corrivanti receptum liquorem in communem truncum, qui *Ductus* 405. vocatur, afficiuntur omnibus morbis generalibus, qui ſpeciales quoque partes aggrediuntur; præcipui autem ſunt *Scirrhus* 329. *Struma* 330. *Cancer* 331. *Folliculoſus Tumor* 332. quorum curationem citatis locis aſſignavimus.

410. OSSA.

Partes corporis noſtri duriſſimæ, vix extenſiles, vel compreſſiles, ſed utcunque flexiles, extus cinctæ membrana admodum ſenſili, perioſteo dicta, intus plerumque cavæ, oleo *Medullari* 379. plenæ, variis generibus morborum afficiuntur in ſua ſubſtantia, ut eſt *Fractura* 269. *Caries* 285. *Exoſtoſto-*

342. *ſis Spina ventoſa*, ad cujus curationem ſequentia laudantur.

Abrotanum	chinæ rad.	ſaſſafras lign.
abſinthium romanum	guajacum lign.	ſcabioſa
. . . . vulgare	lappæ rad.	ſcordium
agrimonia	ſalſæ parillæ rad.	veronica.

Perioſteum autem *Membranarum* 407. morbis afficitur, ſed ob tenſionem vehementius dolet, & ſæpius inducit morbos oſſium, quam affectio aliarum membranarum.

Partes vero oſſibus paulo molliores, ſed magis elaſticæ, ſæpe in verum os cum ætate abeuntes, inter quas paucæ oleo medullari donatæ, *Cartilagines* dictæ iiſdem ut oſſa afficiuntur morbis.

411. ARTICULI.

Oſſium articuli ligamentis cincti & firmati, *Smegmate* 398. lævigati, patiuntur *Laxitatem* 209. & *Rigiditatem* 210. *Ligamentorum* 408. *Luxationem* 270. *Concretionem* 291. *Smegmatis* 398. defectum & abundantiam, atque *Glandularum* 409. tumorem vel indurationem. Quorum omnium materies medica varia ex earum partium morbis eſt petenda.

412. MUSCULI.

Pars corporis mollis, fibris contractilibus vel rubentibus ſanguineis, vel palleſcentibus ſeriatim aut in orbem actis, conſtans *Muſculus* dicta, & interdum *Caro*, ſi tota rubeat, ſed palleſcens *Fibra motrix* vocata, plerumque unam extremitatem puncto fixo annexam, quæ pars *Aponeuroſis*, dicitur, alteram vero puncto mobili affixam, quæ *Tendo* appellatur, habens, in parte media ſeu ventre morbis tentata vix ſpecialem curationem exigit, ſi autem corripiatur *Convulſione* 236. *Spaſmo* 237. aut *Paralyſi* 303. eorum materies medica ex allatis locis peti poteſt.

Tendinis autem, & Aponeuroſis *Diſtentiones* 265. *Vulnera* 267. *Contuſiones* 271. *Ganglia* 340. præter reliqua *Nervina* 404. exigunt.

CAPUT UNDECIMUM.

Partium ſingularium morbi.

Duplex genus Partium hoc Caput complectitur. Primum quod integram portionem corporis recipit, etiamſi in eadem multæ aliæ partes diſtinguuntur, ut Caput, Collum, Pectus, Venter. *Alterum vero magis ſpeciales complectitur, ut* Cerebrum, Cor, Pulmones, *&c.*

In his omnibus vix occurrunt morbi, quin in præcedentibus eorum materies medica ſit tradita, ſed quoniam pars ſæpe in eodem morbo diverſa exigit medicamina, & quoniam medicamina ex parte nomen mutantia abſolute præſcribuntur, eorum Catalogos adjicere volui.

413. CAPUT.

ETiamſi Caput, ut reliquæ partes corporis, variis tentatur morbis, qui ex ſua natura medicamenta exigunt, ut eſt *Calor* 220. *Frigiditas* 221. *Pulſatio* 222. *Debilitas* 232. *Dolor* 239. *Vulnus* 267. *Contuſio* 271. *Ulcus* 284.

expe-

experientia tamen docuit ex medicamentas tali morbo appropriatis quædam magis conducere ; ex iſtis itaque , quæ dicuntur *Cephalica* , quædam redegi in ſequentem

CATALOGUM.

Abelmoſchi
abſinthium
acetum
acori rad.
agallochum lign.
ageratum
althæa
ambra griſea
anagallis
anethum
animæ gum.
ariſtolochia rotunda
. . . . longa
aſari rad.
benzoin gum.
betonica
bolus candida
calamintha
calthæ flor.
camphora gum.
cancrorum caro , ſucc.
caranna gum.
cardamomum
carduus benedictus
carthami ſem.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
caryophylli aromatici
. . . . Plinii
caſtoreum
cataria
ceraſorum fruct.
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chenopodium
cinamomum
cinnabaris nativa
citri cort.
colocyntis
copal gum.
corallium
coriandrum
coſti rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cuminum
cyperi rad.
elemi gum.
euphraſia
fabæ ignatianæ
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
hellebori nigri rad.
hirudinus
hordeum
hypericum
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi bacc.
kermes grana
kinkenemalo gum.
lactucæ fol. ſem.
lavandula
lauri bacc. fol.
lappæ fol.
lilii convallii flor.
limonum ſucc.
majorana
malabathrum
marum ſyriacum
maſtix gum.
matricaria
meliſſa
millepedes
moſchata nux
moſchus
naſturtium
nicotiana
nigellæ ſem.
ninzin rad.
nymphææ flor.
ocymum
omphacium
opobalſamum
origanum
pæoniæ rad. ſem.
papaveris albi cap. ſem.
peruvianus balſ.
petroleum
plantago
peucedani rad.
polii montani fol.
portulaca
pſyllium
pulegium
pyrethri rad.
raphanus pedum plantis applicatus
roſmarinus
roſæ rubræ
ruta
ſambuci flor.
ſalvia
ſantalum citrinum lign.
. . . rubrum lign.
ſchœnanthum
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſileris montani ſem.
ſpica nardi indica
ſtœchados flor.
ſtyrax gum.
ſuccinum
tacamahaca gum.
thus
thuyæ lign.
thymus
tiliæ flor.
trifolii odorati flor.
valerianæ rad.
verbena
veronica
violæ flor.
viſcus quercinus
zedoariæ rad.
zibethum .

414. COLLUM.

Corporis partem inter caput & pectus, etiamſi ab omnibus fere ad Pectus referatur, ad diſtinguendos tamen morbos conducit ſingulatim pertractare. In hac obſervant *Fauces*, *Laryngem*, *Pharyngem*, *Tracheam*, & *Oeſophagum*, de quibus egimus. Præter morbos generales hic etiam notant *Anginam* 344. *Reſpirationem* & *Deglutitionem læſam*, de quibus poſtea agendum. Pars autem hæc ſpeciale nomen non præbuit in materia medica.

415. PECTUS.

Etiamſi Pectoris partes variæ ſunt, multiſque afficitur Pectus morbis, experientia tamen detectum fuit, quædam medicamina præ ceteris Pectoris morbis opitulari, quæ propterea dicuntur *Pectoralia*, quorum ſequens eſt

CATALOGUS.

Acori rad.
adianthum
agaricus
althææ rad. fol. ſem.
ammoniacum gum.
amygdalæ dulces
amylum
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
anonidis rad.
arabicum gum.
ari rad.
ariſtolochiæ rad.
aſa fœtida gum.
aſparagi rad.
aſplenium
bdellium gum.
benzoin gum.
betonica
bugloſſi flor.
bryoniæ rad.
calamintha
cannabis ſem.
caranna gum.
carduus benedictus
carthami ſem.
caryophyllatæ rad.
caſcarillæ cort.
caſſia lignea
cataria
cera
ceti ſperma
chamæmelum
chamæpitys
chenopodium
chinæ rad.
copayva balſ.
croci flor.
dactyli
dauci ſem.
dens leonis
eryſimum
eupatorium
ficus
filipendulæ rad.
fœniculi ſem. rad.
fœniculum dulce
fraxinellæ rad.
glycyrrhiza
hedera terreſtris
helenii rad.
hordeum
hypericum
hyſſopus
imperatoriæ rad.
iridis rad.
jujubæ
juniperi bacc. ol.
lacca gum.
lappæ rad.
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.
lilii rad. fol.
lingua cervina
lini ſem.
malva
marrubium
mechoacannæ rad.
mel
meii rad.
millepedes
muſcus quercinus
. . . pulmonaris
myrrha gum.
naſturtii ſem.
nicotiana
nigellæ ſem.
ninzin rad.
nymphææ flor.
ocymum
oleris atri ſem. rad.
opobalſamum
opopanax gum.
origanum
ovi vitellus
pæoniæ rad.
papaveris albi cap. ſem.
. . . rhæados flor.
parietaria
paſſulæ majores
. . . minores
peruvianus balſ.
petroſelinum vulgare
peucedani rad.
piloſella
pimpinella
pineæ nuces
piſtacia
polium
polytrichon
pulegium
pulmonaria
pyrola
roſmarinus
ros ſolis

ruſci

ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſabina
ſagapenum gum.
ſalſaparilla
ſalvia
ſaniculæ rad.
ſarcocolla
ſaxifraga
ſcabioſa
ſcillæ rad.
ſebeſten
ſeſelios ſem.
ſtyrax gum.
ſulphur, & ejus flor.
ſymphytum
terebinthina
thus
thymus
tolutanus balſ.
tragacanthum gum.
tuſſilago
verbena
veronica
violæ fol. flor.
urticæ ſem.
zingiber.

416. VENTER INFERIOR.

Tota corporis pars a Diaphragmate ſeu Pectore ad inguines proprie *Venter* dicta, in tria organa, Chylificationis nempe, Urinæ, & Generationis, diſtincta, omni fere genere morborum afficitur; qui vero Chylificationis organa hoc loco contenta aggrediuntur, hoc nomine venire ſolent, urinæ enim & generationis morbi ſuis propriis titulis tradi ſolent.

Quæ vero medicamenta morbis hujus partis medentur, utplurimum *Splanchnica* dicuntur, inter quæ excellunt hoc * ſigno notata.

CATALOGUS.

* Abrotanum
* abſinthium
* acori rad.
ageratum
allii rad.
* aloe
althæa
ammios ſem.
amomi ſem.
amygdalæ dulces, & ol. earum
amygdalarum amararum ol.
* anethum
angelicæ rad. ſem.
aniſum
aquilegię ſem.
* artemiſia
* ari rad.
aſa fœtida gum.
* aſclepiadis rad.
* aurantiorum cort.
becabunga
betonica
calamintha
cancrorum oculi
canis album græcum
caranna gum.
* cardamomum
* carduus benedictus
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli Plinii
caſtoreum
ceti ſperma
chamæmelum
* chenopodium
cinnabaris nativa
* citri cort.
colocynthis
contrayervæ rad.
corallium
coriandrum
* coſti rad.
cuminum
* curcumæ rad.
cyclaminis rad.
* cyperi rad.
dauci ſem.
* eryngii rad.
ficus
filipendulæ rad.
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
* fumaria
galangæ minoris, & majoris rad.
* galbanum gum.
* gentianæ rad.
* hedera terreſtris
* helenii rad.
hyſſopus
ichthyocolla
imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi ol.
lauri bacc.
* liguſtici rad. ſem.
lilii rad. fol.
lini ol.
majorana
* malva
marrubium
* marum ſyriacum
matricaria
mechoacanna
meliloti flor.
mentha
mercurialis
meii rad.
* moſchata nux
ninzin rad.
* nitrum
oleris atri rad. ſem.
opium
oſmundæ rad.
oſtreorum teſtæ
papaveris albi cap. ſem.
perlæ, & perlarum mater
peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroſelinum vulgare

... Ma-

. . . . macedonicum
peucedani rad.
pinguedo
piper
pulegium
raphani nigri rad.
roſmarinus
ruta
* ſagapenum gum.
* ſalvia
* ſcillæ rad.
ſileris ſem.
ſpica nardi indica
ſuccinum
tanacetum
terebinthina
thymus
verbaſcum
verbena
* veronica
violæ ſem.
unicornu
* zedoaria
zibethum
zingiber.

117. INTEGUMENTA.

Morbi *Epidermidem*, *Epithelium*, *Cutim*, & *Celluloſam membranam* afficientes tam multi ſunt, ut vix in ordinem patiantur redigi; ex medicamentis autem quæ maxime ad eorum morborum curationem ſunt in uſu, hic proponemus.

Quæ quoque ad *Pilorum* & *Unguium* morbos adhibentur, hoc * ſigno notata ſunt.

CATALOGUS.

* Abrotanum
* abſinthium
acacia
* æris ærugo
* allii rad.
* aloe
* alumen
* . . . uſtum
amygdalæ amaræ
* aquilegiæ ſem.
arabicum gum.
ari rad.
balani myrepſicæ ol. exp.
benzoin gum.
bilis
bryoniæ rad.
calaminaris lapis
cancrorum caro, ſucc.
* carduus benedictus
centaurium minus
* cepa
ceræ oleum
ceti ſperma
chamædrys
chelidonium majus
cinamomi fruct. ol. expr.
citri ſem.
cochinilla
colocynthis
creta alba
* cupreſſi lign.
* cyclaminis rad.
dens leonis
elaterium
erucæ ſem.
eſula
eupatorium
* euphorbium
fabarum flor. aqua
* hedera arborea
hellebori nigri rad.
hordeum
* iridis rad.
* ladanum gum.
lapathum
* lauri bacc.
lemnia terra
liguſtici rad. ſem. ſucc.
lilii florum aqua
limonum ſucc.
* lingua cervina
lini ol. far.
lupini ſem.
lycoperdon
* malva
mandragoræ rad.
meliloti flor.
* myrobalani
myrrha
myrtus
* nicotiana
oſtreorum teſtæ
* petroſelinum vulgare
pinguedo
piper
* pix
plumbum
polygonum
pompholix
pumex lap.
punicæ cort. flor.
rhois ſem.
* ruta muraria
ſabina
ſalvia
ſambuci bacc. rob.
ſanicula
* ſcabioſa
ſcilla
ſcorzonera
ſedum
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſinapi
ſulphur
terra ſigillata
tragacanthum gum.
turbith rad.
* verbena
* vitriolum
* urticæ fol.

418. VISCERA.

Organa ſingularia intus hærentia, quæ *Viſcera* vocant, omni genere morborum affici poſſunt, & inde ſpecialem materiem medicam non admittunt. Practici autem quædam præcipiunt, *Splanchnica* dicta, quæ 416. tradita ſunt.

419. CEREBRUM.

Corporis humani pars albicans, medulloſa, exterius tanquam cortice vaſculoſo griſei coloris ſepta, membranis cincta, tegmine oſſeo & integumentis communibus munita, in ſuperiore & anteriore encephali parte locata, originem præbens nervis ad ſenſum & motum animalem deſtinatis, quam *Cerebrum* vocant; atque alia pars in poſteriori encephali loco ſita, præbens originem nervis motui vitali deſtinatis, quæ vocatur *Cerebellum*, omni genere fere morborum affici poteſt, quos tamen in medicaminum præſcriptione ſolent diſtinguere in morbos calidos & frigidos, ſeu Cerebri caliditatem & frigiditatem; horum Catalogus ex *Capitis medicamentis* 417. facile peti poteſt, ſi conferantur cum citatis in *Calore* 220. & *Frigiditate corporis* 221.

420. COR.

Organum vitale muſculoſum in medio pectoris hærens inter Pulmonum lobos ſupra diaphragma, acceptum ſanguinem pellens in arteriam pulmonalem & aortam, interdum *Polypo* 186. *Palpitatione* 223. *Tremore* 232. *Anxietate* 240. afficitur, quorum morborum medicamina a generalibus ibidem citatis vix differunt. Cordis autem Debilitas *Cordialia* 124. exigit.

421. PULMO.

Organum Reſpiratorium veſiculoſum, aerem recipiens & emittens, totum fere pectoris cavum implens, *Mucoſo*, 190. *Viſciditate* 191. *Catarrho* 193. *Convulſione* 236. *Eryſipelate* 249. *Ulcere* 284. *Obſtructione* 302. affici ſolet. Hujus autem *Inflammatio* 248. *Peripneumonia vera* vocatur. Medicamenta in his generalibus debent ſimul eſſe *Balſamica* 10. *Reſinoſa* 16. *Urinam ducentia* 104. *Expectorantia* 115. *Pectoralia* 415.

* Hæc in Peripneumonia.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium Romanum
. . . . vulgare
acori rad.
* adianthum
* althæa
ambra griſea
amomi ſem.
ariſtolochiæ rotundæ rad.
aſclepiadis rad.
bdellium gum.
benzoin gum.
* borraginis flor.
* bugloſſi flor.
carduus benedictus
cepa
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
chenopodium
copayva balſ.
croci flor.
curcumæ rad.
dulcamara
galbanum gum.
* glycyrrhiza
* hedera terreſtris
helenii rad.
* hordeum
lacca gum.
* lappæ rad.
liguſtici rad. ſem.
lingua Cervina
* lucii piſcis mandibulæ
* malva
marrubium
maſtix gum.
* mel
muſcus pulmonaris
ni-

nicotiana
origanum
* papaveris rhæados flor.
petaſitidis rad.
* petroſelinum vulgare
pimpinella
pineæ nuces
polypodii rad.
polytrichon
* portulaca
* pulmonaria
roſæ rubræ
ſagapenum gum.
ſalſaparilla
ſantalum citrinum lign.
ſarcocolla
ſcordium
ſtœchadis flor.
ſtyrax gum.
* terebinthina
thus gum.
tolutanus balſ.
* tuſſilago
* veronica
virga aurea
* urticæ ſem.

422. VENTRICULUS.

Organum Chylificationis ſacciforme, in ſuperiore ventris inferioris parte hærens, duobus orificiis donatum, quorum ſiniſtrum recipit deglutita alimenta, dextrum vero eadem aliquomodo mutata in duodenum inteſtinum dimittit, ratione organi & functionis variis afficitur morbis: medicamenta his præcipue dicata vocantur *Stomachica*, quæ non ſolum ad ventriculi morbos, ſed & etiam ad multos alios adhibentur, quare magnus eorum eſt Catalogus. Quæ autem in Ventriculi *Cruditate* 165. *Viſciditate* 191. *Acrimonia* 202. *Laxitate* 209. *Caliditate* 220. *Frigiditate* 221. *Debilitate* 232. *Dolore* 239. *Inflammatione* 248. *Inflatione* 343. multiſque aliis morbis ſunt adhibenda, ex iſtis morbis peti poſſunt. Præcipua pars horum conſtat *Aromaticis* 9. *Acidis* 35. *Alcalicis* 37. *Amaris* 52. *Adſtringentibus* 68. *Reſolventibus* 80.

* Hæc Coctionem Ventriculi promovent.

Abel-moſchi
abrotanum
* abſinthium vulgare
. . . . Romanum
acacia
acetoſa
acetoſella
* acori rad.
agallochum lign.
ageratum
allii rad.
* aloe
* ambra griſea
amoniacum ſal
anethum
* angelica
aniſum vulgare
. . . ſtellatum
ariſtolochia rotunda
* ari rad.
* aurantiorum cort.
berberis ſem.
* betonica fol. flor.
* bilis
* calamintha
calthæ flor.
capparis rad. cort.
caranna gum.
* cardamomum
* carduus benedictus
carui ſem.
* caryophyllatæ rad.
caryophylli flor.
* . . . . aromatici
* . . . . Plinii
caſcarillæ cort.
caſſia lignea
caſtoreum
cataria
* centaurium minus
ceraſorum fruct.
chamæmelum
chinæ rad.
cichorium
* cinamomi cort. & radic. oleum
* citri cort. ſem. ſucc.
cochlearia
corallium
* coriandri ſem.
* coſti rad.
creta
croci flor.
cryſtallus montana
* cubebæ ſem.
cumini ſem.
curcumæ rad.
cydoniorum fruct. ſem.
* cyperi rad.
dens leonis
endiviæ herb.
* erucæ ſem.
eryſimum
* fabæ Ignatianæ
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
* fraxinellæ rad.
* galangæ majoris rad.
* . . . minoris rad.
* gentianæ rad.
* helenii rad.
hordeum
hyoſcyami ſem.
hyſſopus
japonica terra
* imperatoriæ rad.
ipecacuanha
juniperi bacc. ol.
kermes grana
lactuca fol.
ladanum gum.
lavandula
lauri bacc.
liguſtici rad. ſem.

* li-

* limonum ſucc.
lini ol.
liquid-ambar balſ.
lupuli flor.
macis cort.
* majorana
* malabathri ol.
marinum ſal
marrhubium
maſtix
mechoacanna
meliſſa
* mentha
meii rad.
* moſchata nux
* moſchus
myrobalani
* myrrha
myrti fol.
* naſturtium
ninzin rad.
* nitrum
ocymum
opobalſamum
opopanax gum.
* origanum
perſicæ fruct.
peruvianus balſ.
pimpinella
* piper
piper longum *præ cæteris in ventriculi morbis præſtat*
polium
portulaca
punicæ cort. flor. fruct. & ſucc.
raphanus ruſticanus
ribeſii fruct. & ſucc.
* roſmarinus
rutæ herb. ſem.
* ſalviæ fol. flor.
* ſaſſafras lign.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcabioſa
* ſchœnanthum
ſerpillum
ſcillæ rad.
* ſeſelios ſem.
ſileris ſem.
* ſinapi ſem.
* ſpica nardi celtica
* . . . . Indica
* ſtœchadis flor.
* ſtyrax calamita
. . . liquida
* ſuccinum
tacamahaca gum.
tamarindi
tanacetum
* tartarus
thus
thymus
tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
turbith rad.
* vvinteranus cort.
* zedoariæ rad. ſem.
* zingiberis rad.

423. INTESTINA.

Canalis membranaceus, longus & latus, tortuoſe admodum in cavo infimi ventris locatus, a ventriculi pyloro ad anum protenſus, meſenterio annexus, variis afficitur morbis, qui ſæpe ſub alio titulo pertractantur; nam Dolor ejus *Colica* & *Iliaca Paſſio* vocatur 416. inteſtinorum autem contenta nimis cito propulſa vel retenta ad *Alvi egeſtionem* 73. referuntur. Eorum *Laxitas* 209. *Convulſio* 236. *Flatus* 278. *Ulcus* 284. ex dictis morbis facile intelliguntur. Quæ autem dicuntur *Inteſtinalia*, ſequens recipit

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium Romanum
. . . . vulgare
acacia
agallochum lign.
anethum
aniſum
carui ſem.
cichorium
copayva balſ.
cuminum
filipendulæ rad.
fœniculi vulgaris ſem.
fœniculi dulcis ſem.
geniſtæ ſem.
hordeum
hypericum
hyſſopus
lini ol.
malva
pſyllium
ſuccinum
terebinthina
thus
veronica
zedoariæ rad. ſem.

Finis inteſtinorum, *Anus* dictus, *Excoriatione* 282. *Fiſtula* 286. *Procidentia* 293. *Excreſcentiis* 333. *Hæmorrhoidibus* 349. tentatur, quorum materies medica ex allegatis locis hauriri poteſt.

424. MESENTERIUM.

Membrana lata robuſta lumbis nexa, ad cujus ambitum hærent inteſtina,

in ventre inferiore locata, vaſis communibus & lacteis, atque multis glandulis ditata, interdum *Inflammatione* 248. *Obſtructione* 302. *Scirrho* 329. tentatur, quorum materies medica ex allegatis locis poteſt: generalia autem, quæ *Meſenterica* dicuntur, ſequens exhibet

CATALOGUS.

Abrotanum
aloe
ammoniacum gum.
amygdalæ amaræ
angelica
betonica
bilis
calthæ flor.
cardamomum
caryophyllatæ rad.
chamæmelum
cichorium
coſti rad.
curcumæ rad.
dens leonis
dulcamara
endiviæ herb.
eryngii rad.
filix
fœniculi rad.
fumaria
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
gentianæ rad.
imperatoriæ rad.
ipecacuanhæ rad.
lupuli flor.
myrrha
nephriticum lign.
perſicæ fol. flor.
petroſelinum Macedonicum
peucedani rad.
polypodii rad.
ſeſelios ſem.
tartarus
vvinteranus cort.

425. LIEN.

Viſcus atro-rubens in ſiniſtro hypochondrio ſub diaphragmate ſitum, ſæpe *Tumore*, *Dolore* 239. *Inflammatione* 248. *Obſtructione* 302. & *Scirrho* 329. afficitur, quorum materies medica ex dictis locis deſumenda: generalia autem *Splenetica* in ſequenti proponuntur

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium Romanum
. . . . vulgare
acetoſæ rad.
acori rad.
adianthum
ageratum
agni caſti ſem.
agrimonia
ammoniacum gum.
amomi ſem.
amygdalæ amaræ
aniſi ſem.
apii rad. ſem.
aquilegiæ ſem.
ari rad.
ariſtolochiæ rad.
aſa fœtida
aſari rad.
aſplenium
bdellium gum.
becabunga
betonica
blatta byzantia
bryoniæ rad.
calthæ flor.
capparis radic. cort.
carduus benedictus
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
cataria
centaurium minus
chamædrys
chamæmelum
chamæpitys
chelidonii majoris rad.
. . . minoris rad.
cichorium
cinamomum
contrayervæ rad.
croci flor.
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
curcumæ rad.
cuſcuta
cyclaminis rad.
dens leonis
dictamnus
erucæ ſem.
eryngii rad.
eupatorium
ferrum
filix
fœniculi rad.
fœnum græcum
fraxini cort. ſem.
fumaria
galangæ minoris rad.
galbanum gum.
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
graminis rad.
hederæ arboreæ bacc.
helenii rad.
hellebori nigri rad.
iridis rad.
juniperi bacc. & ol.
lacca gum.
lappæ rad.

laʒuli lap.
liguſtici ſucc. expr.
lingua cervina
lupuli flor.
marum ſyriacum
meliſſa
millepedes
myrrha
naſturtii fol. ſem.
nephriticum lign.
nitrum
oſmundæ rad.
peruvianus balſ.
petroſelinum vulgare
peucedani rad.
piloſella
plantago
polypodii rad.
polytrichon
pulegium
raphani nigri rad. ſem.
roſmarinus
ruta muraria
ſabina
ſagapenum gum.
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcilla
ſcordium
ſeſelios ſem.
ſolidago ſaracenica
ſtœchadis flor.
tamariſci cort.
tartarus
terebinthina
thymus
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
veronica
urticæ fol.
vvinteranus cort.

426. HEPAR.

Organum in dextro hypochondrio hærens, bilis confectioni deſtinatum, præter morbos *Bilis* 367. *Caliditate* 220. *Frigiditate* 221. *Inflammatione* 248. *Obſtructione* 302. *Abſceſſu* 326. *Scirrho* 329. multiſque aliis afficitur: quæ autem ex iis medicamentis ſunt præcipua, *Hepatica* dicuntur, qualia ſequens ſuggerit

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium Romanum
. . . . vulgare
acetoſæ rad. ſem.
acetoſella
acori rad.
adianthum
agallochum lign.
ageratum
agrimonia
ammios ſem.
ammoniacum gum.
amygdalæ amaræ
angelicæ rad. ſem.
aniſi ſem.
anonidis rad.
ariſtolochiæ cavæ rad.
. . . . longæ rad.
. . . . rotundæ rad.
ari rad.
aſari rad.
aſparagi rad.
aſperula
aſplenium
becabunga
berberis ſem.
betonica
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
capparidis radic. cort.
carduus benedictus
carlinæ rad.
carthami flor.
carui ſem.
caryophyllatæ rad.
caryophylli aromatici
cataria
centaurium minus
chamædrys
chamæmeli flor.
chamæpitys
chelidonium majus
chinæ rad.
chondrilla
cichorii herb. flor.
coſti rad.
croci flor.
cucumeris ſem.
curcumæ rad.
cuſcuta
cyclaminis rad.
cyperi rad.
dens leonis
endiviæ herb. ſem.
eryngii rad.
eupatorium
fœniculi rad. ſem.
fraxini ſem.
fumaria
geniſtæ ſem.
gentianæ rad.
graminis rad.
helenii rad.
hepatica
lacca gum.
lactucæ ſem.
liguſtici rad. ſem. ſucc. expr.
lingua cervina
lupuli flor.
macis cort.
marrubium
marum ſyriacum
mentha
millepedes
moſchata nux
nephriticum lign.
nitrum
nymphææ flor.
opobalſamum
pæoniæ rad.
paſſulæ majores
. . . minores

peruvianus balſ.
petroſelinum vulgare
peucedani rad.
piloſella
plantago
polypodii rad.
portulacæ fol. ſem.
pulegium
pulmonaria
raphani nigri rad ſem.
roſæ caninæ fruct.
. . rubræ
roſmarinus
rubiæ rad.
ruſci rad.
ſantalum citrinum lign.
ſcillæ rad.
ſchœnanthum
ſcordium
ſeſelios ſem.
ſolidago ſaracenica
ſpica nardi celtica
. . . . indica
tartarus
terebinthina
tolutanus balſ.
valerianæ rad.
urticæ fol.
vvinteranus cort.

CAPUT DUODECIMUM.

Organorum Morbi.

Organa & viſcera in ſignificatione tam parum differunt, ut verbis eorum differentia vix exprimi poſſit: ita Cor, Pulmo, Ventriculus *&* Inteſtina *interdum dicuntur viſcera, interdum organa: ſed per Viſcus unicam duntaxat partem intelligimus, etiamſi ſimul ſit organum, ſed per Organum ſæpe plures partes intelliguntur ad idem munus cooperantes, ut* Manducationis, Deglutitionis, Chylificationis, Circulationis, Reſpirationis *&* Senſuum *organa ex multis partibus componuntur, & quæ ſenſuum ſunt organa, ut* Oculi, Nares, Aures, *numquam vocantur viſcera, quare in hoc Capite malui de Organorum, quam Viſcerum morbis agere, cum in præcedente de Viſcerum morbis erat actum.*

427. MANDUCATIONIS ORGANA.

UT alimenta diffringantur, atque ſalivæ miſceantur, variæ concurrunt partes, quæ manducationi famulantur, in quibus accidunt morbi ſpecialem materiem medicam exigentes, uti morbi *Oris*, *Dentium*, *Labiorum*, *Linguæ*, *Gingivarum*, *Palati:* qui autem morbi *Labia*, *Linguam*, & *Palatum* occupant, ex reliquis facile materiem medicam accipiunt.

428. OS, & APHTHÆ.

Oris morbi ob multas hic conſitas partes multi ſunt, præcipui autem *Corruptio 166. Putredo 167. Sorditas* 274. *Fœtor* 277. *Ulcus* 284. *Siccitas* 295.
Si vero oris partes omnes fere quadam mucagine tenaci ſordida inſtar puſtularum, vel pelliculæ, obductæ ſunt, poſt morbos putridos & acutos, præter interna medicamenta *Putredini* 167. propria ad os colluendum & inungendum requiruntur *Acidula* 35. *Humectantia* 65. *Emollientia* 70. *Laxantia* 71. & *Abſtergentia* 156. In *Apthis* vero infantum, vel poſt longam debilitatem, *Abſtergentia* 156. paulo magis *Calefacientia* 120. ſunt adhibenda.

* Hæc in *Aphthis*.

Abelmoſchi
acaciæ fol. ſucc.
acetoſæ rad. herb.
* acetoſella
agrimonia
alkannæ rad.
alumen uſtum
anagallis
aniſum vulgare
. . . ſtellatum
anonidis rad.
aquilegiæ ſem.
ariſtolochiæ cavæ rad.
auriculæ Judæ
biſtortæ rad.
* butyrum inſulſum
cardamomum
carlinæ rad.
caryophyllatæ rad.
citri ſucc. &c.
citrulli ſem.

co-

cochlearia
coriandrum
* cydoniorum ſem.
cyperi rad.
ficus
fumaria
geranium Robertianum
* glycyrrhiza
* hedera terreſtris
japonica terra
imperatoriæ rad.
iridis rad.
* lactis flos
malva roſea
* mel
myrtus
nitrum
plantago
* punicæ cort. flor. fruct. ſucc.
* quercus fol.
* quinquefolii rad.
* rapæ rad.
* roſæ rubræ
* ſaccharum
* ſalvia
ſedum
ſolidago Saracenica
* ſyrupus
tamarindi
* tragacanthum gum.
trifolium aquaticum
vinca pervinca
* veronica
virga aurea.

429. DENTES.

Partes horis plus quam oſſium duritiem habentes, interdum *Vacillatione*: *Dolore* 239. *Stupore* 242. *Sorditate* 274. *Carie* 285. *Nigredine* 308. afficiuntur, atque in infantibus *Dentitio* eſt promovenda: horum morborum generalem materiem medicam exhibet ſequens

CATALOGUS.

* Ex his *Dentifricia* parantur

* Acaciæ ſucc. fol.
* alkannæ rad.
* alumen uſtum
angelicæ rad.
benzoin gum.
calthæ flor.
camphora gum.
* cancrorum oculi
caranna gum.
carlinæ rad.
caryophylli aromatici
cochlearia
* corallium
* cryſtallus montana
cyperi rad.
* japonica terra
* maſtix gum.
* oſtreorum teſtæ
pulegium
* pumex lap.
* punicæ cort. flor.
* quercus fol.
* rhois ſem.
ruta
* ſabina
* ſanguis Draconis
* ſepiæ os
* ſpongiæ combuſtæ pulvis
virga aurea.

430. GINGIVÆ.

Quæ Gingivarum *Corruptionem* 166. *Putredinem* 167. *Laxitatem* 209. curant, conſtant *Adſtringentibus* 68. *Antiſepticis* 83. *Abſtergentibus* 156. & *Antiſcorbuticis* 183. quorum ſequens eſt

CATALOGUS.

Acacia
acetoſæ rad.
acetoſella
agrimonia
alkannæ rad.
aloe
alumen rupeum
. . . uſtum
aquilegiæ ſem.
ariſtolochia
berberis ſem.
biſtortæ rad.
chamæpitys
chelidonium minus
cochlearia
fumaria
japonica terra
lacca gum.
lapathum
marrubium
maſtichinum lign.
maſtix gum.
myrrha
myrtus
nitrum
punicæ cort. flor.
rhois ſem.
roſæ rubræ
ruta
ſalvia
ſepiæ os
ſolidago Saracenica
tamariſci cort.

to-

tolutanus balſ.
tormentillæ rad.
trifolium aquaticum.
veronica.
virga aurea.

431. DEGLUTITIONIS ORGANA, & FAUCES.

Ut manducatus cibus ex ore in ventriculum veniat, *Lingua*, *Palatum*, *Uvula*, *Tonſillæ*, *Fauces*, *Pharynx*, & *Oeſophagus* ſuum munus præſtare debent: harum omnium partium morbi ſolo *Faucium* nomine recipi poſſunt. Huic addi poſſunt, quæ ſuperius de *Angina* 344. fuere recenſita.

Morbi præcipui has partes aggredientes ſunt *Laxitas* 209. *Ardor* 220. *Inflammatio* 248. *Sorditas* 274. *Ulcus* 284. *Siccitas* 295. *Muci defectus & abundantia* 390. atque *Tumor* 344. Quorum omnium morborum miſtam materiem medicam exhibet ſequens.

CATALOGUS.

* Hæc in *Faucium tumore*.

* Acacia
acetoſa
* acetoſella
althæa
* alumen rupeum
* ammoniacum ſal
aniſum
* ariſtolochia cava
* biſtortæ rad.
borrago
bugloſſum
burſa Paſtoris
cannabis ſem.
caſcarillæ cort.
caſtaneorum cort. interior
chelidonium minus
* cydoniorum ſem.
eryſimum
* ficus
fœniculi ſem.
* glycyrrhiza
* iridis rad.
lingua Cervina
* malva roſea
* mel
meſpili fruct. recent.
* myrtus
* nitrum
* parietaria
piloſella
pineæ nuces
piſtachiæ
* plantago
* rhois ſem.
* roſæ rubræ
* ſalvia
ſebeſten fruct.
* ſedum
ſiliquæ dulces
ſolidago Saracenica
* veronica
* vinca pervinca
* violæ fol.
virga aurea.

432. CHYLI ORGANA.

Manducatus 427. & *Deglutitus* 431. Cibus, *Salivæ* 365. miſtus, in *Ventriculum* 422. & *Inteſtina* 423. deſcenſus, *Meſenterii* 424. *Lienis* 425. *Hepatis* 426. *Pancreatis* & *Peritonæi* actione in Chylum convertitur; quare morbis harum partium pluribus modis vitiari poteſt Chyli confectio, quam ut generalem materiem medicam tradere valeamus. (Conf. Tit. 369.) Totum hoc organum hodie ſæpe vocatur *Primæ viæ*, in quibus *Cruditatem* 165. *Cacochyliam* 181. *Viſciditatem* 191. *Laxitatem* 209. *Obſtructionem* 302. & multos alios morbos annotant Practici.

433. CIRCULATIONIS ORGANA.

Sanguinis in gyrum ductio exigit *Cor* 420. *Arterias* 402. *Venas* 403. reliquaque minora *Vaſa* 401. *Nervos* 404. atque eorum *Spiritus* 364. ut continuetur, ſed & *Viſcoſum* 394. ne deterantur latera, horum omnium morbi quia recenſiti ſunt, non eſt opus addere materiem medicam.

434.

434. RESPIRATIONIS ORGANA.

Alterna aeris receptio & emiſſio variis peragitur organis, ut *Larynge*, *Trachea*, *Pulmone* 421. *Diaphragmate*, *Mediaſtino*, *Pleura*, *Claviculis*, & *Coſtis*, quarum partium morbi ex generalibus morbis deſumi poſſunt.

435. PLEURÆ AFFECTIO PLEURITIS DICTA.

Dolor in interna membrana cingente cavum pectoris nomen *Pleuritidis* obtinuit apud medicos. *Pleuritidem veram* vocant, ſi oriatur ille Dolor cum difficili reſpiratione, & tuſſi moleſtiſſima ex *Inflammatione* 248. Pleura vero ſi ex aliis cauſis doleat, *Notha Pleuritis* vocatur, inter cujus ſpecies frequentiſſima eſt, quæ *Pleuritis Lymphatica* aut *Catarrhoſa* dicitur, cujus medicamina hoc * ſigno a ceteris diſtinguuntur. Plura ad hunc Titulum referri poſſunt ex *Pectoralibus* 415. *Expectorantibus* 115. & *Tuſſis* 352. medicamentis.

CATALOGUS.

Acetoſella
* amygdalæ dulces
bugloſſum
cancrorum oculi
* carduus benedictus
ceti ſperma
chamæmelum
cucumeris ſem.
glycyrrhiza
hordeum
* hyſſopus
jujubæ
lappæ rad.
* lucii piſcis mandibulæ
malva
mel
papaveris rhæados flor.
* perlæ, & Perlarum mater
petroſelinum vulgare
* peucedani rad.
portulaca
* pulmonaria
ruta muraria
* trifolii odorati flor.
tuſſilago
urticæ ſem.

436. SENSUS ORGANA.

Omnium ſenſuum organum generale eſt *Nervus* 404. qui in *Cute* 417. tactum, in *Naribus* olfactum, in *Lingua* guſtum, in *Oculis* viſum, & in *Auribus* auditum exercet: quidam his *Ventriculum* 422. pro famis, & *Os* 428. pro ſitis organo adjiciunt.

437. NARES & NASALIA.

Narium morbi præcipui ſunt *Ozæna*, *Ulcus* 284. *Polypus* 338. *Sternutatio* 351. *Sanguinis fluxus* 361. horum morborum materies medica ex generalibus allegatis, ut & ex ſequenti *Naſalium* Catalogo peti poteſt.

† Hæc caute adhibenda.

Acaciæ ſucc. fol.
acori rad.
anagallidis ſucc.
betæ rad. ſucc.
betonicæ ſucc.
braſſicæ ſucc.
caryophylli aromatici
caſtoreum
† chelidonii majoris ſucc.
croci flor.
cubebæ ſem.
cupreſſi nux
† cyclaminis rad.
† elaterium
† euphorbium
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
hederæ arboreæ fol.
. . . terreſtris herb.
† hellebori albi rad.
† . . . nigri rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
† iridis rad.
lavandula
lilii convallii rad.
majorana

ma-

marrubii ſucc.
maſtix
mel aqua dilutum
moſchata nux
naſturtium
nicotiana
nigellæ ſem.
origanum
† piper album
† . . nigrum
pulegium
† pyrethri rad.
ſabina
ſaccharum aqua dilutum
ſalvia
thymus
† zingiber.

438. OCULI.

Viſus organa in facie ſub fronte ad utrumque latus radicis naſi locata, 1. ratione Bulbi ex variis humoribus, membranis, nervo optico, arteriis, venis, ligamento & proceſſu ciliari conſtantis, atque 2. partium ambientium in fovea oſſea, ut ſunt pinguedo, muſculi, glandula innominata lachrymalis, atque extra foveam, ut ſunt cilia, ſupercilia, palpebræ, glandulæ, infinitis fere morbis variis nominibus inſignitis corripiuntur, qui partim ad organum ipſum, partim vero ad viſum referuntur.

Ex generalibus morbis hæc organa infeſtantes ſunt *Acrimonia* 202. *Laxitas* 209. *Dolor* 239. *Inflammatio* 248. *Vulnus* 267. *Sorditas* 274. *Ulcus* 284. *Siccitas* 295. *Pruritus* 299. Ex appropriatis medicamentis ad hos morbos ſequentia ſunt præcipua.

Abſinthium
acacia
æris flos
alumen rupeum
ammoniacum ſal
anagallis
aniſum
antimonium
auriculæ Judæ
bilis
calaminaris lap.
cantharides
caryophyllatæ rad.
chelidonium majus
croci flor.
cyani flor.
cydoniorum ſem.
dens Leonis
doronici rad.
euphraſia
fœnum Græcum
gentianæ rad.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hæmatites lap.
hirundinis nidus
liguſtici ſucc. expr.
malva
meliloti flor.
myrtus
ovi album
plumbum
polygonum
pompholix
portulaca
pſyllii ſem.
punicæ cort. flor.
quinquefolii rad.
roſæ rubræ
ſapphirus lap.
ſarcocolla
ſedum
ſepiæ os
thus
tiliæ cort. flor.
tragacanthum gum.
trifolii odorati flor.
tutia
verbena
violæ flor.
vitriolum.

439. AURES.

Auris ratione organi, liquorum, & functionis variis morbis affici poteſt, ut *Effluxu Ichoris* 201. *Dolore* 239. *Inflammatione* 248. *Sorditate* 274. *Fœtore* 277. *Ulcere* 284. *Carunculis* 335. *Alienis in meatu hærentibus*, *Cerumine inſpiſſato*, & infinitis aliis, quæ ſpecialem materiem medicam exigunt, quare ex iſtis omnibus adjiciemus, quæ ad aurium morbos in frequentiſſimo ſunt uſu: in his ſemper obſervandum, mitiſſima eſſe debere, ſi auribus indantur, ob exquiſitum meatus auditorii ſenſum.

CATALOGUS.

Abrotanum
abſinthium Romanum
. . . . vulgare
acacia
ambra griſea
aniſum

bi-

bilis
burſa Paſtoris
carduus benedictus
caſtoreum
croci flor.
graminis rad.
hirudines
hyſſopus
lilii convallii flor.
marum Syriacum
mel
origanum
parietaria
ſaccharum.

440. GENITALIA VIRORUM.

Quia morbi *Vaſa ſeminalia*, *Teſtes*, *Veſiculas ſeminales*, *Proſtatas*, *Penem*, & *Scrotum* aggredientes in curatione vix ab aliarum partium morbis differunt, non erit opus novam hic addere materiem medicam.

441. GENITALIA FOEMINARUM.

Morbi generales *Uterum*, *Ovaria*, *Tubas Fallopianas* & *Vaginam* infeſtantes in curatione vix differunt ab aliis: ſi autem ſpecialis ſit, materies medica in ſequentibus proponetur.

442. UTERUS & UTERINA.

Morbi frequentes qui uterum aggrediuntur, ſunt *Frigiditas* 221. *Obſtructio* 302. *Hydrops* 320. *Scirrhus* 329. *Fluxus albus* 360. *Hæmorrhagia* 361. quorum materies medica ex allatis locis peti poteſt: quæ autem communi experientia inventa ſunt *Uterina*, ſequens exhibet

CATALOGUS.

Abrotanum
acaciæ fol. ſucc.
acori rad.
adianthum
agallochum lign.
ammios ſem.
amygdalæ amaræ
anethum
angelica
aniſum
ariſtolochia cava
. . . . fabacea
. . . . rotunda
artemiſia
aſa fœtida
betonica
bolus candida
bryoniæ rad.
calamintha
calthæ flor.
cardamomum
caryophylli aromatici
. . . . Plinii
caſtoreum
cataria
centaurium minus
chamæmeli flor.
chenopodium
cinamomum
coſti rad.
cubebæ ſem.
curcumæ rad.
cyperi rad.
dauci ſem.
. . cretici ſem.
dictamnus
doronici rad.
filicis rad.
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
fraxinellæ rad.
galangæ majoris rad.
. . . minoris rad.
hyſſopus
imperatoriæ rad.
juniperi bacc. & ol.
kermes grana
lavandula
lauri bacc.
leucoji flor.
liguſtici rad. ſem.
liquid-ambar balſ.
majorana
marrubium
marum Syriacum
matricaria
meliſſa
mentha
mercurialis
meii rad.
moſchata nux
mumia Arabum
myrrha
ocymum
opopanax gum.
orchidis rad.
origanum
pæoniæ rad.
peruvianus balſ.
petroleum
pimpinella
polium
pulegium
roſmarinus
rubiæ rad.

ſabina
ſagapenum gum.
ſalvia
ſaſſafras lign.
ſchœnanthum
ſerpillum
ſeſelios ſem.
ſpica Nardi Indica
ſtœchadis flor.
ſtyrax calamita
. . liquida
ſuccinum
tacamahaca gum.
tanacetum
thus
tolutanus balſ.
valerianæ rad.

443. MAMMÆ.

Fœminarum præprimis lactantium, aut quibus menſes deficiunt, mammæ ſæpe tentantur *Inflammatione* 248. *Induratione* 290. *Abſceſſu* 326. *Scirrho* 329. & *Cancro* 331. Earum autem Papillæ *Fiſſuris* 280. & *Excoratione* 282.

In mammarum Tumoribus ſequentia palmam præripiunt.

Calthæ flor.
ceti ſperma
chamæpitys
dulcamaræ fol.
eryſimum
fabæ
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
geranium Robertianum
matricaria
mentha
phellandrium.

444. URINÆ ORGANA.

Ad Urinæ Organa referuntur *Renes*, *Ureteres*, *Veſica*, & *Urethra*, quæ partes variis tentantur morbis, uti *Viſciditate* 191. *Acrimonia* 202. *Calore* 220. *Dolore* 239. *Inflammatione* 248. *Vulnere* 267. *Ulcere* 284. *Obſtructione* 302. *Abſceſſu* 326. multiſque aliis, qui fere omnes uno nomine vocantur *Nephritis*, quare medicamenta *Antinephritica* variam poſſident virtutem.

* Hæc Litontriptica cenſentur.

Abrotanum
acaciæ flor.
acmella
adianthum
agrimonia
* alkekengi fruct.
althææ rad. fol. ſem.
amygdalarum dulcium ol.
anonidis rad.
apii rad. ſem.
* ari rad.
aſparagi rad.
aſplenium
becabunga
betonica
butyrum
calamintha
calthæ flor.
* cancrorum oculi, caro, ſucc.
* carduus benedictus
* ceraſorum fruct. gum. nucl.
chamæmelum
chamæpitys
ciceris ſem.
cichorium
citrulli ſem.
copayva balſ.
coſti rad.
cucumeris ſem.
cucurbitæ ſem.
cumini ſem.
curcumæ rad.
dactyli
dauci ſem.
dens Leonis
eryngii rad.
fabæ Ignatianæ
ficus
* filipendulæ rad.
* filicis rad.
fœniculi rad. ſem.
* . . . dulcis ſem.
* fœnum Græcum
geniſtæ ſem.
glycyrrhizæ rad.
graminis rad.
hedera terreſtris
hordeum
hypericum
imperatoriæ rad.
jujubæ
juniperi bacc. ol.
lac
lactuca
* lappæ rad. fol. ſem.
lilii rad. fol.
* limaces
limonum ſucc.
lini ol.
lupuli flor.
malvæ fol. ſem.
matricaria
meliloti flor.
melonis ſem.
meii rad.
millepedes
nephriticum lign.
ninzin rad.
nymphæa

opo-

opobalſamum
origanum
* ovorum putamina
pæoniæ rad.
papaveris albi cap. ſem.
pareiræ bravæ rad.
paſſulæ
perſicæ nucl.
peruvianus balſ.
* petroſelinum vulgare
* . . . . Macedonicum
peucedani rad.
phellandrium
* pimpinella
pineæ nuces
piſtachiæ
plantago
portulacæ fol. ſem.
pſyllii ſem.
rhabarbarum
ribeſii fol.
* roſæ Caninæ fruct.
rubiæ rad.
ruta muraria
* ſapo Alicant.
ſaſſafras lign.
* ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcillæ rad.
ſcordium
ſeſelios ſem.
ſpica Nardi Celtica
ſymphyti rad.
* tanacetum
* tartarus
terebinthina
tolutanus balſ.
tragacanthum gum.
trifolium aquaticum
verbena
veronica
violæ fol. flor. ſem.
virga aurea
* urticæ ſem.

445. CALCULUS URINÆ.

Concretio lapidea ex materia urinoſa in parvis moleculis, quando *Arenulæ* vel *Sabulus* vocatur, vel in majoribus, quando proprie *Calculus* dicitur, collecta in *Renibus*, *Ureteribus*, *Veſica*, vel ſubſiſtens in *Urethra*, ejus exigit eductionem, ſi fieri poſſit, per *Lubricantia* 67. *Diluentia* 87. *Diuretica* 104. aut ejus reſolutionem vel comminutionem per *Lithontriptica* ſuperius 444*. citata.

446. SPIRITUUM ORGANA.

Liquor inviſibilis 364. *Spiritus* dictus a communi maſſa ſecernitur ope *Cerebri* & *Cerebelli* 419. & forſan quædam pars in *Medulla ſpinali* conficitur. Omnia hæc cinguntur *Dura & Pia matre*, atque externe muniuntur *Cranio* duro. Has partes ſi occupat *Inflammatio* 248. aut *Eryſipelas* 249. vera generatur *Phrænitis*. Et ex harum partium affectione multi mentis morbi generantur, quorum paucos recenſebimus.

447. DELIRIUM.

Ad curationem mentis abalienatæ ex morboſa cauſa, ut aliena percipiat, cogitet, & faciat, multa invenio medicamenta, ſed quia ſibi invicem in curatione ſæpe ſunt oppoſita, materiem medicam perfectam addere non potui. In robuſtis enim ex ſanguinis abundantia & impetu ad caput valerent *Evacuantia* 98. ſine ſtimulo, & *Refrigerantia* 126. ſed homini ex ſumma debilitate deliranti eadem eſſent venena: Melancholicum Delirium & phrenitis iterum diverſa exigit. Ut autem conſtet, quam varia ſit in his materies medica, ſequentia ab Auctoribus in Delirio laudata præ ceteris adjeci.

CATALOGUS.

Abſinthium
acetoſa
agrimonia
anagallis
borrago
bugloſſum
cannabis ſem.
caryophyllatæ rad.
cucumeris ſem. fruct.
hellebori nigri rad.
hordeum
hypericum
ipecacuanha
kermes grana
lactucæ fol.
lazuli lap.
meliſſa
nitrum

nymphæa	portulaca	applicatus
polium	raphanus plantis pedum	ſedum.

448. ANIMI DELIQUIUM.

In ſubitanea motus animalis & vitalis ablatione atque ſenſuum externorum & internorum extinctione, ita ut homo inſtar cadaveris jaceat, ſed dein ad ſe redeat, duplex genus medicamentorum requiritur: nam in ipſo paroxyſmo per medicamenta *Volatilia* 46. *Stimulantia* 117. *Excitantia* 118. irritanda ſunt ſolida, ut ſe iterum movere incipiant. Sed extra paroxyſmum per lenia *Aromatica* 9. *Roborantia* 123. *Cordialia* 124. reſtituendæ ſunt vires, & ſpirituum major proventus eſt faciendus, ne iterum tam facile in Animi Deliquium recidant; quæ medicamenta præcipua ſequens exhibet

CATALOGUS.

Agallochum lign.	croci flor.	ocymum
ambra griſea	cyperi rad.	origanum
ammoniaci ſalis ſpir.	dictamnus	petaſitidis rad.
amomi ſem.	galangæ majoris rad.	roſmarinus
angelicæ rad.	. . . minoris rad.	ruta
aſclepiadis rad.	imperatoriæ rad.	ſalvia
aurantiorum cort.	kermes grana	ſantalum citrinum lign.
borraginis flor.	lavandula	ſerpillum
bugloſſi flor.	lilii convallii flor.	ſpica Nardi
cardamomum	limonum ſucc.	ſtœchados flor.
caryophylli aromatici . . . . flor.	majorana	thymus
caſtoreum	marum Syriacum	tiliæ flor.
cinamomum	meliſſa	vvinteranus cort.
citrei cort. flor.	moſchata nux	zedoariæ rad.
coſti rad.	ninzin rad.	zingiberis rad.

449. MEMORIA DEBILIS.

Quibuſdam medicamentis ſpecifica adſcribitur vis, ut eorum uſu firmaretur memoria, ſed niſi ex morbo memoria ſit facta debilior, fruſtra ſequentia adhibentur: ſed ex morbo debilitata medelam admittit, & quoniam virium corporis debilitas frequentiſſima eſt cauſa, memoriam confortantia ſunt lenia & grata aromatica, quæ ſua blanda virtute vires labefactatas reſuſcitant, ut ex ſequenti Catalogo patet, qui præcipua talia medicamina complectitur.

CATALOGUS.

Agallochum lign.	calamintha	euphraſia
ambra griſea	cardamomum	helenii rad.
ammios ſem.	caryophyllatæ rad.	imperatoriæ rad.
amomi ſem.	caryophyllus flos	lavandula
anacardii fruct.	citrei cort.	lilii convallii flor.
angelicæ rad.	coſti rad.	liquid-ambar balſ.
aurantiorum cort. flor.	cubebæ ſem.	majorana
benzoin gum.	cyperi rad.	malabathrum
borrago	dictamnus	marum Syriacum

ma-

maſtix	roſmarinus	. . . . Indica
meliſſa	ruta	ſtœchadis flor.
moſchata nux	ſalvia	ſtyrax calamita
ninzin rad.	ſantalum citrinum lign.	thymus
ocymum	ſaſſafras lign.	tiliæ flor.
opobalſamum	ſchœnanthum	tolutanus balſ.
orchidis rad.	ſerpillum	vvinteranus cort.
origanum	ſpica Nardi Celtica	zedoariæ rad.
peruvianus balſ.		

SECTIO TERTIA.

Senſuum & Actionum Morbi.

Corporis aliquam inductam mutationem mente percipere ſentire dicitur, quod in tota cute abſolvitur, qui ſenſus Tactus vocatur, ſed ſpecialis ſenſus in quodam organo diſtinctis nominibus a Tactu diſtingui ſolet.

Corporis autem Actiones ſeu Functiones ad ſequentia genera referri poſſunt.

1. Quæ Generationem abſolvunt.
2. Quæ Nutritioni impenduntur.
3. Quæ Secretioni & Evacuationi impenduntur, de quibus egimus (*361.* ad 400.).
4. Quæ ad motum referuntur.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

Senſuum Particularium Morbi.

Præter morbos generales ſenſuum (Lib. 11. *Cap. 6.) in ſenſibus particularibus alii occurrunt, qui ad* Viſum, Auditum, Odoratum, *&* Guſtum *referuntur, quoniam de Tactu, Fame, & Siti ſuperius eſt actum.*

450. VISUS.

OMnia vitia in *Oculis* 439. eorumque *Humoribus* 386. quæ lucis radiorum ad oculi fundum tranſitum intercipiunt vel turbant, ac depictarum imaginum communicationem per nervum opticum ad mentem turbant vel intercipiunt, viſum lædunt: quare multi ex dictis morbis huc pertinent. Ab his vitiis viſus fit vel intolerabilis, vel alienus, vel debilis, vel omnino extinguitur, uti in cœcitate, qui morbi pro diverſitate lædentis cauſæ ſua propria exigunt medicamina: ad viſus autem Debilitatem & Obſcurationem curandam ſequentia extolluntur.

Abſinthium	euphraſia	lilii convallii flor.
acori rad.	fœniculi vulg. ſem.	majorana
aniſi ſem.	. . . dulcis ſem.	ocymum
bilis	fumaria	raphani rad. ſem.
carui ſem.	galangæ minoris rad.	roſmarinus
centaurii minoris ſucc.	helenii rad.	rutæ fol.
chelidonium majus	hermodactyli rad.	ſaccharum
croci flor.	hormini ſativi ſem.	ſeſelios ſem.
cyani flor.	liguſtici ſucc. expr.	valerianæ rad.
euphorbium		

451. AUDITUS.

Auditus morbi quia referuntur 1. ad auditum minorem, 2. omnino extinctum ſeu *Surditatem* 3. intolerabilem, 4. depravatum, ut ſibilum, tinnitum, & ſimilia, quæ a variis tam internis, quam externis cauſis dependent, adaptata materies medica omnibus exhiberi nequit. Quædam duntaxat delibabimus.

In ſurditate & gravi auditu ex laxitate organi valent aromatica calefacientia applicata, ut Caryophyllus aromaticus, Hyſſopus, Lavandula, Majorana, Marum, Moſchata nux, Origanum, Roſmarinus, Stœchas, Thymus.

In ſonitu & tinnitu morborum chronicorum ex materia catarrhoſa in organum auditorium depluente ſimilia quoque valent cum abſorbentibus calefacientibus & ſpirituoſis atque alcali volatili. Sed in morbis acutis refrigerantia applicata & ſanguinis miſſio celebrata alienum auditum ſuſtulerunt.

Cerumen autem obſtipans meatum auditorium, ſurditatem inferens, his omnibus non obtemperat, ſed diluentibus, ſaponaceis tollendum, quare Aqua, Mel, Saccharum, Vinum, in tali Surditate primaria ſunt. Reliqua medicamina ex *Aurium morbis* 410. peti poſſunt.

452. ODORATUS.

Olfaciendi potentia ablata eaſdem, ut *Senſus privatio* 241. agnoſcit cauſas, & eandem exigit curationem. Perceptio odoris alieni per confluentes *Putridos* 176. *Catarrhoſos* 193. *Purulentos* 200. humores, & *Narium morbos* 438. generatur, ad cujus curationem allegata loca materiem medicam ſuppeditabunt.

453. GUSTUS.

Guſtus ut aliorum ſenſuum privatio cauſas habet. Sed fit alienus variis *Oris morbis* 428. aut *Saliva* 365. alieno ſapore prædita, denique humoribus morboſis in os fluentibus, qui nervo guſtatorio applicantur.

CAPUT DECIMUM QUARTUM.

Generationis Morbi.

Generationis morbi ad tria genera commode referri poſſunt, 1. Conceptum, 2. Geſtationem, 3. Excluſionem. *Sed quoniam in his quædam inveniuntur ſpecies, quæ ſpecialem exigunt curationem, totum generationis negotium diſtinguere volui in ſex ſpecies, quas ſequentes Tituli exhibebunt.*

454. CONCEPTUS.

Multa ſunt corporis vitia, quæ inter fœminam & virum ætate maturos irritum faciunt Conceptum, ad quæ tollenda potius chirurgica arte, quam medicamentis utimur: ſi autem in matura ætate maneat *Sterilitas* ſine viſibili labe, ſequentia extolluntur. (Conf. 372.).

Ambra griſea	cumini ſem.	roſmarinus
ammios ſem.	meliſſa	ſtœchadis flor.
betonica	mercurialis	veronica.
cataria		

Ad

Ad Conceptum vero alienum præveniendum & curandum vera non ſunt inventa medicamina.

455. GRAVIDITAS.

Fœmina gravida ex ſubſiſtentibus menſibus, detractione pabuli in fœtus incrementum, mole & motu fœtus, ſæpe varia patitur ſymptomata, quæ fere omnia poſt partum ceſſant: ſi vero pedes tument ex venarum compreſſione, *Subſtentantia* 64. ſunt adhibenda: qui autem morbi in gravidis irritationi vel motui inordinato adſcribuntur, eorum materies medica ex *Mobilitate* 224. & *Hyſterica paſſione* 354. peti poteſt.

456. ABORTUS.

Si fœtus ante legitimum Partus tempus excluditur, vocatur *Abortus*, qui ut præveniatur, multa laudantur medicamenta; ſed quia fœmina gravida ex variis cauſis abortit, multa & ſæpe oppoſitis virtutibus donata inveniuntur medicamenta.

Ex ſanguinis ſola abundantia, ut in fœminis copioſos fundentibus menſes, ſæpe fit abortus, quando ſanguinis artificialis evacuatio ſummum eſt auxilium circa tertium, quartum & quintum menſem geſtationis, præcipue ſi ſentiat gravida ſimilia ſymptomata, quæ menſium fluxum prægredi ſolebant.

Ex ſanguinis defectu aborientibus ſuccurrunt *Analeptica* 150. & quæ *Chyli confectionem* promovent.

Sæpæ delicatulæ *Mobilitate* 224. nervorum laborantes, concitato motu convulſifico, abortiunt, his medicamenta *Aromatica lenia* 9. & *Roborantia* 123. conducunt, ſæpe adjiciendo *Antiſpaſmodica* 236.

CATALOGUS.

Acori rad.	cornu Cervi	mentha
agallochum lign.	croci flor.	moſchata nux
amomi ſem.	cubebæ ſem.	ocimum
angelicæ rad.	dictamni rad.	opobalſamum
aurantiorum cort. flor.	ebur	origanum
benzoin gum.	fœniculi ſem.	peruvianus balſ.
betonicæ fol. flor.	galangæ minoris rad.	pimpinella
biſtortæ herb.	helenii rad.	roſmarinus
calamintha	imperatoriæ rad.	ſalviæ fol. flor.
cardamomi ſem.	kermes grana	ſchœnanthi flor.
carui ſem.	lavandulæ herb. flor.	ſpica Nardi
caryophyllatæ rad.	liquid-ambar balſ.	ſtœchadis Arabicæ flor.
caryophylli aromatici	macis cort.	ſtyrax calamita
caſſiæ ligneæ cort.	majorana	tolutanus balſ.
cinamomi cort.	malabathrum	verbena
citrei cort.	marum Syriacum	vvinteranus cort.
contrayervæ rad.	meliſſa	zingiberis rad.
coriandri ſem.		

457.

UNIVERSIDAD DE GRANADA Hospital Real Biblioteca

457. PARTUS.

Præter medicamina *Partum facilitantia* 107. interdum *Anodyna* 135. & *Antiſpaſmodica* 236. ſunt adhibenda, quæ inordinatum motum compeſcunt; atque *Oleoſa mollia* 14. & *Pinguia* 25. pudendis admovenda ad facilitandum tranſitum.

458. PUERPERIUM.

Poſt fœtus excluſionem neceſſe eſt ſequi *Secundinas*, quæ conſtant *Membranis*, *Funiculo umbilicali* & *Placenta*; retentæ hæ vel *Encheireſi*, vel *Lochia pellentibus* 109. excluduntur: ſanguinis denique naturalis fluxus, *Lochiorum* nomine veniens, ſi ſubſiſtet, *Lochia pellentibus* 109. promovetur: *Lochia* autem nimis *profluentia* generalibus *Sanguinem fluentem ſiſtentibus* 361. cum abdominis *Suſtentatione* 64. compeſcitur. Sanguinis nimia collectio in uteri minus ſuſtentatis vaſis, producens animi deliquium vel convulſionem, eadem *Suſtentantia* 64. exigit.

459. FOETUS.

Fœtus in utero debilis *Roborantibus* 123. & *Cardiacis* 124. gravidæ datis refocillatur; mortuus autem *Encheireſi*, & *Lochia pellentibus* 109. excluditur.

CAPUT DECIMUM QUINTUM.

Nutritio.

Corpus humanum vivens motu vitali atque exercitiis in functionibus animalibus, continuo deteritur & evacuationibus conſumitur: ne igitur periret, reſarcienda erant, quæ ſimili materia defectum ſupplerent; hæc aſſumtis inducta mutatio & ſubſequens repoſitio in locum deperditorum Medicis vocatur Nutritio, *quæ functio diſpeſcitur in* Chylificationem *&* Sanguificationem. *Et ut defectus haberemus monitores*, Fames (137. & 138.), & Sitis (139. & 140.) *nobis conceſſæ ſunt, de quibus citatis locis actum eſt.*

460. NUTRITIO.

Reſtitutio eorum, quæ naturali corporis actione fuere deperdita, tribus modis vitiatur, 1. ut ſit nimia, qui morbus *Corpulentia* vocatur, cibo parciore & laboribus ſuperanda 2. Minor in *Macie* 250. Atque 3. vitiata ut in *Cachexia* 182. De quibus omnibus ſuperius materies medica tradita eſt.

461. MANDUCATIO.

Alimentorum in ore minor vel nulla comminutio fit *Dentium* 429. carie & defectu; muſculorum maxillam moventium paralyſi & ſpaſmo; multiſque morbis in *Organis manducationis* 427. Minus quoque perfecta fit, ſi deficiat affluens *Saliva* 365. quorum materies medica ex dictis morbis eſt petenda.

462. DEGLUTITIO.

Alimentorum tranſitus ex ore per *Fauces* & *Oeſophagum* 431. impeditur vel moleſtus redditur ab alienis in faucibus vel œſophago hærentibus, quæ ſunt auferenda; muſculorum harum partium *Spaſmo* 237. & *Paralyſi* 303. deficiente *Faucium* 389. & *Oeſophagi muco* 390. atque Tumoribus variis in lateribus harum partium vel externe has comprimentibus; quorum omnium materies medica varia eſt.

463. COCTIO VENTRICULI.

Manducata & Deglutita alimenta actione ventriculi, inteſtinorum, atque affluentium humorum in laudabilem Chylum erant convertenda, quæ actio *Coctio* & *Chylificatio* vocatur: hæc raro Celerior morboſa, ſed Tardior & Impedita ſæpe obſervatur fieri labe quadam in *Chyli organis* 432. & confluentibus in has partes liquoribus. Quæ ſit materies medica in his, ex *Ventriculi morbis* 422. conſtat.

464. SANGUIFICATIO.

Ex allato chylo ſanguinis maſſæ tradito, ſola eſt vitæ actio, quæ bonum conficit ſanguinem, nutritioni & functionibus ſubeundis aptum, quæ actio præprimis in *Pulmonibus*, & forſan *Anaſtomoſibus* arteriarum, *Liene*, *Capſulis Renalibus*, & *Thymo* peragitur. Hæc actio debilitata ex *Roborantibus* 123. & *Ventriculi coctionem promoventibus* materiem medicam petit.

CAPUT DECIMUM SEXTUM.

Motus morbi.

Motus in nobis viventibus in hæc genera diſtingui poſſunt.

1. *Eſt* Motus Inteſtinus, *qui in nobis viventibus interdum fit, ſed rebus mortuis eſt proprius. Hujus motus morbi traditi ſunt (Lib. II. Cap. 2.)*

2. Motus Vitalis, *qui cum vita incipit & deſinit, in quem mens, niſi in quibuſdam animi pathematibus, nullum imperium exercet; hic in corde & arteriis vocatur Vitalis & Circulatorius; alius vero in organis reſpiratoriis; alius in ventriculo & inteſtinis, qui Periſtalticus dicitur; & for an aliquomodo ab his differt, quo fit humorum* Confectio, Secretio, *&* Evacuatio. *De morbis hujus egimus (Lib. II. Cap. 5.)*

3. Motus Animalis, *ſeu* Voluntarius, *qui ex mentis imperio peragitur.*

4. Motus, *qui in Viventibus per certas cauſas concitatur, ut ab omni* Stimulo, *de quo (Lib. II. Cap. 19.) actum eſt.*

5. Motus Miſtus *ex animali, vitali, & ſtimulo fit in morboſa reſpiratione.*

Quæ reſtant, & in præcedentibus non ſatis commode inſeri potuere, hoc ultimo Capite pertractabimus.

465. RESPIRATIO DIFFICILIS. & ASTHMA.

QUi ſolo motu vitali ſufficientem aeris copiam ad vitam ſuſtentandam recipere pulmonibus & emittere nequit, ſed inſuper motu animali hanc adjuvare cogitur actionem, *Difficili Reſpiratione* laborare dicitur: hæc moleſtia nata ex pituita opplente pulmones, vel convulſione conſtringente eorum fibras, *Aſthma* vocatur, ad quod tollendum ſequentia adhibentur, cetera vero

ro ex morbis variis *organa Reſpiratoria* 434. afficientibus deſumi debent. (Conſ. *Pectoralia* Tit. 415.)

* Hæc in *Aſthmate convulſivo*.

Abrotanum
abſinthium
acori rad.
adiantum
agaricus
* ammoniacum gum.
* angelica
aniſum
ariſtolochia rotunda
ari rad.
aſari rad.
becabunga
* benzoin gum.
bryoniæ rad.
* calamintha
carduus benedictus
carthami ſem.
* caſtoreum
cataria
cervi cornu, raſura, os de corde
ceti ſperma
chamædrys
chamæmelum
* chamæpitys
chelidonium minus
chenopodium
colocyntis
* croci flor.
cynogloſſi rad.
cyperi rad.
dens Leonis
dulcamara
eryſimum
ficus
filipendulæ rad.
fœniculi ſem.
. . . dulcis ſem.
fœnum græcum
fraxinellæ rad.
* galbanum gum.
gentianæ rad.
glycyrrhizæ rad.
guajaci lign. cort.
hedera terreſtris
* helenii rad.
* hyſſopus
* imperatoriæ rad.
iridis rad.
juniperi ol.
lacca gum.
ladanum gum.
lappæ rad.
liguſtici rad. ſem.
marrubium
* marum Syriacum
* maſtix gum.
mechoacanna
* meliſſa
meii rad.
* millepedes
moſchata nux
muſcus pulmonaris
* myrrha
naſturtium
nicotiana
* ocymum
oleris atri ſem. rad.
* opobalſamum
* opopanax gum.
* origanum
* pæoniæ rad.
perſicaria
* peruvianus balſ.
petaſitidis rad.
petroſelinum vulgare
peucedani rad.
pimpinella
pini reſina
* polium
polypodii rad.
pulegium
pulmonaria
raphani rad. ſem.
* roſmarinus
ruſci rad. ſem.
ruta muraria
ſabina
* ſagapenum gum.
ſaponaria
ſaſſafras lign.
ſaxifraga
ſcilla
ſcordium
ſeſelios ſem.
ſeliquæ dulces
* ſtœchadis flor.
* ſtyrax gum.
ſulphur
* terebinthina
thus
* thymus
* tolutanus balſ.
trifolium aquaticum
turbith rad.
tuſſilago
* valerianæ rad.
veronica
urticæ ſem. rad.
xyli ſem.
zedoaria
zingiber.

466. VOX.

Quæ Vocis Raucedinem curant, ſequens recipit

CATALOGUS.

Amygdalarum dulcium ol.
aniſum
arabicum gum.
ari rad.
benzoin gum.
cubebæ ſem.
dactyli
eryſimum

ficus

ficus
iridis rad.
lini ol.
malva
myrrha
ovi vitellus
papaveris albi cap.
pineæ nuces
ſtyrax gum.
thus
tragacanthum gum.
verbena
violæ flor.

467. VIGILIÆ.

Ad Vigilias ex morboſis cauſis ſequentia adhibere ſolent, quæ parum differunt a *Somniferis* 143. niſi quod quædam cauſas vigiliam inducentes tollant.

CATALOGUS.

Abſinthium
acetum roſarum
... Sambucinum
anethum
hyoſcyami fol.
kermes grana
lactucæ fol.
lauri bacc.
nymphæa
opium
oxycratum
papaveris albi cap.
raphanus plantis pedum applicatus
roſæ rubræ
ſambuci flor.
violæ flor.

468. SOMNOLENTIA, & SOPOR.

Ut Somnolentiæ & Soporis cauſa eſt multiplex, ita etiam ejus eſt materia medica, nam ex *Pituita* 194. *Abundantia* 203. *Motu aucto* 217. & *Minuto* 218. *Febre* 253. multiſque aliis cauſis generatur Coma & Lethargus, quare vires medicaminum admodum differunt.

CATALOGUS.

Acori rad.
ambra griſea
ari rad.
calamintha
caryophyllus aromaticus
caſtoreum
cataria
centaurium minus
colocyntis
elaterium
erucæ ſem.
eſula
euphorbium
hellebori nigri rad.
imperatoriæ rad.
lavandula
majorana
marum Syriacum
meliſſa
ocymum
origanum
polium
pyrethri rad.
raphanus plantis pedum applicatus
..... ruſticanus
roſmarinus
ruta
ſalvia
ſaxifragiæ rad. ſem.
ſcillæ rad.
ſerpentariæ Virginianæ rad.
ſerpillum
ſinapi
ſtœchadis flor.
ſuccinum.

469. ÆQUILIBRIUM DESTRUCTUM.

Actio conſtringens vaſa niſi ab implente liquore ita ſuſtineatur, ut redeat relaxationis tempore ad priorem longitudinem, brevi ceſſat, quare duplici modo deſtruitur: 1. ſi tanta ſit liquorum copia, quæ non, aut difficilius ab eo motu propelli poteſt; 2. vel tam parva eſt, ut vas conſtrictum non ſatis dilatetur ab implente liquore. Quare materies medica conſtare debet medicamentis, quæ copiam humorum augent & minuunt; aut quæ vires intendunt vel dimittunt, ut reſtituatur inter cauſas agentes & molem movendam æquilibrium: ſed quia materies medica ſibi invicem eſt oppoſita, atque alibi traditur, quomodo augentur & minuuntur quantitas humorum, & vires agentes, hoc in loco medicamenta non ſunt citanda.

FINIS.

INDEX.

ABortus 466.
Abortum facientia 106
Abſceſſus 326
Abſorbentia 100
Abſorptio deficiens 403
Abſtergentia 156
Abundantia 203
Abuſus 164
Aceſcentia 34
Acida 35
Aciditas 195
Acria 47
Acrimonia 202
Actionis compoſitæ morbi Lib. II. Cap. 7.
Actionum morbi L. III. C. 14.
Adducentia 63
Adſtringentia 68
Æquilibrium deſtructum 469
Alcaleſcentia 36
Alcalia 37
Alcali morbus 196
Aliena in corpore L. II. C. 10.
Aloetica 1
Alvi egeſtio 373
Alvum ducens 103
. . . laxans 102
Amara 52
Amplitudo vaſorum 401
Anaſtomoſes 465
Aneuryſma 317
Angina 344
Animalcula cutanea 275
Animalia 26
Animalis motus morbi L. II. C. 5.
Animi deliquium 448
Anodyna 135
Antimonialia 2
Antinephritica 44
Antiphlogiſtica 96
Anus 423
Anxietas 240
Aperientia 122
Aphthæ 428
Aponeuroſis 412
Apophlegmatizonta 110
Apoplexia 231
Aquoſa 3
Arenulæ urinæ 445
Aridura 250
Aromata 9
Arteria 402
Arthritis 296
Articulus 411
. . . mucilago 398
Aſpredo 313
Aſthma 465
Attenuantia 79
Attrahentia 129
Auditus 451
Aves 20
Auferens 99
Auris 439
Auſterum 197
Balſamica 10
Beriberi 228
Bilioſa 24
Bilioſum 198
Bilis 367
. . organi viſcoſum 395
Bubo 346
Cachexia 182
Cacochymia 181
Calculus urinæ 445
Calefaciens 120
Callus 288
Callum generans 149
Calor corporis 220
Caloris ſenſus 244
Cancer 331
Capſula renalis 464
Caput 413
Carbunculus 324
Cardialgia 239
Caries 285
Carnem generans 148
Caro 412
Cartilago 410
Carunculæ 335
Catalepſis 230
Catarrhus 193
Celluloſa membrana 417
Cerebellum 419
Cerebrum 419
. . . humor 381
Cerumen 440
Chloroſis 184
Chylificatio 463
Chylus 369
Chyli organa 432
Cicatrix 287
Cicatrizans 152
Circulationis organa 433
. . . . organi viſcoſum 394
Circulatorii humores morboſi L. III. C. 1.
Claviculæ 435
Clavus 339
Coagulantia 77
Coagulatio 185
Coctio ventriculi 463
Cohæſio humorum major 177
Colica 239
Colli morbi 414
Colliquatio 178
Coloris mutati morbi L. II. C. 15.
Communicati morbi L. II. C. 1.
Coma 468
Compactus 179
Compingentia 97
Comprimentia 61
Conceptus 454
Concoquentia 91
Concretio 291
Condientia 82
Conſenſus morboſus 238
Conſolidantia 154
Contagium 160
Contractilitas major 213
Contuſio 271
Convulſio 236
Cor 420
Cordialia 124
Corpulentia 450
Corrigentia 92
Corrodentia 72
Corroſio 281
Corruptio 166
Coſtæ 434

Cra-

Cranium 446
Craſſitudo humorum 171
Cruditas 165
Cruſta cutis 274
Cruſta & inæqualis ſuperficies L. II. C. 16.
Cuticula 417
Cutis 417
Debilitans 127
Debilitas cohærentiæ 211
. . . *virium* 232
Defectus 204
Defenſiva 133
Deglutitio 462
Deglutitionis organa 431
Delirium 447
Dentifricia 429
Dentitio 429
Dentium morbi 429
Derivantia 132
Diaphragma 434
Diluentia 87
Diſcutientia 101
Dolor 239
Dolorem facientia 134
Ductus 405
Dulcia 53
Dura mater 446
. . . . *ſuccus* 381
Durities 290
Ebullitio 170
Efferveſcentia 169
Elaſticitas 215
Elongatio 264
Emollientia 70
Emplaſtica 38
Empyema 347
Epilepſia 229
Epithelium 417
Error loci 208
Eryſipelas 249
Eſchara 315
Eſcharotica 73
Evacuantia 98
Evacuationis morbi L. II. C. 20.
Evacuatio aucta 265
Excitantia 118
Excoriatio 282
Excrementitii humores morboſi L. III. C. 4.
Excreſcentia 333
Exedentia 74
Exhilarantia 146
Exoſtoſis 342
Expectorantia 115
Extendentia 62
Extenuantia 155
Externarum cauſarum morbi L. II. C. 9.
Famem excitantia 137
. . *ſedantia* 138
Farinoſa 11
Fauces 431
. . *humor* 389
Favus 316
Febris 253
Fermentatio 168
Fibra 406
Fibra motrix 412
Ficus 337
Figentia 85
Firmarum partium morbi L. II. C. 4.
Firmarum partium defectus & ſolutio L. II. C. 11.
. . . . mutationis morbi L. II. C. 12.
Fiſſura 280
Fiſtula 286
Fixa 39
Flacciditas 214
Flatus 278
Flavus color 310
Fluor albus 360
Fœtentia 51
Fœtor 277
Fœtus 459
. . *liquor* 371
Folliculoſus tumor 332
Fractura 269
Fragilitas 212
Frigefaciens 126
Frigiditas corporis 221
Frigoris ſenſus 245
Fructus horæi 12
Fungus 336
Furfuratio 257
Furunculus 323
Ganglion 340
Gangræna 300
Gelatina 361
Gelatinoſa 40
Gelatinoſum 187
Gelu 266
Generationis morbi L. III. C. 14.
. . . . *organi viſcoſum* 397
Genitalia fœminarum 441
. . . . *virorum* 440
Gingivæ 430
Glandulæ 409
Glutinantia 153
Glutinoſum 189
Gonorrhœa 359
Grata 54
Gravedo 357
Graviditas 455
Gravitas humorum 175
Gravitatis ſenſus 246
Gummoſa 13
Guſtus 453
Hæmorrhoides 349
Hepar 426
Hepaticis 426
Hernia 292
Herpes 314
Horror 234
Humectantia 65
Humida 41
Humiditas 294
Humorum morbi L. II. C. 3.
Hydrophobia 163
Hydrops 320
Hypochondriaca paſſio 355
Hyſterica paſſio 354
Ichor 201
Icterus 311
Iliacus dolor 239
Impetigo 259
Incidentia 81
Incraſſantia 78
Incubus 225
Indurantia 69
Inertia 216
Inflammatio 248
Ingrata 55
Inodora 50
Inſecta 22
Inſipida 57
Inſulſa 59
Integumenta 417
Integumentorum generales morbi L. II. C. 8.
Inteſtina 423
. . . *ſalivoſus humor* 367

. . . *mucus* 392
Labia 427
Lac 370
Lachryma 377
Lachrymas movens 111
Lapides 27
Larynx 434
. . . *ſuccus* 393
Laxantia 71
Laxitas 209
Leniæ 48
Lenientia 93
Lentor 188
Lethargus 468
Levitas 176
Levitatis ſenſus 247
Lien 425
Ligamenta 408
Lingua 431
Lithontriptica 444
Livor 307
Lochia 363
. . *pellentia* 109
. . *ſiſtentia* 458
Lubricantia 67
Luxatio 270
Lympha acris 192
Lymphatica arteria 402
. . . . *vena* 403
Lymphaticorum humorum morbi L. III. C. 6.
Macies 250
Maculæ 312
Magnitudo particularum 173
Mammæ 443
Manducatio 461
Manducationis organa 427
Maſticatoria 110
Medicamenti abuſus 164
Mediaſtinum 434
Medulla oſſium 379
Melancholicus humor 199
Membrana 407
Memoria debilis 449
Menſes 362
. . . *ducentia* 108
Mercurialia 4
Meſenterium 424
Metalla 28
Mineralia 33
Mobilitas 224
Mollia 42
Morbilli 261
Morbus 254
Morſus 272
Motus morbi L. III. C. 16.
. . . particulares morbi L. II. C. 19.
. . . viventium morbi L. II. C. 5.
. . . morbi in variis partibus L. II. C. 14.
. . . *auctus* 217
. . . . *minutus* 218
. . . *turbatus* 219
Motum minuentia 125
Moventia 116
Mucilaginoſum humorum morbi L. III. C. 9.
Mucilaginoſa 43
Mucoſi humores morboſi L. III. C. 7.
Mucoſum 190
Muſculi 412
Nares 437
. . *mucus* 387
Naſalia 437
Nauſea 356
Nephritis 444
Nervina 404
Nervus 404
. . . *ſuccus* 382
Nigror 308
Nitroſa 5
Nuda oſſa 283
Nutrientia 150
Nutrientium humorum morbi L. III. C. 3.
Nutritio 460
Nutritionis morbi L. III. C. 15.
Obſtructio 302
Obſtruentia 128
Obtundentia 94
Obvolventia 95
Oculorum morbi 438
. . . *humores* 386
Odoratus 452
Odoriſera 49
Oedema 321
Oeſophagus 431
. . . . *mucus* 390
Oleoſa 14
Olera 15
Olfactus 452
Opiata 6
Organorum morbi L. III. C. 12.
Oris morbi 428
. . *mucus* 388
. . *ſalivoſus humor* 367
Ornantia 158
Oſſificatio 289
Oſſa 410
Ovarium 441
Palatum 431
. . . *ſuccus* 389
Pallor 309
Palpitatio 223
Pancreas 432
. . . *ſuccus* 366
Panniculus adipoſus 417
Papaverina 7
Papillæ mammarum 443
Paralyſis 303
Pareſis 226
Parotis 345
Partum facilitantia 107
Partus 457
Parvitas 174
Pectoralia 415
Pectus 415
. . *humor* 383
Pediculi 275
Penis 440
Pericardii liquor 385
Perioſteum 410
Peripneumonia 421
Peritonæum 432
Perſpirabile ducentia 105
Perſpiratio 375
Peſtis 161
Petechiæ 263
Pharynx 431
. . . *ſuccus* 390
Phlegmone 322
Phlogoſis 306
Phrenitis 446
Phthiſis 251
Pia mater 446
Pili 417
Pinguedo 378
Pinguium humorum morbi L. III. C. 5.

Pin-

Pinguia 25
Piſces 21
Pituita 194
Pituitariæ membranæ mucus 387
Placenta 458
Planta 18
Pleura 435
Pleuritis 435
Podagra 297
Polychreſta 147
Polypus ſanguinis 186
. . . *tumor* 338
Pori 405
Præparantia 90
Præparantium humorum morbi L. III. C. 2.
Primæ viæ 432
Procidentia 293
Proſtatæ 449
Pruritus 299
Puerpera 458
Puerperium 458
Pulmo 421
Pulmonis ſuccus 393
Pulſatio 222
Punctura 268
Pus cohibentia 200
. . *moventia* 88
Puſtulæ 255
Putredo 167
Putredinem cohibentia 83
Putrefacientia 89
Quadrupedes 19
Rarefacientia 84
Raritas 180
Raucedo 466
Renes 445
. . *viſcoſum* 396
Repellentia 130
Replentia 151
Repulſio 301
Reſinoſa 16
Reſolventia 80
Reſpirationis organa 434
Reſpiratio difficilis 465
Revellentia 131
Rhachitis 252
Rheumatiſmus 298
Rigiditas 210
Rigor 235
Roborantia 123
Roridorum humorum morbi L. III. C. 6.
Rubefacientia 119
Rubor 305
Ruptoria 75
Sabulus urinæ 445
Salia 29
Saliva 365
Salivantia 112
Salivoſus humor 367
Salſa 58
Sanguinem fluentem ſiſtentia 361
Sanguinis morbi 361
Sanguificatio 464
Sapida 56
Saponacea 44
Saponacei humores morboſi L. III. C. 2.
Sapor 453
Sarcoma 334
Scabies 256
Scarlatina 262
Scelotyrbe 227
Scirrhus 329
Scorbutus 183
Scrotum 440
Sebum 400
Secundinæ 458
Semen 372
Semi-metalla 32
Seminalia virorum 440
Senſus nullus 241
. . . *organa* 436
Senſus morbi L. II. C. 6.
. . . . . . raro generales L. II. C. 13.
Senſuum particularium morbi L. III. C. 13.
Serum ſanguinis 361
Sicca 45
Siccantia 66
Siccitas 295
Singularium partinm morbi L. III. C. 11.
Singultus 353
Sinus purulentus 327
Sitim facientia 139
. . *ſedantia* 140
Solidorum morbi L. II. C. 4.
. . . . defectus & ſolutio L. II. C. 11.
. . . . mutationis morbi L. II. C. 12.
Soluta unitas 279
Somnifera 143
Somnolentia 468
Somnus 468
Somnum arcentia 144
Sopor 468
Soporifera 145
Sordes 274
Spaſmus 237
Sphacelus 304
Spina ventoſa 410
Spinalis medulla 446
Spirituoſa 17
Spiritus nervorum 364
Spirituum organa 416
Splanchnica 416
Splenetica 425
Spontanei morbi L. II. C. 2.
Sputum 393
Sterilitas 454
Sternutatio 351
Sternutatoria 121
Stimulantia 117
Stomachica 422
Struma 330
Stupefacientia 136
Stupor 242
Sudor 376
Sudorifera 114
Sulphurea 30
Suppreſſio 206
Surditas 452
Suſtentantia 64
Tendines 412
. . . *mucilago* 399
Tenſio 265
Tenuitas humorum 172
Terminthos 325
Terrea 31
Teſtacea 23
Teſtes 440
Thymus 464
Tonſillæ 431
. . . *ſuccus* 389
Torpor 243
Trachea 434
. . . *ſuccus* 389
Tranſudatio 207
Tremor 232
Tubæ Fallopianæ 441
Tumores particulares L. II. C. 18.

. . . va-

. . . varii L. II. C. 17.
Tunicæ 407
Tuſſis 352
Tympanites 348
Vacillatio dentium 429
Vagina 441
. . . *viſcoſum* 397
Variolæ 260
Varix 318
Vaſa 401
. . *viſcoſum* 394
Vena 403
. . *viſcoſum* 394
. . *lymphatica* 403
Venenum 159
Venerea lues 162
Venerem minuens 142
. . . *ſtimulans* 141
Venter 416
. . *humor* 384
Ventriculus 422
. . . . *mucus* 394
. . . . *ſuccus* 368
. . . . *ſalivoſus humor* 368
Vermes 276
Verruca 341
Vertigo 350
Veſicæ felleæ viſcoſum 395
Veſica urinaria 445
. . . . . *viſcoſum* 396
Veſicantia 157
Veſiculæ aquoſæ 319
. . . *ſeminales* 440
Vigilia 467
Vinoſa 8
Viſcera 418
Viſcidum 191
Viſcoſorum humorum morbi L. III. C. 8.
Viſus 450
Vitalis motus morbi L. II. C. 5.
Vitiligo 258
Ulcus 284
Umbilicalis funiculus 458
Ungues 417
Univerſalium partium morbi L. III. C. 10.
Volatilia 46
Volatilizantia 86
Vomica 328
Vomitoria 113
Vomitus 358
Vox 466
Urentia 76
Ureteres 444
. . . *viſcoſum* 396
Urethra 444
. . . *viſcoſum* 396
Urinæ morbi 374
. . *organa* 444
. . . . *viſcoſum* 396
Urinam ducentia 104
Uſtio 273
Uterina 442
Uterus 442
. . *viſcoſum* 397
Vulnus vulneraria. 267
Uvula 431

FINIS.